

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wojewódzki Urząd Pracy
w Szczecinie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Plany i preferencje zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w województwie zachodniopomorskim

Raport z badania

Szczecin 2011

**Plany i preferencje zawodowe
uczniów szkół gimnazjalnych
i ponadgimnazjalnych
w województwie
zachodniopomorskim**

Raport z badania

Szczecin 2011

Niniejsza publikacja została sfinansowana ze środków projektu
„Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy” współfinansowanego przez
Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Budżetu Państwa. Poddziałanie
6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Copyright 2011, Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane z podaniem źródła.

Wydawca:

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41, 70-383 Szczecin

e-mail: sekretariat@wup.pl

www: www.wup.pl

Na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.

General Projekt Sp. z o.o.

ul. Zakole 2

10 - 699 Olsztyn

www.generalprojekt.pl

Zespół autorski:

Izabela Bednarczyk

Monika Jaroszevska

Milena Opęchowska

Aneta Sieklicka

Joanna Tomczyk

Nakład: 300 sztuk

Skład, oprawa graficzna i druk:

AJZ – Katarzyna Załuska

ul. Legionowa 4/13

15-099 Białystok

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie	4
Metodyka badania	7
Analiza danych wtórnych dotyczących sytuacji gospodarczej województwa zachodnio-pomorskiego determinującej plany i preferencje zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	9
Sytuacja gospodarcza województwa zachodniopomorskiego	9
Sytuacja na rynku pracy woj. zachodniopomorskiego	14
Wyniki badania wśród uczniów szkół gimnazjalnych	21
Plany uczniów dotyczące dalszego kształcenia.....	21
Postawy uczniów wobec nauki, pracy, uczestnictwa w życiu społecznym	42
Kwalifikacje i umiejętności uczniów szkół gimnazjalnych	52
Preferencje zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych	56
Stopień znajomości i zainteresowania sprawami związanymi z rynkiem pracy	63
Częstość i zakres korzystania z pomocy doradców zawodowych oraz innych źródeł wsparcia wyboru ścieżki zawodowej	66
Charakterystyka badanej zbiorowości	68
Podsumowanie wyników badań wśród uczniów szkół gimnazjalnych	72
Wyniki badania wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.....	74
Plany uczniów dotyczące dalszego kształcenia.....	74
Postawy uczniów wobec nauki, pracy, uczestnictwa w życiu społecznym	77
Kwalifikacje i umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych	84
Preferencje zawodowe uczniów.....	109
Stopień znajomości i zainteresowania sprawami związanymi z rynkiem pracy	112
Częstość i zakres korzystania z pomocy doradców zawodowych oraz innych źródeł wsparcia wyboru ścieżki zawodowej	114
Charakterystyka badanej zbiorowości	129
Podsumowanie wyników badań wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.....	133
Wnioski i rekomendacje.....	136
Narzędzia badawcze	137
Spis tabel.....	158
Spis rysunków	159
Bibliografia.....	166

Wprowadzenie

Tematyka aspiracji i preferencji zawodowych uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych jest niezwykle istotna z punktu widzenia planowanych zmian edukacyjnych oraz rozwojowych danego regionu (np. w zakresie likwidowania bądź wprowadzania określonych profili czy kierunków kształcenia na poziomie szkół ponadgimnazjalnych, na które nie ma zapotrzebowania lub też jest rosnące zapotrzebowanie w regionie). Bowiern decyzje edukacyjne uczniów już na etapie szkoły gimnazjalnej tworzą obraz przyszłego rynku pracy, którego ważnymi graczami będą wchodzący w późniejszym czasie na ten rynek absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, a w przypadku kontynuacji kształcenia, absolwenci szkół policealnych oraz wyższych.

Z tego względu szkoły we współpracy z otoczeniem rodzinnym, powinny wpływać na podejmowanie odpowiednich i przemyślanych decyzji edukacyjnych przez młodzież i uświadamiać im konsekwencje niewłaściwych czy pochopnych wyborów. Aby jednak udzielane wskazówki były skuteczne, powinny mieć rzetelne podstawy w postaci konkretnych i wiarygodnych danych i informacji na temat zapotrzebowania rynku pracy na określone kwalifikacje i zawody, ale także na temat jednostkowych predyspozycji i zdolności uczniów. Jednak takie podejście wymaga zaangażowania szkół, jako jednostek oświatowych, ale też takich, które winny stanowić swoisty drogowskaz dla młodocianych osób oraz źródło wiarygodnych i aktualnych informacji o rynku pracy, czego narzędziem będzie złożony mechanizm doradczo-informacyjny uczniów¹.

Jednym z ważnych problemów procesu kształcenia jest jego niedoskonałość pod tym względem, że predyspozycje własne uczniów nie są zwykle analizowane i najczęściej nie odpowiadają nabywanym przez nich kwalifikacjom zawodowym, co tym samym ogranicza ich późniejsze kompetencje zawodowe i obniża wartość na rynku pracy. W konsekwencji doprowadza to do niedopasowania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, gdyż osoby takie bardzo często nie podejmują pracy w wyuczonym zawodzie oraz odczuwają trudności w odnalezieniu się w nowej rzeczywistości zawodowej, w której przekwalifikowują się bądź pozostają bezrobotni. Wynika to z tego, iż w polskim systemie szkolnictwa młody człowiek, planując swój rozwój pod kątem zawodowym, zwykle nie ma w tym procesie wsparcia. Młodość wiąże się z tym, iż przekonania nabywane w tym okresie życia nie są w żaden sposób konfrontowane z rzeczywistością, a podejmowanym decyzjom brak racjonalnego spojrzenia. Stąd przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych, a w konsekwencji zawodowych młodzi ludzie kierują się szczątkowymi informacjami uzyskiwanymi w mediach, czy zdobywanymi wśród kolegów i członków rodziny, którzy bardzo często nie są kompetentni. Informacje takie charakteryzują się brakiem usystematyzowania, a także brakiem obiektywnej oceny. Ponieważ są to jednak informacje, które mają służyć rozwojowi jednostek i wpływają na kształt i jakość późniejszego ich życia, nie mogą być traktowane powierzchownie. Dlatego profesjonalizacja i powszechna dostępność w zakresie doradztwa zawodowego uczniów szkół już na etapie gimnazjalnym to warunek konieczny, by jak najwięcej młodych osób mogło umiejętnie kierować swoją ścieżką zawodową, a w konsekwencji podejmować pracę w preferowanym zawodzie, do którego uczniowie będą wykazywać predyspozycje czy zamiłowanie. Bowiern zgodność wybranej ścieżki edukacyjnej z wykazywanymi predyspozycjami zwiększa motywację ucznia i ułatwia pokonywanie ewentualnych trudności w trakcie nabywania kwalifikacji, a także w późniejszym życiu zawodowym.

Jednakże, aby instytucje doradztwa zawodowego mogły działać sprawnie i efektywnie, winny dysponować pełną i rzetelną informacją o planach i preferencjach uczniów zarówno szkół gimnazjalnych, jak i ponadgimnazjalnych. W tym celu Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie zlecał realizację badań obejmujących plany i preferencje zawodowe i edukacyjne uczniów szkół obu wymienionych wyżej typów. Były to badania, które przeprowadzano w ramach projektu Zachodniopomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy, regularnie od 2007 roku pod następującymi nazwami:

- „*Plany i preferencje edukacyjne i zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych*” (2007);

¹ Kochanowski J., *Potwierdzanie kwalifikacji zawodowych – analiza problemów*, w: Wyniki badań w ramach projektu „Zewnętrzny egzamin zawodowy, Analiza, diagnoza oraz perspektywy zmian”, Centrum Badań Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2008, str. 15.

- „Plany i preferencje zawodowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych w województwie zachodniopomorskim” (2007);
- „Plany i preferencje edukacyjne i zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych” (2008);
- „Plany i preferencje edukacyjne i zawodowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych w województwie zachodniopomorskim” (2008);
- „Plany i preferencje zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych” (2009);
- „Plany i preferencje zawodowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych w województwie zachodniopomorskim” (2009);
- „Preferencje i oczekiwania zawodowe uczniów w województwie zachodniopomorskim” (2010).

Przytaczając wyniki badania nad tematyką planów i preferencji zawodowych uczniów, zrealizowanego w 2010 roku, możliwe było uzyskanie uzupełnionej perspektywy badawczej o opiniach i planach uczniów z województwa zachodniopomorskiego. Z analizy materiału badawczego zebranego w 2010 r. wynikało, że:

Plany zawodowe i edukacyjne gimnazjalistów:

1. W stosunku do 2008 roku w 2010 roku zmniejszyła się liczba osób poszukujących informacji na temat szkół ponadgimnazjalnych funkcjonujących w najbliższym otoczeniu;
2. W latach 2008-2010 zmniejszyła się liczba uczniów poszukujących informacji o studiach wyższych oraz kursowych formach uzyskiwania kwalifikacji. Odsetek osób nie przejawiających zainteresowania informacjami dotyczącymi oferty edukacyjnej nie zmienia się;
3. Zmienia się wzór wyboru szkoły ponadgimnazjalnej: w 2008 roku blisko połowa gimnazjalistów chciała podjąć naukę w liceach ogólnokształcących, a w 2010 roku mniej niż jedna trzecia (29,4%);
4. Gimnazjaliści zmieniają swoje preferencje wyboru szkoły w kolejnych deklaracjach. W pierwszym wyborze najczęściej wskazań odnosi się do technikum; w drugim do liceum ogólnokształcącego, w trzecim zaś wzrasta liczba wskazań zasadniczej szkoły zawodowej;
5. Wpływ rodziców na decyzje o wyborze szkoły w 2010 roku zmalał w stosunku do roku 2008. Dużo mniejszy jest też wpływ kolegów. Zmiana ról i zaakcentowanie decyzyjności gimnazjalistów jest ogromną przemianą w stosunku do wcześniejszej sytuacji;
6. Niemal równo rozkładają się preferencje gimnazjalistów odnośnie przyszłego miejsca pracy, pomiędzy sektorem publicznym (administracja publiczna, szkolnictwo, służba zdrowia, policja, sądownictwo) oraz sektorem komercyjnym (bankowość, hotelarstwo, czy ubezpieczenia);
7. Zmalał odsetek gimnazjalistów korzystających z poradnictwa zawodowego. Jeżeli jeszcze w 2008 roku z poradnictwa korzystało ponad 23% badanych, to w 2010 roku zaledwie 9%;
8. Dla gimnazjalistów wartością wiodącą (blisko połowa wskazań) jest możliwość realizacji własnych marzeń i rozwoju. Na drugim miejscu znalazła się możliwość zaspokojenia wszystkich potrzeb materialnych oraz dostatnie życie. Tuż obok plasuje się prawdziwa miłość i założenie rodziny – bycie w przyszłości dobrą matką/ojcem. Wartości prospołeczne przeplatają się z wartościami indywidualistycznymi, takimi jak: satysfakcjonująca praca, nowość i ciągłe zmiany, zdobycie uznania, poważanie innych ludzi, uznanie społeczne;
9. Wśród zajęć pozaszkolnych najczęściej wymieniane są zajęcia sportowe oraz korepetycje;
10. Zdecydowana większość gimnazjalistów (ponad 70%) korzysta z Internetu, nawet wielokrotnie w ciągu dnia.

Aspiracje zawodowe i edukacyjne uczniów szkół ponadgimnazjalnych:

1. W porównaniu do 2008 roku zmalała liczba osób, które przy wyborze szkoły ponadgimnazjalnej kierowały się względami dotyczącymi ich przyszłej pracy. Nadal dominują opinie, że wybór szkoły był podyktowany własnymi zainteresowaniami;

2. Spośród wszystkich trzech pomiarów, badania z 2010 roku wskazują na wzrost znaczenia re-nomy szkoły. Jest to o 5%, a nawet o 9% więcej wyboru tego czynnika niż w poprzednich ba-daniach. Występujące różnice mogą być pochodną zmiany znaczenia wykształcenia w świadomości społecznej, co można uznać za pozytywną zmianę;
3. Zaobserwować można wyraźny model wyboru szkoły ponadgimnazjalnej. Przed trzema, czte-rema laty, kiedy obecny abiturient podejmował decyzję o swej dalszej edukacji, pragnął prze-de wszystkim rozwijać swoje zainteresowania, a także uczęszczać do szkoły, która cieszy się dobrą opinią, do której jest nieuciążliwy dojazd, pozwoli na zdobycie konkretnego zawodu oraz utrzymanie kontaktów z dotychczasowymi znajomymi i kolegami;
4. Występują dwa modele preferencji zawodowych i edukacyjnych. Dla uczniów liceów ogólno-kształcących dalszą drogę edukacyjną stanowią dzienne studia wyższe. Odmienny model dal-szej edukacji prezentują uczniowie maturalnych i pomaturalnych szkół zawodowych, zwłasz-cza techników i liceów zawodowych. Znacznie liczniejsza jest za to kategoria osób pragną-cych podjąć studia zaoczne i wieczorowe. Łącznie stanowią oni blisko 28% badanych, czyli prawie trzykrotnie więcej niż wśród licealistów;
5. Najważniejszym motywem podjęcia studiów jest zapewnienie dobrej pozycji zawodowej, po-szerzenie horyzontów, a wreszcie zapewnienie przyszłego zatrudnienia. Zupełnie nieważne okazały się motywy związane z uniknięciem służby wojskowej, która obecnie nie jest po-wszechna;
6. W 2010 roku wzrosła w stosunku do wcześniejszych badań liczba osób uczestniczących w kursach i innych formach pozaszkolnego doksztalcania;
7. Udział uczniów w praktykach zawodowych największy jest w zasadniczych szkołach zawodo-wych (96%), a najmniejszy w liceach profilowanych (14%);
8. Na zbliżonym poziomie, w próbach, była obecna kategoria korzystających ze stypendiów so-cjalnych – w granicach 13%-14%. W roku 2010 znacząco wzrosła liczba uczniów otrzymują-cych stypendia naukowe (z 2% w 2007 roku do 12% w 2010 roku);
9. W 2010 roku znacznie zmniejszyła się gotowość do podjęcia pracy zawodowej po ukończeniu szkoły przez uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych. W stosunku do roku 2007 jest to spadek o blisko 10%, zaś w stosunku do 2008 roku spadek ten wynosi aż 14%;
10. Możliwość znalezienia pracy poprzez rodzinne koligacje i znajomości wskazało mniej respon-dentów w roku bieżącym, niż w poprzednich latach;
11. Maleje poziom optymizmu związanego z podjęciem pracy po ukończeniu szkoły, co dotyczy zwłaszcza uczniów zasadniczych szkół zawodowych. Odsetek osób liczących na zatrudnienie w wyuczonym zawodzie sięga 37%, co jest o 16%-17% mniej niż w badaniach z lat 2007-2008;
12. Wysokość oczekiwanych wynagrodzeń w dużym stopniu jest zróżnicowana aktualnym miej-scem kształcenia. Generalnie, w 2010 roku, w stosunku do wcześniejszych lat, nie zmieniła się hierarchia oczekiwań. W dalszym ciągu najwyższe oczekiwania płacowe mają przyszli ab-solwenci liceów ogólnokształcących oraz techników, a najniższe uczniowie zasadniczych szkół zawodowych.

W odpowiedzi na zapotrzebowanie kontynuacji realizacji badań nad tematyką aspiracji uczniów w województwie zachodniopomorskim, zostało zlecone niniejsze badanie pt.: *„Plany i preferencje za-wodowe uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w województwie zachodniopomorskim”*, którego celem było:

„opisanie, poznanie i zdiagnozowanie planów i preferencji edukacyjnych i zawodowych młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ostatnich klas”.

Cele szczegółowe niniejszego badania obejmowały:

- rozpoznanie planów dotyczących dalszego kształcenia (w tym zwłaszcza kształcenia zawodowego, wyboru szkoły ponadgimnazjalnej oraz wyboru uczelni) młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a także
- zanalizowanie stopnia i zakresu korzystania młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z usług doradztwa i poradnictwa zawodowego.

Problematyka badawcza niniejszego badania objęła zwłaszcza analizę następujących obszarów badawczych:

1. Rozpoznanie planów dotyczących dalszego kształcenia (w tym zwłaszcza kształcenia zawodowego) młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
2. Analiza stopnia korzystania młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z usług doradztwa i poradnictwa zawodowego.

Metodyka badania

Badanie „*Plany i preferencje zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w województwie zachodniopomorskim*” zrealizowano w ramach projektu systemowego „Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Budżetu Państwa (Poddziałanie 6.1.2 PO KL 2007-2013).

W toku procedury badawczej przebadano **N=1 683** uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych oraz **N=1 233** uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu województwa zachodniopomorskiego.

W celu uzyskania niezbędnych danych zgodnych z przyjętą problematyką, próba do badania została dobrana metodą losowo-warstwową, która polegała na podziale całej zbiorowości, którą chcemy zbadać, na tzw. warstwy, a następnie dokonania bezpośredniego losowania niezależnych prób w obrębie każdej warstwy.

Warstwowanie w przypadku szkół gimnazjalnych odbyło się z uwzględnieniem zmiennych, takich jak: powiat oraz płeć uczniów, natomiast w przypadku szkół ponadgimnazjalnych były to: powiat, płeć uczniów oraz typ szkoły ponadgimnazjalnej (licea ogólnokształcące, technika, licea profilowane oraz szkoły zasadnicze zawodowe).

W badaniu uczniów szkół gimnazjalnych przyjęto następującą strukturę próby ze względu na powiat:

Tabela 1. Struktura próby uczniów szkół gimnazjalnych według powiatu w woj. zachodniopomorskim

	udział w próbie N=1683
białogardzki	54
choszczeński	58
drawski	65
goleniowski	82
gryficki	70
gryfiński	84
kamieński	43
kołobrzeski	75
koszaliński	58
łobeski	41
m. Koszalin	98
m. Szczecin	344

m. Świnoujście	39
myśliborski	73
policki	58
pyrzycki	44
ślawieński	66
stargardzki	123
szczecinecki	87
świdwiński	54
walecki	67
ogółem	1 683

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Natomiast w badaniu uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyjęto następującą strukturę próby według typu szkoły ponadgimnazjalnej i powiatu zamieszkania:

Tabela 2. Struktura próby uczniów szkół ponadgimnazjalnych według powiatu w woj. zachodniopomorskim

	liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum	zasadnicza szkoła zawodowa
białogardzki	9	12	7	12
drawski	12	0	11	16
kołobrzeski	18	0	28	19
koszaliński	1	15	3	3
ślawieński	8	0	17	17
szczecinecki	18	19	28	20
świdwiński	10	0	14	17
walecki	12	8	17	13
m. Koszalin	38	59	34	26
choszczeński	10	0	8	10
gryficki	14	20	6	19
myśliborski	13	0	17	20
pyrzycki	6	0	8	9
stargardzki	29	19	28	30
łobeski	5	0	0	8
m. Szczecin	115	19	72	45
goleniowski	17	0	18	19
gryfiński	11	0	15	21
kamieński	7	0	9	5
policki	6	0	2	3
m. Świnoujście	9	0	12	8
ogółem	368	171	354	340

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Operatem losowania w niniejszym badaniu był „Wykaz szkół i placówek” zamieszczony na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Szczecinie.

Proces realizacji badania odbywał się według następującego schematu:

1. dobór próby do badania - stworzenie listy wylosowanych szkół oraz liczby uczniów, których należy przebadać w danej szkole;
2. nawiązanie kontaktu osobistego z Dyrekcją poszczególnych placówek w celu poinformowania o realizowanym badaniu i uzyskania zgody na jego przeprowadzenie;
3. wytypowanie w danej placówce klas, które wezmą udział w badaniu;
4. ustalenie z Dyrekcją terminu, w którym ankieter przeprowadzi badanie - osobą odpowiedzialną za ustalenie terminów badań w poszczególnych szkołach był koordynator badań terenowych.

Do obowiązków ankietera podczas przeprowadzania ankiety audytoryjnej należało:

- poinformowanie uczniów o celu badania i przekazanie im ankiety do wypełnienia wraz z instrukcją dotyczącą sposobu zaznaczania odpowiedzi;
- służenie pomocą w razie potrzeby, każdemu uczniowi;
- zebranie ankiet i sprawdzenie kompletności ich wypełnienia (tzn. sprawdzenie, czy wszyscy uczniowie biorący udział w badaniu prawidłowo wypełnili ankietę i odpowiedzieli na wszystkie jej pytania);
- zapewnienie respondentom poczucia anonimowości i bezpieczeństwa.

Analiza danych wtórnych dotyczących sytuacji gospodarczej województwa zachodniopomorskiego determinującej plany i preferencje zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Jako, że tematyka aspiracji i preferencji zawodowych uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych jest ściśle związana z sytuacją gospodarczą regionu, dlatego też jest niezwykle istotna z punktu widzenia planowanych zmian edukacyjnych oraz rozwojowych danego regionu (np. w zakresie likwidowania, bądź wprowadzania określonych profili czy kierunków kształcenia na poziomie szkół ponadgimnazjalnych, na które nie ma zapotrzebowania lub też jest rosnące zapotrzebowanie w regionie). Bowiem decyzje edukacyjne uczniów już na etapie szkoły gimnazjalnej tworzą obraz przyszłego rynku pracy, którego ważnymi graczami będą wchodzący w późniejszym czasie na ten rynek absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, a w przypadku kontynuacji kształcenia, absolwenci szkół policealnych oraz wyższych. Dlatego ważne jest, z punktu widzenia kształtujących się planów i aspiracji uczniów, poznanie sytuacji gospodarczej regionu oraz jego rynku pracy, która bez wątpienia wpływa na decyzje i wybory młodych osób.

Województwo zachodniopomorskie położone jest w północno-zachodniej części Polski, nad Morzem Bałtyckim. Według danych GUS z 2010 roku powierzchnia województwa wynosiła 2 289 248 ha². Woj. zachodniopomorskie graniczy na zachodzie z Niemcami, natomiast od północy z Morzem Bałtyckim, a także z trzema innymi województwami – na południu z woj. lubuskim i woj. wielkopolskim, a na wschodzie z woj. pomorskim. Liczba ludności według danych GUS z 2010 roku wynosiła 1 693 072 osób³.

W skład województwa zachodniopomorskiego wchodzi 21 powiatów, w tym 3 powiaty grodzkie (miasto Szczecin, miasto Koszalin, miasto Świnoujście) oraz 18 powiatów ziemskich, a także 114 gmin (w tym: 11 miejskich, 51 miejsko-wiejskich oraz 52 wiejskich).

Sytuacja gospodarcza województwa zachodniopomorskiego

Gospodarka województwa zachodniopomorskiego charakteryzuje się dużym stopniem różnorodności wynikających z różnic przestrzennych i funkcjonalnych między poszczególnymi powiatami. Największy potencjał gospodarczy posiadają: aglomeracja szczecińska (w skład której wchodzi: Szczecin, Police, Gryfino, Stargard Szczeciński, Świnoujście) oraz Koszalin i Kołobrzeg (koszaliński obszar węzłowy), w których z racji położenia dominuje gospodarka morska. Równie prężnie rozwijają się usługi turystyczno-wypoczynkowe w gminach nadmorskich województwa zachodniopomorskiego. Natomiast w części środkowej oraz wschodniej województwa, dominuje rolnictwo oraz przemysł rolno-spożywczy, jako główny rodzaj działalności⁴.

Województwo zachodniopomorskie znajduje się po środku klasyfikacji regionów pod względem liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych (miejsce 8) (*rysunek 1, tabela 3*). Liczba pod-

² GUS – Bank Danych Lokalnych

³ GUS – Bank Danych Lokalnych

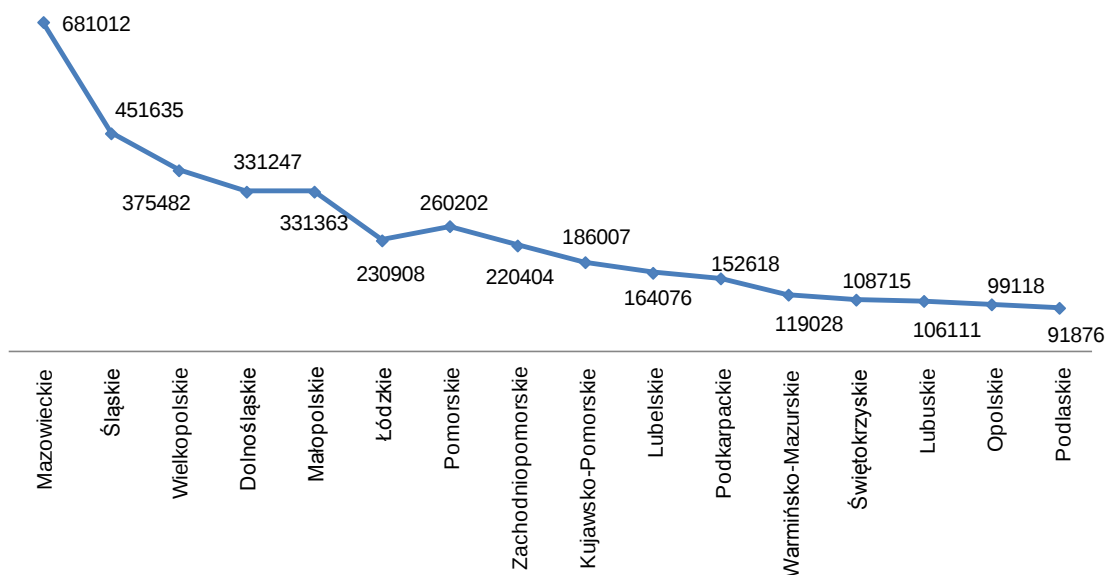
⁴ Badanie i diagnoza rozwoju regionu województwa zachodniopomorskiego – segmentacja gospodarcza, zagadnienia wybrane. Szczecin 2009

miotów prowadzących działalność na obszarze Pomorza Zachodniego stanowi przybliżony odsetek ogółu przedsiębiorstw zarejestrowanych w Polsce, niezmiennie od 2005 roku (tabela 3). W 2010 r. na obszarze województwa zachodniopomorskiego działalność prowadziło 220 404 przedsiębiorstw. Na przestrzeni lat 2005-2010 zaobserwować można wzrost liczby zachodniopomorskich firm o 6,6%, co może łączyć się z występującą coraz powszechniej inicjatywą pro-przedsiębiorczości na obszarze kraju, a także województwa. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych w latach 2005-2010 jest tendencją stałą w skali całego kraju.

Tabela 3. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych województwach na tle kraju

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
mazowieckie	601 721	609 601	627 277	649 354	646 696	681 012
udział [%]	16,6	16,8	17	17,3	17,3	17,4
śląskie	426 266	425 499	427 413	428 920	430 578	451 635
udział [%]	11,8	11,7	11,6	11,4	11,5	11,6
wielkopolskie	341 257	345 669	352 236	361 046	359 350	375 482
udział [%]	9,4	9,5	9,6	9,6	9,6	9,6
dolnośląskie	302 615	303 050	308 308	316 720	316 811	331 247
udział [%]	8,4	8,3	8,4	8,4	8,5	8,5
małopolskie	289 712	289 368	293 845	301 573	314 017	331 363
udział [%]	8	8	8	8	8,4	8,5
łódzkie	249 459	241 221	240 862	242 264	220 706	230 908
udział [%]	6,9	6,6	6,5	6,4	5,9	5,9
pomorskie	226 421	229 010	232 806	240 496	249 262	260 202
udział [%]	6,3	6,3	6,3	6,4	6,7	6,7
zachodniopomorskie	206 776	209 478	210 750	213 124	215 079	220 404
udział [%]	5,7	5,8	5,7	5,7	5,7	5,6
kujawsko-pomorskie	187 231	186 949	188 531	192 182	182 031	186 007
udział [%]	5,2	5,1	5,1	5,1	4,9	4,8
lubelskie	149 019	150 579	151 514	154 595	156 180	164 076
udział [%]	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2
podkarpackie	139 059	140 656	142 056	144 263	144 999	152 618
udział [%]	3,8	3,9	3,9	3,8	3,9	3,9
warmińsko-mazurskie	110 087	111 311	113 058	115 821	114 821	119 028
udział [%]	3	3,1	3,1	3,1	3,1	3
świętokrzyskie	104 416	106 312	106 904	108 399	105 678	108 715
udział [%]	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8
lubuskie	102 070	105 559	106 450	101 861	101 406	106 111
udział [%]	2,8	2,9	2,9	2,7	2,7	2,7
opolskie	90 597	92 846	94 933	96 246	95 481	99 118
udział [%]	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6	2,5
podlaskie	88 915	88 931	88 665	90 229	89 578	91 876
udział [%]	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3
Polska (ogółem)	3 615 621	3 636 039	3 685 608	3 757 093	3 742 673	3 909 802
udział [%]	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 1. Liczba podmiotów gospodarczych w województwach w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując dane dotyczące kształtowania się liczby podmiotów gospodarczych według sektorów własnościowych na przestrzeni lat 2005-2010 należy zauważyć, iż w województwie zachodniopomorskim występuje zdecydowana tendencja wzrostowa w obszarze sektora prywatnego oraz tendencja malejąca liczby podmiotów zarejestrowanych w ramach sektora publicznego. Na przestrzeni analizowanych lat liczba przedsiębiorstw publicznych zmalała o 15,9%, natomiast w obszarze sektora prywatnego zaobserwowano wzrost liczby zarejestrowanych firm o 7,5% (tabela 4).

Tabela 4. Liczba podmiotów gospodarczych według sektorów własnościowych w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2010

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
sektor publiczny	8 271	8 507	8 538	6 996	6 842	6 957
udział [%]	4	4,1	4,1	3,3	3,2	3,2
sektor prywatny	198 505	200 971	202 212	206 128	208 237	213 447
udział [%]	96	95,9	95,9	96,7	96,8	96,8
Ogółem	206 776	209 478	210 750	213 124	215 079	220 404

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W województwie zachodniopomorskim, jak i w całym kraju, firmy należące do sektora MSP (mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa), stanowią główną siłę napędową rozwoju gospodarki regionu. Na przestrzeni lat 2005-2010 obserwuje się systematyczny wzrost liczby firm zatrudniających do 250 pracowników (rozwój sektora MSP). Największą dynamikę wzrostu można zaobserwować w przypadku mikro przedsiębiorstw, mianowicie na przestrzeni analizowanych lat liczba tego typu przedsiębiorstw wzrosła o 6,6%. Równie znaczący wzrost odnotowano w klasie małych przedsiębiorstw – o 8,2% oraz firm średnich – o 1,4% (tabela 5). Natomiast, jeśli chodzi o firmy duże, czyli zatrudniające powyżej 250 pracowników, na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się ich systematyczny spadek o 6,2%, co może stanowić jeden ze skutków kryzysu gospodarczego.

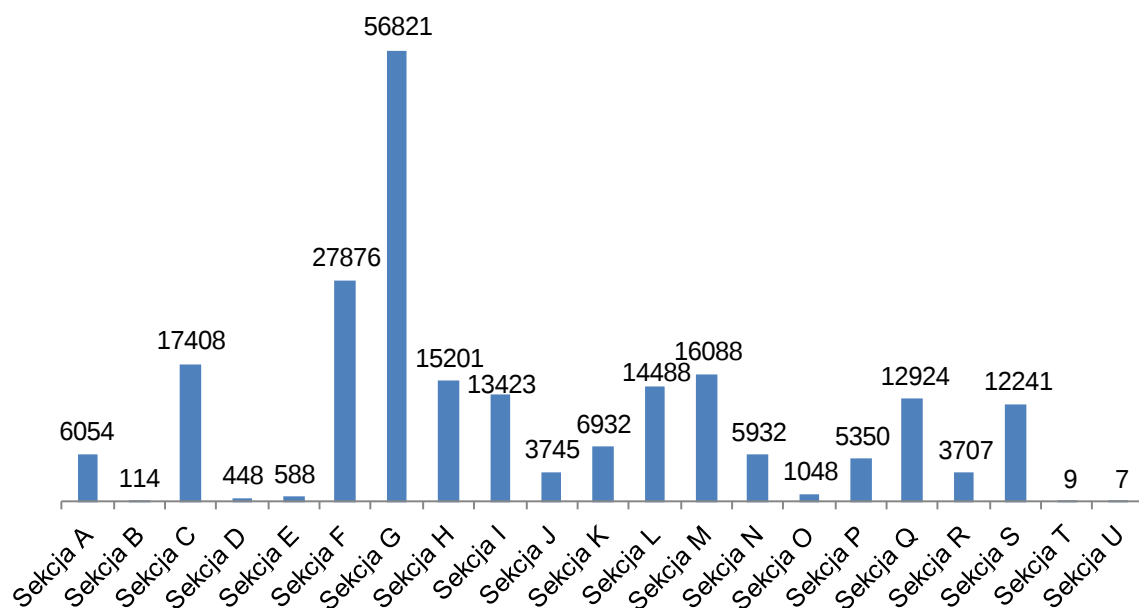
Niniejsze dane wskazują na coraz powszechniejszą postawę pro-przedsiębiorczości. Oznacza to, że mieszkańcy regionu coraz chętniej i częściej rejestrują własną działalność gospodarczą, co tłumaczy dynamicznie rosnącą liczbę przedsiębiorstw, zwłaszcza typu „mikro” w ogóle wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Pomorza Zachodniego. Analogiczna tendencja występuje w skali całej Polski.

Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2010

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
0-9 pracowników	198 871	201 532	202 745	205 065	206 740	211 972
udział [%]	96,2	96,2	96,2	96,2	96,1	96,2
10-49 pracowników	6 389	6 453	6 516	6 561	6 806	6 912
udział [%]	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,1
50-249 pracowników	1 339	1 319	1 322	1 331	1 369	1 358
udział [%]	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
250-999 pracowników	148	146	140	141	140	140
udział [%]	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
1000 i więcej pracowników	29	28	27	26	24	22
udział [%]	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Ogółem	206 776	209 478	210 750	213 124	215 079	220 404

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

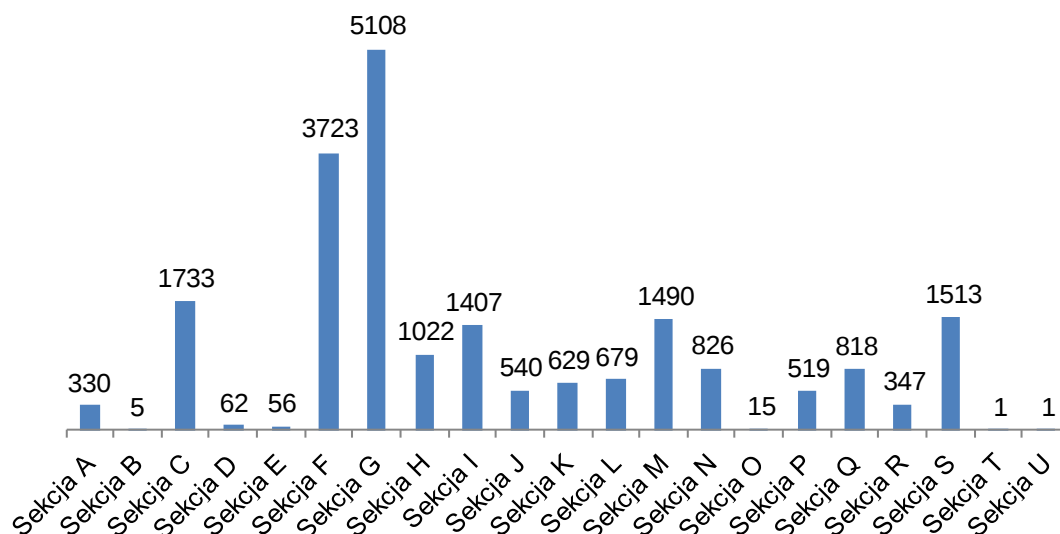
Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w 2010 r. w województwie zachodniopomorskim, funkcjonowało w ramach sekcji G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz sekcji F – Budownictwo (rysunek 2).

Rysunek 2. Liczba podmiotów gospodarczych w woj. zachodniopomorskim według sekcji PKD 2007 w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

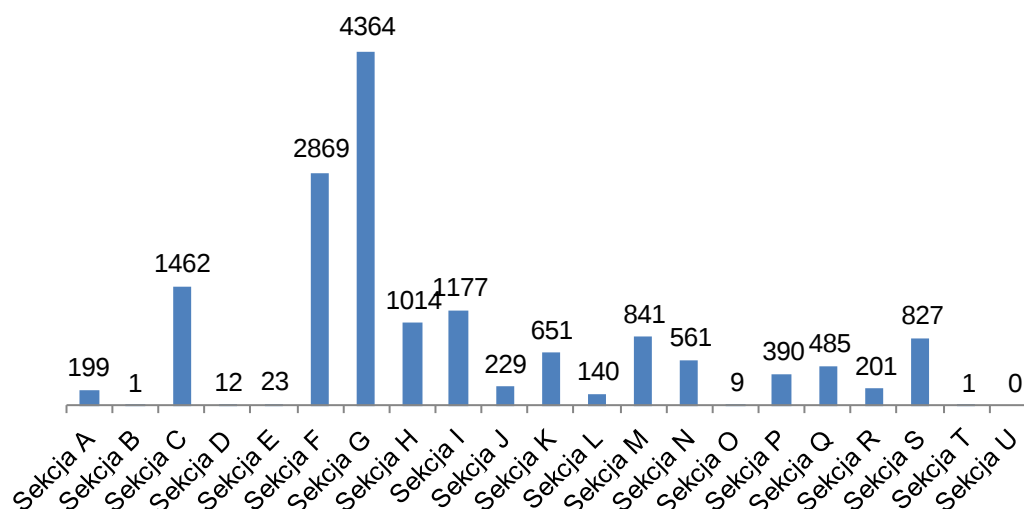
Podobnie przedstawia się sytuacja podmiotów nowo zarejestrowanych. W 2010 roku w województwie zachodniopomorskim najwięcej firm zarejestrowano, jak i wyrejestrowano w sekcji G oraz F (rysunek 3, rysunek 4). Oznacza to, że w tychże sekcjach zachodzą najdynamiczniejsze procesy. Na tej podstawie można stwierdzić, iż w regionie Pomorza Zachodniego dominuje działalność handlowo-usługowa oraz budowlana.

Rysunek 3. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w woj. zachodniopomorskim według sekcji PKD 2007 w 2010 r.

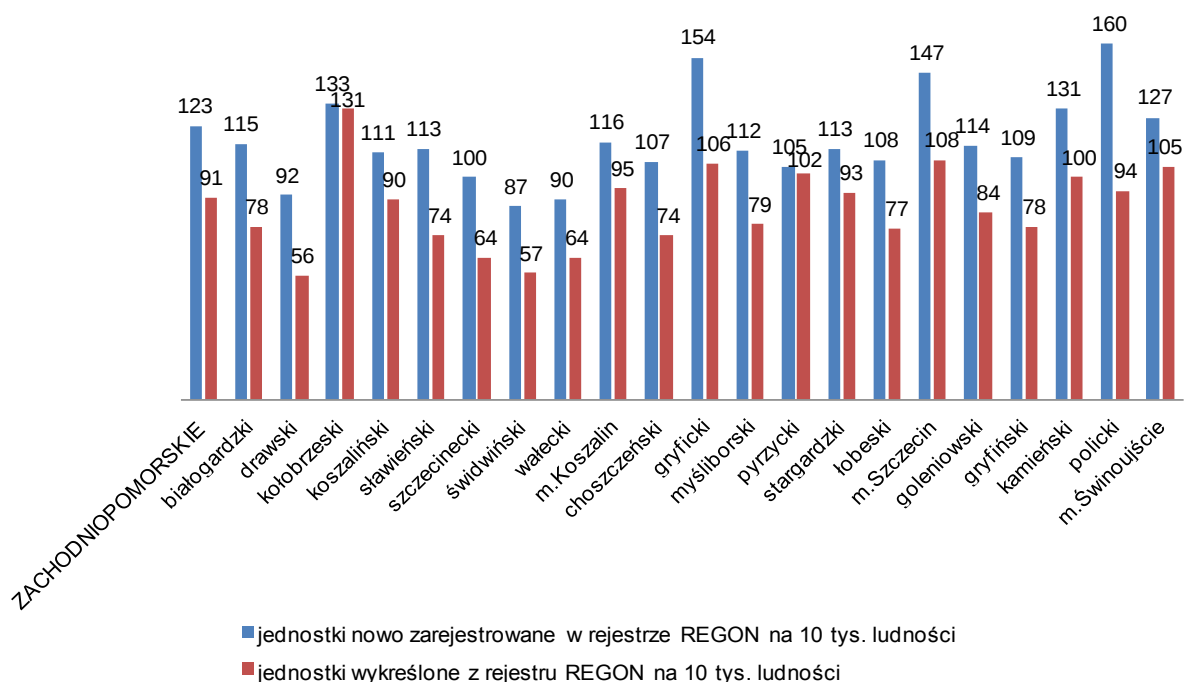
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 4. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w woj. zachodniopomorskim według sekcji PKD 2007 w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. ludności to miarodajny wskaźnik rozwoju gospodarczego poszczególnych powiatów. Z analizy danych wynika, iż najwięcej podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON przypada na 10 tys. mieszkańców następujących powiatów: polickiego, gryfickiego oraz miasta Szczecin. Ponadto powiatem o najwyższej liczbie firm wyrejestrowanych, przypadających na 10 tys. mieszkańców jest kołobrzeski (rysunek 5).

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności w poszczególnych powiatach woj. zachodniopomorskiego w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Sytuacja na rynku pracy woj. zachodniopomorskiego

Województwo zachodniopomorskie plasuje się na 11 miejscu w klasyfikacji regionów pod względem liczby ludności (tabela 6). Oznacza to, że sieć osadnicza w regionie jest słabo wykształcona w porównaniu do większości regionów w Polsce.

Tabela 6. Liczba ludności w poszczególnych województwach na tle Polski w 2010 r.

	liczba ludności	% udział	liczba ludności w Polsce	
			w tym ko- biety	% udział w liczbie mieszkań- ców województwa
mazowieckie	5 242 911	13,7	2 735 226	52,2
śląskie	4 635 882	12,1	2 401 708	51,8
wielkopolskie	3 419 426	9	1 760 667	51,5
małopolskie	3 310 094	8,7	1 706 127	51,5
dolnośląskie	2 877 840	7,5	1 499 318	52,1
łódzkie	2 534 357	6,6	1 329 417	52,5
pomorskie	2 240 319	5,9	1 152 180	51,4
lubelskie	2 151 895	5,6	1 109 786	51,6
podkarpackie	2 103 505	5,5	1 074 928	51,1
kujawsko-pomorskie	2 069 543	5,4	1 071 498	51,8
zachodniopomorskie	1 693 072	4,4	871 940	51,5
warmińsko-mazurskie	1 427 241	3,7	731 610	51,3
świętokrzyskie	1 266 014	3,3	649 552	51,3
podlaskie	1 188 329	3,1	609 642	51,3
opolskie	1 028 585	2,7	531 064	51,6
lubuskie	1 011 024	2,6	521 001	51,5
Polska (ogółem)	38 200 037	100	19 755 664	51,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności regionu stanowiła 4,4% ludności całej Polski w 2010 roku. Ten sam odsetek stanowiła liczba zachodniopomorskich kobiet w ogólnej populacji kobiet w Polsce. Natomiast mieszkańcy zachodniopomorskich wsi stanowią 5% ogólnej liczby mieszkańców wsi w Polsce (tabela 7).

Tabela 7. Liczba ludności w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w 2010 r.

	liczba ludności	% udział	liczba ludności woj. zachodniopomorskiego			
			w tym kobiety	% udział liczby kobiet w Polsce	w tym miesz- kańcy miast	% udział lic- by mieszkań- ców miast w Polsce
zachodniopomorskie	1 693 072	4,4	871940	4,4	1 164 509	5
Polska	38 200 037	100	19 755 664	100	23 264 383	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Sieć osadniczą w zachodniopomorskim tworzą 62 miasta oraz 3 173 wsie i inne jednostki osadnicze⁵. Szczecin, stolica województwa i ośrodek europejski, liczy 405 606 mieszkańców, co stanowi 24% populacji regionu. Jest jednocześnie największym miastem pogranicza polsko – niemieckiego. W części północno – wschodniej regionu dominuje Koszalin, który odgrywa rolę komplementarnego ośrodka równoważenia rozwoju rangi krajowej, liczący 107 948 mieszkańców (6,4%) (tabela 8). Największymi ośrodkami regionalnymi są ponadto: Stargard Szczeciński – 69 633 mieszkańców, Kołobrzeg – 44 984 mieszkańców, Świnoujście – 40 759 osób, Szczecinek – 38 977 osób i Police – 33 951 mieszkańców.⁶

Tabela 8. Liczba ludności w poszczególnych powiatach woj. zachodniopomorskiego w 2010 r.

	liczba ludności	% udział	liczba ludności woj. zachodniopomorskiego	
			w tym kobiety:	% udział w liczbie miesz- kańców powiatu
m. Szczecin	405 606	24	213 360	52,6
stargardzki	119 306	7	61 057	51,2
m. Koszalin	107 948	6,4	56 766	52,6
gryfiński	82 727	4,9	41 733	50,4
goleniowski	80 305	4,7	40 916	50,9
kołobrzeski	77 244	4,6	40 210	52
szczecinecki	76 900	4,5	39 651	51,6
policki	70 380	4,2	35 780	50,8
myśliborski	66 972	4	34 011	50,8
koszaliński	64 411	3,8	32 364	50,2
gryficki	60 569	3,6	30 844	50,9
drawski	57 353	3,4	29 338	51,1
ślawieński	57 251	3,4	29 208	50,9
wałECKI	54 023	3,2	27 836	51,5
choszczeński	49 574	2,9	24 979	50,4
świdwiński	48 205	2,8	24 546	50,9
białogardzki	48 193	2,8	24 590	51
kamieński	47 672	2,8	24 429	51,2
m. Świnoujście	40 759	2,4	21 070	51,7
pyrzycki	39 774	2,3	19 996	50,3
łobeski	37 900	2,2	19 256	50,8
zachodniopomorskie	1 693 072	100	871 940	51,5

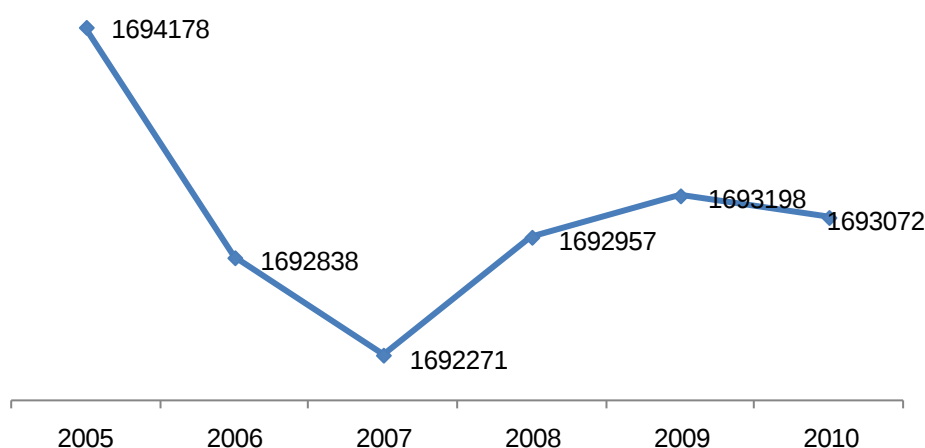
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5 dane GUS

6 dane GUS

Z analizy danych GUS dotyczących kształtowania się liczby ludności województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2005-2010 wynika, iż liczba ludności w regionie systematycznie rosła od 2007 roku. Analogiczną tendencję można zaobserwować w skali całego kraju. Niewielki spadek liczby ludności odnotowano w roku 2010, w stosunku do roku poprzedniego (*rysunek 6*). Jednakże na przestrzeni analizowanych lat można mówić o kształtowaniu się negatywnej tendencji spadkowej w liczbie ludności Pomorza Zachodniego i choć spadek ten jest niewielki - mianowicie w stosunku do roku 2005 wynosił niecały 1% - może on sygnalizować zachodzenie negatywnych procesów demograficznych w badanym regionie.

Rysunek 6. Liczba ludności województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2005-2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ogólnej liczbie mieszkańców województwa zachodniopomorskiego 18,5% stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, 65,7% osoby w wieku produkcyjnym, oraz 15,8% osoby w wieku poprodukcyjnym (*tabela 9*). Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym kształtuje się na zbliżonym poziomie zarówno w województwie zachodniopomorskim, jak i w całej Polsce. Ponadto udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności jest nieznacznie wyższy niż w Polsce, natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym nieznacznie niższy niż w skali kraju. Może to oznaczać, że proces starzenia się społeczeństwa w województwie zachodniopomorskim nie jest jeszcze tak zaawansowany jak w pozostałych częściach kraju.

Tabela 9. Liczba ludności według grup ekonomicznych na tle Polski w 2010 r.

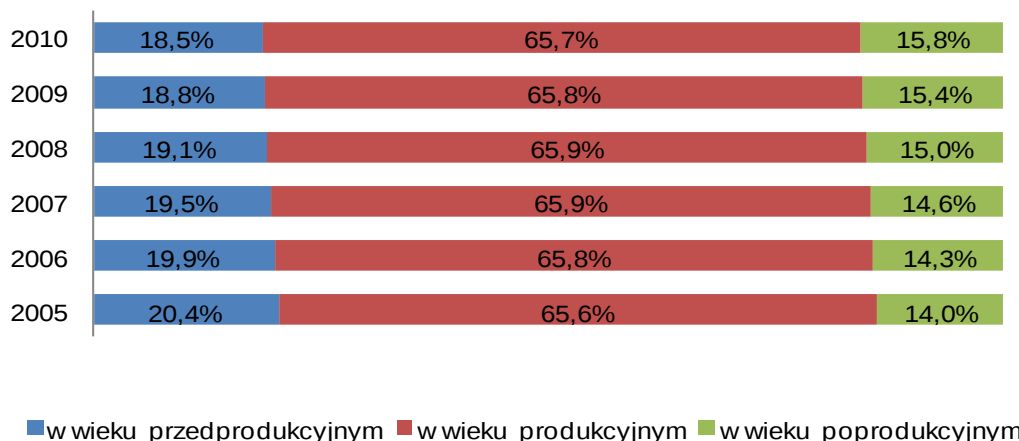
	w wieku przed- produkcyjnym	w wieku pro- dukcyjnym	w wieku popro- dukcyjnym	ogółem
zachodniopomorskie	312 929	1 112 013	268 130	1 693 072
udział %	18,5	65,7	15,8	100
Polska	7 140 156	24 615 248	6 444 633	38 200 037
udział %	18,7	64,4	16,9	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie analizy danych z lat 2005-2010 zawartych na *rysunku 7* można zaobserwować, iż w województwie zachodniopomorskim systematycznie maleje odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, natomiast rośnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Niniejsze dane potwierdzają fakt stopniowego starzenia się społeczeństwa oraz postępujący proces spadku dzietności, jednakże na podstawie danych zawartych w *tabeli 10* uzasadnionym wydaje się stwierdzenie, iż wspomniane

negatywne procesy demograficzne nie zachodz ą w tym stopniu w regionie Pomorza Zachodniego, co w pozostałych cz ęściach kraju.

Rysunek 7. Liczba ludności według grup ekonomicznych w woj. zachodniopomorskim w latach 2005-2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W liczbie ludności produkcyjnej Pomorza Zachodniego większość stanowią mężczyźni (52,4%). Analogiczna tendencja występuje w skali całej Polski (tabela 10).

Tabela 10. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w woj. zachodniopomorskim z podziałem na płeć w 2010 r.

	mężczyźni w wieku produkcyjnym	kobiety w wieku produkcyjnym	ogółem
zachodniopomorskie	582 770	529 243	1 112 013
udział %	52,4	47,6	100
Polska (ogółem)	12 826 737	11 788 511	24 615 248
udział %	52,1	47,9	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując wartości współczynnika aktywności zawodowej z uwzględnieniem wieku produkcyjnego należy zauważyć, iż kształtują się one poniżej wartości odpowiednich dla kraju (tabela 11). Zarówno współczynnik aktywności zawodowej kobiet, jak i mężczyzn w regionie Pomorza Zachodniego jest niższy niż w Polsce, co może oznaczać, iż w województwie zachodniopomorskim występuje niższy poziom aktywności zawodowej, niż w pozostałych cz ęściach kraju.

Tabela 11. Współczynnik aktywności zawodowej w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w 2010 r.

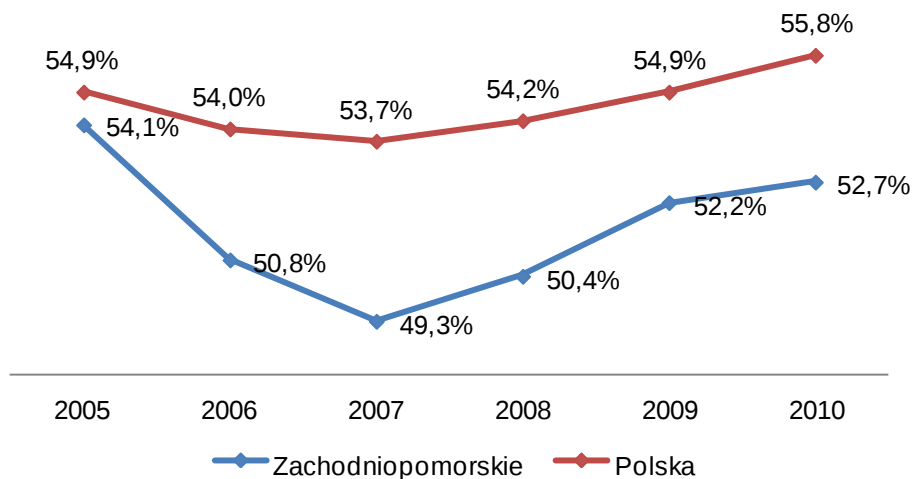
	mężczyźni w wieku produkcyjnym [%]	kobiety w wieku produkcyjnym [%]	ogółem w wieku produkcyjnym [%]	mężczyźni ogółem [%]	kobiety ogółem [%]	ogółem współczynnik aktywności zawodowej [%]
zachodniopomorskie	72,8	63,1	68,1	60,9	45,3	52,7
Polska	76,4	67,1	71,9	64,1	48,2	55,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni lat 2005-2010 odnotowano spadek współczynnika aktywności zawodowej w województwie zachodniopomorskim o 1,4 punktu procentowego, natomiast w Polsce występuje tendencja

przeciwna – na przestrzeni analizowanych lat odnotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej o blisko 1 punkt procentowy (rysunek 8).

Rysunek 8. Współczynnik aktywności zawodowej w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w latach 2005-2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

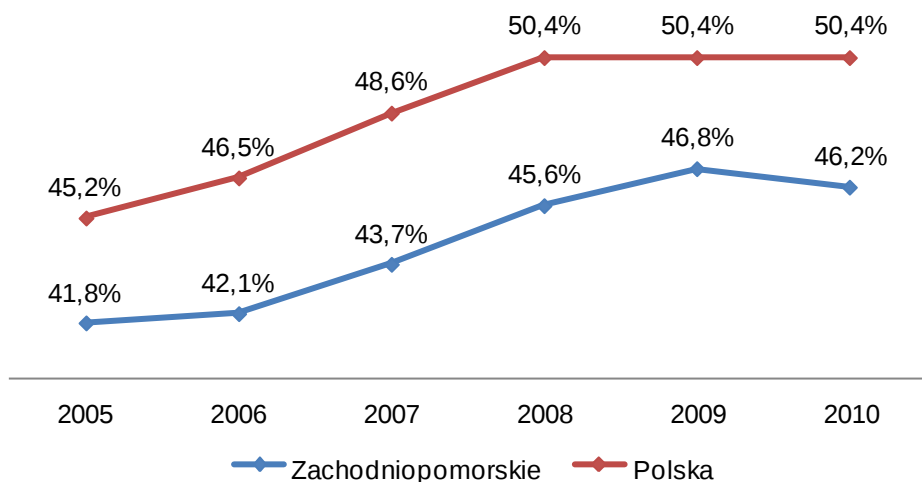
Kolejnym analizowanym wyznacznikiem sytuacji na rynku pracy jest wskaźnik zatrudnienia. W województwie zachodniopomorskim występuje znaczna dysproporcja w poziomie zatrudnienia zarówno kobiet, jak i mężczyzn w stosunku do wartości tego wskaźnika w kraju (tabela 12).

Tabela 12. Wskaźnik zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w 2010 r.

	mężczyźni w wieku produk- cyjnym [%]	kobiety w wieku produk- cyjnym [%]	ogółem w wieku produk- cyjnym [%]	męż- czyźni ogółem [%]	kobiety ogółem [%]	ogółem wskaźnik zatrudnie- nia [%]
zachodniopomor- skie	63,1	55,8	59,7	53,0	40,1	46,2
Polska	69,2	60,3	64,9	58,1	43,4	50,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Pomimo niekorzystnej dysproporcji między wartością wskaźnika zatrudnienia dla kraju i województwa zachodniopomorskiego należy zauważyć, iż na przestrzeni analizowanych lat zarówno w badanym regionie, jak i w skali Polski odnotowuje się wzrost wskaźnika zatrudnienia - o 5,2 punktu procentowego dla Polski oraz o 4,4 punktu procentowego dla woj. zachodniopomorskiego (rysunek 9). Takie dane wskazują na powolne, aczkolwiek korzystne zmiany w poziomie zatrudnienia w regionie Pomorza Zachodniego.

Rysunek 9. Wskaźnik zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w latach 2005-2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

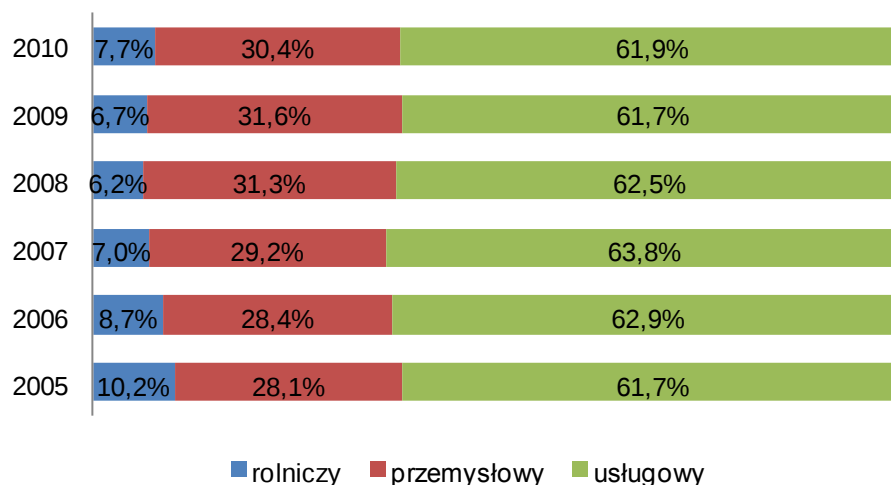
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w województwie zachodniopomorskim w 2010 r. najwięcej osób pracowało w sektorze usługowym (61,9% wszystkich pracujących), natomiast najmniej w sektorze rolniczym (7,7%). Kobiety stanowiły 35,6% wszystkich pracujących w sektorze rolniczym, 26,6% ogółu pracujących w sektorze przemysłowym i większość pracujących w sektorze usługowym (56,7%) (tabela 13).

Tabela 13. Pracujący według sektorów ekonomicznych, w tym kobiety w 2010 r. w woj. zachodniopomorskim [tys. osób]

	pracujący ogółem	% udział	osoby pracujące w województwie zachodniopomorskim	
			w tym kobiety	% udział
sektor rolniczy	45	7,7	16	35,6
sektor przemysłowy	177	30,4	47	26,6
sektor usługowy	360	61,9	204	56,7
Ogółem	582	100	267	45,9

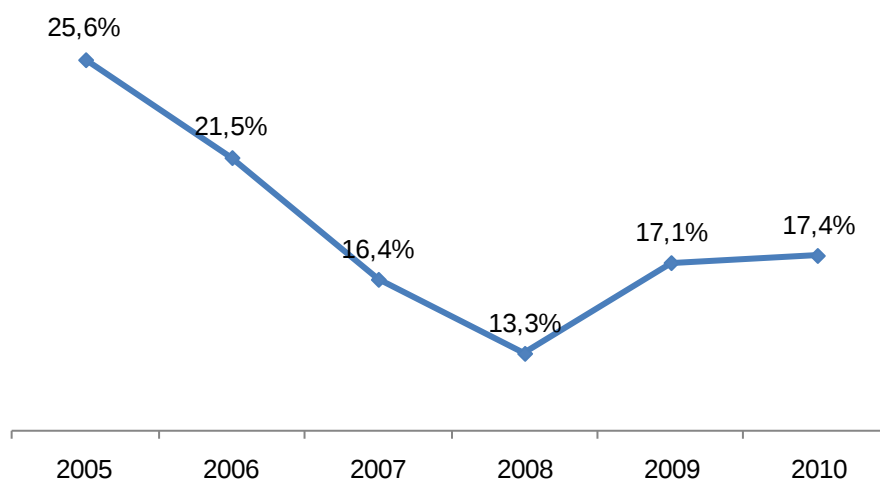
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni lat 2005-2010 można zaobserwować spadek odsetka osób zatrudnionych w rolnictwie, nieznaczny wzrost odsetka osób zatrudnionych w przemyśle oraz utrzymywanie się odsetka osób zatrudnionych w usługach na zbliżonym poziomie. Oznacza to, że w ciągu analizowanych lat najdynamiczniej rozwijającą się dziedziną na Pomorzu Zachodnim była działalność przemysłowa (rysunek 10).

Rysunek 10. Pracujący według sektorów ekonomicznych w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

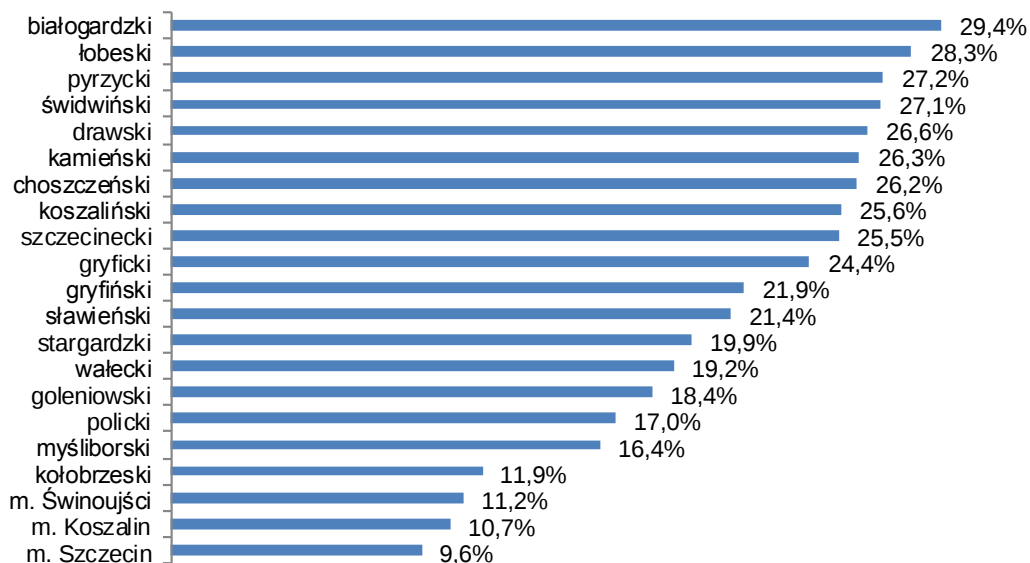
Rysunek 11 obrazuje kształtowanie się stopy bezrobocia rejestrowanego w latach 2005-2010 w województwie zachodniopomorskim. Jak wynika z analizy danych, do roku 2005 można było zaobserwować dynamiczny spadek stopy bezrobocia rejestrowanego w badanym regionie. Począwszy od roku 2008 następuje stopniowy wzrost wysokości omawianego wskaźnika, czego przyczyną mógł być kryzys gospodarczy i zamykanie oraz zawieszanie działalności wielu zachodniopomorskich firm.

Rysunek 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując wysokość stopy bezrobocia rejestrowanego w poszczególnych powiatach należy zauważyć, iż najwyższą wartość niniejszego wskaźnika w 2010 roku odnotowano w powiecie białogardzkim (29,4%), natomiast najniższą w powiatach grodzkich, mianowicie: w mieście Świnoujściu (11,2%), mieście Koszalinie (10,7%) oraz w mieście Szczecinie (9,6%) (rysunek 12).

Rysunek 12. Stopa bezrobocia rejestrowanego w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego w 2010 r.

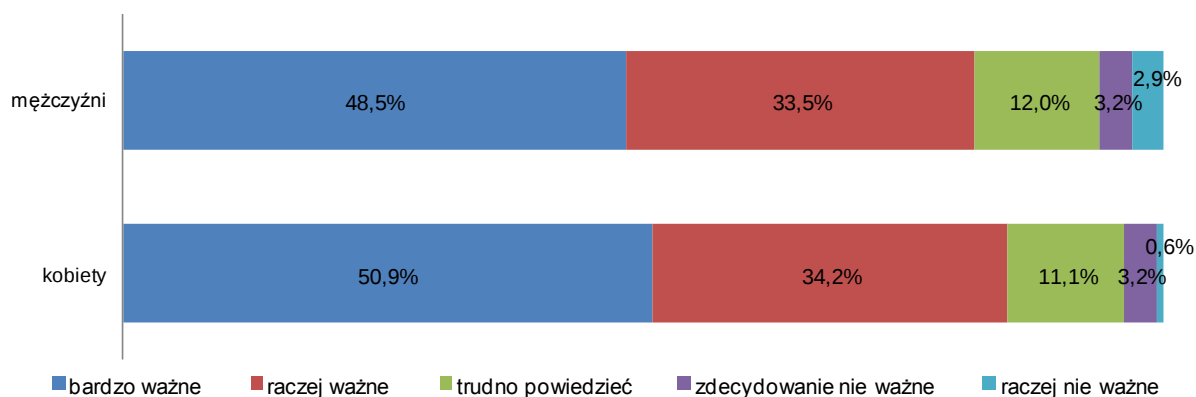
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wyniki badania wśród uczniów szkół gimnazjalnych

Plany uczniów dotyczące dalszego kształcenia

W pytaniu dotyczącym kontynuacji nauki 48,5% gimnazjalistów płci męskiej oraz 50,9% gimnazjalistek uważa, iż zainteresowania są bardzo ważne przy wyborze przyszłej szkoły. Tylko 3,2% mężczyzn i tyle samo kobiet uważa, że zainteresowania nie mają wpływu na wybór przyszłej szkoły (rysunek 13).

Rysunek 13. Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? - swoimi zainteresowaniami

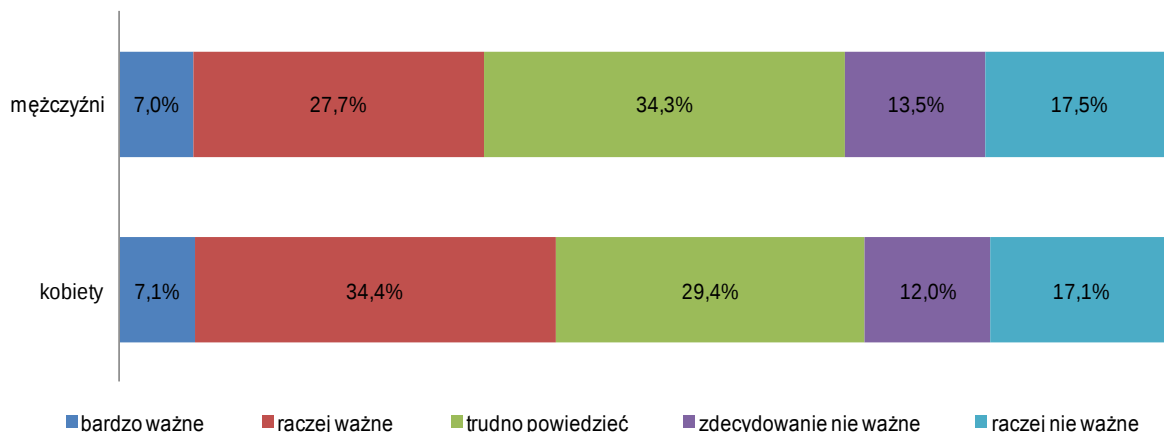

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zaledwie 7,0% mężczyzn i 7,1% kobiet wskazało, iż przy wyborze szkoły rady rodziców są bardzo ważne. Na odpowiedź, iż rady rodziców są „raczej ważne” wskazało 27,7% uczniów płci męskiej oraz

34,4% uczniów płci żeńskiej. Według pozyskanych danych dla 13,5% uczniów oraz 12,0% uczennic rady rodziców w tej kwestii nie mają znaczenia (rysunek 14).

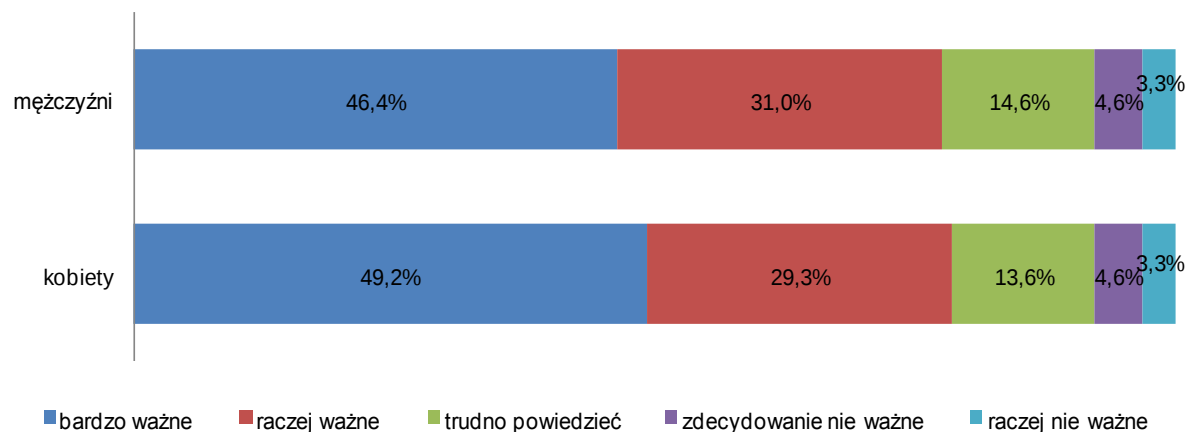
Rysunek 14. Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – radami rodziców

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Według zdecydowanej większości respondentów chęć zdobycia konkretnego zawodu wydaje się mieć zasadnicze znaczenie przy wyborze przyszłej szkoły. Na taką odpowiedź wskazało 46,4% ankietowanych uczniów oraz 49,2% uczennic. (rysunek 15).

Rysunek 15. Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – chęcią zdobycia konkretnego zawodu

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zarówno gimnazjaliści (32,7%), jak i gimnazjalistki (31,0%) uważają, że rady kolegów/znajomych nie są raczej ważne przy wyborze przyszłej szkoły. Tylko 2,7% mężczyzn i 2,0% kobiet uważa, że takie rady są bardzo ważne (rysunek 16).

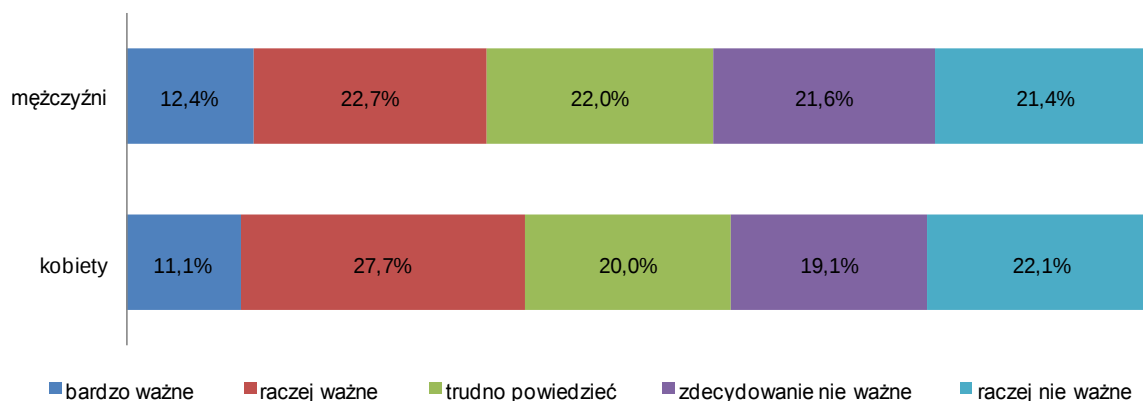
Rysunek 16. Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – radami kolegów/ znajomych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Nieduża odległość lub łatwy dojazd do szkoły jest według uczniów szkół gimnazjalnych raczej ważny. Takiej odpowiedzi udzieliło 22,7% respondentów płci męskiej oraz 27,7% respondentów płci żeńskiej (rysunek 17).

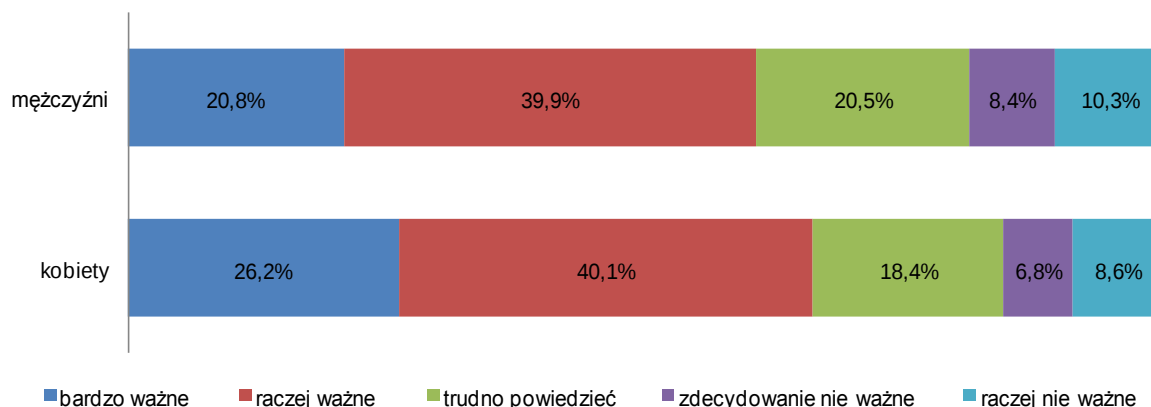
Rysunek 17. Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – bliskością, łatwością dojazdu

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W opinii prawie połowy respondentów, bo 39,9% mężczyzn oraz 40,1% kobiet, dobra opinia o szkole, do której chcieliby uczęszczać uczniowie jest dla nich „raczej ważna”. Również 20,8% uczniów i 26,2% uczennic wskazało, iż jest to dla nich „bardzo ważna” kwestia. Tylko 8,4% uczniów i 6,8% uczennic wskazało, że nie jest to dla nich ważne (rysunek 18).

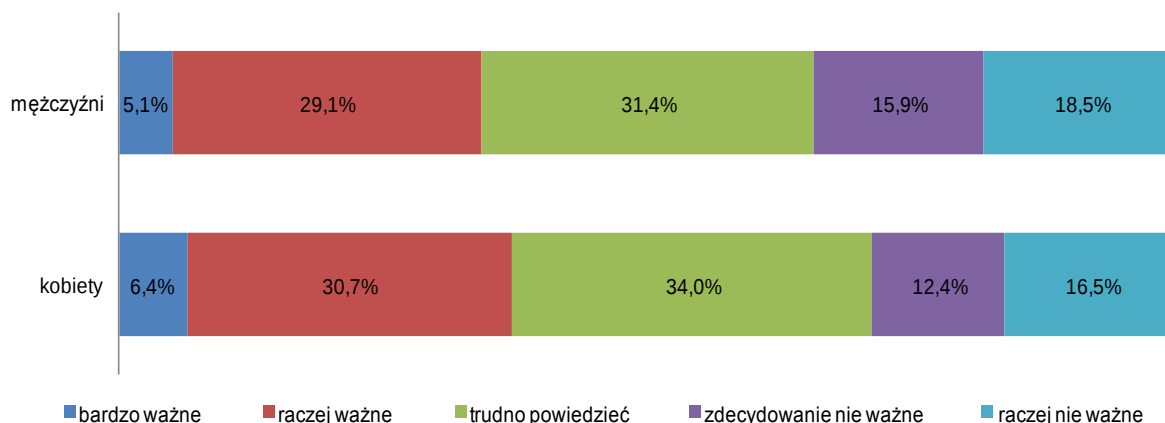
Rysunek 18. Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – dobrą opinią o szkole

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Znaczna część gimnazjalistów (31,4% uczniów płci męskiej oraz 34,0% uczniów płci żeńskiej) nie ma konkretnego zdania, czy przy wyborze przyszłej szkoły będzie brało pod uwagę rady uzyskane w szkole, do której obecnie uczęszczają. Tylko 5,1% uczniów oraz 6,4% uczennic wskazało, że takie rady są dla nich bardzo ważne (rysunek 19).

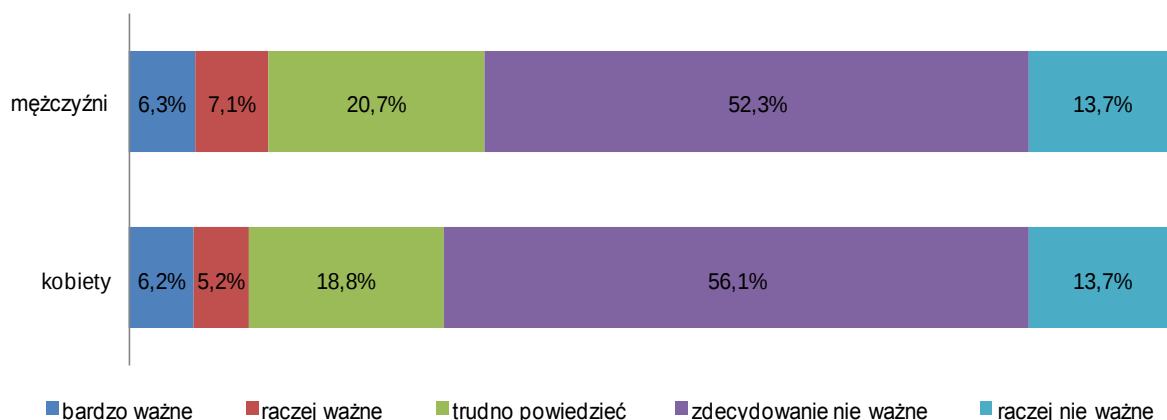
Rysunek 19. Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – radami uzyskanymi w obecnej szkole

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Analizując odpowiedzi respondentów z rysunku 20 należy stwierdzić, że wybór szkoły, w której uczniowie planują kontynuować naukę nie będzie przypadkowy. Tak twierdzi zdecydowana większość uczniów płci męskiej (52,3%) oraz płci żeńskiej (56,1%) (rysunek 20).

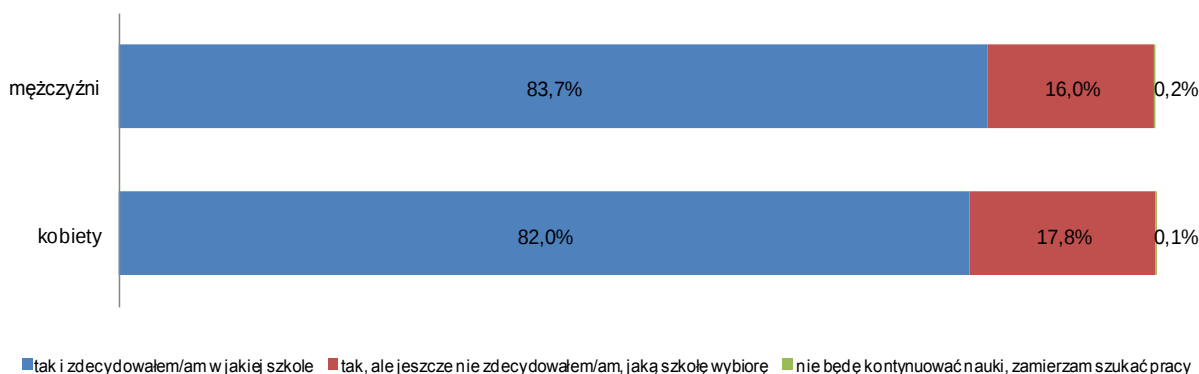
Rysunek 20. Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – wybiorę cokolwiek – ważne tylko żeby jeszcze nie kończyć edukacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z analizy danych zawartych na *rysunku 21* wynika, iż zasadnicza większość respondentów zamierza kontynuować naukę. Takiej odpowiedzi udzieliło 83,7% uczniów oraz 82,0% uczennic.

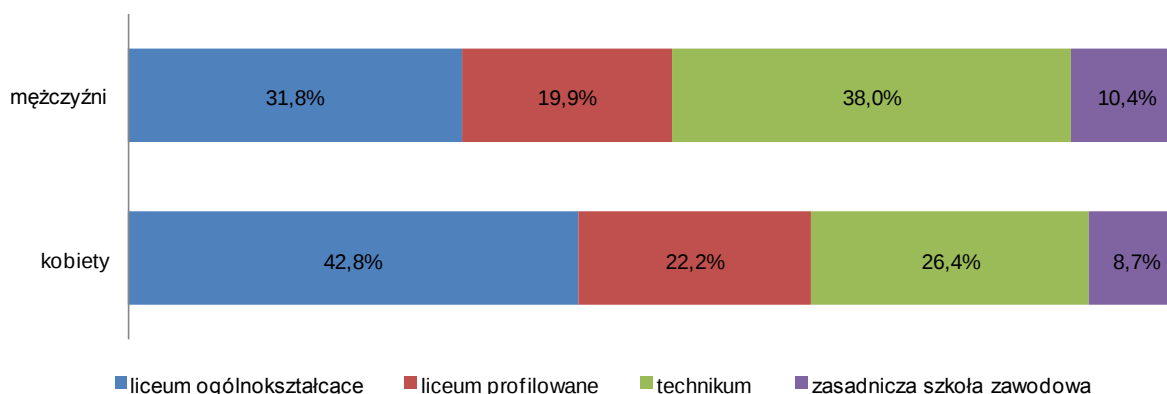
Rysunek 21. Czy zamierzasz kontynuować naukę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W kolejnym pytaniu badani uczniowie zostali poproszeni, aby w trzech etapach wskazali szkołę, którą w obliczu wyboru przyszłego miejsca edukacji biorą pod uwagę w pierwszej, drugiej oraz trzeciej kolejności.

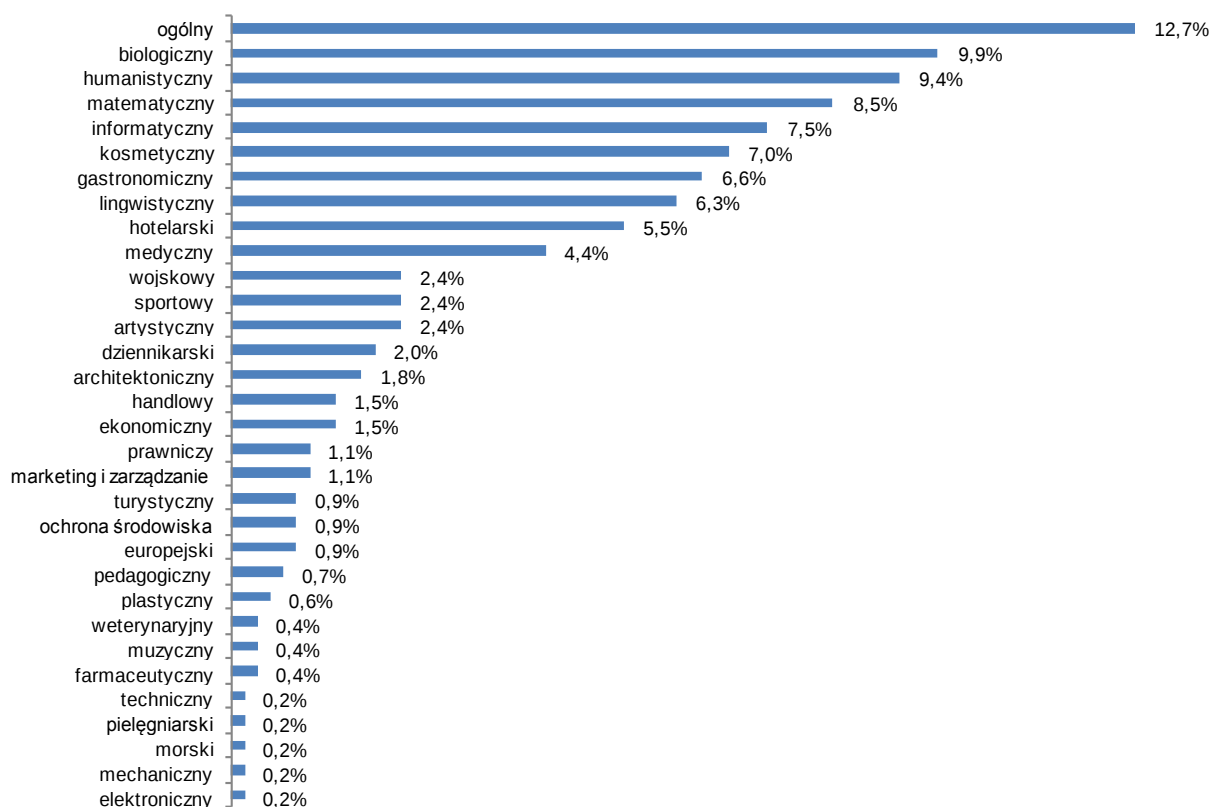
W pierwszej kolejności wybór liceum ogólnokształcącego częściej wskazywany był przez kobiety (42,8%). Mężczyźni natomiast najczęściej wskazywali, iż po ukończeniu szkoły gimnazjalnej będą się starać o przyjęcie do technikum. Takiej odpowiedzi udzieliło 38,0% mężczyzn. Badani uczniowie przy wyborze przyszłej szkoły najrzadziej brali pod uwagę zasadniczą szkołę zawodową (10,4% uczniów płci męskiej oraz 8,7% uczniów płci żeńskiej) (*rysunek 22*).

Rysunek 22. Do jakiego rodzaju szkoły będziesz się starał o przyjęcie po ukończeniu gimnazjum?- szkoła pierwszego wyboru

* pytanie dotyczyło 690 kobiet i 705 mężczyzn, którzy już wybrali szkołę.

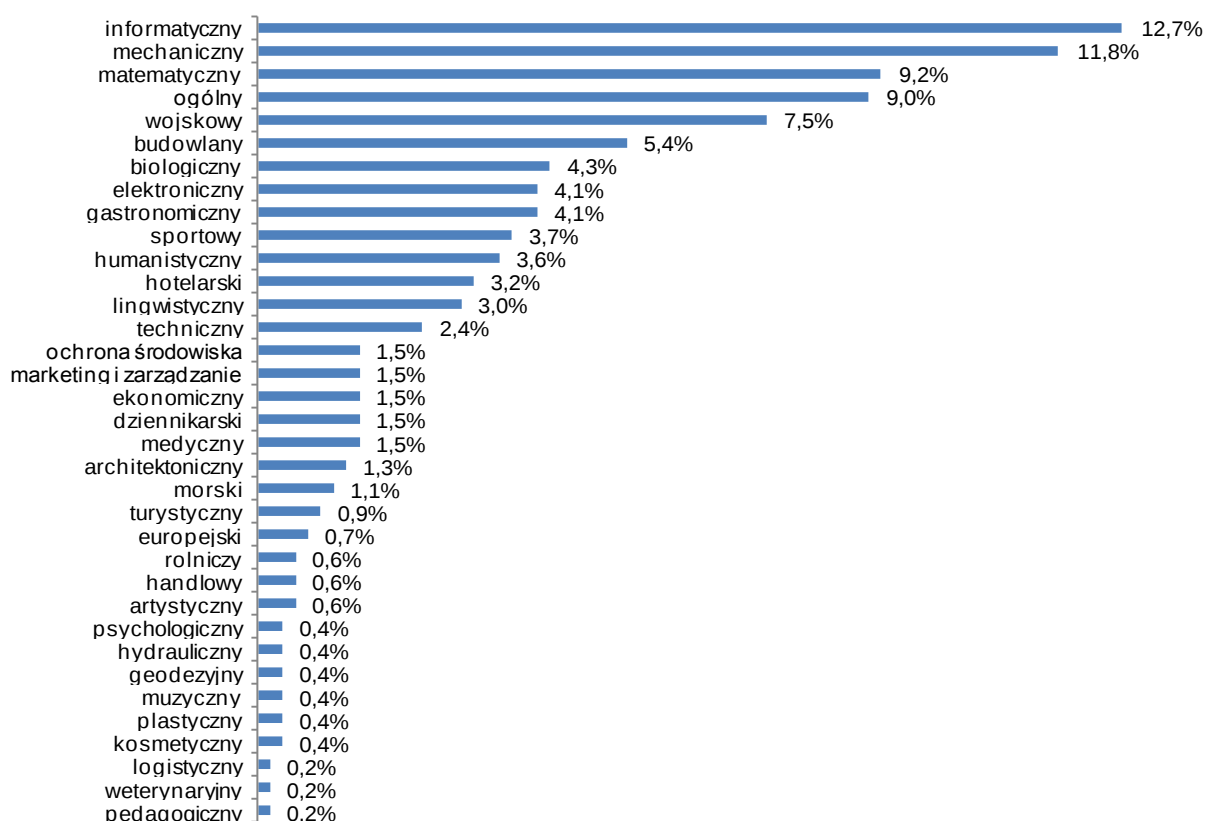
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Spośród potencjalnych profili, w których chciałyby się kształcić uczennice najczęściej wskazywany był profil ogólny (12,7%). W dalszej kolejności biologiczny (9,9%) i humanistyczny (9,4%). Uczennice najrzadziej brały pod uwagę profil związany z marketingiem i zarządzaniem oraz prawem (po 1,1% wskazań) (rysunek 23).

Rysunek 23. Profil - szkoła pierwszego wyboru wśród kobiet

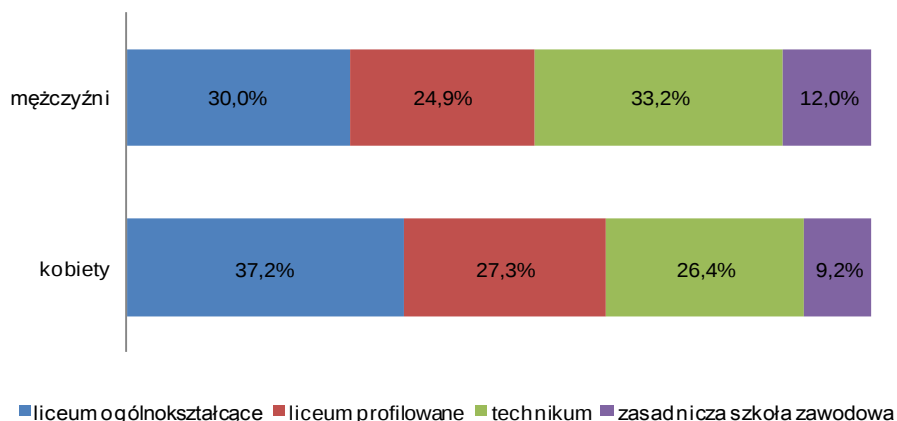
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie płci męskiej w pierwszej kolejności myślą o profilach z zakresu nauk ścisłych. Najczęściej wskazywano na profil informatyczny (12,7%), następnie mechaniczny (11,8%) czy matematyczny (9,2%) (rysunek 24).

Rysunek 24. Profil - szkoła pierwszego wyboru wśród mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W drugiej kolejności, wybór liceum ogólnokształcącego również częściej wskazywany był przez kobiety (37,2%). Mężczyźni także, jak w przypadku pierwszego wyboru szkoły, najczęściej wskazywali, iż po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej będą się starać o przyjęcie do technikum. Takiej odpowiedzi udzieliło 33,2% mężczyzn. Zasadnicza szkoła zawodowa, jak w przypadku pierwszego wyboru była brana pod uwagę najrzadziej (12,0% uczniów płci męskiej oraz 9,2% uczniów płci żeńskiej) (rysunek 25).

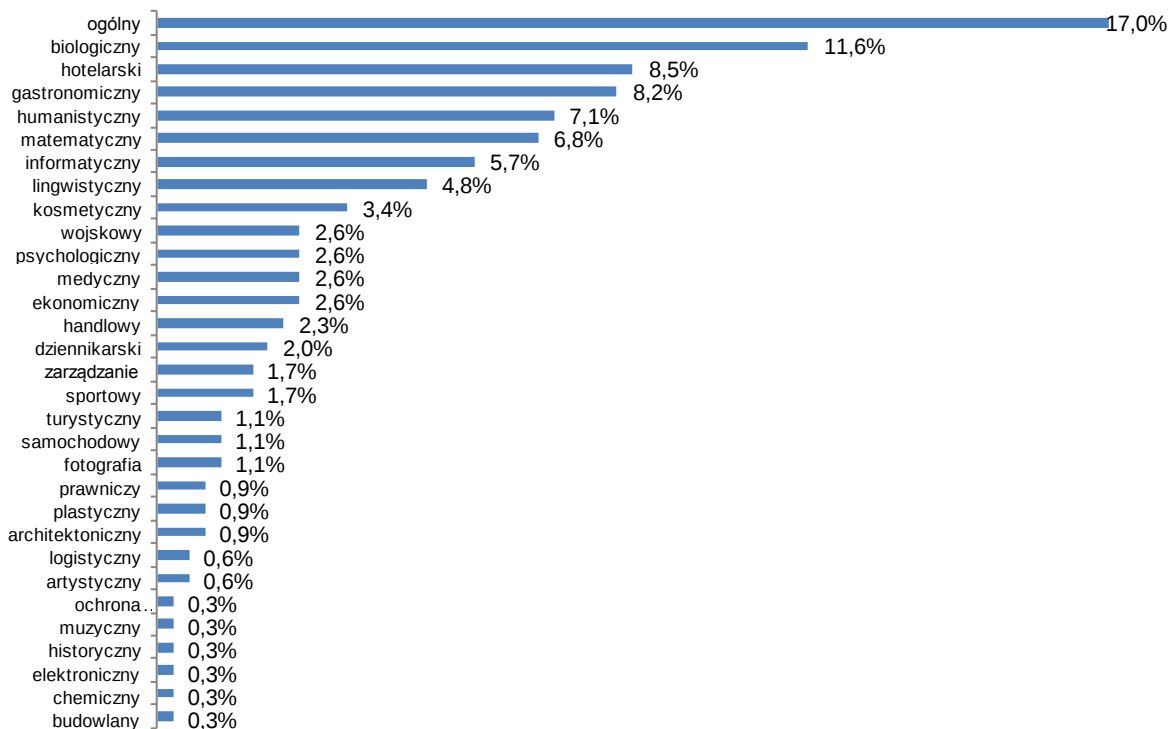
Rysunek 25. Do jakiego rodzaju szkoły będziesz się starał o przyjęcie po ukończeniu gimnazjum? - szkoła drugiego wyboru

* dotyczyło 576 kobiet i 594 mężczyzn, którzy wybrali drugą szkołę.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W przypadku drugiej możliwości wyboru przyszłego profilu kształcenia uczennice raczej konsekwentnie wskazywały głównie profil ogólny (17,0%) i biologiczny (11,6%). Profil humanistyczny, który we wcześniejszych wskazaniach znajdował się na trzecim miejscu, tym razem został przewyższony poprzez częstszy wybór profilu hotelarskiego (8,5%) oraz gastronomicznego (8,2%). Profil humanistyczny był wskazywany w dalszej kolejności (7,1%) (rysunek 26).

Rysunek 26. Profil - szkoła drugiego wyboru wśród kobiet

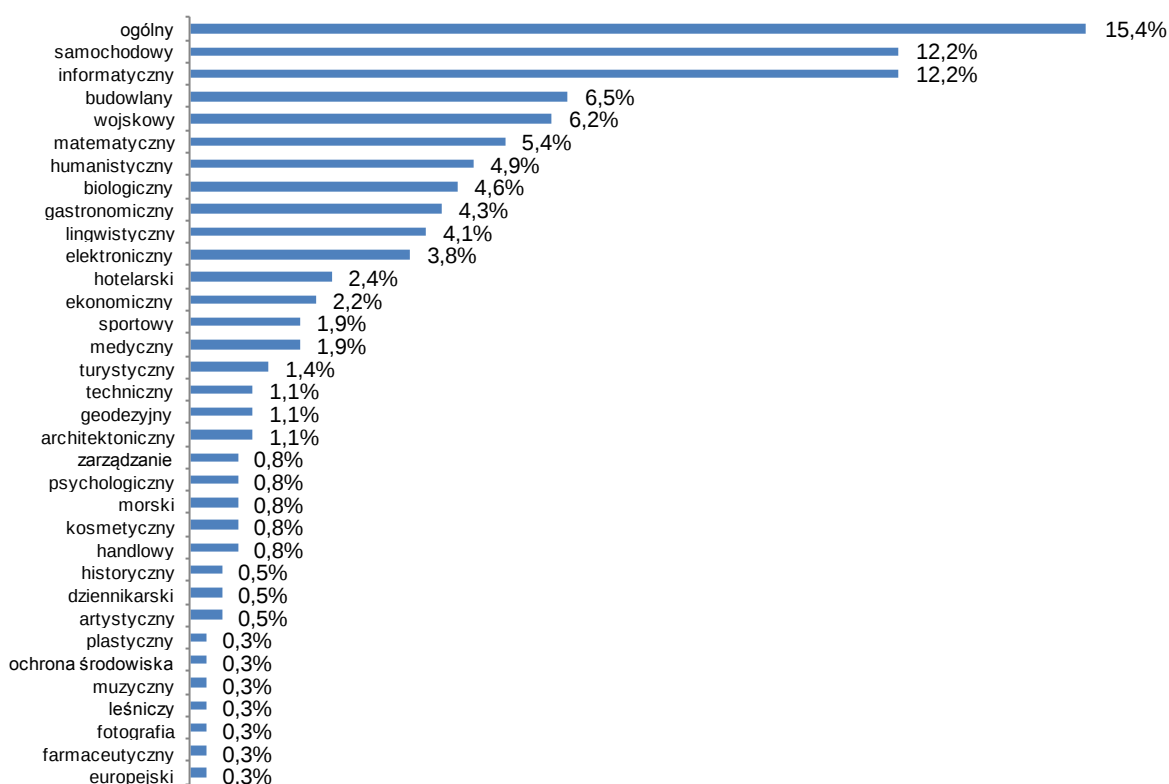

* pytanie dotyczyło 576 kobiet, które wybrały drugą szkołę.

** brak odpowiedzi 224 kobiet.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie płci męskiej w drugiej kolejności myślą o profilu ogólnym. Tak wskazało 15,4% ankietowanych. W dalszej kolejności najczęściej wskazywano na profil samochodowy (12,2%) oraz informatyczny (12,2%) (rysunek 27).

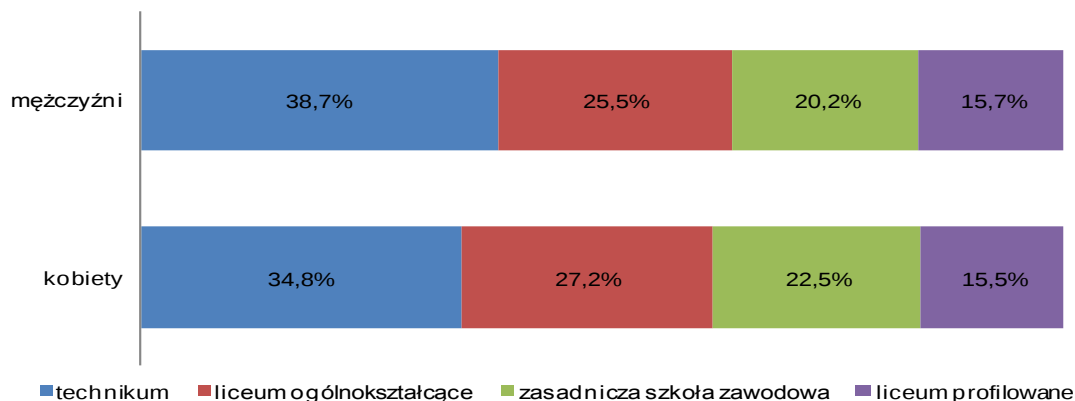
Rysunek 27. Profil - szkoła drugiego wyboru wśród mężczyzn

* pytanie dotyczyło 594 mężczyzn, którzy wybrali drugą szkołę.

** brak odpowiedzi 224 mężczyzn.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W przypadku trzeciej możliwości wyboru przyszłej szkoły, preferencje uczniów były bardzo przybliżone zarówno w przypadku uczennic, jak i uczniów. Uczniowie (38,7%), jak i uczennice (34,8%) w pierwszej kolejności wskazywali na technikum. Następnie wybierano liceum ogólnokształcące (25,5% uczniów i 27,2% uczennic). Przy trzeciej możliwości wyboru przyszłej szkoły uczniowie częściej brali pod uwagę wybór zasadniczej szkoły zawodowej, na którą zdecydowałoby się 20,2% respondentów płci męskiej oraz 22,5% respondentów płci żeńskiej (rysunek 28).

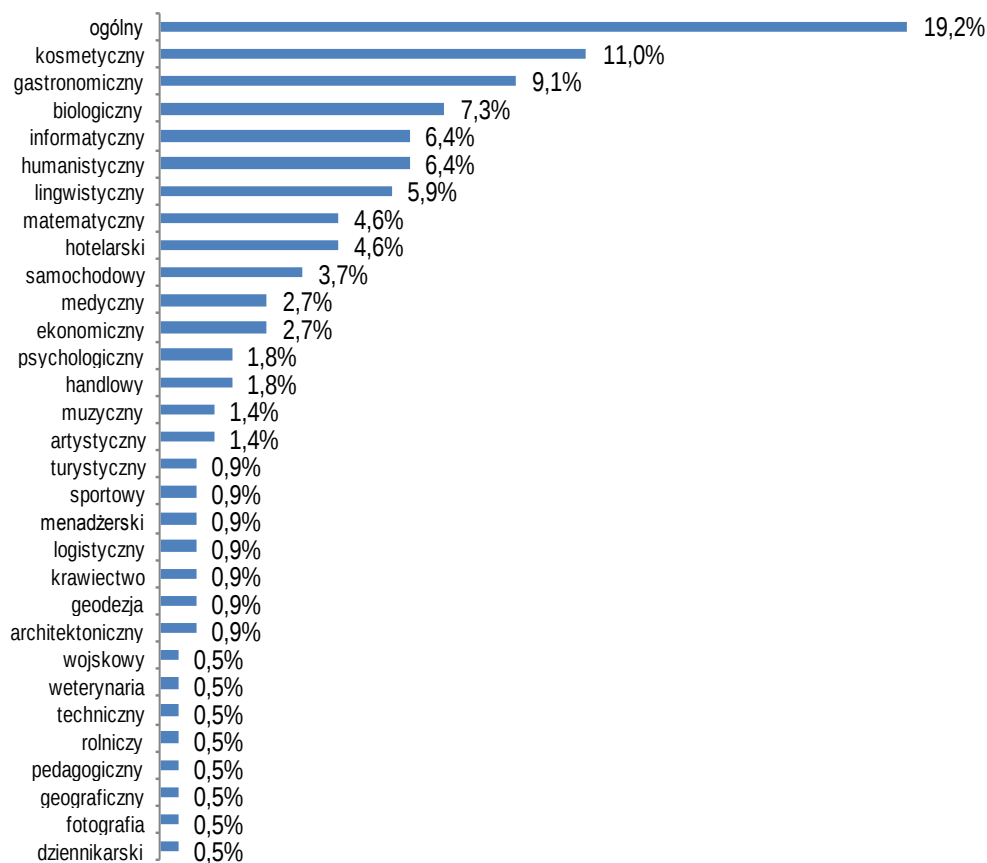
Rysunek 28. Do jakiego rodzaju szkoły będziesz się starał o przyjęcie po ukończeniu gimnazjum?- szkoła trzeciego wyboru

* pytanie dotyczyło 471 kobiet i 491 mężczyzn, którzy wybrali trzecią szkołę.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Mając trzecią możliwość wyboru spośród potencjalnych profili, w których chciałyby się kształcić uczennice, najczęściej wskazywany był profil ogólny (19,2%). W dalszej kolejności uczennice najczęściej wybierały profil kosmetyczny (11,0%) oraz gastronomiczny (9,1%) (rysunek 29).

Rysunek 29. Profil - szkoła trzeciego wyboru wśród kobiet

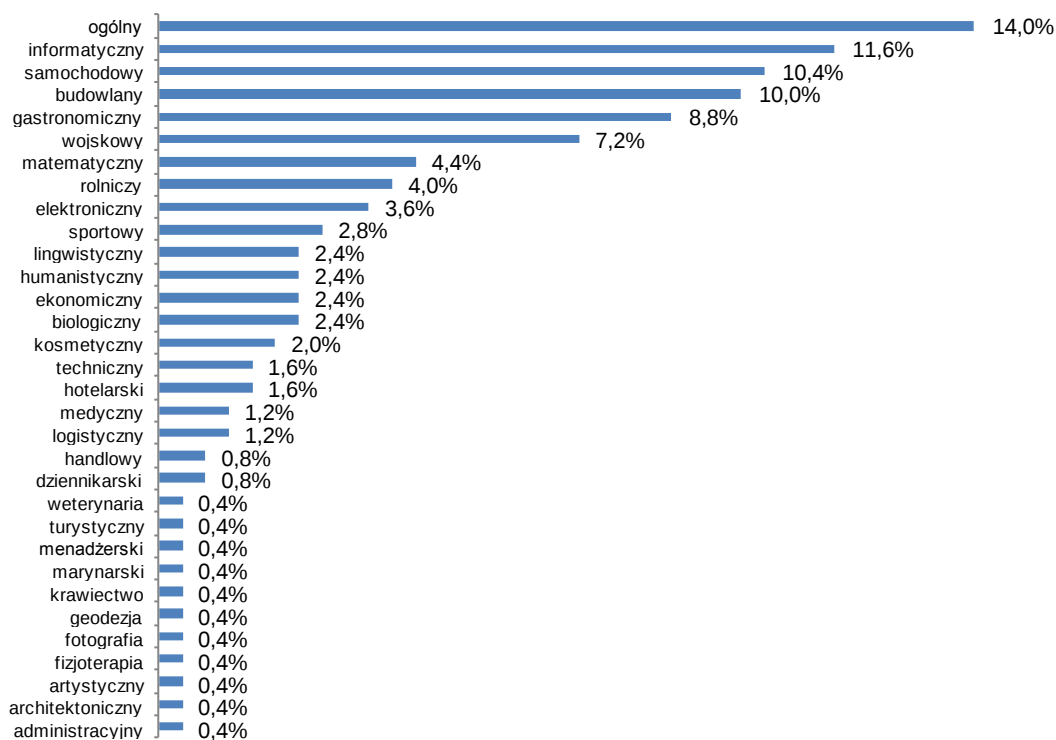

* pytanie dotyczyło 219 kobiet, które wybrały trzecią szkołę.

** brak odpowiedzi 252 kobiet.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie płci męskiej w trzeciej kolejności myślą o wyborze profilu ogólnego. Tak wskazało 14,0% ankietowanych. W dalszej kolejności najczęściej wskazywano na profil informatyczny (11,6%) oraz samochodowy (10,4%) (rysunek 30).

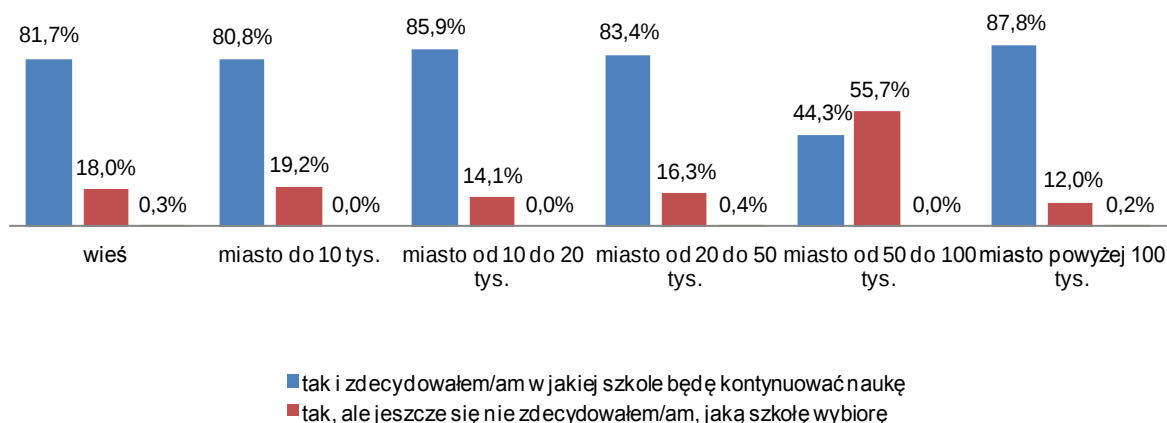
Rysunek 30. Profil - szkoła trzeciego wyboru wśród mężczyzn

* pytanie dotyczyło 250 mężczyzn, którzy wybrali trzecią szkołę.

** brak odpowiedzi 241 mężczyzn.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

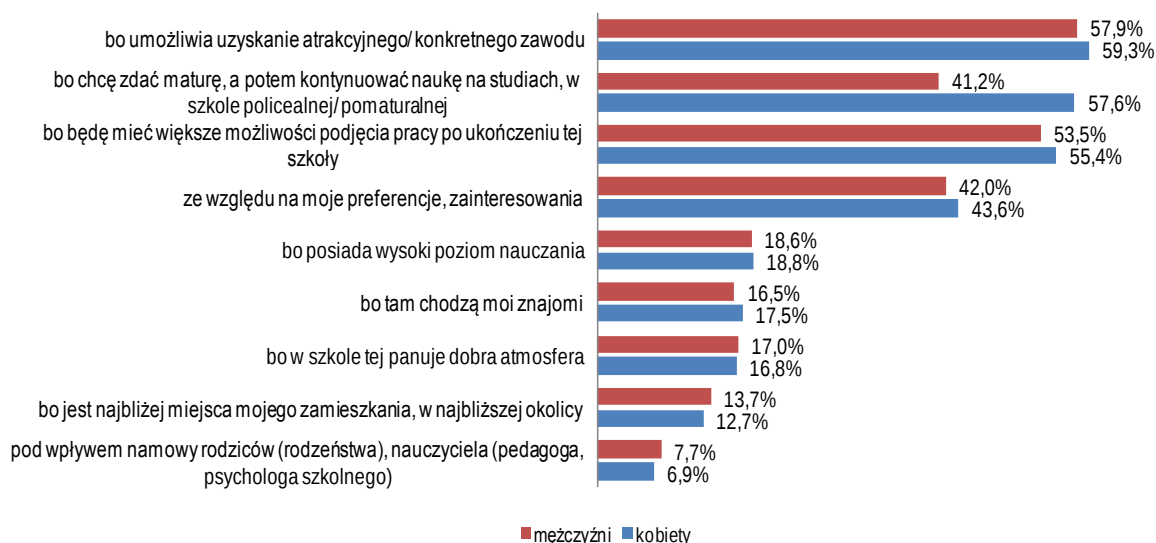
Zdecydowana większość uczniów zamierza kontynuować naukę po zakończeniu szkoły gimnazjalnej. Analizując odpowiedzi respondentów należy stwierdzić, iż około ¼ uczniów ze wsi (81,7%), miast do 10 tys. mieszkańców (80,8%), miast od 10-20 tys. mieszkańców (85,9%), miast od 20-50 tys. mieszkańców (83,4%) oraz miast powyżej 100 tys. mieszkańców (87,7%) ma już wybraną szkołę, w której będzie chciał kontynuować naukę. Jedynie uczniowie z miast od 50-100 tys. mieszkańców są najmniej zdecydowani, co do konkretnego wyboru przyszłej szkoły. W tym przypadku tylko 44,3% uczniów ma już podjętą decyzję, w jakiej szkole będzie kontynuowało naukę (rysunek 31).

Rysunek 31. Czy zamierzasz kontynuować naukę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie odpowiadając na pytanie dotyczące powodu kontynuowania nauki mogli udzielać kilku odpowiedzi, jednak były one do siebie zbliżone i głównie dotyczyły przyszłej pracy zawodowej. Najczęściej wskazywano, na możliwość zdobycia atrakcyjnego/konkretnego zawodu (57,9% uczniów, 59,3% uczennic). Uczniom zależy również na zdaniu matury, aby móc kontynuować naukę na studiach wyższych (41,2% uczniów, 57,6% uczennic). Trzecią, najczęściej wybieraną odpowiedzią była zwiększona szansa na podjęcie pracy po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej (53,5% uczniów oraz 55,4% uczennic) (*rysunek 32*). Uczniowie zdają sobie sprawę, iż większe możliwości pozyskania ciekawej pracy, przynoszącej zadowolenie i zapewne odpowiednie pieniądze, będą mieli nie kończąc swojej drogi edukacyjnej w szkole gimnazjalnej. Jest to więc głównym powodem, który skłania uczniów do kontynuowania nauki.

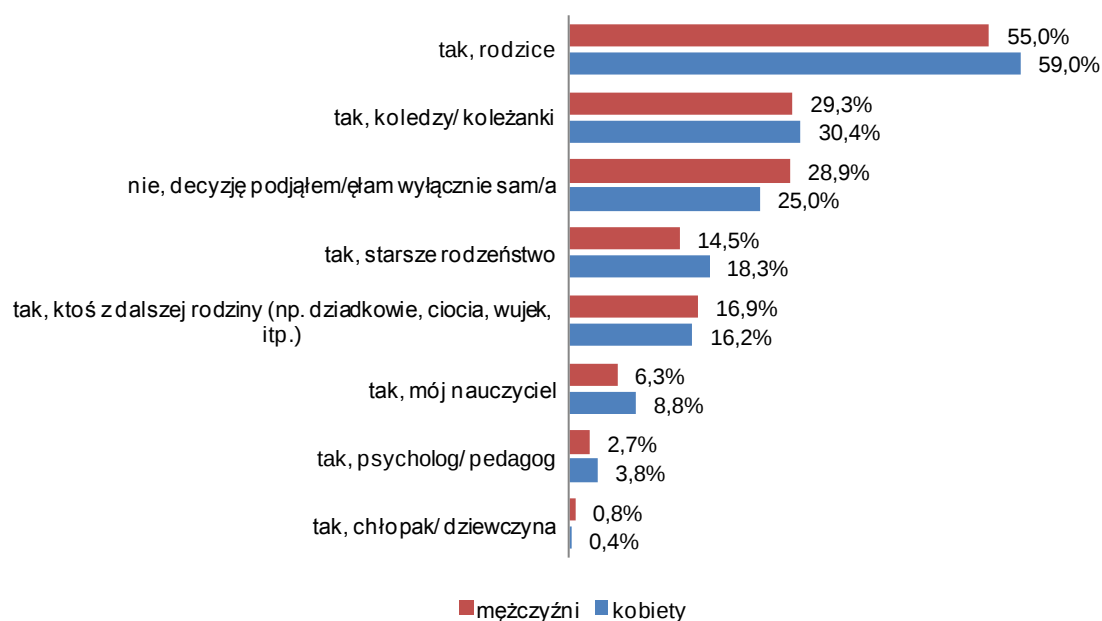
Rysunek 32. Dlaczego zdecydowałeś/aś się kontynuować naukę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rodzina ma zasadniczy wpływ na kształtowanie się aspiracji zawodowych młodzieży. Jak wynika ze wskazań respondentów w przypadku 55,0% gimnazjalistów oraz 59,0% gimnazjalistek to właśnie rodzice doradzali uczniom przy wyborze szkoły, w której uczniowie powinni kontynuować naukę (*rysunek 33*).

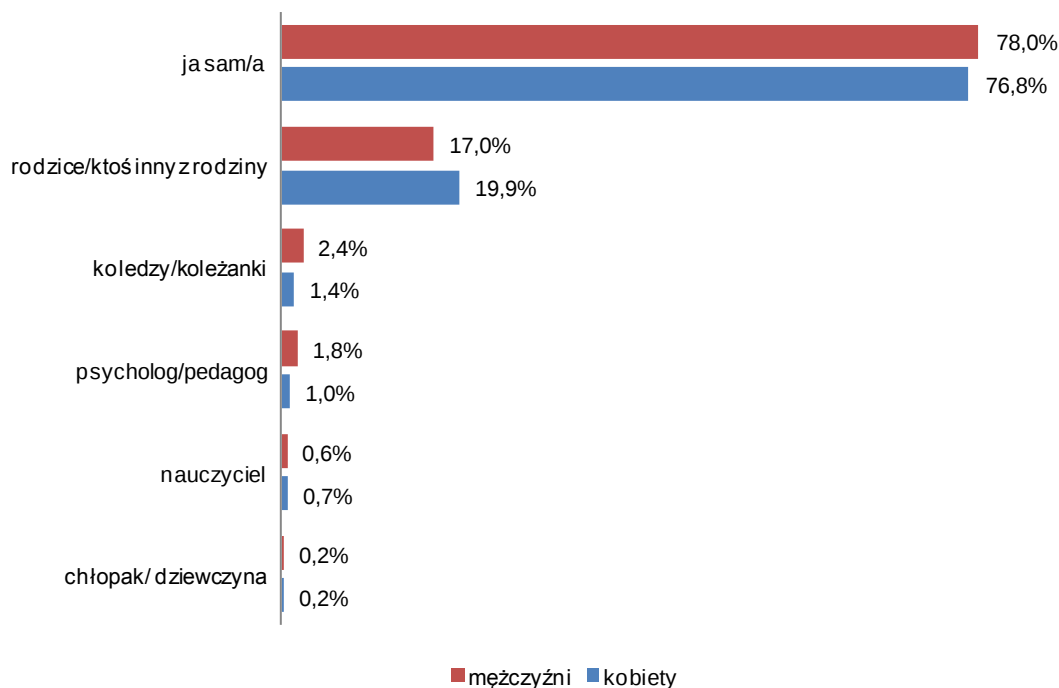
Rysunek 33. Czy ktoś Ci doradzał, jaką szkołę powinieneś/aś wybrać po gimnazjum?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Jak wynika z rysunku 34 uczniowie pomimo tego, iż wcześniej deklarowali, że to właśnie rodzice doradzali im w wyborze szkoły, to w rzeczywistości sami decydowali o wyborze szkoły, w której chcieliby kontynuować naukę. Takiej odpowiedzi udzieliło 78,0% gimnazjalistów oraz 76,8% gimnazjalistek.

Rysunek 34. Kto w największym stopniu ma wpływ na wybór szkoły, do której będziesz uczęszczać po ukończeniu gimnazjum?

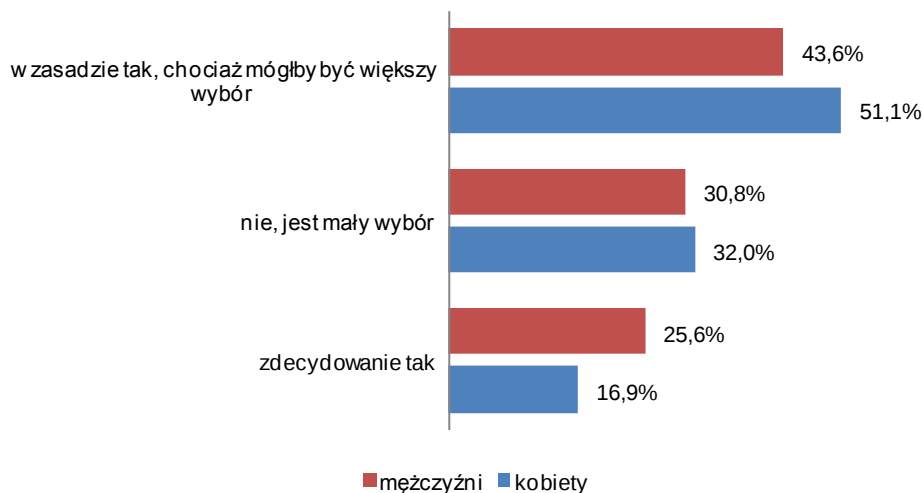

* pytanie nie dotyczyło 1 kobiety i 2 mężczyzn, którzy nie planują kontynuować nauki.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Blisko połowa respondentów (43,6% gimnazjalistów oraz 51,1% gimnazjalistek) stwierdziła, że w rodzimej miejscowości jest wystarczający wybór szkół, choć oczywiście mógłby być większy. Zdecydowanie zadowolonych z oferty edukacyjnej jest 25,6% uczniów oraz 16,9% uczennic (rysunek 35).

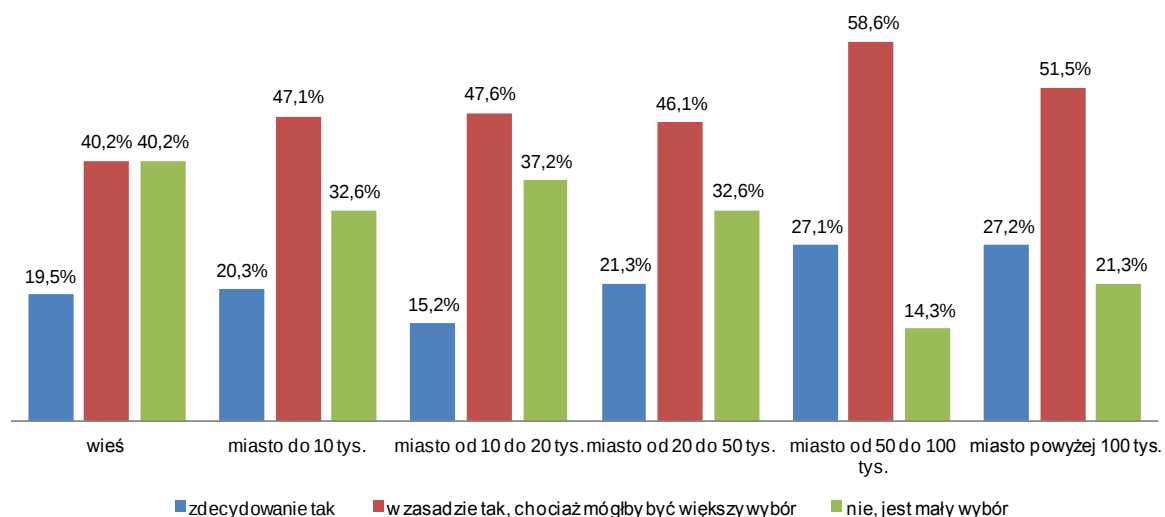
Rysunek 35. Czy uważasz, że w Twojej miejscowości lub okolicach masz wystarczający wybór szkół?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Analizując odpowiedzi respondentów z miejscowości o różnej wielkości zamieszkania wynika, iż najbardziej zadowoleni z oferty edukacyjnej w rodzimej miejscowości są uczniowie zamieszkujący miasta od 50 do 100 tys. mieszkańców. W dalszej kolejności zadowoleni z oferty edukacyjnej są uczniowie zamieszkujący miasta powyżej 100 tys. mieszkańców (rysunek 36).

Rysunek 36. Czy uważasz, że w Twojej miejscowości lub okolicach masz wystarczający wybór szkół?

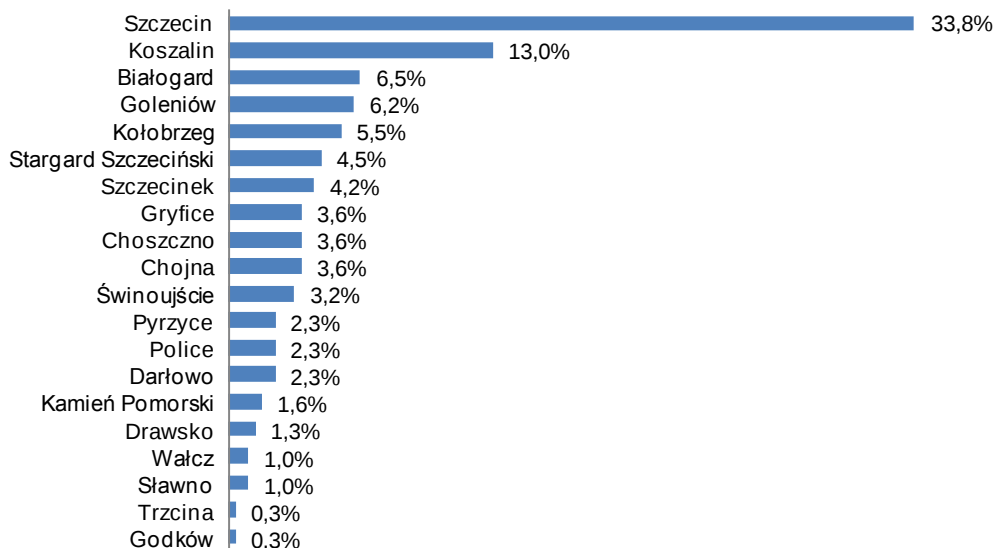

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W dalszej części ankiety uczniowie zostali poproszeni o wypowiedź dotyczącą miejscowości, w której planują kontynuować dalszą naukę. Udzielając odpowiedzi „w miejscowości, w której mieszkam”, zdecydowana większość uczennic wskazała miasto Szczecin (33,8%), a w dalszej kolejności

Koszalin (13,0%). Natomiast Sławno i Wałcz to najrzadziej wybierane miejscowości, w której uczniowie będą kontynuować dalszą naukę (odpowiednio po 1,0% wskazań) (rysunek 37).

Rysunek 37. Gdzie znajduje się szkoła, w której zamierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum?

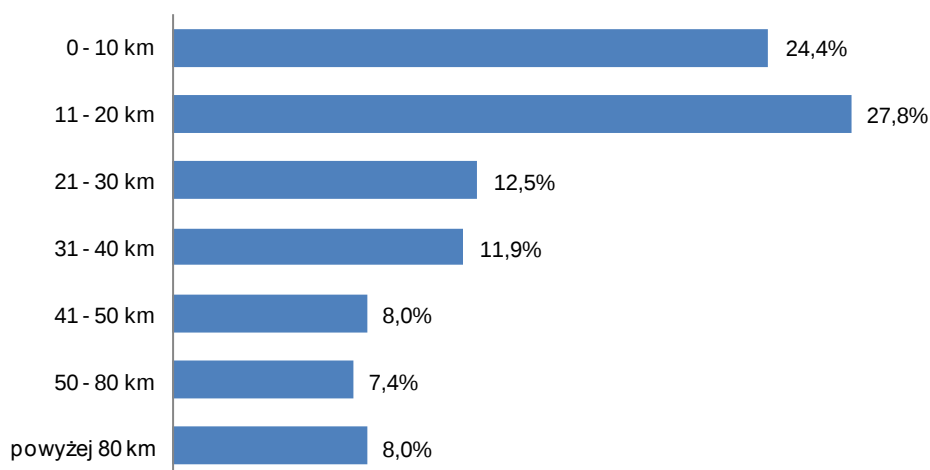

* pytanie nie dotyczyło 480 kobiet, które nie zaznaczyły tej odpowiedzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Odległość przyszłej szkoły od teraźniejszego miejsca zamieszkania to według 27,8% uczennic najczęściej 10-20 km. Do szkoły oddalonej od miejsca zamieszkania do 80 km będzie uczęszczało 7,4% uczennic (rysunek 38).

Rysunek 38. Gdzie znajduje się szkoła, w której zamierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? - w innej miejscowości, oddalonej o...

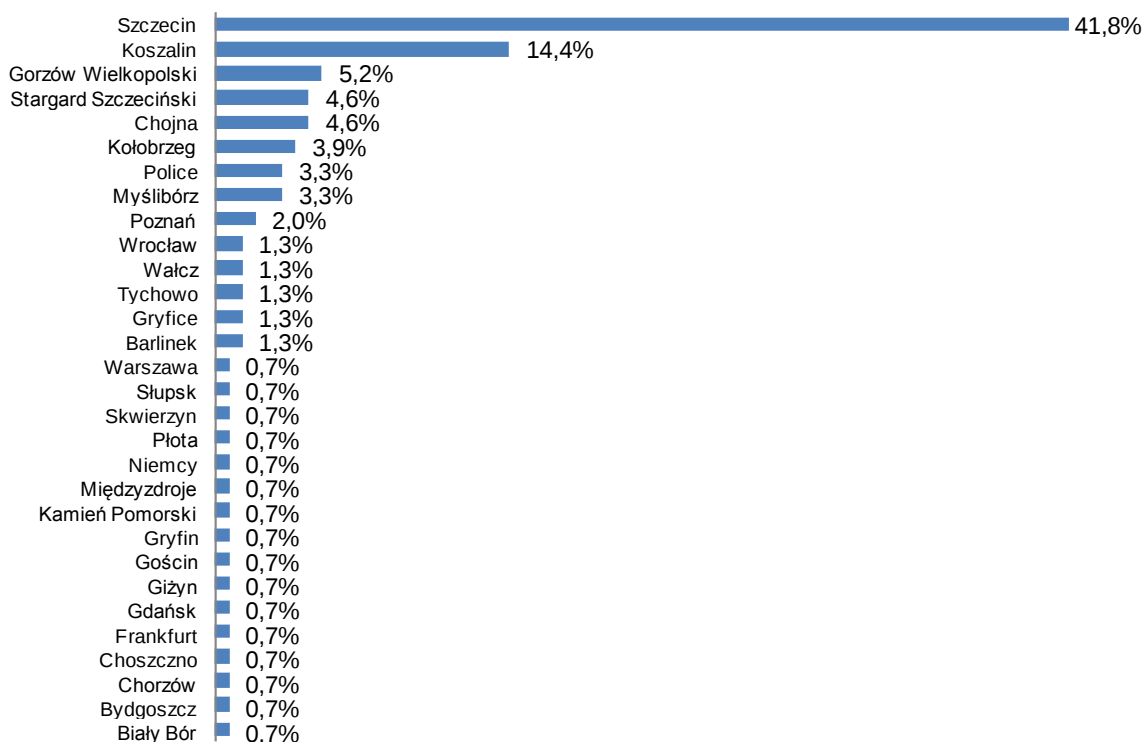
* pytanie nie dotyczyło 612 kobiet, które nie zaznaczyły tej odpowiedzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Spośród miejscowości, które zostały wskazywane przez uczennice mające rozpocząć naukę w innej miejscowości, niż mieszkają, dotychczas najczęściej wskazywano miasto Szczecin (41,8%), a w dalszej kolejności Koszalin (14,4%) oraz Gorzów Wielkopolski (5,2%). Najniższa liczba wskazań

dotyczyła takich miejscowości jak: Barlinek, Gryfice, Tychowo, Wałcz i Wrocław (odpowiednio po 1,3% wskazań) (rysunek 39).

Rysunek 39. Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? - w innej miejscowości

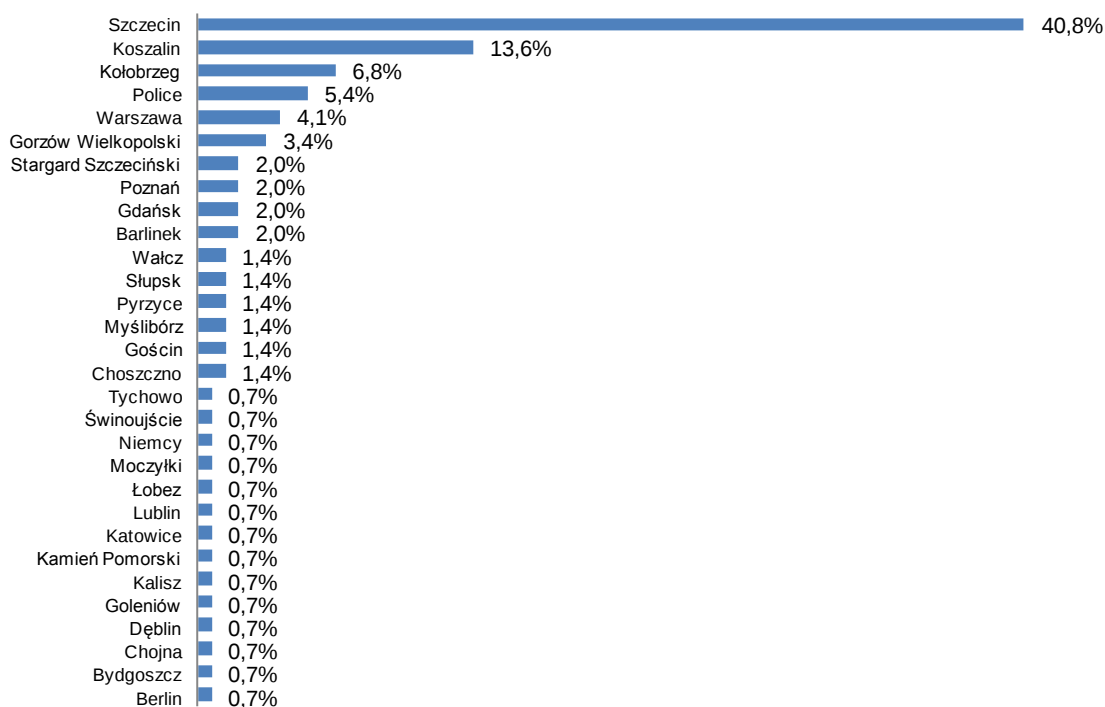

* pytanie nie dotyczyło 635 kobiet, które nie zaznaczyły tej odpowiedzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Również w przypadku gimnazjalistów płci męskiej, zdecydowana większość, udzielając odpowiedzi „w miejscowości, w której mieszkam”, wskazała miasto Szczecin (40,8%), a w dalszej kolejności Koszalin (13,6%). Najrzadziej wybierane miejscowości, w których uczniowie mieszkając będą kontynuować dalszą naukę to m.in. Świnoujście, Łobez i Kamień Pomorski (odpowiednio po 0,7%).

Rysunek 40. Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierszasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? (mężczyźni)

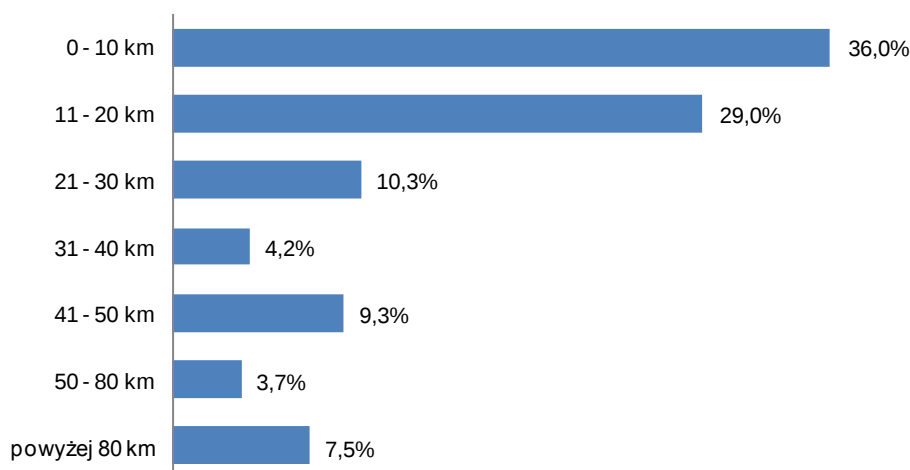
* pytanie nie dotyczyło 498 mężczyzn, którzy nie zaznaczyli tej odpowiedzi.

** brak odpowiedzi 80 mężczyzn.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Odległość przyszłej szkoły od teraźniejszego miejsca zamieszkania to według 36,0% uczniów najczęściej 0-10 km. Do szkoły oddalonej od miejsca zamieszkania do 80 km będzie uczęszczało 3,7% uczniów (rysunek 41).

Rysunek 41. Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierszasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? - w innej miejscowości, oddalonej o...

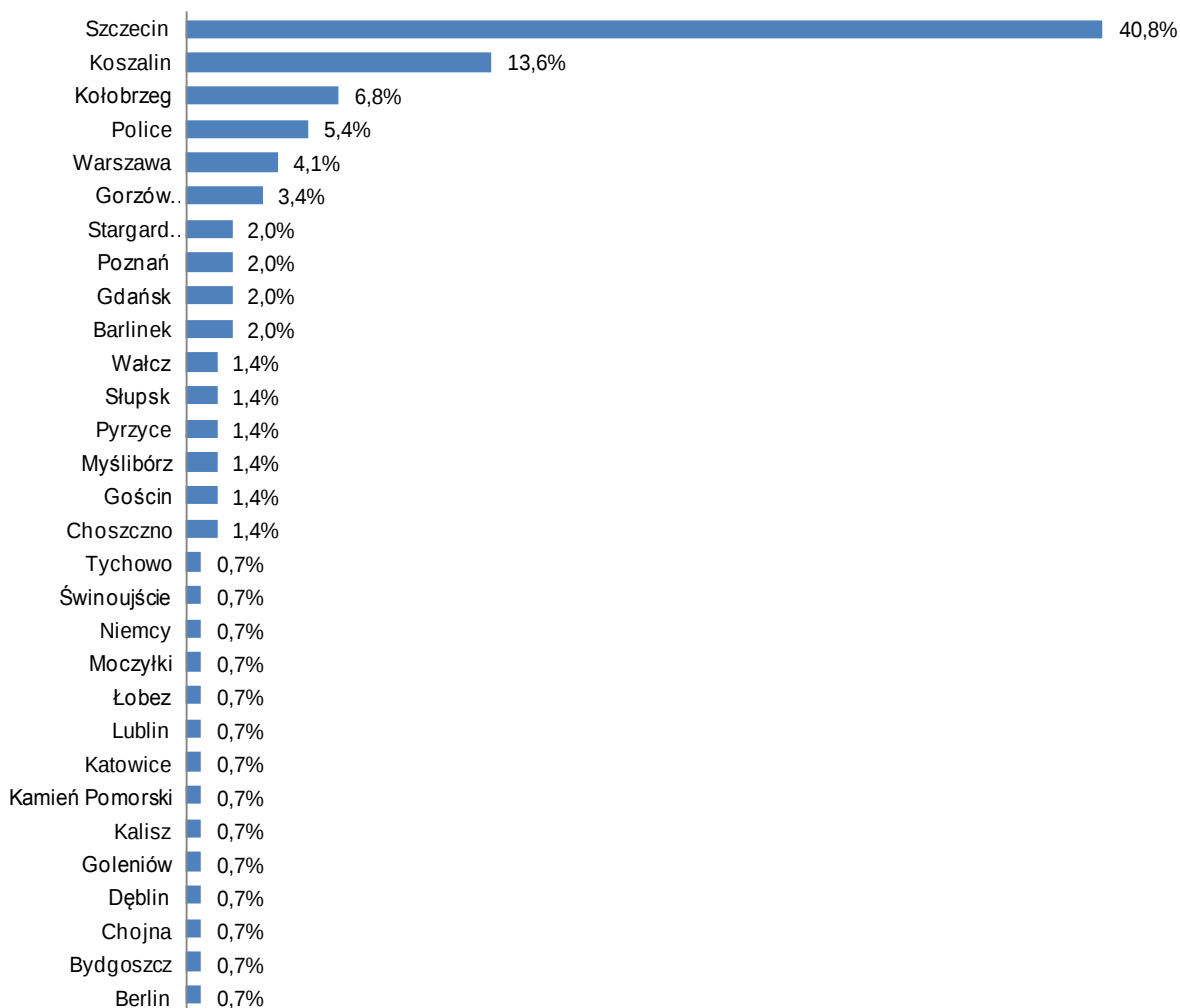

* pytanie nie dotyczyło 548 mężczyzn, którzy nie zaznaczyli tej odpowiedzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Spośród miejscowości, które były wskazywane przez gimnazjalistów płci męskiej, mających rozpocząć naukę w innej miejscowości, niż mieszkają dotychczas, najczęściej wskazywano miasto Szczecin (40,8%), a w dalszej kolejności Koszalin (13,6%) oraz Kołobrzeg (6,8%). Najniższa liczba wskazań dotyczyła takich miejscowości jak: Choszczno, Gościn, Myślibórz, Pyrzyce, Słupsk czy Wałcz (odpowiednio po 1,4% wskazań) (rysunek 42).

Rysunek 42. Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? - w innej miejscowości (mężczyźni)

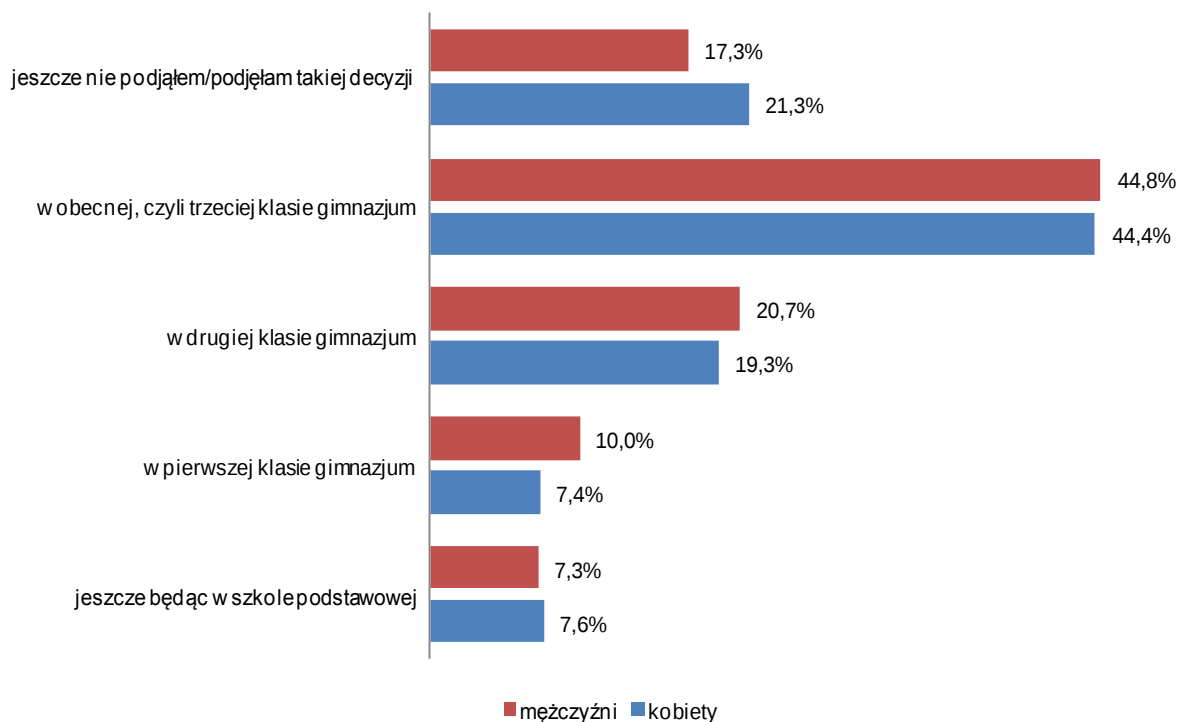
* pytanie nie dotyczyło 615 mężczyzn, którzy nie zaznaczyli tej odpowiedzi.

** brak odpowiedzi 80 mężczyzn.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zdecydowana większość uczniów, bo 44,8% gimnazjalistów i 44,4% gimnazjalistek decyzję o wyborze kolejnej szkoły, do której będą uczęszczać po ukończeniu gimnazjum, podjęła będąc dopiero w trzeciej klasie gimnazjum. Należy zwrócić uwagę, że spory odsetek respondentów nadal nie ma sprecyzowanych planów dotyczących wyboru konkretnej szkoły (17,3% uczniów oraz 21,3% uczennic) (rysunek 43).

Rysunek 43. Kiedy podjąłeś/podjęłaś decyzję o wyborze szkoły, w jakiej będziesz się uczył/a po ukończeniu gimnazjum?

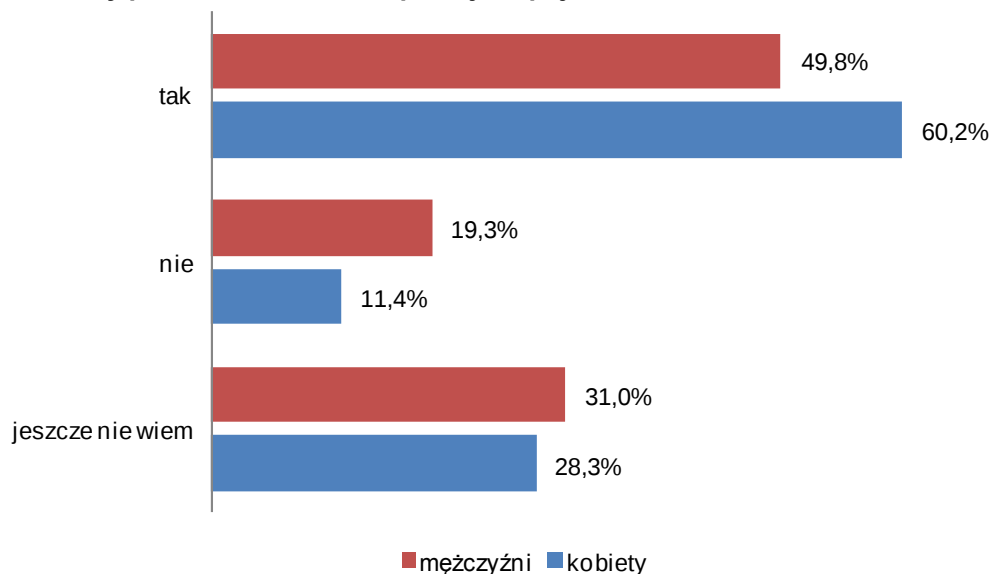

* pytanie nie dotyczyło 1 kobiety i 2 mężczyzn, którzy nie planują kontynuować nauki

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Biorąc pod uwagę opinie dotyczące dalszej przyszłości edukacyjnej należy zauważyć, że zdecydowana większość gimnazjalistów po ukończeniu nauki planuje studiować. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 49,8% uczniów oraz 60,2% uczennic. Część respondentów w chwili badania nie miała jeszcze sprecyzowanych tego typu planów (31,0% uczniów i 28,3% uczennic) (rysunek 44).

Rysunek 44. Czy po ukończeniu nauki planujesz pójść na studia?

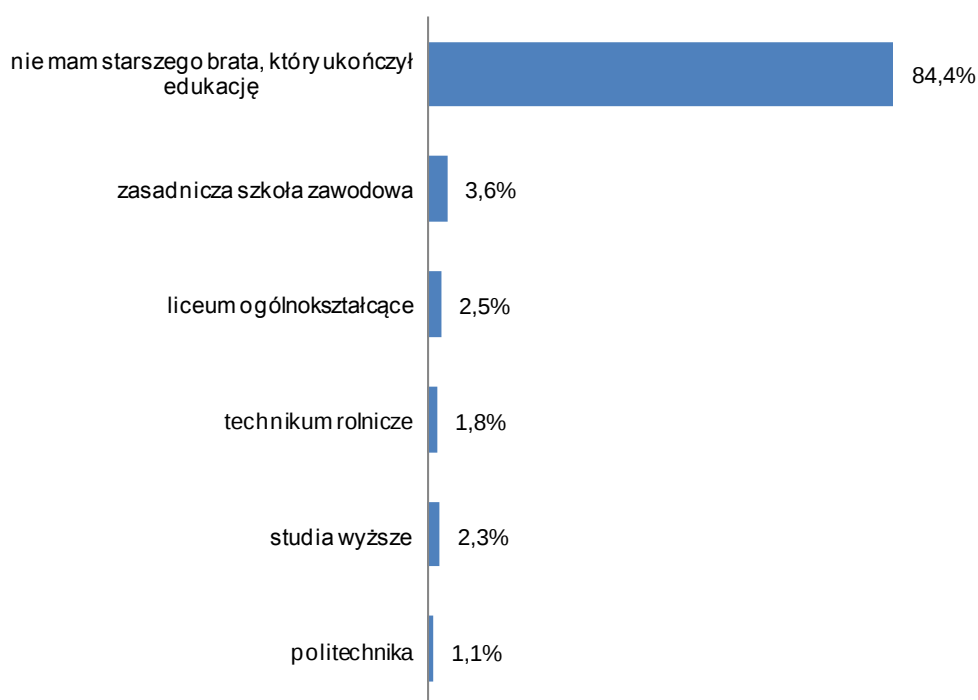

* pytanie nie dotyczyło 1 kobiety i 2 mężczyzn, którzy nie planują kontynuować nauki.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

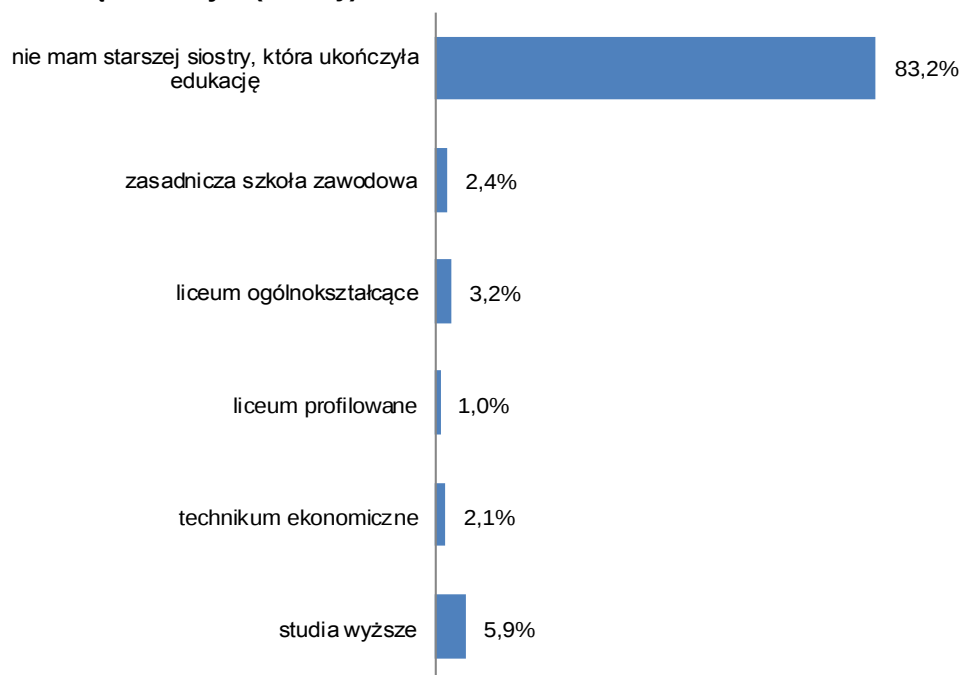
W ostatniej części ankiety uczniowie zostali poproszeni o podanie informacji czy posiadają starsze rodzeństwo, a jeśli tak, to wskazanie, jaką uczelnię ukończył brat lub siostra ankietowanego ucznia. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że 84,4% uczniów nie posiada starszego brata, który ukończył edukację, również 83,2% uczniów nie ma starszej siostry w tym wieku. Spośród uczniów posiadających rodzeństwo, które ukończyło szkołę - 3,6% posiada braci, a 2,4% posiada siostry, które ukończyły zasadniczą szkołę zawodową. Gimnazjaliści wskazali również, że posiadają braci (2,5%) i siostry (3,2%), które ukończyły liceum ogólnokształcące. Ponadto bracia i siostry respondentów ukończyli również studia wyższe (2,3% bracia oraz 5,9% siostry), w dalszej kolejności wskazywano, że rodzeństwo ukończyło technikum (1,8% braci oraz 2,1% siostr). Najmniejsza ilość rodzeństwa osób ankietowanych ukończyła politechnikę (1,1% wskazań na braci) oraz liceum profilowane (1,0% wskazań na siostry) (rysunek 45 i 46).

Rysunek 45. Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które ukończyło już edukację, napisz proszę jaką szkołę/uczelnię ukończyło (bracia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

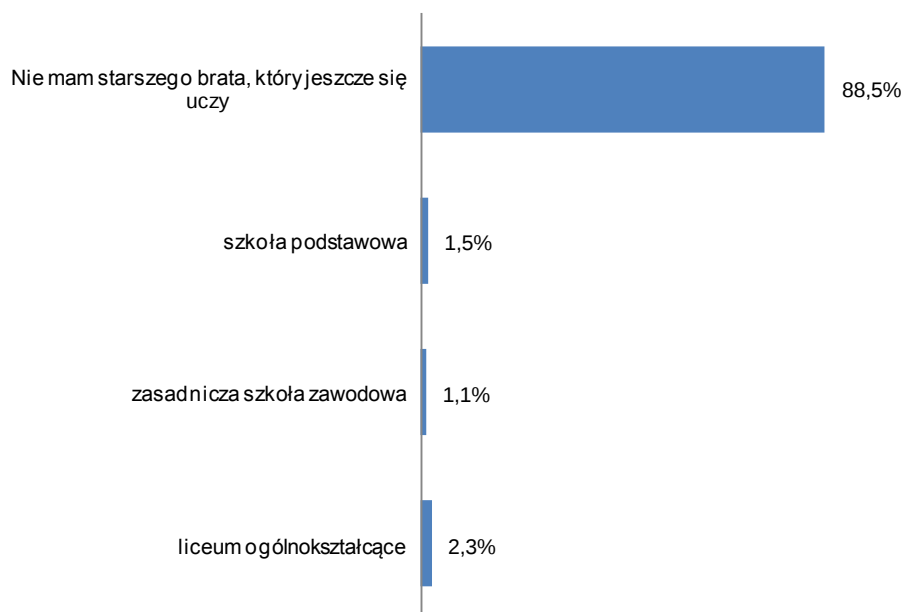
Rysunek 46. Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które ukończyło już edukację, napisz proszę, jaką szkołę/uczelnię ukończyło (siostry)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

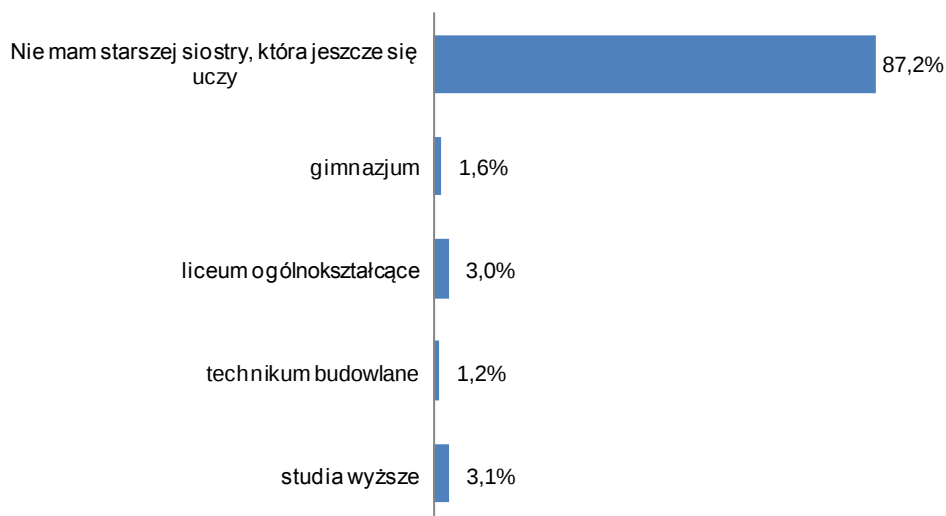
Spośród respondentów posiadających starsze rodzeństwo, które jeszcze się uczy, 2,3% z nich posiada braci, a 3,0% z nich posiada siostry, które ukończyły liceum ogólnokształcące. Ponadto 1,5% respondentów posiada braci, którzy ukończyli szkołę podstawową, a niewiele mniej (1,1%) zasadniczą szkołę zawodową. Ponadto siostry respondentów ukończyły: studia wyższe 3,1%, gimnazjum (1,6%) oraz nieco mniej (1,2%) technikum (rysunek 47 i 48).

Rysunek 47. Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które jeszcze się uczy, napisz proszę, jaką szkołę/uczelnię ukończyło (bracia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 48. Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które jeszcze się uczy, napisz proszę, jaką szkołę/uczelnię ukończyło (siostry)

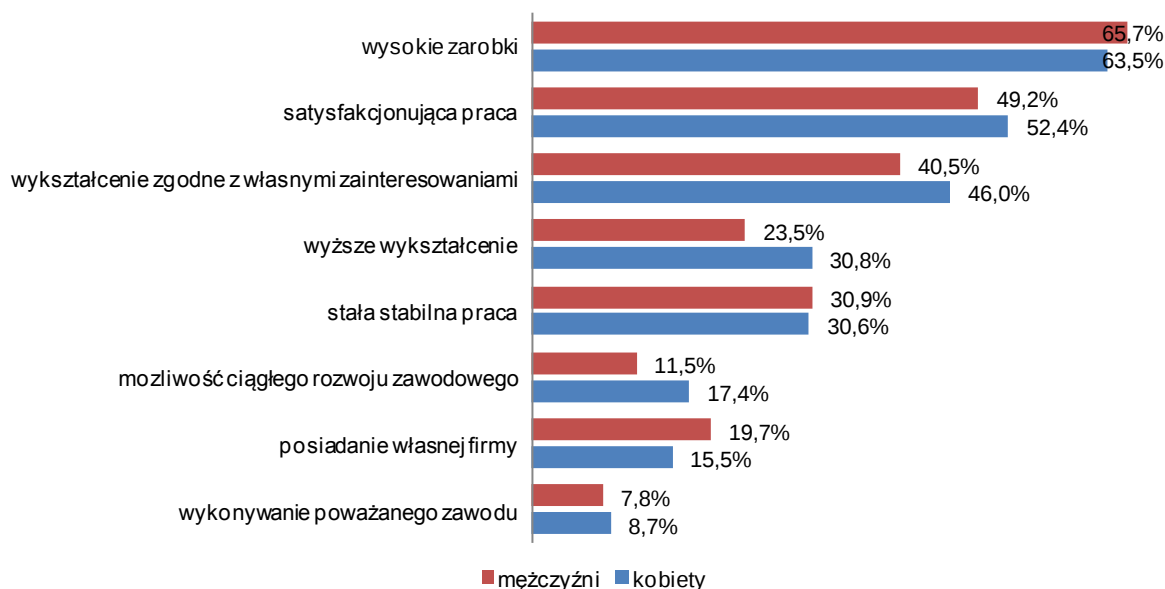

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Postawy uczniów wobec nauki, pracy, uczestnictwa w życiu społecznym

W opinii gimnazjalistów o odniesieniu sukcesu na polu zawodowym w największym stopniu decydują: wysokie zarobki (65,7% uczniów oraz 63,5% uczennic), w dalszej kolejności satysfakcjonująca praca (49,2% uczniów oraz 52,4% uczennic), jak również wykształcenie zgodne z własnymi zainteresowaniami (50,5% uczniów oraz 46,0% uczennic). Tylko 7,8% gimnazjalistów i 8,7% gimnazjalistek wskazało, iż wykonywanie poważanego zawodu świadczy o sukcesie zawodowym (rysunek 49).

Rysunek 49. Zdobyć, której z poniższych rzeczy w największym stopniu decyduje o odniesieniu sukcesu zawodowego?

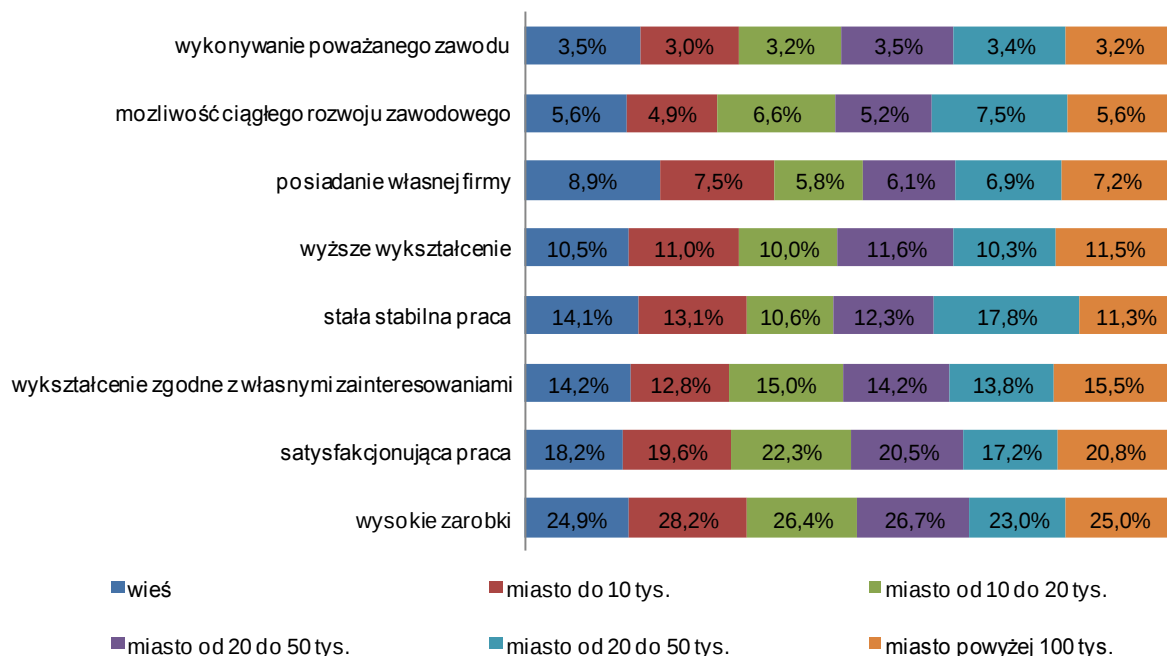
*respondenci mieli możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Analizując opinię dotyczącą sukcesu zawodowego, należy stwierdzić, iż wielkość miejscowości, z której pochodzą respondenci nie ma zasadniczego wpływu na to, w jaki sposób postrzegany jest

sukces zawodowy. Zarówno mieszkańcy miast powyżej 100 tys. mieszkańców (25,0%), jak i mieszkańcy wsi (24,9%) wskazywali, iż głównym wskaźnikiem oznaczającym odniesienie sukcesu zawodowego są wysokie zarobki (rysunek 50).

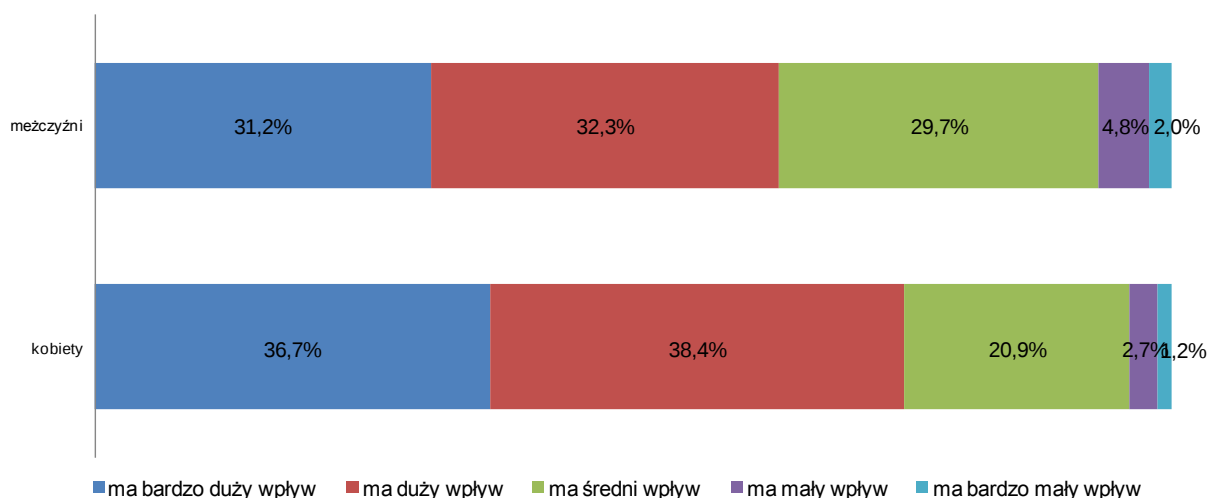
Rysunek 50. Zdobyć, której z poniższych rzeczy w największym stopniu decyduje o odniesieniu sukcesu zawodowego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie zapytani o ocenę, jaki według nich wpływ na osiągnięcie sukcesu zawodowego ma zdobycie dużej wiedzy, w większości wskazywali odpowiedź „ma duży wpływ” (32,3% gimnazjalistów i 38,4% gimnazjalistek) (rysunek 51).

Rysunek 51. Jak uważasz, w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - zdobycie dużej wiedzy

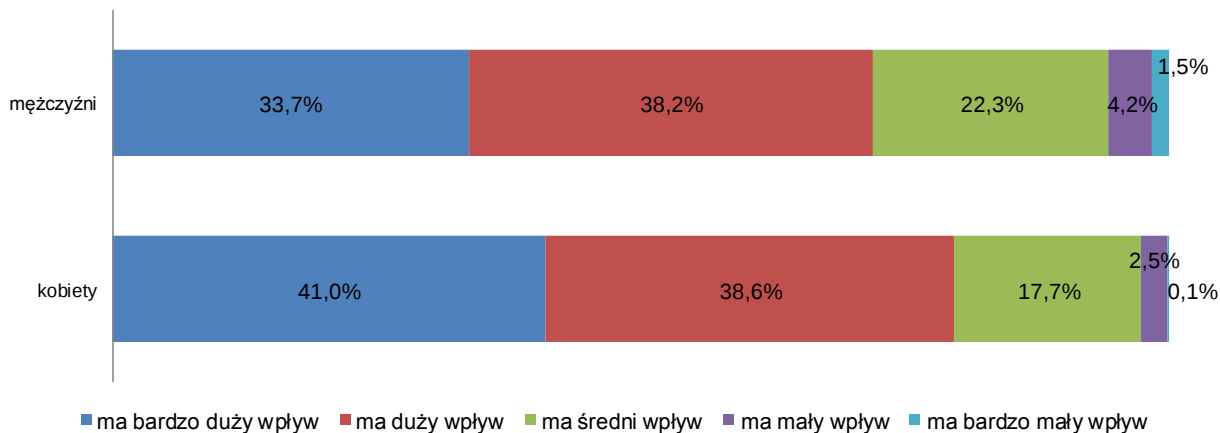

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Podobnie z wcześniejszymi wskazaniem, w opinii ankietowanych zdobycie wszechstronnego, dobrego wykształcenia ma „bardzo duży wpływ” na osiągnięcie sukcesu zawodowego. Takiej odpowiedzi

udzieliło 33,7% uczniów oraz 41,0% uczennic. Świadczy to o tym, że uczniowie mają świadomość, iż tzw. kluczem do sukcesu jest przede wszystkim obszerna/wszechstronna wiedza, która umożliwi im być bezkonkurencyjnymi na rynku pracy (rysunek 52).

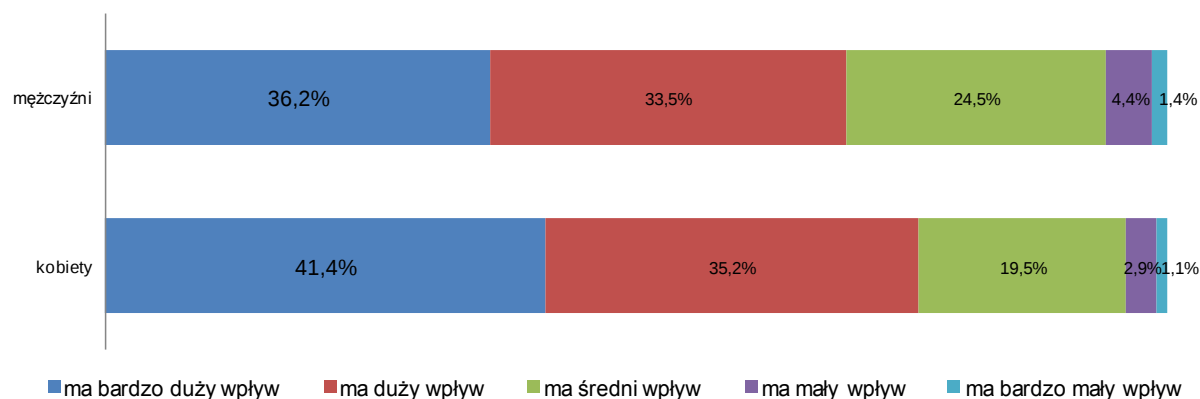
Rysunek 52. Jak uważasz, w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - zdobycie wszechstronnego, dobrego wykształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Przeważająca większość respondentów (36,2% gimnazjalistów i 41,4% gimnazjalistek) uważa, że takie cechy charakteru jak pracowitość, sumienność i rzetelność mają bardzo duży wpływ na osiągnięcie sukcesu zawodowego (rysunek 53).

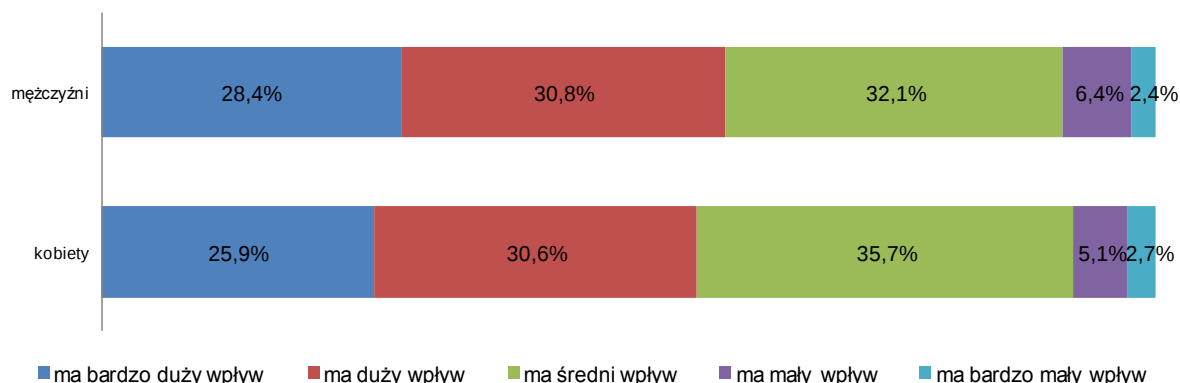
Rysunek 53. Jak uważasz, w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - pracowitość, sumienność, rzetelność

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W opinii badanych osób takie cechy charakteru jak przebojowość, spryt czy odporność psychiczna ma „średni wpływ” na osiągnięcie sukcesu zawodowego. Takiej odpowiedzi udzieliło 32,1% gimnazjalistów i 35,7% gimnazjalistek (rysunek 54).

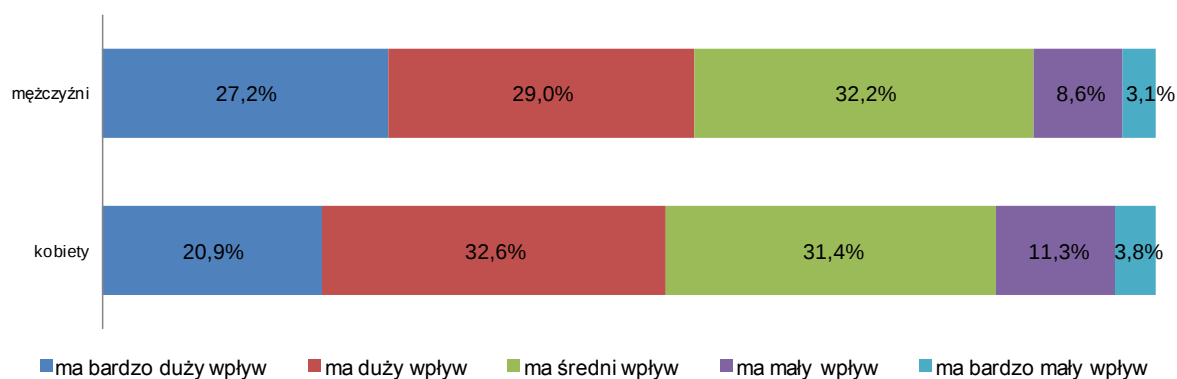
Rysunek 54. Jak uważasz, w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - odpowiednie cechy charakteru, takie jak przebojowość, spryt, odporność psychiczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Znajomość z odpowiednimi osobami ma duży wpływ na osiągnięcie sukcesu zawodowego według opinii 29,0% uczniów płci męskiej oraz 32,6% uczniów płci żeńskiej. Tylko 3,1% gimnazjalistów oraz 3,8% gimnazjalistek stwierdziła, że nie ma to wpływu na osiągnięcie sukcesu zawodowego (rysunek 55).

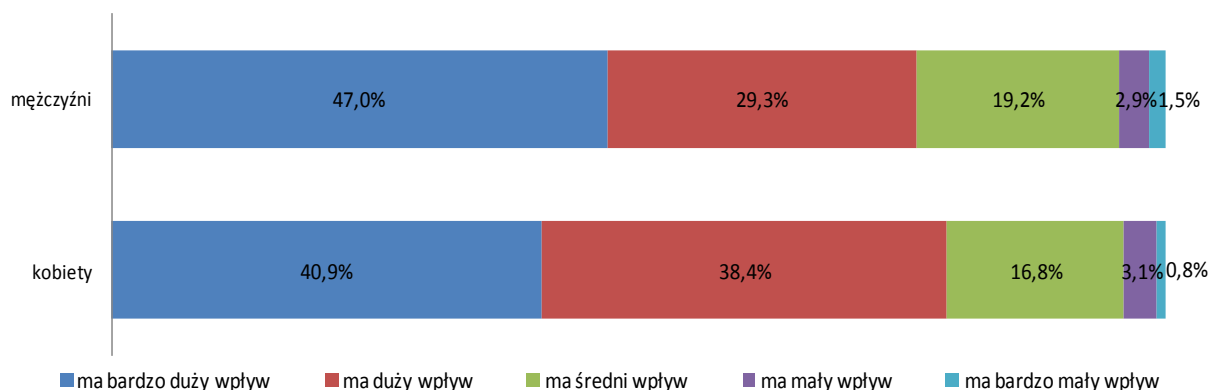
Rysunek 55. Jak uważasz, w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - znajomość z odpowiednimi osobami

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Istotnym elementem mającym również bardzo duży wpływ na sukces zawodowy jest doświadczenie. Tak stwierdziło 47,0% gimnazjalistów oraz 40,9% gimnazjalistek. Odmienne zdanie, jako, że ma ono bardzo mały wpływ, miało tylko 1,5% uczniów płci męskiej oraz 0,8% uczennic (rysunek 56).

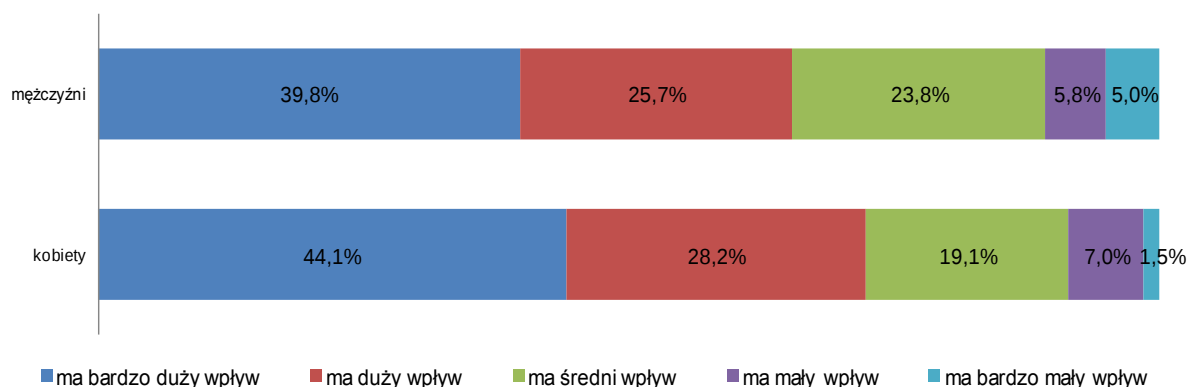
Rysunek 56. Jak uważasz, w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? – doświadczenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Podobne zdanie mieli gimnazjaliści odnośnie znajomości języków obcych. W tym wypadku również znaczna liczba ankietowanych (39,8% uczniów oraz 44,1% uczennic) wskazywała, iż znajomość języków obcych ma bardzo duży wpływ na osiągnięcie sukcesu zawodowego (rysunek 57).

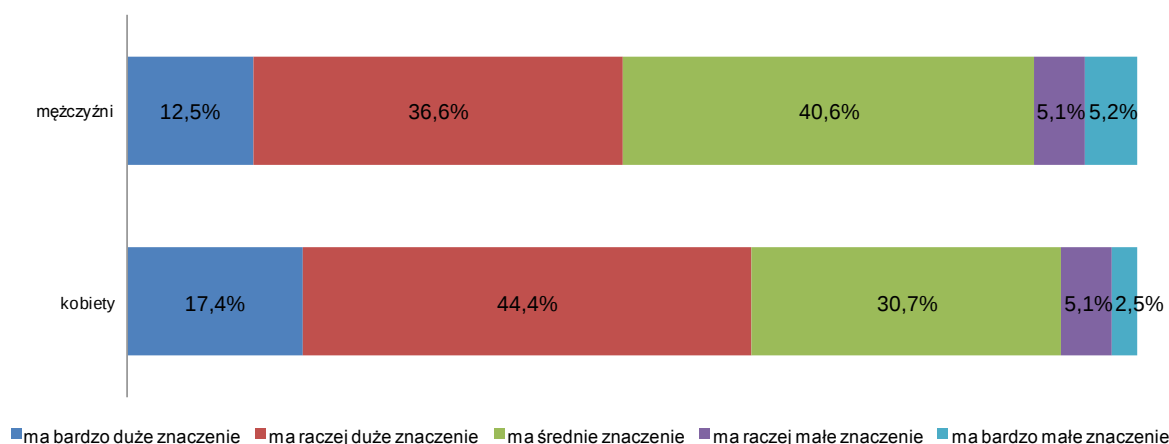
Rysunek 57. Jak uważasz, w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - znajomość języków obcych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z uzyskanych wyników badań wynika, iż respondenci zdają sobie sprawę, że wszechstronne wykształcenie znacznie ułatwia znalezienie odpowiedniej pracy, należy jednak zwrócić uwagę, że pomimo tego faktu tylko dla 12,5% gimnazjalistów i 17,4% gimnazjalistek nauka ma bardzo duże znaczenie (rysunek 58).

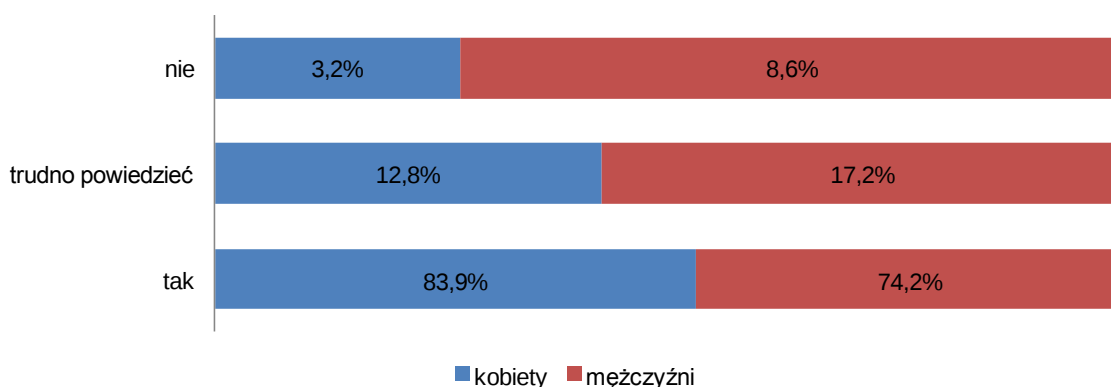
Rysunek 58. Jakie miejsce w Twoim życiu zajmuje nauka

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

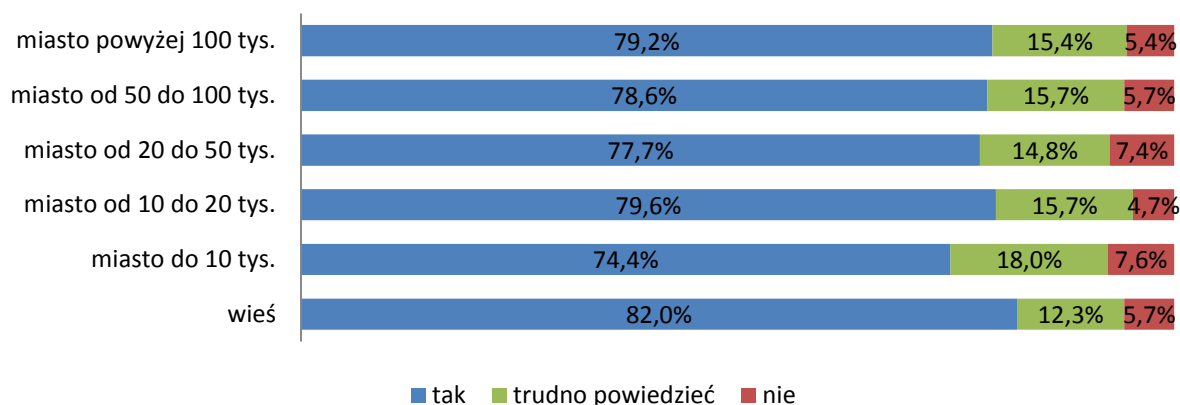
Zdaniem większości uczniów kontynuacja przez nich nauki ma zasadniczy wpływ na późniejszy ewentualny sukces zawodowy. Takiej odpowiedzi udzieliło 74,2% gimnazjalistów oraz 83,9% gimnazjalistek (rysunek 59).

Rysunek 59. Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?

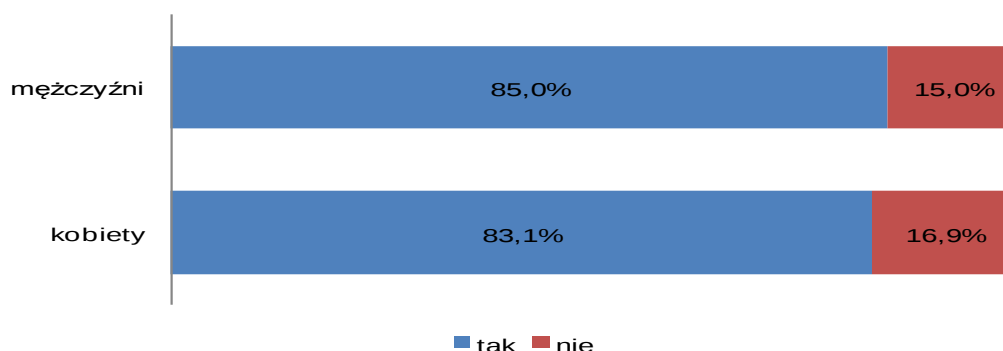
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Analiza zależności między wielkością miejscowości, jaką zamieszkiwali respondenci, a opinią czy kontynuacja nauki ma wpływ na sukces zawodowy wykazała, iż respondenci wyrażali bardzo przybliżone opinie. Zarówno uczniowie z wielkich miast zamieszkujących pow. 100 tys. mieszkańców, jak i ze wsi, w przeważającej większości udzielali w tej kwestii odpowiedzi twierdzącej (rysunek 60).

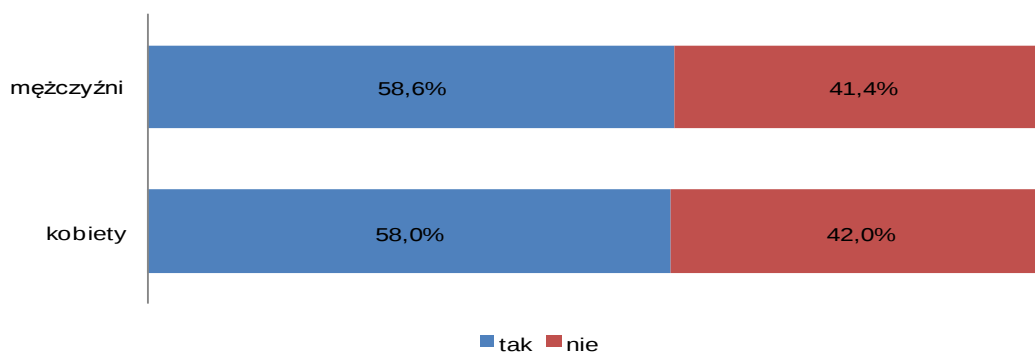
Rysunek 60. Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie, mając do wyboru możliwość podjęcia pracy, najchętniej pracowaliby w województwie zachodniopomorskim. Takiej odpowiedzi udzieliło 85,0% respondentów płci męskiej i 83,1% respondentów płci żeńskiej (rysunek 61.) Blisko po 60 % respondentów (58,6% uczniów oraz 58,0% uczennic) chętnie podjęłoby pracę, w którymś z sąsiednich województw (rysunek 62). W dalszej kolejności 48,9% uczniów oraz 47,9% uczennic byłaby gotowa podjąć zatrudnienie, w którymś z bardziej oddalonych województw (rysunek 63) Ponadto 68,6% gimnazjalistów i 59,3% gimnazjalistek zadeklarowała gotowość do podjęcia pracy za granicą (rysunek 64).

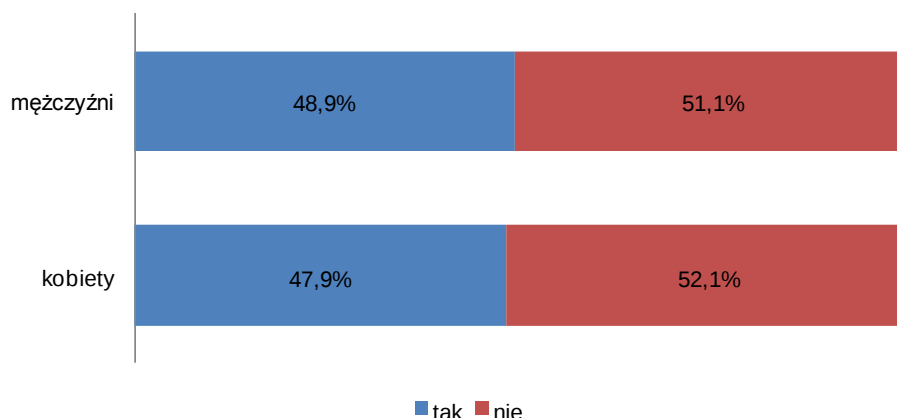
Rysunek 61. Czy był/a/byś gotów/a podjąć pracę w poniższych miejscach? - poza miejscem zamieszkania, ale w województwie zachodniopomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 62. Czy był/a/byś gotów/a podjąć pracę w poniższych miejscach? - w którymś z sąsiednich województw

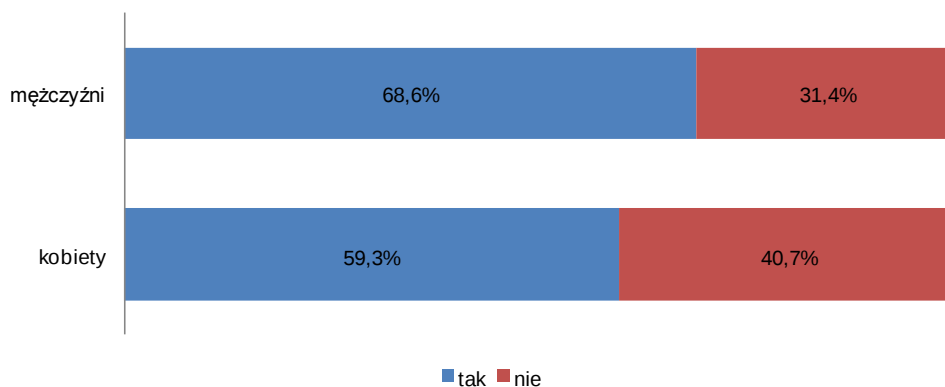
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 63. Czy był/a/byś gotów/a podjąć pracę w poniższych miejscach? - w którymś z dalszych województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

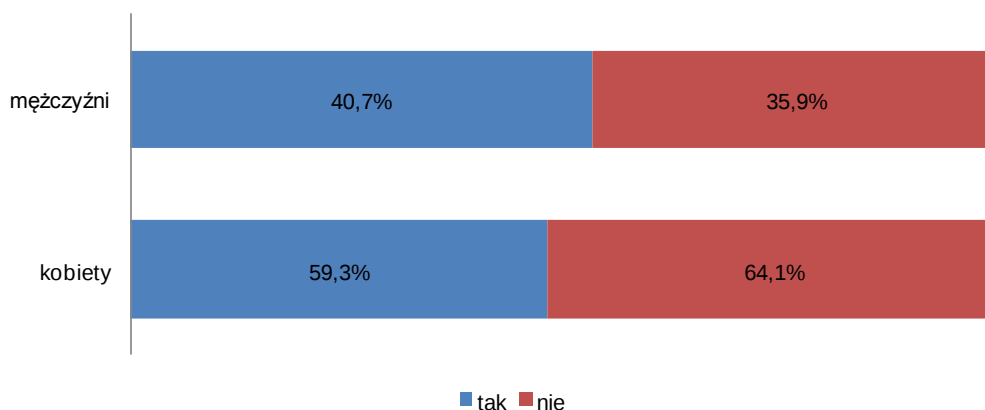
Rysunek 64. Czy był/a/byś gotów/a podjąć pracę w poniższych miejscach? - za granicą

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 65 przedstawia, iż darmowa nauka w niemieckiej szkole zawodowej, stypendium oraz pobyt w internacie w Niemczech stanowi interesującą ofertę dla 59,3% gimnazjalistów i 64,1% gimnazjalistek.

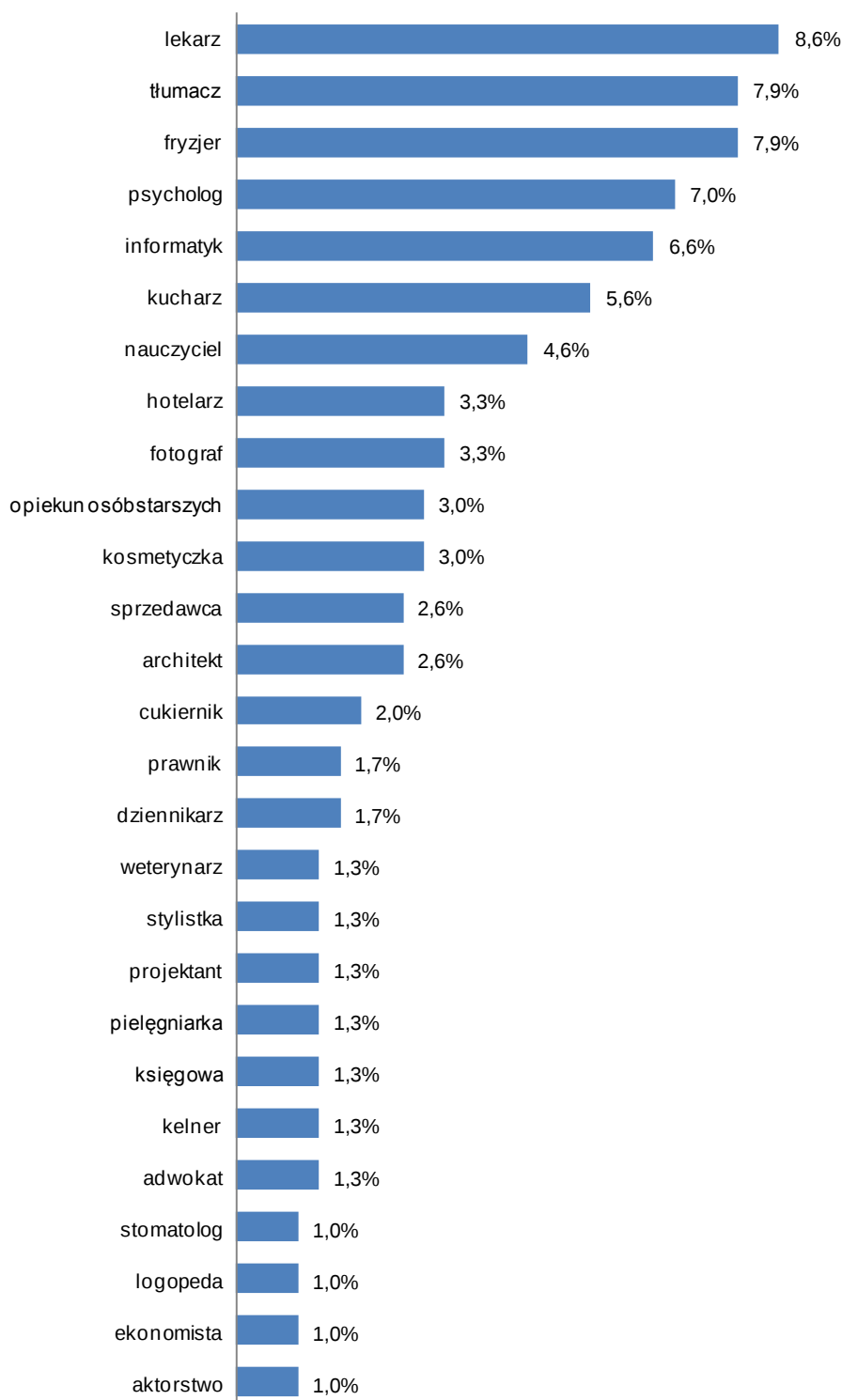
Rysunek 65. Czy darmowa nauka w niemieckiej szkole zawodowej, stypendium oraz pobyt w internacie w Niemczech stanowi dla Ciebie interesującą ofertę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Badane uczennice wskazały, że w przypadku możliwości dalszego kształcenia w Niemczech najchętniej kontynuowałyby naukę w zawodzie lekarza (8,6%), tłumacza czy fryzjera (odpowiednio po 7,9% wskazań). Najmniej wskazań dotyczyło nauki w zawodzie stomatolog, logopeda, ekonomista, aktor (odpowiednio po 1,0% wskazań) (rysunek 66).

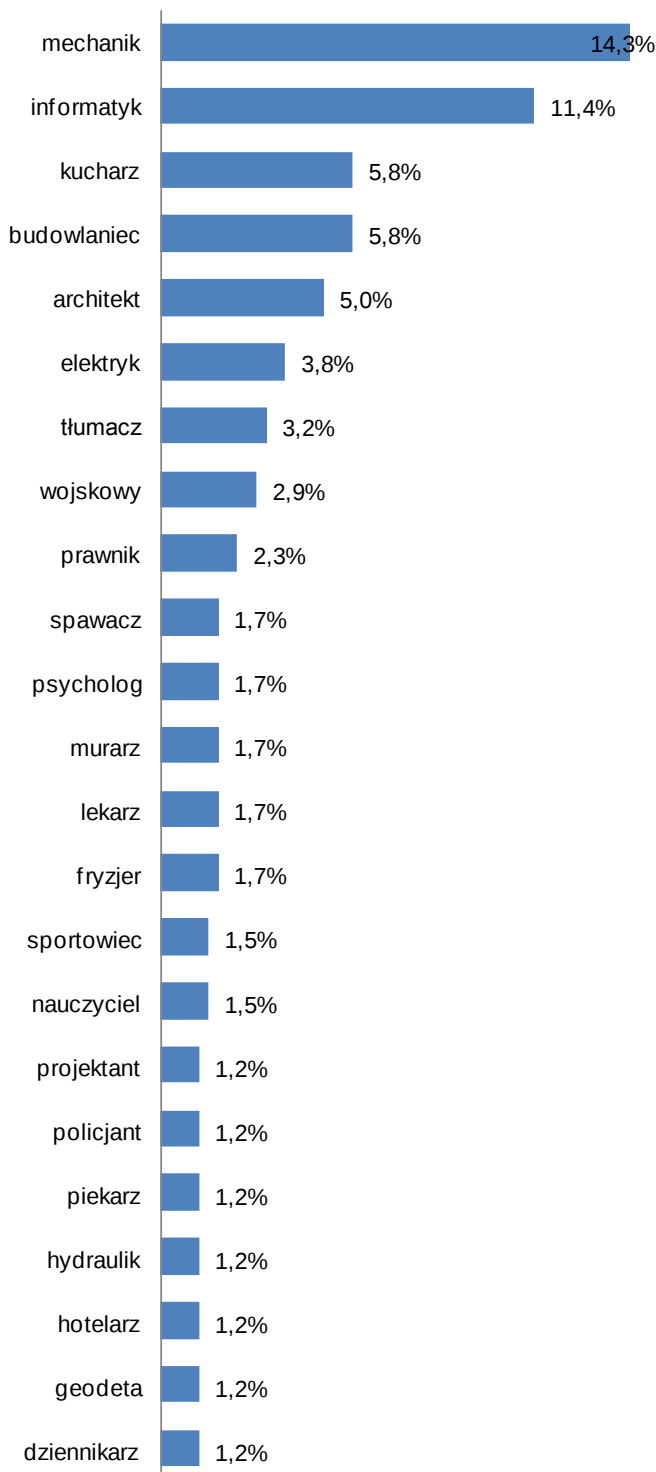
Rysunek 66. Jeśli skorzystał/a/byś z możliwości nauki w Niemczech, jaki byłby to zawód? (kobiety)

* pytanie nie dotyczyło 539 kobiet, które nie były zainteresowane ofertą wyjazdu do Niemiec.
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Najczęściej wymienianymi zawodami, w których chcieliby się kształcić respondenci płci męskiej, mając możliwość nauki w Niemczech, była nauka w zawodzie mechanik (14,3%) i informatyk (11,4%). Najmniej wskazań dotyczyło kształcenia się w zawodzie projektanta, policjanta, piekarza, hydraulika, hotelarza, geodety oraz dziennikarza (odpowiednio po 1,2% wskazań) (rysunek 67).

Rysunek 67. Jeśli skorzystał/a/byś z możliwości nauki w Niemczech, jaki byłby to zawód? (mężczyźni)

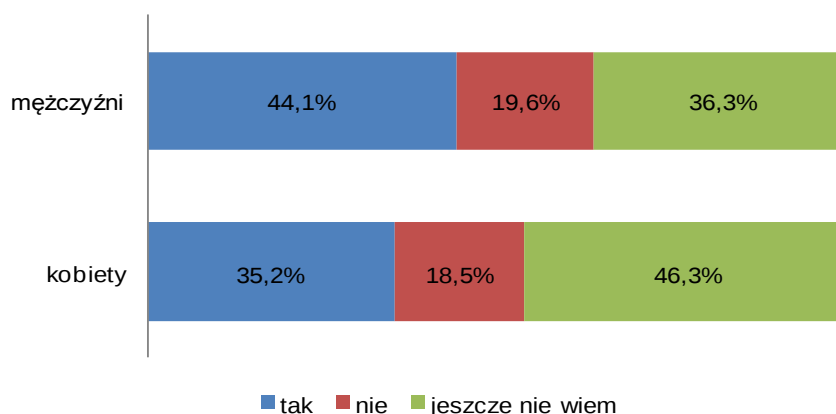
* pytanie nie dotyczyło 499 mężczyzn, którzy nie byli zainteresowani ofertą wyjazdu do Niemiec.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Kwalifikacje i umiejętności uczniów szkół gimnazjalnych

Z analizy danych zawartych na rysunku 68 wynika, że ponad 30% uczniów (36,3%) i ponad 40% uczennic (46,3%) nie wie, jakie warunki są niezbędne do spełnienia w celu uzyskania zatrudnienia wśród pracodawców prowadzących firmę na terenie ich miejsca zamieszkania. Jednocześnie 44,1% respondentów i 35,2% respondentek wskazało, że takie warunki zna (rysunek 68).

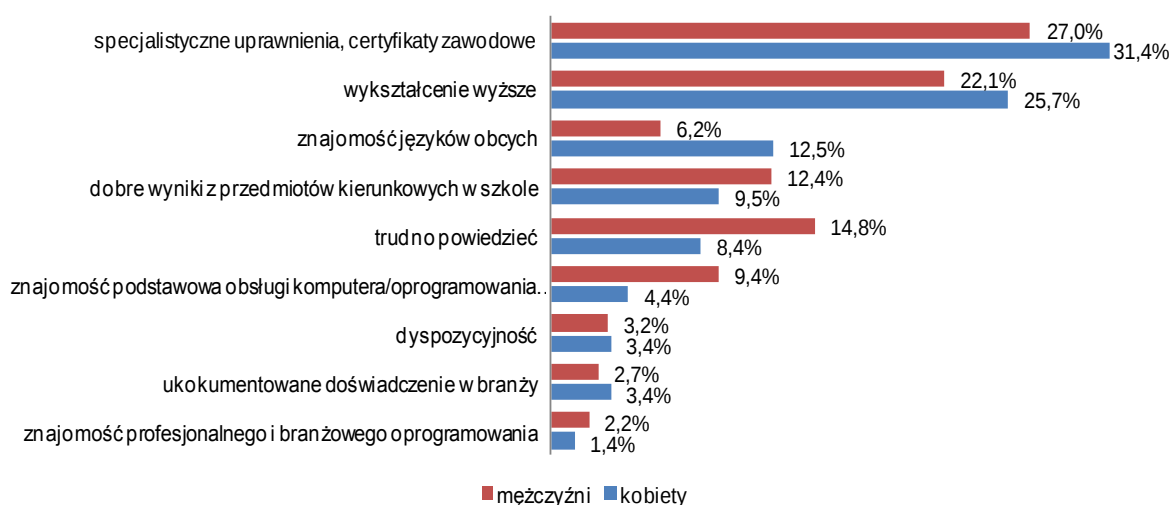
Rysunek 68. Czy znasz warunki, jakie należy spełniać, aby uzyskać pracę wśród znanych Ci pracodawców?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Spośród uczniów, którzy twierdzili, że znane im są istotne warunki decydujące o uzyskaniu zatrudnienia wśród pracodawców prowadzących firmę na terenie ich miejsca zamieszkania – najczęściej wskazywane były specjalistyczne uprawnienia, certyfikaty zawodowe. Takiej odpowiedzi udzieliło 27,0% uczniów oraz 31,4% uczennic. Kolejnym, najczęściej wskazywanym warunkiem, na który wskazywano, było wykształcenie wyższe (22,1% uczniów i 25,7% uczennic). Najmniej ankietowanych wskazywało na znajomość profesjonalnego i branżowego oprogramowania (2,2% uczniów oraz 1,4% uczennic) (rysunek 69).

Rysunek 69. Jakie to są warunki?

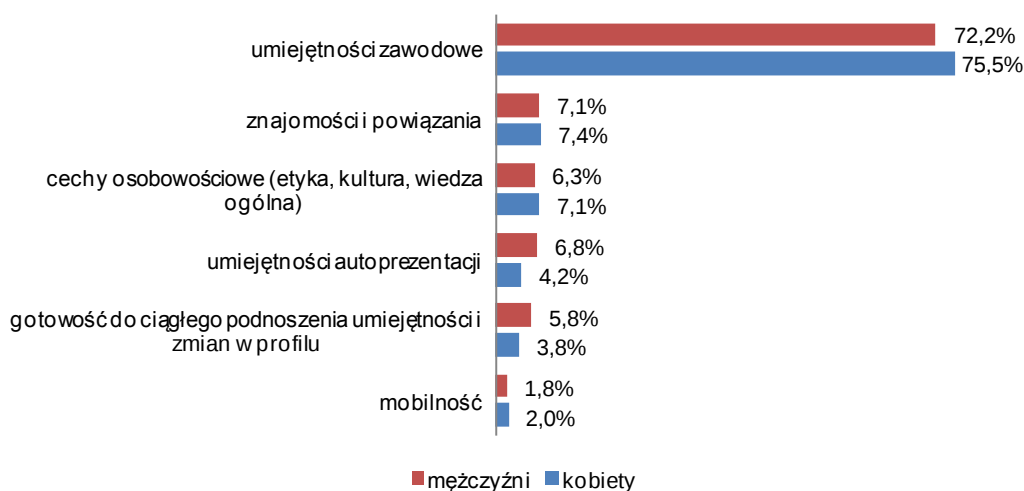

* nie dotyczyło 545 kobiet i 471 mężczyzn, którzy nie znali warunków, jakie należy spełniać, aby uzyskać pracę wśród znanych uczniom pracodawców.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

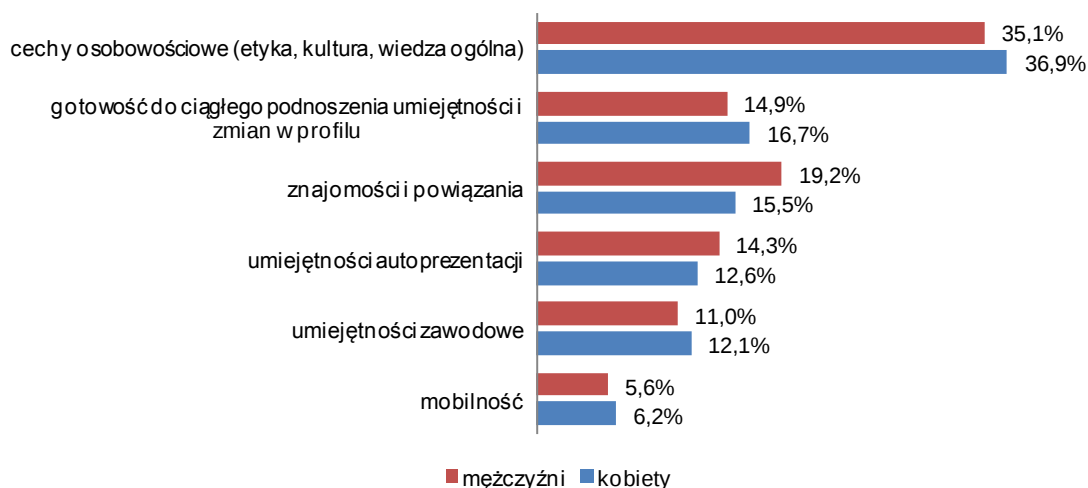
Umiejętności zawodowe są według respondentów niezaprzeczalnie głównym czynnikiem warunkującym znalezienie pracy. Tak wskazało 72,2% uczniów oraz 75,5% uczennic (*rysunek 70*). Kolejnym bardzo ważnym czynnikiem w opinii 35,1% uczniów oraz 36,9% uczennic są cechy osobowościowe, takie jak etyka, kultura czy wiedza ogólna (*rysunek 71*). Trzecim z kolei, aczkolwiek również ważnym warunkiem, który powinien spełniać kandydat do pracy, to według 16,8% uczniów oraz 21,4% uczennic umiejętności autoprezentacji (*rysunek 72*).

Rysunek 70. Jakie Twoim zdaniem są najważniejsze warunki uzyskania pracy? - najważniejszy warunek

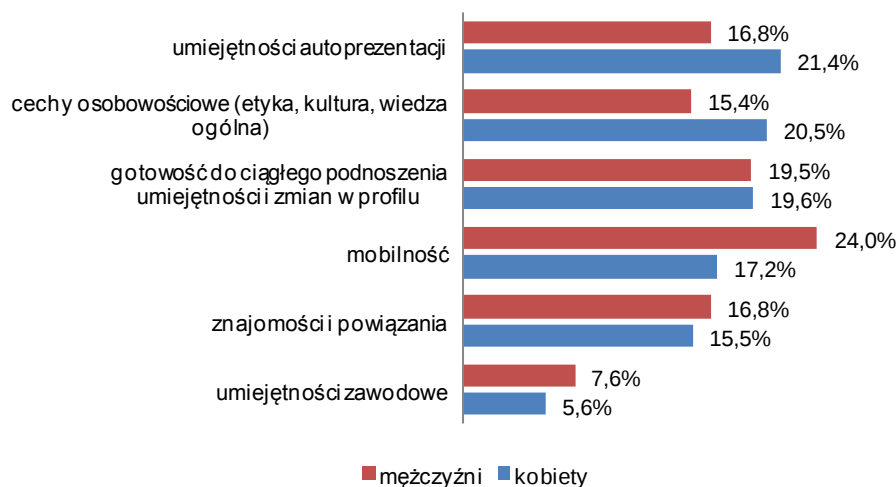

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 71. Jakie Twoim zdaniem są najważniejsze warunki uzyskania pracy? - mniej ważny warunek

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 72. Jakie Twoim zdaniem są najważniejsze warunki uzyskania pracy? - najmniej ważny warunek

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Według oceny respondentów podczas poszukiwania pracy bardzo duże znaczenie, które niezaprzeczalnie ułatwia znalezienie pracy ma posiadane doświadczenie (49,1%), kolejnym bardzo ważnym czynnikiem, jak wskazało 45,6% respondentek jest posiadane wykształcenie, świadectwa i dyplomy. W dalszej kolejności (44,4%) uczennice wskazały na rzeczywiste umiejętności i kwalifikacje praktyczne. Najmniejsze znaczenie, w opinii uczennic, ma podczas poszukiwania pracy szczęście/przypadek (13,1% wskazań) (rysunek 73).

Rysunek 73. Proszę ocenić poniższe cechy pod względem ich znaczenia podczas poszukiwania pracy mają bardzo duże znaczenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Shczęście/przypadek podczas procesu poszukiwania pracy, jako ważny element został oceniony przez respondentów najniżej (19,0%). Według 43,4% respondentów duże znaczenie podczas poszukiwania pracy mają odpowiednie znajomości i rodzina, jak również wiara we własne możliwości (40,1%) (rysunek 74).

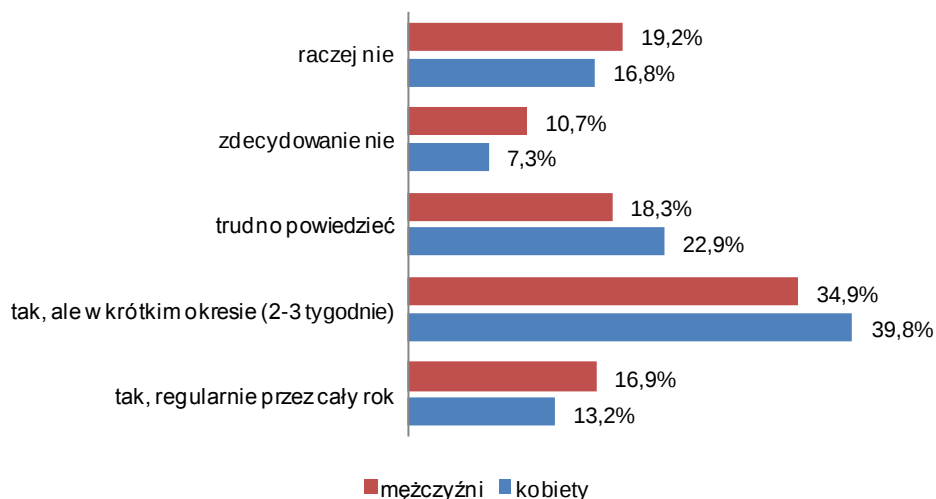
Rysunek 74. Proszę ocenić poniższe cechy pod względem ich znaczenia podczas poszukiwania pracy mają duże znaczenie

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

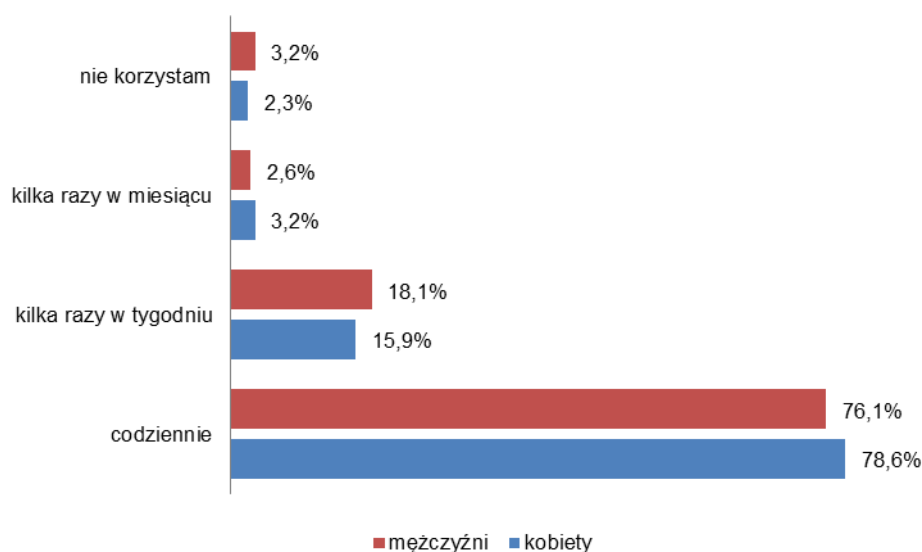
Uczniowie, którzy zadeklarowali, że chętnie skorzystają z bezpłatnych praktyk, dzięki którym będą mogli podnieść swoje kwalifikacje, wskazali, że interesuje ich tylko krótkookresowa praktyka. Tak wskazało (34,9% gimnazjalistów i 39,8% gimnazjalistek). Chętnie przez cały rok na bezpłatne praktyki uczęszczałoby 16,9% uczniów oraz 13,2% uczennic. Natomiast 10,7% respondentów i 7,3% respondentek zdecydowanie nie bierze pod uwagę tego typu podnoszenia kwalifikacji zawodowych (rysunek 75).

Rysunek 75. Czy byłbyś/byłabyś gotów/a poświęcić swój czas i pracować nieodpłatnie dla podniesienia umiejętności przydatnych w przyszłej pracy?

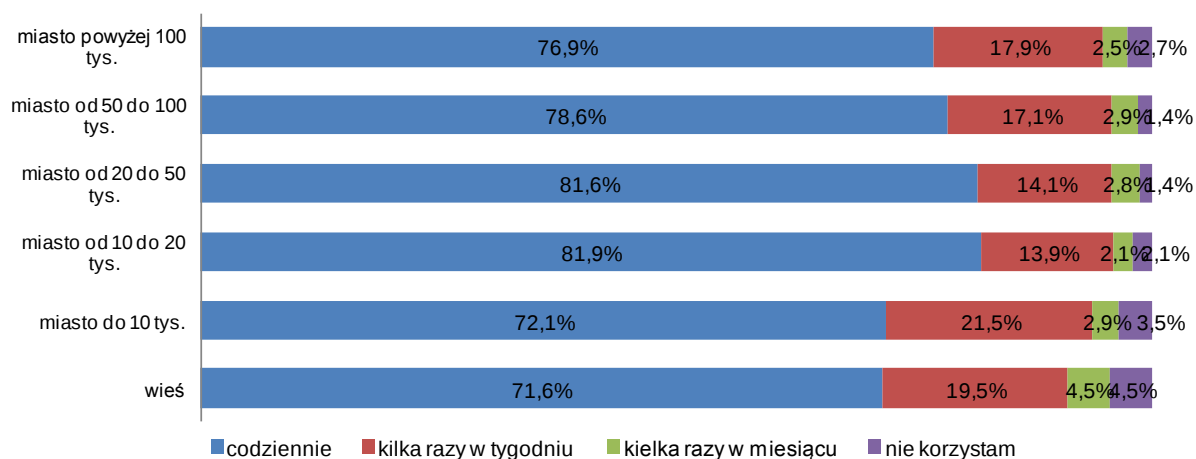
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z analizy wyników badań wynika, iż przeważająca liczba respondentów (78,6% uczennic oraz 76,1% uczniów) korzysta z Internetu codziennie. Tylko 2,3% uczennic oraz 3,2% uczniów twierdziło, że nie korzysta z Internetu w ogóle (rysunek 76).

Rysunek 76. Jak często korzystasz z Internetu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Analiza zależności między wielkością miejscowości zamieszkania respondentów, a częstością korzystania z Internetu nie wykazała zasadniczych różnic. Choć można zauważyć, iż najczęściej „codziennie” z Internetu korzystają uczniowie, którzy mieszkają w mieście od 10 do 20 tys. mieszkańców (81,9%) oraz mieszkający w mieście od 20 do 50 tys. mieszkańców (81,6%). Natomiast rzadziej „codziennie” z Internetu korzystają uczniowie z mniejszych miejscowości, tj. z miasta do 10 tys. mieszkańców (72,1% takich odpowiedzi), natomiast ze wsi (71,6% takich odpowiedzi) (rysunek 77).

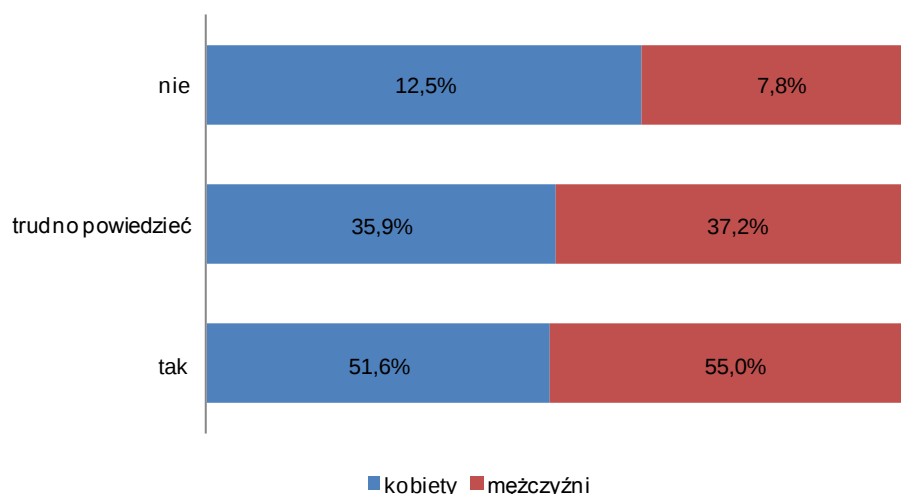
Rysunek 77. Jak często korzystasz z Internetu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Preferencje zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych

Z analizy udzielonych odpowiedzi dotyczących planów zawodowych wynika, iż przeważająca większość respondentów ma już sprecyzowane plany dotyczące swojej ścieżki kariery zawodowej. Takiej odpowiedzi udzieliło 55,0% gimnazjalistów i 51,6% gimnazjalistek. Oczywiście w tym wypadku należy wziąć również pod uwagę to, że uczniowie mając przed sobą jeszcze kilka lat nauki, z różnych przyczyn mogą zmienić swoje plany zawodowe. Niemniej pozytywne odpowiedzi świadczą o tym, że już na tym etapie uczniowie myślą o swojej przyszłości (rysunek 78).

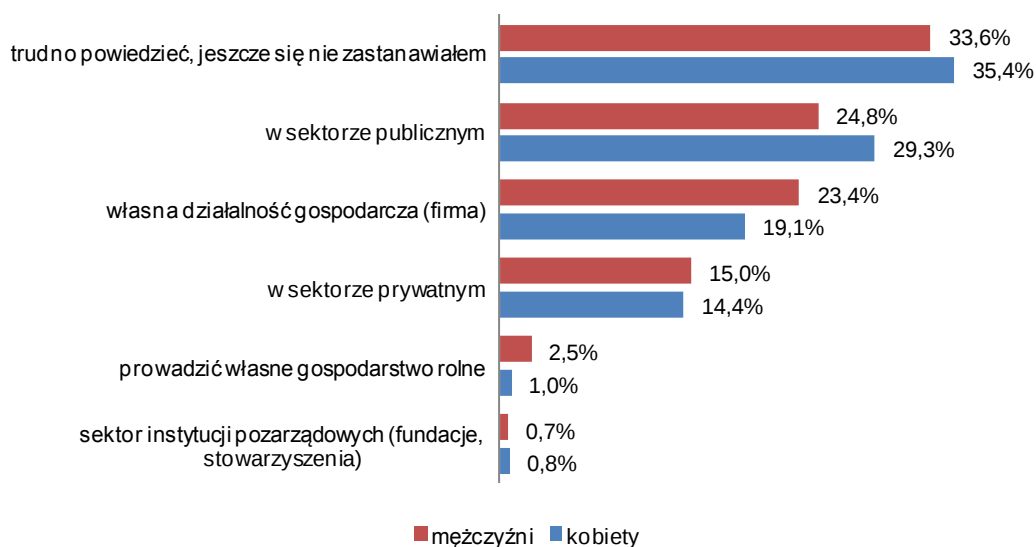
Rysunek 78. Czy masz plany dotyczące Twojego życia zawodowego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Pomimo tego, że jak wynika z wcześniejszych odpowiedzi, większość respondentów ma już wstępnie sprecyzowane plany zawodowe, 33,6% gimnazjalistów i 35,4% gimnazjalistek nie zastanawiało się jeszcze, w jakim sektorze chcieliby podjąć pracę. Wśród osób mających konkretne zdanie na ten temat większość wskazała, iż interesuje ich praca w sektorze publicznym. Tak deklarowało 24,8% uczniów oraz 29,3% uczennic. W dalszej kolejności najwięcej wskazań uzyskała chęć założenia własnej działalności gospodarczej (23,4% mężczyzn, 19,1% kobiet) oraz praca w sektorze prywatnym (15,0% mężczyzn, 14,4% kobiet) (rysunek 79).

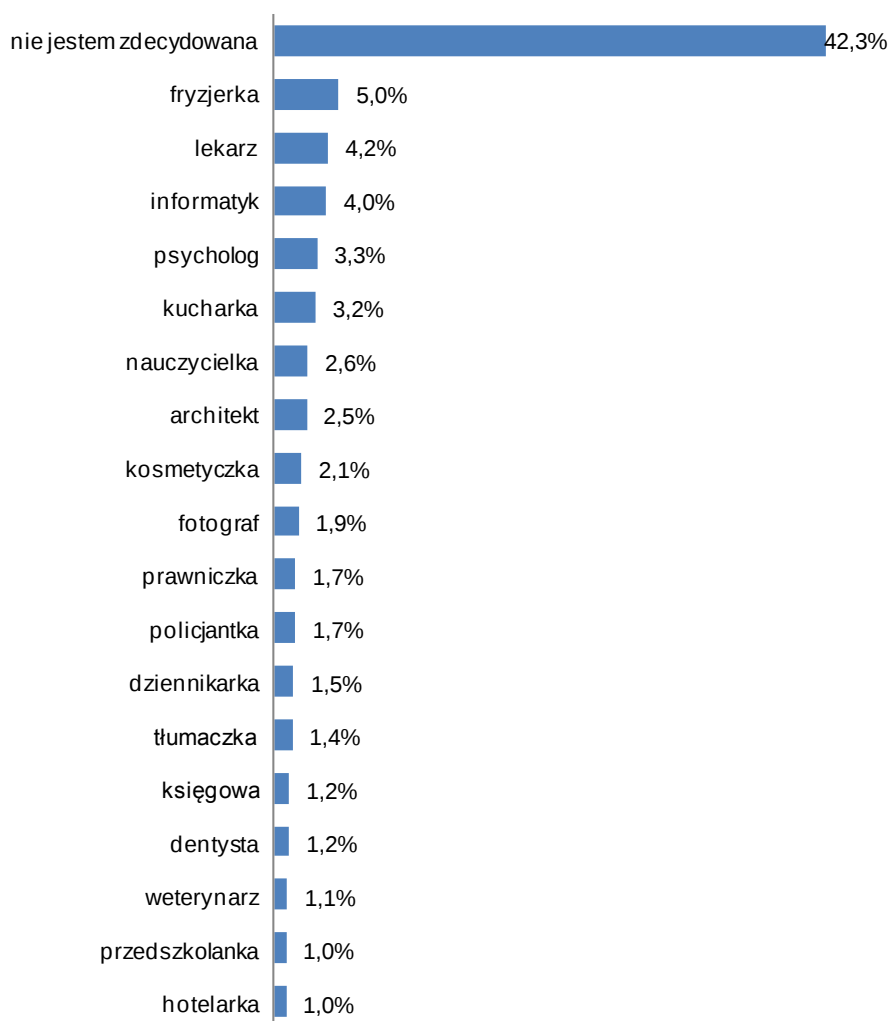
Rysunek 79. W jakim sektorze w przyszłości chciałbyś podjąć pracę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Spośród uczennic, mających sprecyzowane przyszłe plany zawodowe najczęściej wskazywano na zawód fryzjera (5,0%) oraz lekarza (4,2%) (rysunek 80).

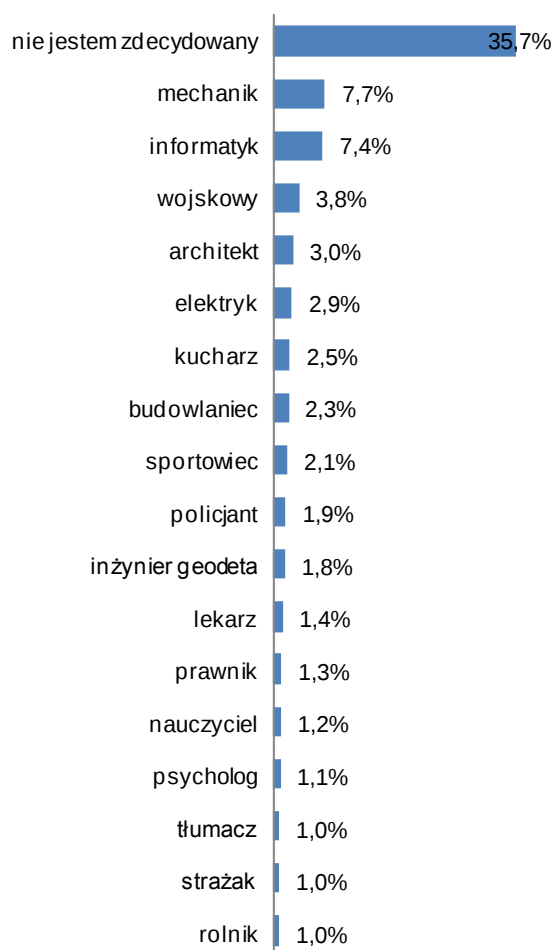
Rysunek 80. Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości? (kobiety)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Gimnazjaliści wybierali najczęściej typowo męskie zawody wskazując, że zamierzają pracować jako mechanik (7,7%), informatyk (7,4%) lub wojskowy (3,8%) (rysunek 81).

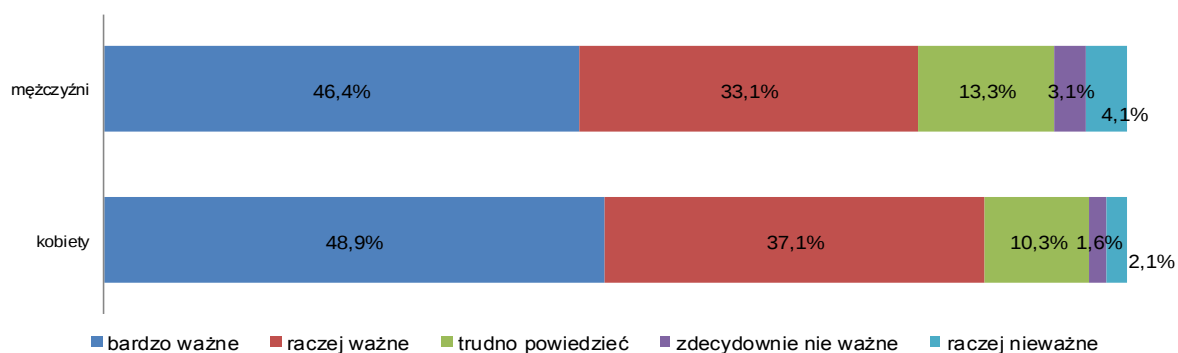
Rysunek 81. Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości? (mężczyźni)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Wykonywanie ciekawej pracy jest niezwykle ważne, jeśli człowiek chce czerpać satysfakcję z pracy zawodowej, unikając jednocześnie tzw. wypalenia zawodowego. Podobnie twierdzili ankietowani, którzy zapytani, czym kierowali się myśląc o wyborze przyszłego zawodu, w większości wskazując, że bardzo ważne było dla nich to, aby przyszła praca była ciekawa. Taką opinię wyraziło 46,4% uczniów oraz 48,9% uczennic (rysunek 82).

Rysunek 82. Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - ciekawa praca

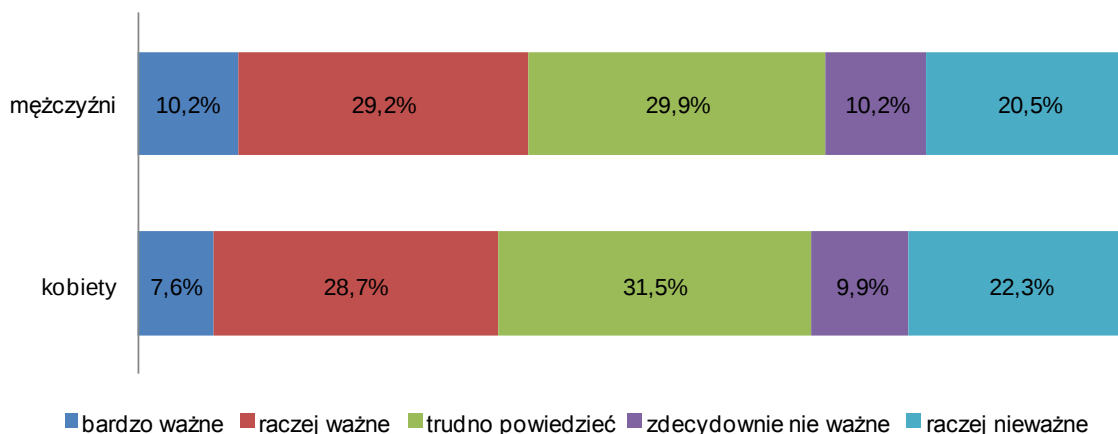

*pytanie nie dotyczyło 356 kobiet i 301 mężczyzn, którzy nie mają wybranego zawodu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Blisko 30% gimnazjalistów (29,2%) oraz gimnazjalistek (28,7%), myśląc o wyborze przyszłego zawodu brało pod uwagę zdanie osób im najbliższych – rodziców, znajomych, uważając, że jest ono dość ważne. Ze zdaniem osób bliskich, jako bardzo ważnym liczyło się 10,2% uczniów oraz 7,6% uczennic (rysunek 83).

Rysunek 83. Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - radami rodziców, znajomych

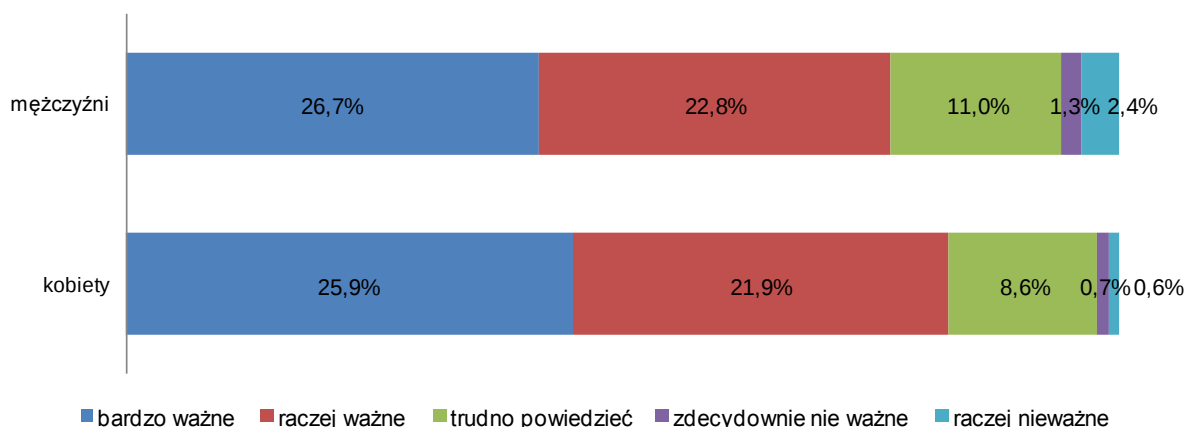

*pytanie nie dotyczyło 356 kobiet i 301 mężczyzn, którzy nie mają wybranego zawodu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Obserwując dynamicznie zmieniający się rynek pracy można zauważyć, że w dzisiejszych czasach mały odsetek osób pracuje w zawodach zgodnych ze swoim wykształceniem. Zapewne też dlatego, pomimo młodego wieku, zdając sobie sprawę jakie trendy panują na rynku pracy - zaledwie 26,7% gimnazjalistów i 25,9% gimnazjalistek wskazała, że praca w zawodzie jest bardzo ważna (rysunek 84).

Rysunek 84. Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - praca w zawodzie

*pytanie nie dotyczyło 356 kobiet i 301 mężczyzn, którzy nie mieli wybranego zawodu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W opinii gimnazjalistów dogodny dojazd do pracy nie jest czynnikiem motywującym do tego, aby wpłynąć zasadniczo na wybór przyszłego zawodu. Tylko 10,3% uczniów oraz 7,6% uczennic uważa ten czynnik jako bardzo ważny podczas wyboru przyszłego zawodu (tabela 85).

Rysunek 85. Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - dogodny dojazd

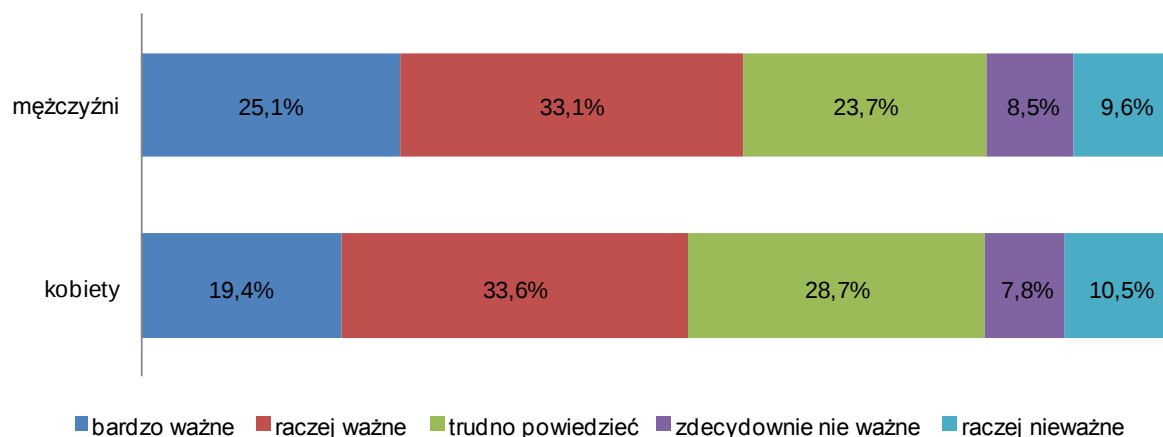

**pytanie nie dotyczyło 356 kobiet i 301 mężczyzn, którzy nie mają wybranego zawodu.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na pytanie, czy dobra opinia o pracodawcy jest czynnikiem, który mógł wpłynąć na ewentualny wybór przyszłego zawodu, 33,1% uczniów płci męskiej i przybliżona liczba (33,6%) uczennic odpowiedziała, że jest to dla nich raczej ważne. Około 30% (23,7% uczniów i 28,7% uczennic) nie ma zdania na ten temat, zaś 25,1% gimnazjalistów i 19,4% gimnazjalistek uważa, że jednym z istotnych elementów w pracy zawodowej jest praca w firmie o nieposzlakowanej opinii (rysunek 86).

Rysunek 86. Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - dobra opinia o pracodawcy

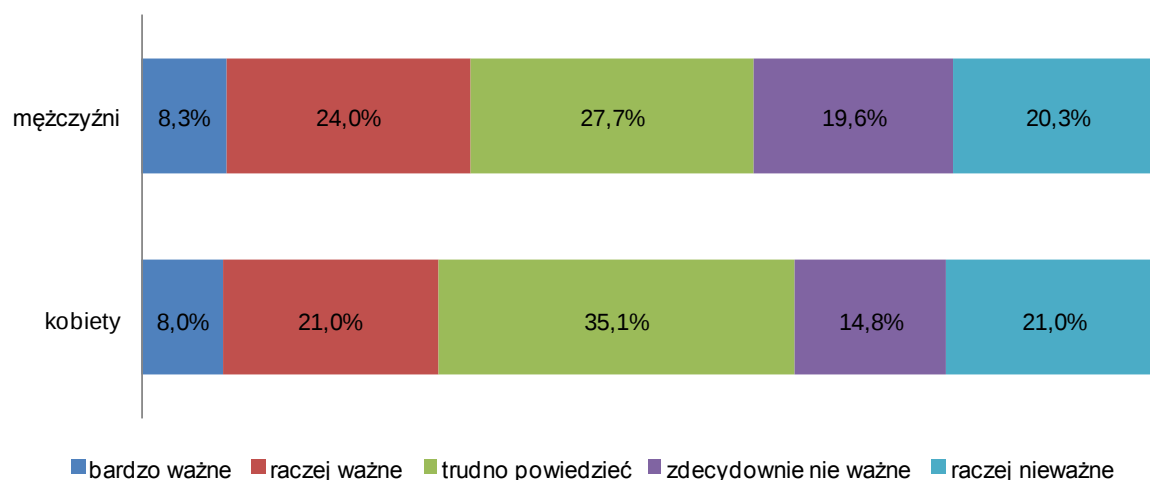

**pytanie nie dotyczyło 356 kobiet i 301 mężczyzn, którzy nie mają wybranego zawodu.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Tak, jak w przypadku wyboru przyszłej szkoły po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej, tak i w sytuacji wyboru przyszłego zawodu, badani uczniowie nie uważają za ważne, aby brać pod uwagę rady uzyskane w szkole. Tylko 8,3% uczniów oraz 8,0% uczennic wskazało, że myśląc o wyborze przyszłego zawodu takie rady były dla nich bardzo ważne (rysunek 87).

Rysunek 87. Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - radami uzyskanymi w szkole

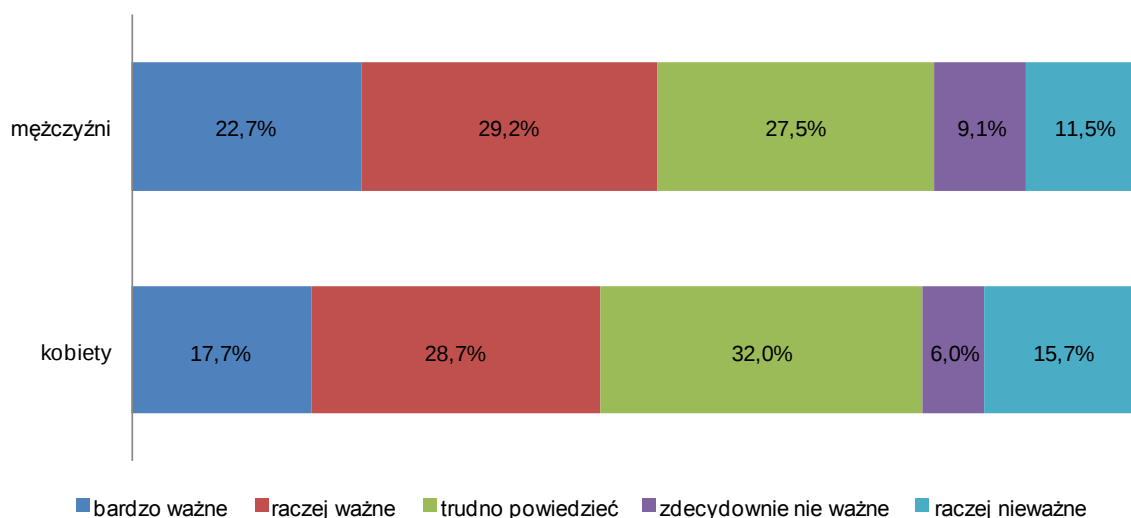

**pytanie nie dotyczyło 356 kobiet i 301 mężczyzn, którzy nie mają wybranego zawodu.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Możliwość awansu zawodowego, jest czynnikiem, który jako bardzo ważny, w opinii 22,7% uczniów płci męskiej oraz 17,7% uczniów płci żeńskiej mógł wpłynąć na wybór ich przyszłego zawodu. Natomiast według 9,1% gimnazjalistów i 6,0% gimnazjalistek jest to czynnik, który w żaden sposób nie miałby na to wpływu (rysunek 88).

Rysunek 88. Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - awans

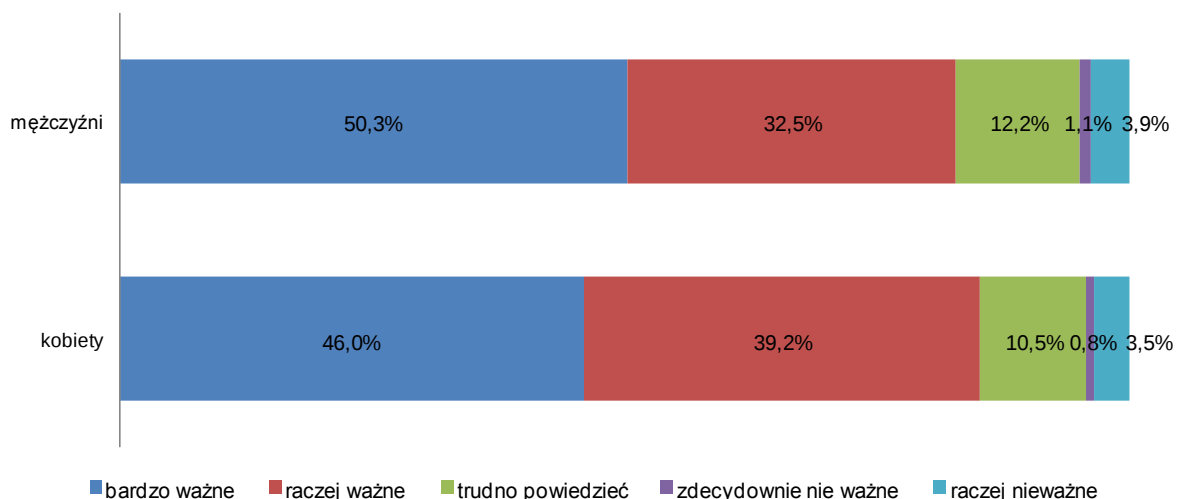

**pytanie nie dotyczyło 356 kobiet i 301 mężczyzn, którzy nie mają wybranego zawodu.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zdecydowana większość uczniów płci męskiej (50,3%) oraz niewiele mniej uczniów płci żeńskiej (46,0%) wskazała, iż wysokość zarobków jest bardzo ważnym elementem, mającym wpływ przy wyborze przyszłego zawodu. Tylko w opinii 1,1% uczniów i 0,8% uczennic nie ma to żadnego znaczenia (rysunek 89).

Rysunek 89. Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? – zarobki

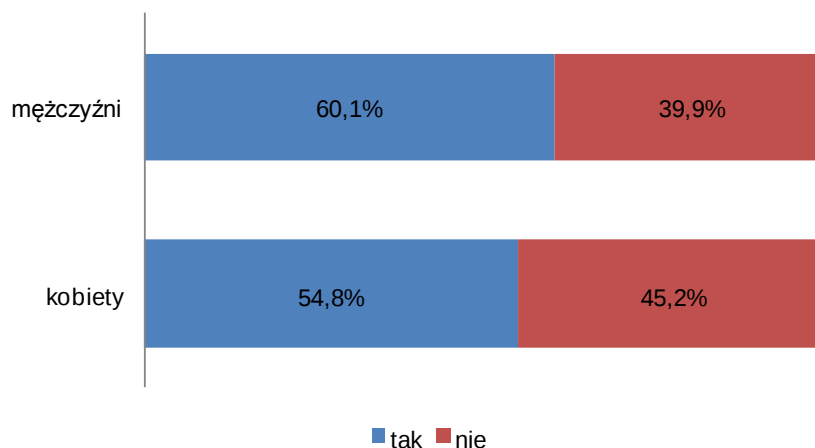

**pytanie nie dotyczyło 356 kobiet i 301 mężczyzn, którzy nie mają wybranego zawodu.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z opinii respondentów wynika, iż ponad 60% gimnazjalistów oraz ponad 50% gimnazjalistek w sytuacji braku możliwości samodzielnego znalezienia pracy, mieliby szansę zatrudnienia się w firmach, które prowadzone są przez rodzinę lub znajomych (rysunek 90).

Rysunek 90. Czy możesz liczyć na pracę w firmie prowadzonej przez rodzinę lub znajomego?

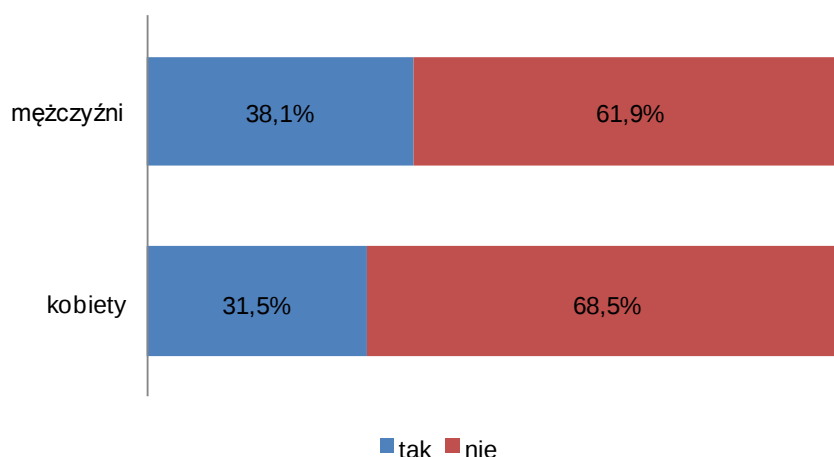

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Stopień znajomości i zainteresowania sprawami związanymi z rynkiem pracy

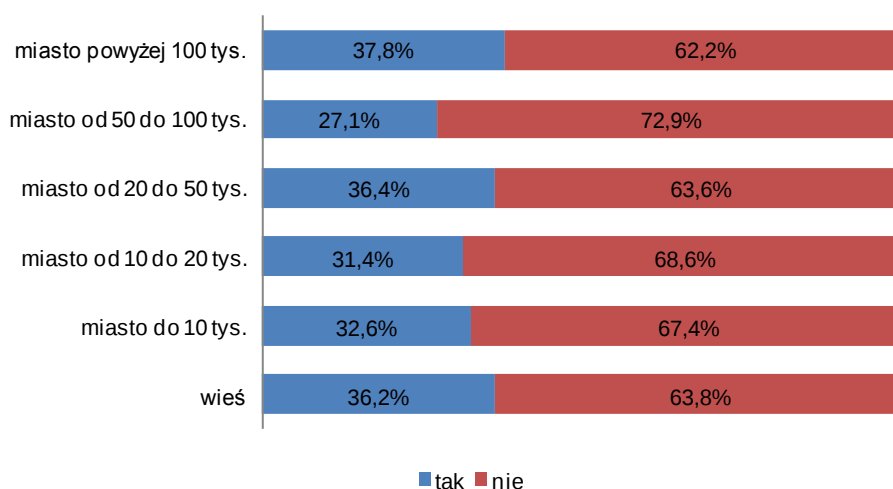
W niniejszym badaniu jednym z analizowanych zagadnień było zainteresowanie gimnazjalistów sytuacją na powiatowym rynku pracy. Na podstawie analizy danych możliwe jest określenie, iż zaledwie 38,1% respondentów płci męskiej oraz 31,5% respondentów płci żeńskiej interesowało się sytuacją na rynku pracy w powiecie, w którym mieszkają (rysunek 91).

Jak wynika z danych zawartych na rysunku 91, gimnazjaliści płci męskiej nieco częściej niż gimnazjalistki, byli zainteresowani sprawami rynku pracy.

Rysunek 91. Czy interesujesz się sytuacją na rynku pracy w Twoim powiecie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Analiza zależności między wielkością miejscowości zamieszkania respondentów a skłonnością do zainteresowania sprawami powiatowego rynku pracy wykazała, iż najbardziej zaangażowani w zdobywanie informacji o rynku pracy są respondenci z największych miejscowości (37,8% odpowiedzi typu „tak”) oraz młodzi mieszkańcy z miejscowości liczących od 20 do 50 tysięcy ludności (36,4%), a także gimnazjaliści z terenów wiejskich. Najmniej zainteresowani sytuacją na powiatowym rynku pracy byli mieszkańcy średniej wielkości miejscowości (27,1% odpowiedzi typu „tak”) (rysunek 92).

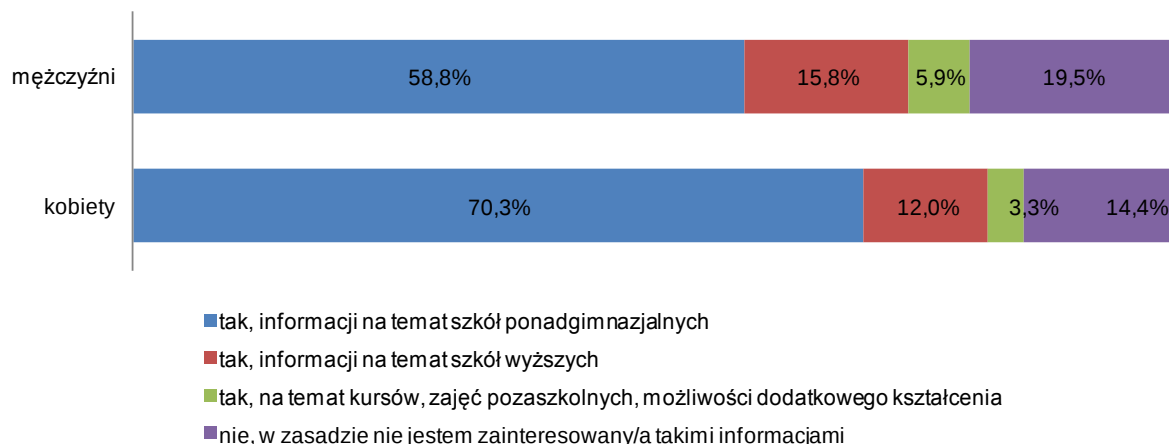
Rysunek 92. Czy interesujesz się sytuacją na rynku pracy w Twoim powiecie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z danych zawartych na rysunku 93 wynika, iż znaczna większość uczennic (70,3%) oraz nieco mniej uczniów (58,8%) jest zainteresowana informacjami związanymi z możliwością kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych w rodzimym powiecie/regionie. Tylko 15,8% gimnazjalistów płci męskiej i 12% gimnazjalistek jest zainteresowana informacjami związanymi z możliwością kształcenia w szkołach wyższych w powiecie/regionie, z którego pochodzą. Jest to zapewne związane z faktem, iż w chwili obecnej gimnazjaliści stojąc przed wyborem kolejnego etapu kształcenia, skupiają się nad wyborem szkoły średniej, zaś decyzję o przyszłych studiach odkładają na przyszłość. Spośród ankietowanych 19,5% uczniów oraz 14,4% uczennic wskazało, iż w zasadzie nie są zainteresowani informacjami związanymi z możliwością kształcenia w swoim miejscu zamieszkania (rysunek 93). Może

być to związane z tym, że osoby te mając już obraną ścieżkę swojej edukacji, nie widzą potrzeby poszukiwania dodatkowych informacji.

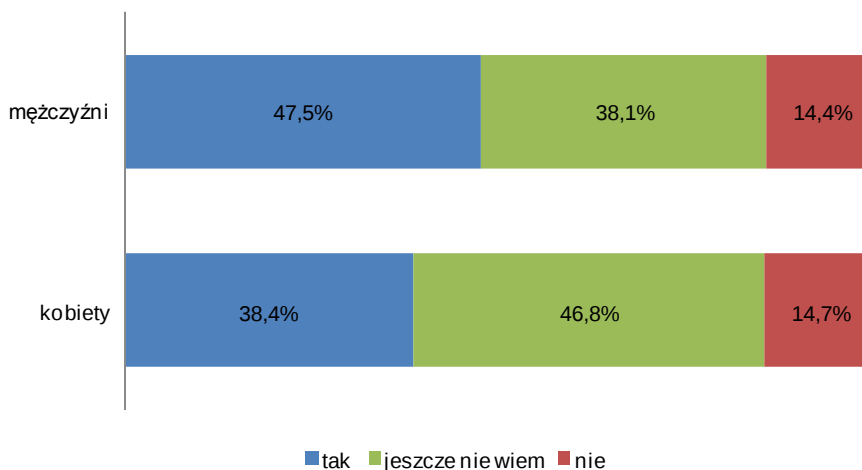
Rysunek 93. Czy poszukujesz informacji na temat możliwości kształcenia w Twoim powiecie i regionie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

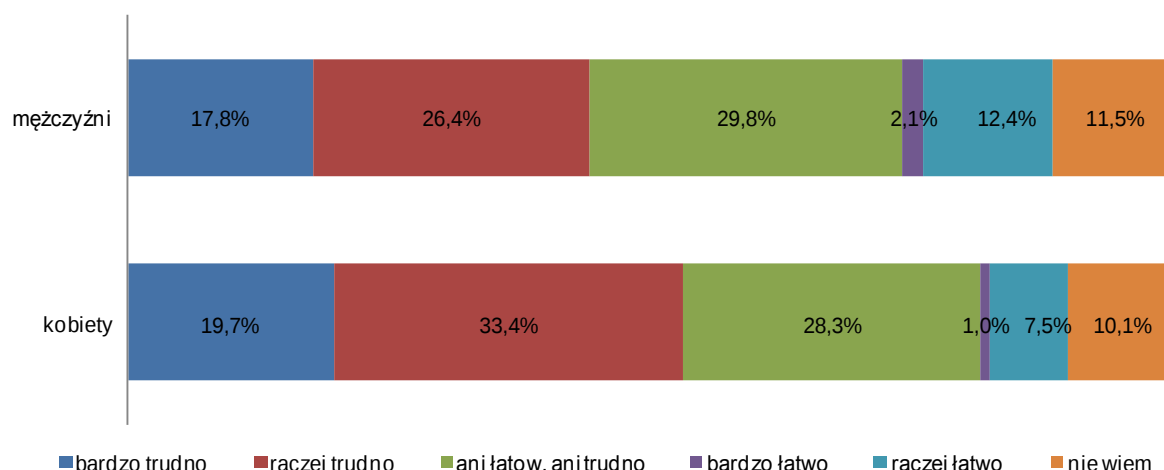
W dalszej części ankiety uczniowie zapytani zostali czy ich zdaniem w ich rodzimym powiecie są pracodawcy, wśród których respondenci mogliby znaleźć pracę. W odpowiedzi na to pytanie 47,5% uczniów oraz 38,4% uczennic udzieliło odpowiedzi twierdzącej. Przybliżona liczba respondentów (38,1% gimnazjalistów oraz 46,8% gimnazjalistek) nie umiała jednak odpowiedzieć na to pytanie (rysunek 94).

Rysunek 94. Czy Twoim zdaniem są w powiecie pracodawcy, którzy mogliby Cię zatrudnić teraz lub w przyszłości?

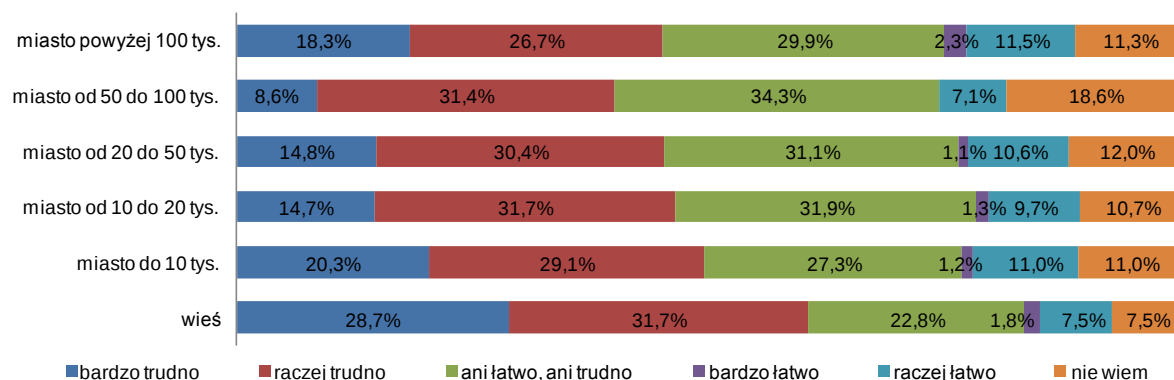
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Bardzo niewielka grupa uczniów uważa, że w miejscowości, w której mieszkają bardzo łatwo jest znaleźć pracę. Takiej odpowiedzi udzieliło zaledwie 2,1% gimnazjalistów i 1,0% gimnazjalistek. Około 20% uczniów (17,8%) i uczennic (19,7%) wskazało, że bardzo trudno jest znaleźć pracę w ich miejscowości. Za odpowiedzią mówiącą o tym, że jest to „raczej trudne” opowiedziało się 26,4% uczniów oraz 33,4% uczennic, natomiast za odpowiedzią „ani łatwe ani trudne” opowiedziało się 29,8% uczniów i 28,3% uczennic. Można więc stwierdzić, że odpowiedzi te są zbliżone (rysunek 95).

Rysunek 95. Jak uważasz, czy w Twojej miejscowości łatwo czy trudno można znaleźć pracę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zdecydowana część respondentów, którzy twierdzili, że w miejscowości, którą zamieszkują bardzo trudno jest znaleźć pracę, to osoby mieszkające na wsi (28,7%) oraz w miastach zamieszkujących do 10 tys. mieszkańców (20,3%).

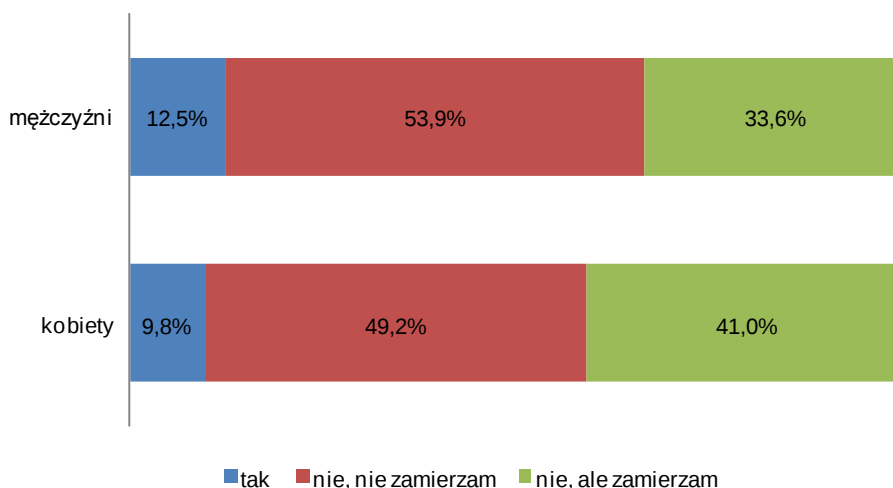
Rysunek 96. Jak uważasz, czy w Twojej miejscowości łatwo czy trudno można znaleźć pracę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Częstość i zakres korzystania z pomocy doradców zawodowych oraz innych źródeł wsparcia wyboru ścieżki zawodowej

Doradca zawodowy, pomagając uczniom w konstruowaniu planów edukacyjnych i zawodowych powoduje, że ich działanie jest lepiej zorganizowane, świadome, co pozwala im maksymalnie wykorzystać wiedzę i umiejętności, rozwijać zainteresowania, a w konsekwencji określać swoje cele życiowe. Tymczasem analizując wyniki badania, aż 53,9% gimnazjalistów oraz 49,2% gimnazjalistek wskazało, iż nie korzystało i nie zamierza korzystać z usług doradcy zawodowego. Z takiej porady korzystało tylko 12,5% uczniów płci męskiej i 9,8% uczennic. Należy zatem zwrócić uwagę, jak mały odsetek uczniów korzystał z usług doradcy zawodowego, zważywszy na fakt, że przecież każda decyzja związana z wyborem zawodu to część ogólnych, podjętych na szeroką skalę, życiowych planów (rysunek 97).

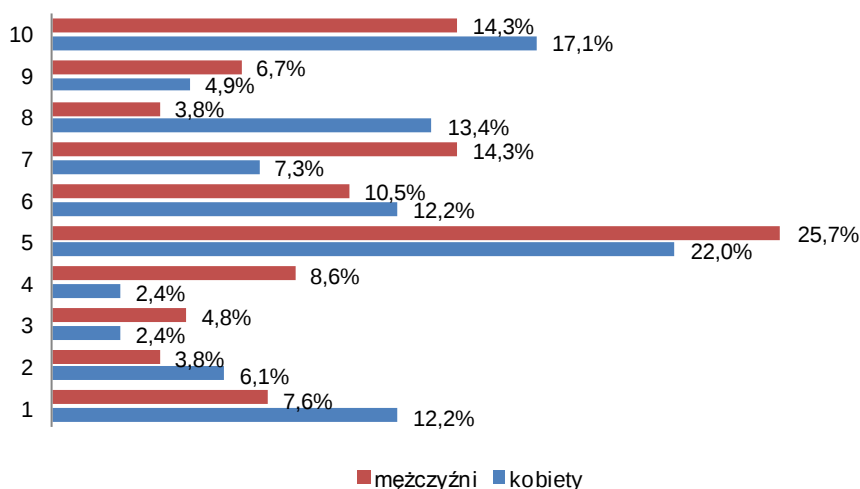
Rysunek 97. Czy korzystałeś z usług doradcy zawodowego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Spośród respondentów, którzy skorzystali z porad doradcy zawodowego 14,3% uczniów płci męskiej oraz 17,1% uczniów płci żeńskiej oceniło porady doradcy zawodowego jako bardzo przydatne. Za „przydatne” uznało je 25,7% gimnazjalistów oraz 22,0% gimnazjalistek, natomiast jako „zupełnie nie przydatne” uznało je 7,6% uczniów oraz 12,2% uczennic (rysunek 98).

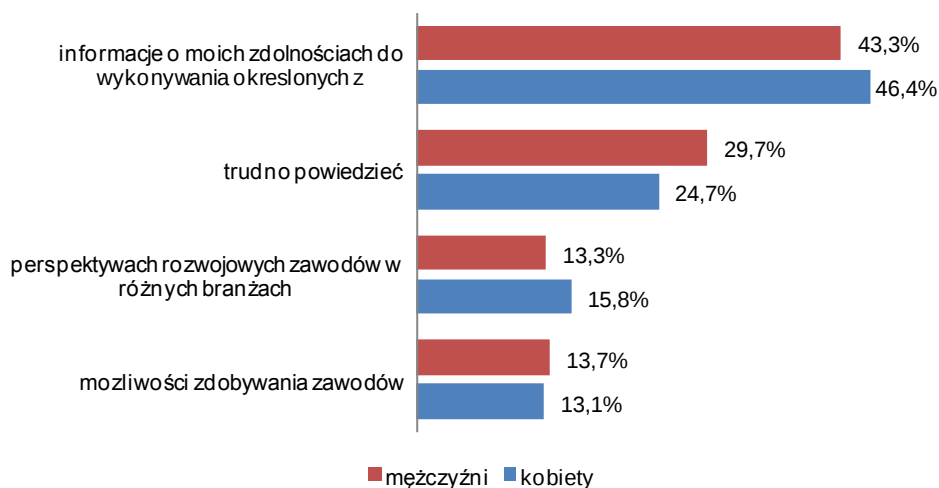
Rysunek 98. Jak oceniasz porady udzielane przez doradcę zawodowego?

*pytanie nie dotyczyło 759 kobiet i 737 mężczyzn, którzy nie korzystali z usług doradcy.
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Jak wynika z odpowiedzi respondentów istotnym elementem, jaki chcieliby uzyskać podczas spotkań z doradcą zawodowym jest tzw. skonfrontowanie indywidualnych zdolności/możliwości w stosunku do rzeczywistych wymagań i predyspozycji dotyczących konkretnych zawodów. Takiej odpowiedzi udzieliło 43,3% gimnazjalistów i 46,4% gimnazjalistek. Niestety 29,7% uczniów i 24,7% uczennic nie potrafiło odpowiedzieć, jakie mieliby oczekiwania związane z pomocą ze strony doradcy zawodowego (rysunek 99).

Rysunek 99. Jakiego wsparcia oczekiwałbyś od doradcy zawodowego?

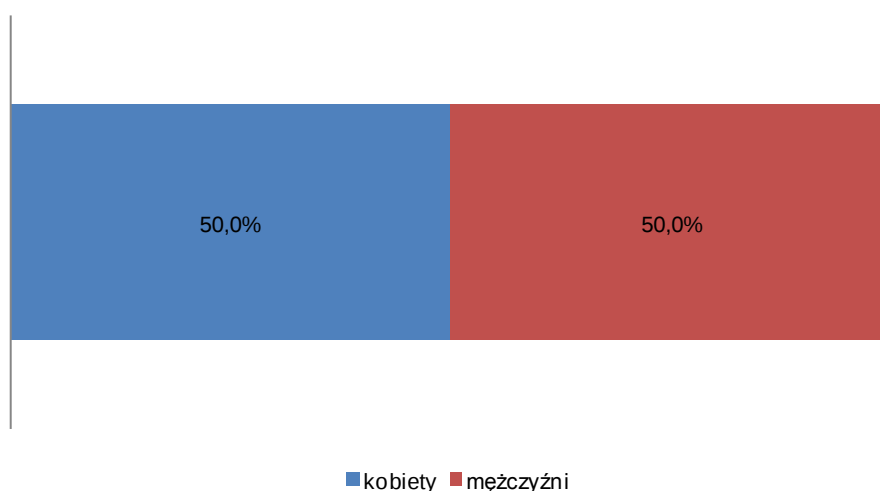

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Charakterystyka badanej zbiorowości

W badaniu udział wzięło 1 638 uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych, z czego 50,03% stanowili mężczyźni, natomiast 49,97% kobiety (rysunek 100).

Rysunek 100. Płeć uczniów szkół gimnazjalnych

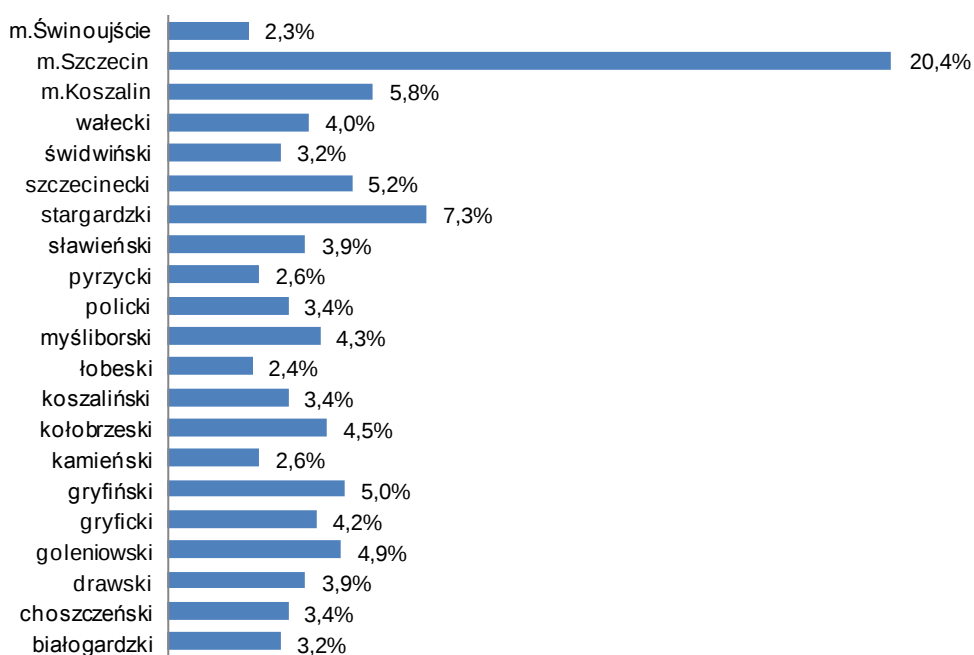

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W badaniu uczestniczyło ogółem **1 638** uczniów gimnazjów z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Największą liczbę wywiadów zrealizowano w powiecie m. Szczecin. Najmniejsza liczba respondentów pochodziła z powiatu miasta Świnoujście. Szczegółowy rozkład zbiorowości respondentów biorących udział w badaniu według powiatu, w którym znajduje się siedziba szkoły przedstawia rysunek 101.

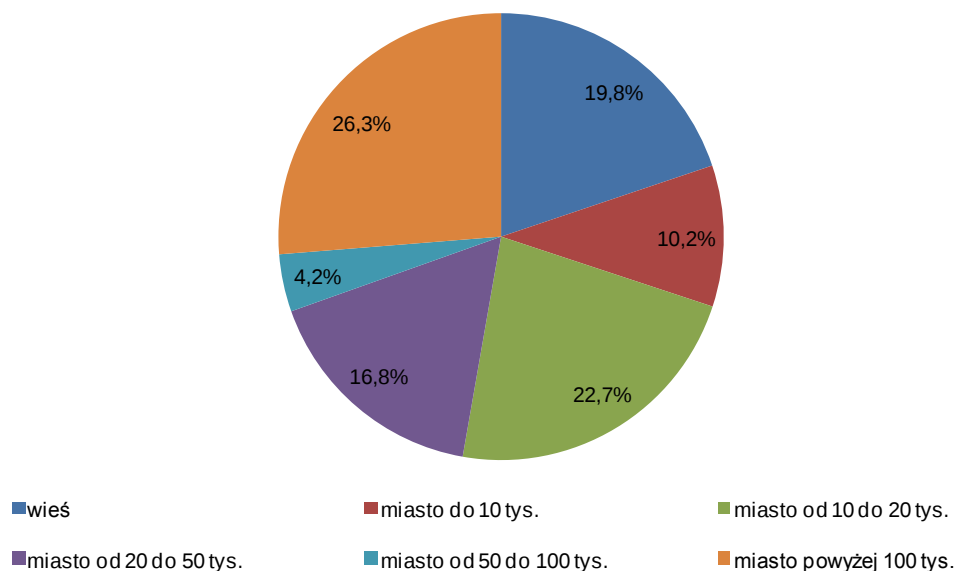
Rysunek 101. Powiat zamieszkania uczniów szkół gimnazjalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Największa liczba respondentów pochodziła z miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy oraz z miejscowości liczących od 10 do 20 tysięcy mieszkańców (*rysunek 102*).

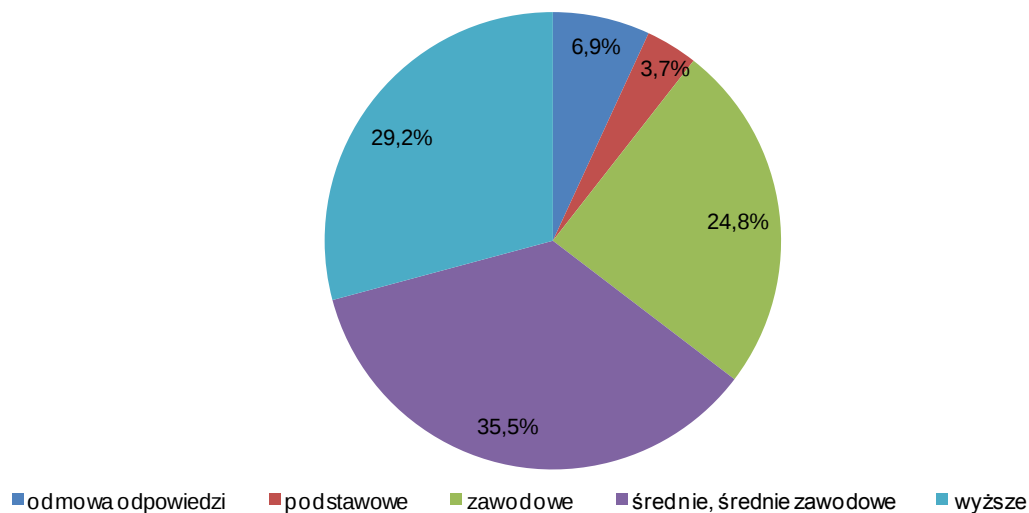
Rysunek 102. Wielkość miejscowości zamieszkania uczniów szkół gimnazjalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

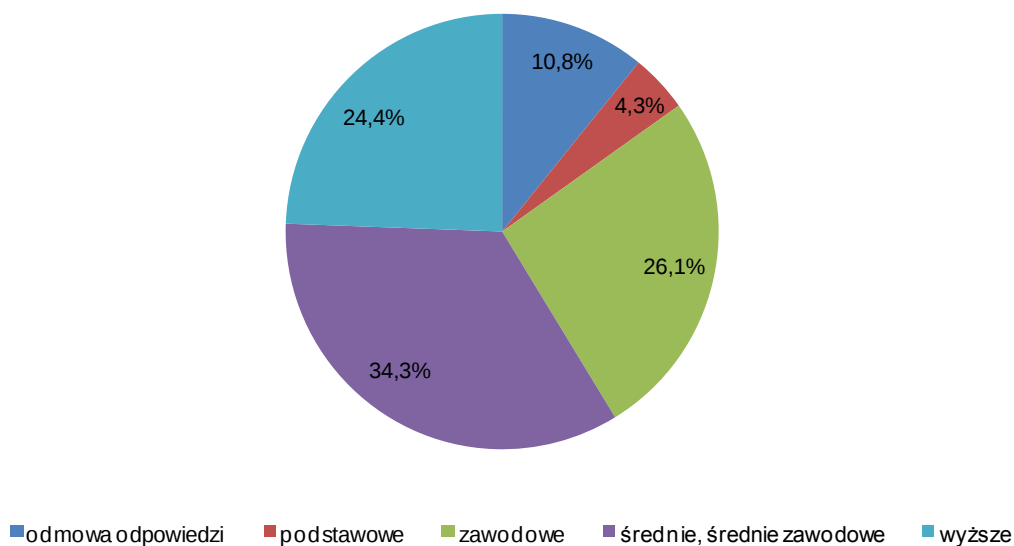
W niniejszym badaniu poproszono gimnazjalistów o podanie poziomu wykształcenia rodziców. Z analizy danych wynika, iż matki respondentów były lepiej wykształcone niż ojcowie, bowiem kobiety najczęściej posiadały wykształcenie średnie, średnie zawodowe (35,5%) oraz wyższe (29,2%), natomiast mężczyźni średnie, średnie zawodowe (34,3%) oraz zawodowe (26,1%) (*rysunki 103 i 104*).

Rysunek 103. Wykształcenie rodziców uczniów szkół gimnazjalnych - MATKA

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

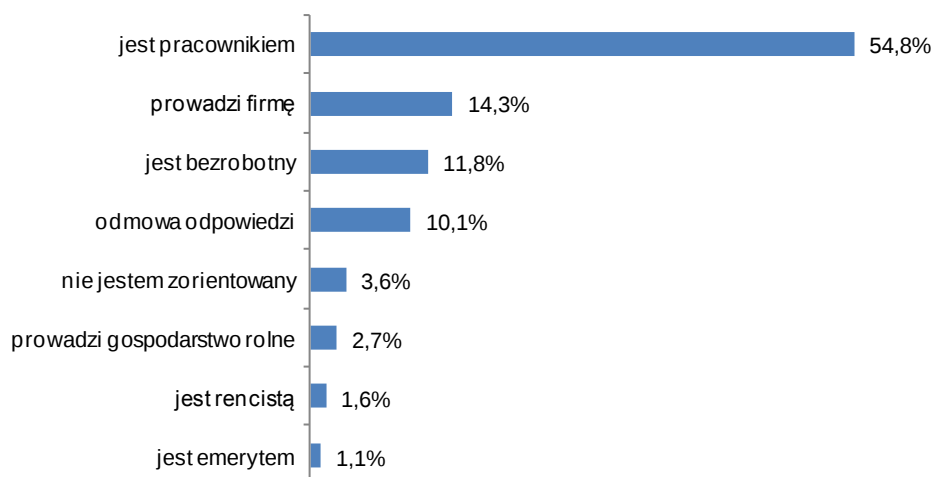
Rysunek 104. Wykształcenie rodziców uczniów szkół gimnazjalnych - OJCIEC

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Ponadto największy odsetek respondentów przyznał, iż ich matki są pracownikami (54,8%), dużo rzadziej prowadzą własną firmę (14,3%) oraz pozostają na bezrobociu (11,8%) (rysunek 105).

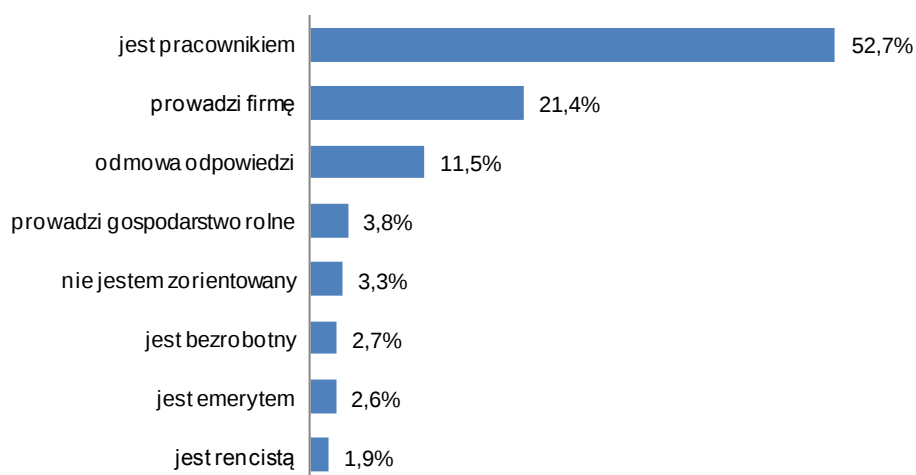
Rysunek 105. Czy rodzice pracują zawodowo? - MATKA

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na podstawie analizy danych można wnioskować, iż mniejsza część ojców respondentów pozostaje bezrobotnych (*rysunek 106*).

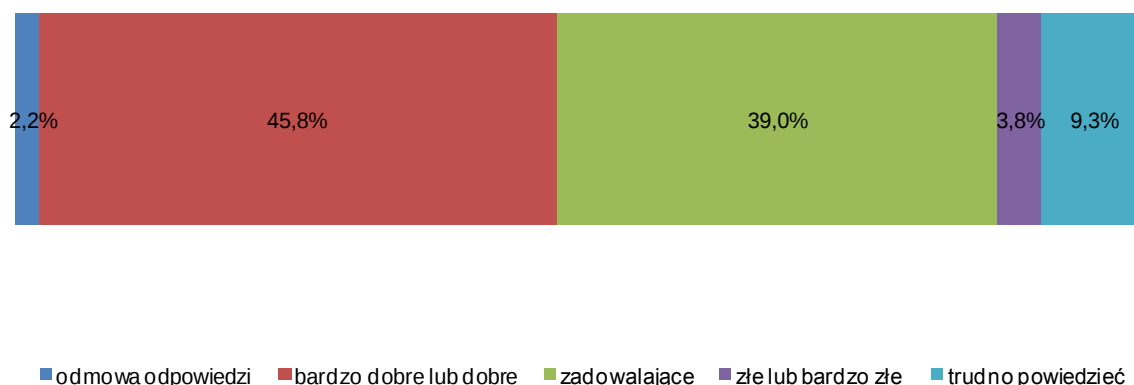
Rysunek 106. Czy rodzice pracują zawodowo? - OJCIEC

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na podstawie danych zawartych na *rysunku 107* można stwierdzić, iż blisko połowa respondentów oceniła warunki materialne gospodarstw domowych, w których zamieszkiwali jako bardzo dobre bądź dobre (45,8%). Zaledwie 3,8% badanych gimnazjalistów oceniało je, jako złe lub bardzo złe.

Rysunek 107. Jak oceniasz warunki materialne swojej rodziny/ opiekunów?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Podsumowanie wyników badań wśród uczniów szkół gimnazjalnych

Na podstawie wyników przeprowadzonych badań wśród uczniów szkół gimnazjalnych i uzyskanych wyników badań, sformułowano następujące wnioski oraz stworzono portret socjodemograficzny ucznia ostatniej klasy gimnazjum z woj. zachodniopomorskiego, który zawiera takie elementy jak:

- matki respondentów były lepiej wykształcone niż ojcowie, bowiem kobiety najczęściej posiadały wykształcenie średnie, średnie zawodowe oraz wyższe, natomiast mężczyźni średnie, średnie zawodowe oraz zasadnicze zawodowe;
- mniejsza część ojców respondentów niż matek pozostaje bezrobotnych;
- blisko połowa respondentów oceniła warunki materialne gospodarstw domowych, w których zamieszkiwali jako bardzo dobre bądź dobre;
- zasadnicza większość respondentów zamierza kontynuować naukę;
- czynnikami, które zdaniem gimnazjalistów są ważne przy podejmowaniu decyzji o kontynuacji kształcenia są: własne zainteresowania, rady rodziców, chęć zdobycia konkretnego zawodu oraz dobra opinia o potencjalnej szkole;
- czynnikami, które zdaniem gimnazjalistów wywierają mały wpływ bądź nie wywierają go wcale są: rady kolegów/ znajomych oraz chęć kontynuacji edukacji w ogóle;
- szkołą pierwszego wyboru dla gimnazjalistek było liceum ogólnokształcące, natomiast gimnazjaliści najczęściej wskazywali, iż po ukończeniu szkoły gimnazjalnej będą się starać o przyjęcie w technikum;
- spośród potencjalnych profili, w których chciałyby się w przyszłości kształcić uczennice gimnazjów, najczęściej wskazywanym był profil ogólny, następnie biologiczny i humanistyczny;
- uczniowie płci męskiej w pierwszej kolejności myśleli o profilach z zakresu nauk ścisłych. Najczęściej wskazywali na profil informatyczny, następnie mechaniczny oraz matematyczny;
- powody kontynuowania nauki obejmowały zwłaszcza: możliwość zdobycia atrakcyjnego/ konkretnego zawodu, chęć zdania matury, aby móc kontynuować naukę na studiach wyższych oraz zwiększona szansa na podjęcie pracy po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej;
- uczniowie gimnazjów, choć zasięgają rady rodziców, w ostateczności sami decydują o wyborze szkoły, w której chcieliby kontynuować naukę;
- blisko połowa respondentów obu płci stwierdziła, że w rodzimej miejscowości jest wystarczający wybór szkół, choć oczywiście mógłby być większy;

- najbardziej zadowoleni z oferty edukacyjnej w rodzimej miejscowości są gimnazjaliści zamieszkujący miasta od 50 do 100 tys. mieszkańców. W dalszej kolejności zadowoleni z oferty edukacyjnej są uczniowie zamieszkujący miasta powyżej 100 tys. mieszkańców;
- respondenci w większości planują kontynuować naukę w swojej miejscowości zamieszkania. Ponadto największa część respondentów, którzy planują kształcić się w miejscowości innej niż rodzima, planuje dojeżdżać do szkoły maksymalnie 20 km;
- najpopularniejszymi miejscami potencjalnego, dalszego kształcenia gimnazjalistów są bez wątpienia: Szczecin, Koszalin, Police, Białogard, Goleniów i Kołobrzeg;
- zdecydowana większość uczniów decyduje o wyborze kolejnej szkoły, do której będą uczęszczać po ukończeniu gimnazjum podjęła, będąc dopiero w trzeciej klasie gimnazjum;
- zdecydowana większość gimnazjalistów planuje w dalszej perspektywie kontynuować naukę na studiach wyższych;
- w opinii gimnazjalistów o odniesieniu sukcesu na polu zawodowym w największym stopniu decydują: wysokie zarobki, w dalszej kolejności satysfakcjonująca praca, jak również wykształcenie zgodne z własnymi zainteresowaniami;
- analizując opinię dotyczącą sukcesu zawodowego, należy stwierdzić, iż wielkość miejscowości, z której pochodzą respondenci nie ma zasadniczego wpływu na to, w jaki sposób postrzegany jest sukces zawodowy. Zarówno mieszkańcy miast powyżej 100 tys. mieszkańców, jak i mieszkańcy wsi wskazywali, iż głównym wskaźnikiem sukcesu zawodowego są wysokie zarobki;
- czynnikami, które zdaniem gimnazjalistów wywierają znacząco największy wpływ na osiągnięcie sukcesu zawodowego są: zdobycie dużej wiedzy, zdobycie dobrego, wszechstronnego wykształcenia, pracowitość, sumienność, rzetelność, doświadczenie oraz znajomość języków obcych;
- niewielu gimnazjalistów przyznało, że obecnie nauka zajmuje w ich życiu ważne miejsce. Jednocześnie ogromna większość respondentów zdawała sobie sprawę z wpływu, jaki wywiera edukacja na sukces zawodowy;
- miejscami, w których gimnazjaliści byliby skłonni podjąć pracę są: poza miejscem zamieszkania, ale w województwie zachodniopomorskim, jak i w którymś z sąsiednich województw (mniejszy odsetek gimnazjalistów skłonnych do tego), a także w dalszych województwach, czy nawet za granicą. Z tego wynika, iż gimnazjaliści zdają sobie sprawę z konieczności elastycznego podejścia do miejsca pracy oraz skłonności do podejmowania mobilności w celu zdobycia i utrzymania zatrudnienia;
- darmowa nauka w niemieckiej szkole zawodowej, stypendium oraz pobyt w internacie w Niemczech stanowi interesującą propozycję dla znacznej części gimnazjalistek, rzadziej dla gimnazjalistów;
- badane uczennice wskazały, że w przypadku możliwości nauki w Niemczech najchętniej kontynuowałyby naukę w zawodzie lekarza, tłumacza czy fryzjera, natomiast chłopcy, mając możliwość nauki w Niemczech, wybraliby naukę w zawodzie mechanika bądź informatyka;
- ponad 30% uczniów i ponad 40% uczennic nie wie, jakie warunki są niezbędne do spełnienia w celu uzyskania zatrudnienia wśród pracodawców prowadzących firmę na terenie miejsca zamieszkania respondentów. Spośród uczniów, którzy twierdzili, że znane im są istotne warunki decydujące o uzyskaniu zatrudnienia wśród pracodawców prowadzących firmę na terenie ich miejsca zamieszkania – najczęściej wskazywane były specjalistyczne uprawnienia czy certyfikaty zawodowe;
- umiejętności zawodowe są według respondentów niezaprzeczalnie głównym czynnikiem warunkującym znalezienie pracy. Kolejnym bardzo ważnym czynnikiem są cechy osobowościowe, takie jak etyka, kultura czy wiedza ogólna potencjalnych pracowników;
- uczniowie, którzy zadeklarowali, że chętnie skorzystają z bezpłatnych praktyk, dzięki którym będą mogli podnieść swoje kwalifikacje, wskazali, że interesuje ich tylko krótkookresowa praktyka;
- przeważająca liczba respondentów korzysta z Internetu codziennie;

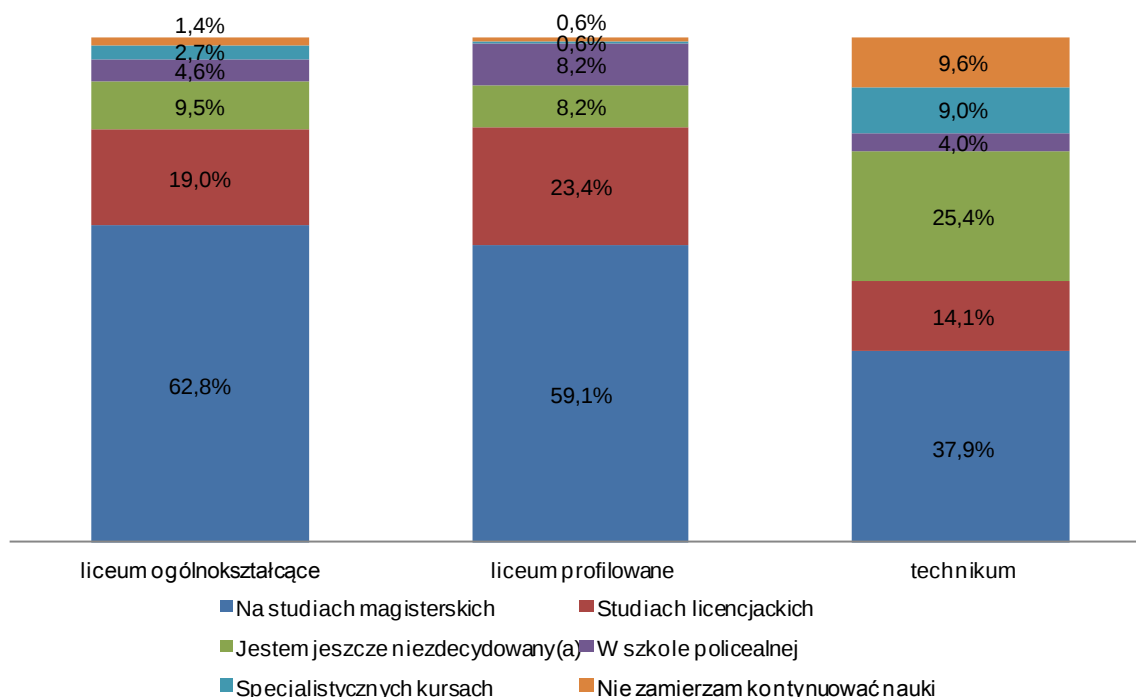
- przeważająca grupa respondentów ma już sprecyzowane plany dotyczące swojej ścieżki zawodowej;
- 33,6% gimnazjalistów i 35,4% gimnazjalistek nie zastanawiało się jeszcze, w jakim sektorze chcieliby podjąć pracę. Wśród osób mających konkretne zdanie na ten temat większość wskazała, iż interesuje ich praca w sektorze publicznym;
- czynniki, które wywierają największy wpływ na podjęcie decyzji o wyborze przyszłego zawodu przez gimnazjalistów to: chęć wykonywania ciekawej pracy, chęć znalezienia pracy w zawodzie oraz odpowiednie zarobki;
- gimnazjaliści płci męskiej nieco częściej niż gimnazjalistki byli zainteresowani sprawami rynku pracy;
- najbardziej zaangażowani w zdobywanie informacji o rynku pracy są respondenci z największych miejscowości oraz młodzi mieszkańcy z miejscowości liczących od 20 do 50 tysięcy ludności, a także gimnazjaliści z terenów wiejskich. Najmniej zainteresowani sytuacją na powiatowym rynku pracy byli mieszkańcy średniej wielkości miejscowości;
- większość uczennic oraz nieco mniej uczniów jest zainteresowanych informacjami związanymi z możliwością kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych w rodzimym powiecie/ regionie;
- bardzo niewielka grupa uczniów uważa, że w miejscowości, w której mieszkają, bardzo łatwo jest znaleźć pracę;
- zdecydowana część respondentów, którzy twierdzili, że w miejscowości, którą zamieszkują bardzo trudno jest znaleźć pracę to osoby mieszkające na wsi oraz w miastach zamieszkujących do 10 tys. mieszkańców;
- 53,9% gimnazjalistów oraz 49,2% gimnazjalistek wskazało, iż nie korzystało i nie zamierza korzystać z usług doradcy zawodowego. Z takiej porady korzystało jedynie 12,5% uczniów płci męskiej i 9,8% uczennic gimnazjów. Ponadto spośród respondentów, którzy skorzystali z porad doradcy zawodowego 14,3% uczniów płci męskiej oraz 17,1% uczniów płci żeńskiej oceniło porady doradcy zawodowego jako bardzo przydatne;
- istotnym elementem informacji, jaki chcieliby uzyskać gimnazjaliści podczas spotkań z doradcą zawodowym jest tzw. skonfrontowanie indywidualnych zdolności/ możliwości w stosunku do rzeczywistych wymagań i predyspozycji dotyczących konkretnych zawodów.

Wyniki badania wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Plany uczniów dotyczące dalszego kształcenia

Ci uczniowie liceów, którzy zamierzają kontynuować naukę, w przeważającej większości chcą iść na studia magisterskie (62,8% uczniów liceów ogólnokształcących, 59,1% uczniów liceów profilowanych). Na studia magisterskie planuje pójść również większość uczniów z techników (37,9%), a 25,4% z nich jest jeszcze niezdecydowana w sprawie swojej dalszej edukacji (*rysunek 108*).

Rysunek 108. Jeżeli po zakończeniu nauki w szkole średniej (liceum, technikum) zamierzasz dalej ją kontynuować to:

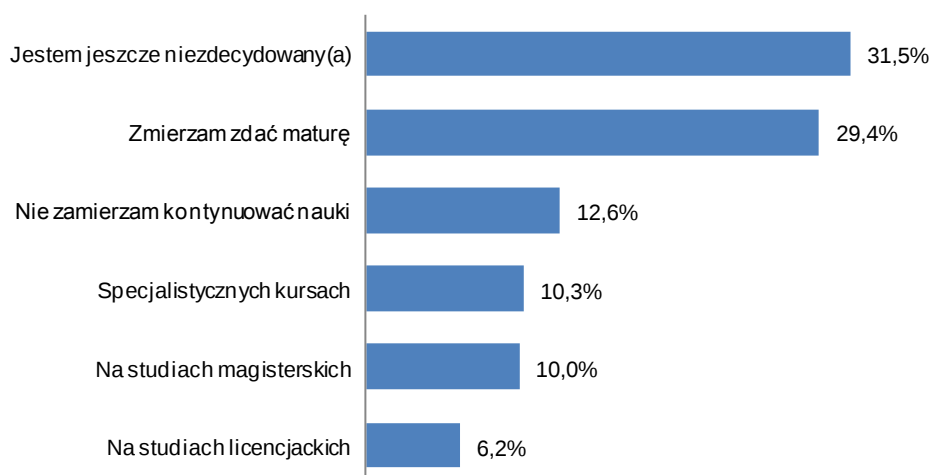

* pytanie dotyczyło respondentów liceów oraz techników

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Badani uczniowie szkół zawodowych z reguły nie są jeszcze zdecydowani, czy po zakończeniu tej-że szkoły zamierzają dalej kontynuować naukę (31,5%). Ci uczniowie, którzy są zdecydowani kontynuować naukę, w pierwszej kolejności wskazywali, że zamierzają zdać maturę (29,4%). Tylko 6,2% młodzieży zamierza kontynuować naukę na studiach licencjackich (rysunek 109).

Rysunek 109. Jeżeli po zakończeniu nauki w szkole zawodowej zamierzasz dalej ją kontynuować to:

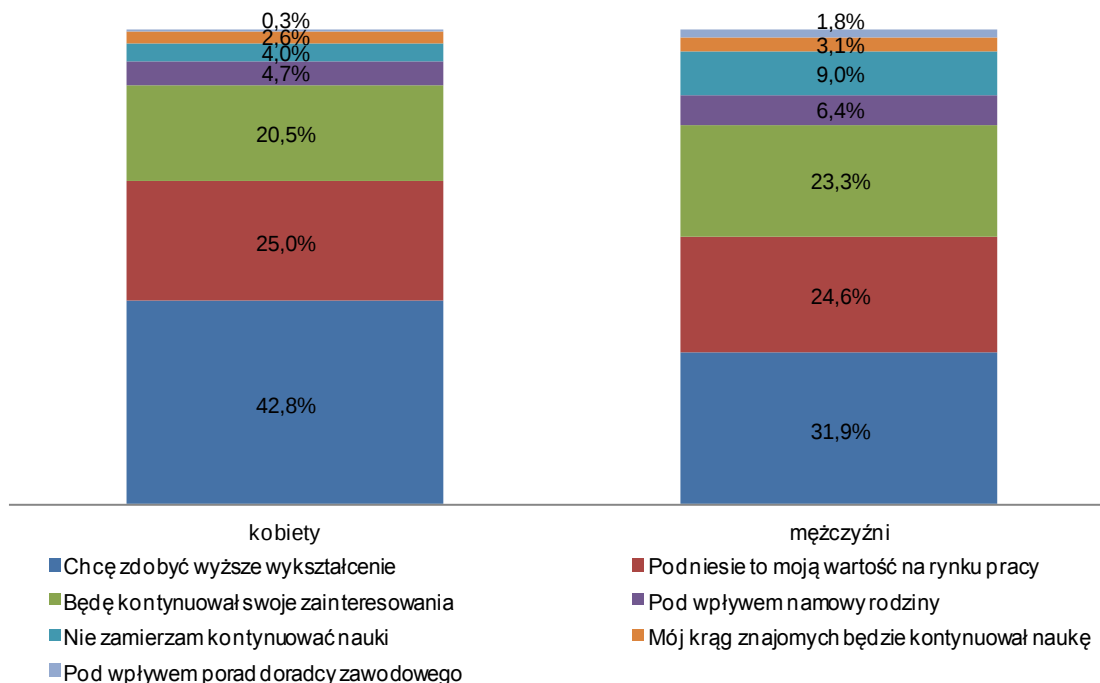
* pytanie dotyczyło respondentów szkół zawodowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Głównymi motywami skłaniającymi respondentów do kontynuacji nauki jest chęć zdobycia wyższego wykształcenia. Taką odpowiedź wskazało 31,9% respondentów płci męskiej i 42,8% kobiet.

W dalszej kolejności uczniowie odpowiadali, że podwyższenie kwalifikacji przyczyni się do podniesienia ich wartości na rynku pracy (24,6% uczniów i 25,0% uczennic). Tylko w przypadku 1,8% uczniów kontynuowanie nauki spowodowane jest poradami doradcy zawodowego (*rysunek 110*).

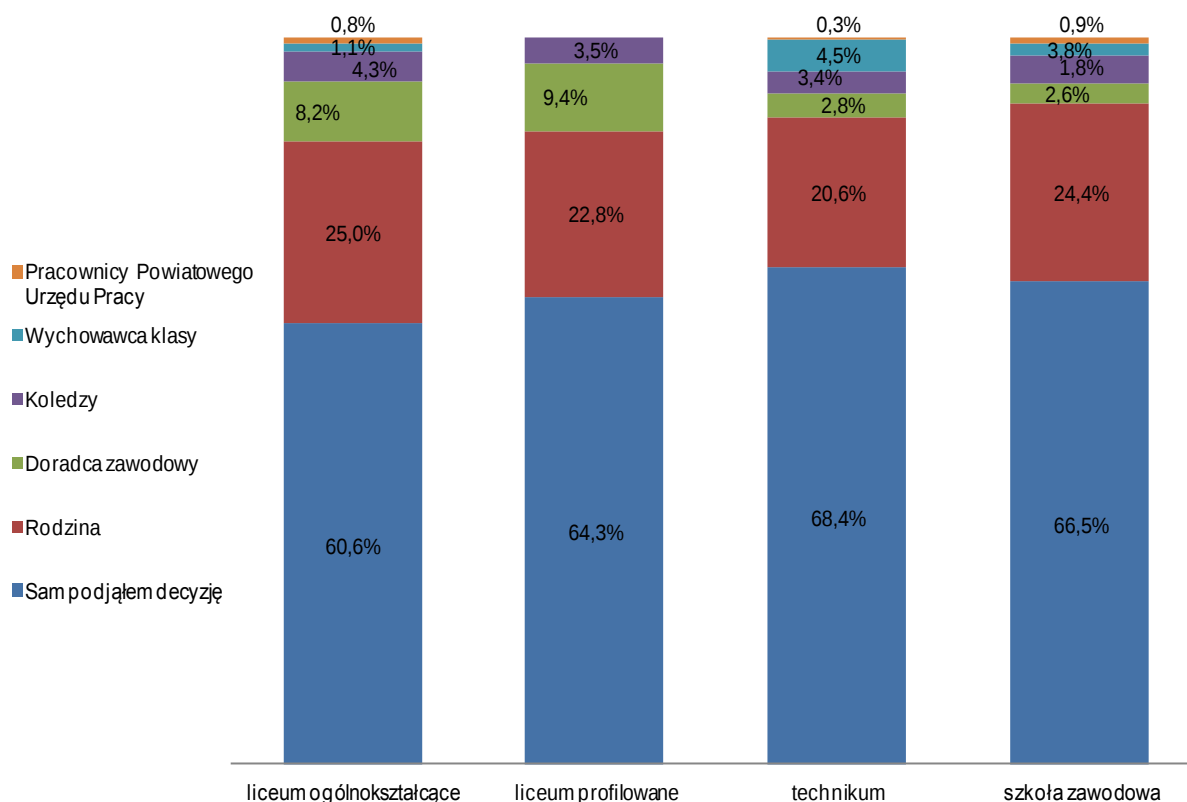
Rysunek 110. Wskaż powód, dla którego zamierzasz kontynuować naukę w wybranym kierunku kształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

O kierunku dalszego kształcenia uczniowie w głównej mierze decydowali samodzielnie. Ewentualnymi osobami, które jak wynika z wypowiedzi młodzieży, miały udział w wyborze ich dalszego kształcenia jest rodzina. Tak wskazało 24,4% uczniów ze szkół zawodowych, 20,6% uczniów techników, 22,8% uczniów liceów profilowanych oraz 25,0% uczniów liceów ogólnokształcących (*rysunek 111*).

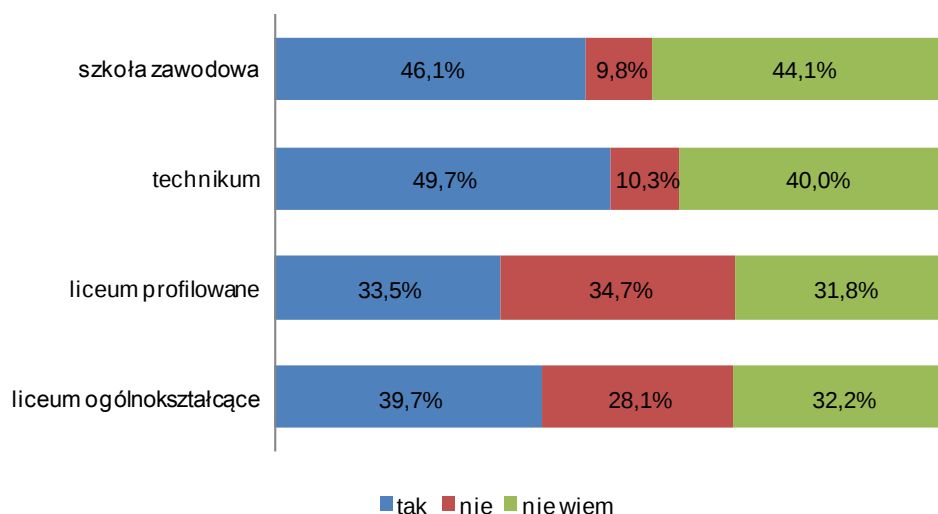
Rysunek 111. Proszę wskazać osoby, instytucje, które pomogły Ci w wyborze dalszego kształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Postawy uczniów wobec nauki, pracy, uczestnictwa w życiu społecznym

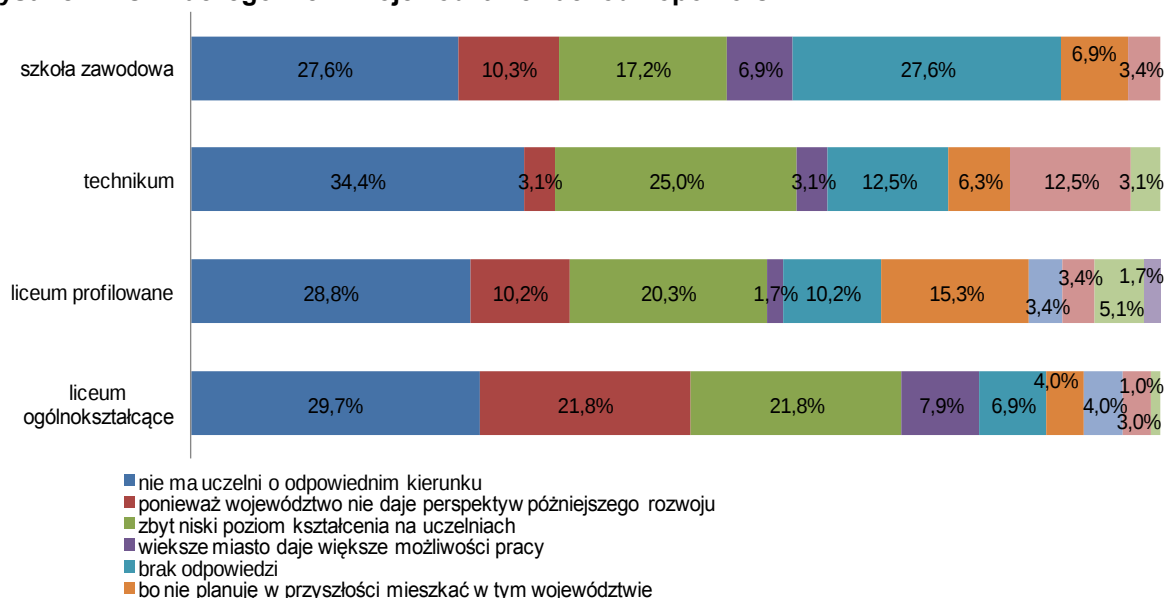
Uczniowie najchętniej kontynuowaliby naukę w woj. zachodniopomorskim. Takiej odpowiedzi udzielali w większości uczniowie szkół zawodowych (46,1%) oraz techników (49,7%). Z kolei uczniowie liceów ogólnokształcących (28,1%) i liceów profilowanych (34,7%) dość często deklarowali, że dalszą naukę będą kontynuować poza województwem zachodniopomorskim (*rysunek 112*).

Rysunek 112. Jeżeli będziesz kontynuować naukę, to czy będzie to uczelnia/szkoła/instytucje szkoleniowe w Województwie Zachodniopomorskim?

* pytanie nie dotyczyło 83 respondentów, którzy nie będą kontynuować nauki.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie, którzy deklarowali, że będą kontynuować naukę poza województwem zachodniopomorskim wskazali, że jest to powodowane w głównej mierze brakiem uczelni o odpowiednim kierunku. Swój wybór najczęściej argumentowali w ten sposób uczniowie techników (34,4%). Również najczęściej uczniowie techników (25,0%) uzasadniali swój wybór twierdząc, że na uczelniach w województwie zachodniopomorskim jest zbyt niski poziom kształcenia (rysunek 113).

Rysunek 113. Dlaczego nie w województwie zachodniopomorskim

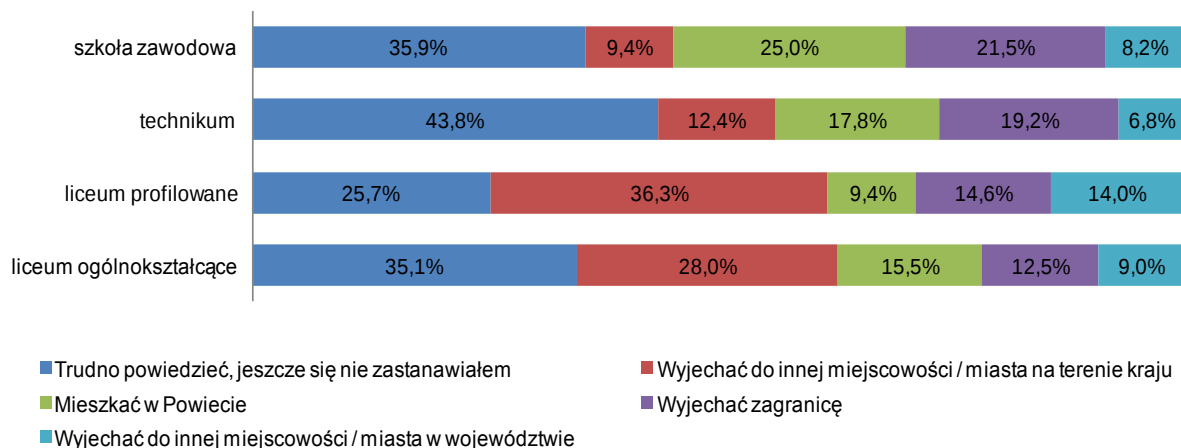
pytanie dotyczyło tych respondentów, którzy przyznali, że będą kontynuować naukę poza powiatem zamieszkania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie jeszcze do końca nie są zdecydowani, co będą robić po ukończeniu nauki, aczkolwiek z uzyskanych odpowiedzi wynika, że część uczniów zamierza wyjechać za granicę (uczniowie szkół zawodowych - 21,5% oraz techników - 19,2%). Ponadto, przeważanie licealiści, tj. 36,3% uczniów

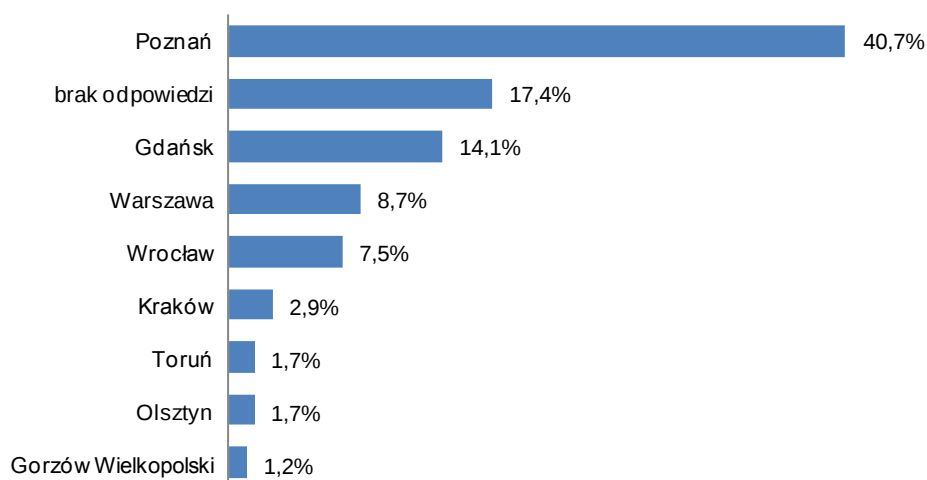
liceów profilowanych i 28,0% uczniów liceów ogólnokształcących zamierza wyjechać do innej miejscowości/miasta na terenie kraju (rysunek 114). Spośród miejscowości wskazywanych przez osoby, chcące wyjechać do innych miejscowości na terenie kraju, znalazły się przede wszystkim takie miasta jak: Poznań (40,7%), Gdańsk (14,1%), Warszawa (8,7%) oraz Wrocław (7,5%) (rysunek 115). Natomiast potencjalni migranci najczęściej wskazywali, że po zakończeniu nauki zamierzają wyjechać do Wielkiej Brytanii (21,2%) i Niemiec (17,0%) (rysunek 116).

Rysunek 114. Czy po zakończeniu nauki zamierzasz:

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

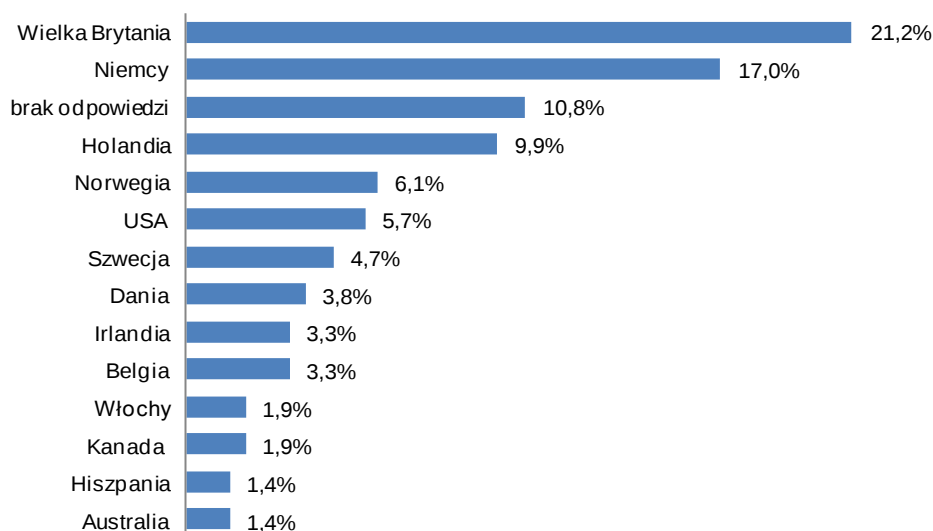
Rysunek 115. Do jakiego miasta poza województwem?

* pytanie dotyczyło 241 uczniów, którzy planują wyjechać do innej miejscowości poza województwem.

** na wykresie zaznaczono odpowiedzi powyżej 1% wskazań.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

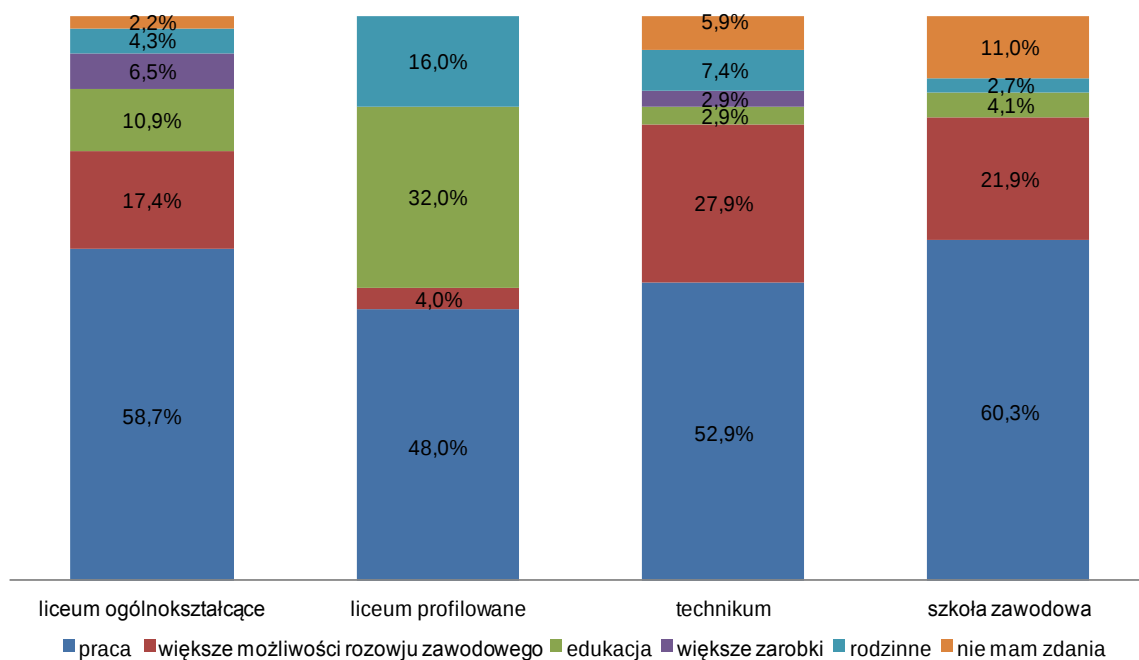
Rysunek 116. Do jakiego kraju?

* pytanie dotyczyło 212 uczniów, którzy planują wyjechać za granicę.

** na wykresie zaznaczono odpowiedzi powyżej 1% wskazań.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie, którzy w poprzednim pytaniu wskazali, że po zakończeniu nauki zamierzają emigrować za granicę wskazywali głównie, że powodem tego jest praca (najwięcej wskazań 60,3% uczniowie szkół zawodowych), jak również większe możliwości rozwoju zawodowego (najwięcej wskazań 27,9% uczniowie techników). Ponadto 32,0% uczniów liceów profilowanych zaznaczyło, że planują wyemigrować w celu dalszej edukacji i z powodów rodzinnych (16,0%) (rysunek 117).

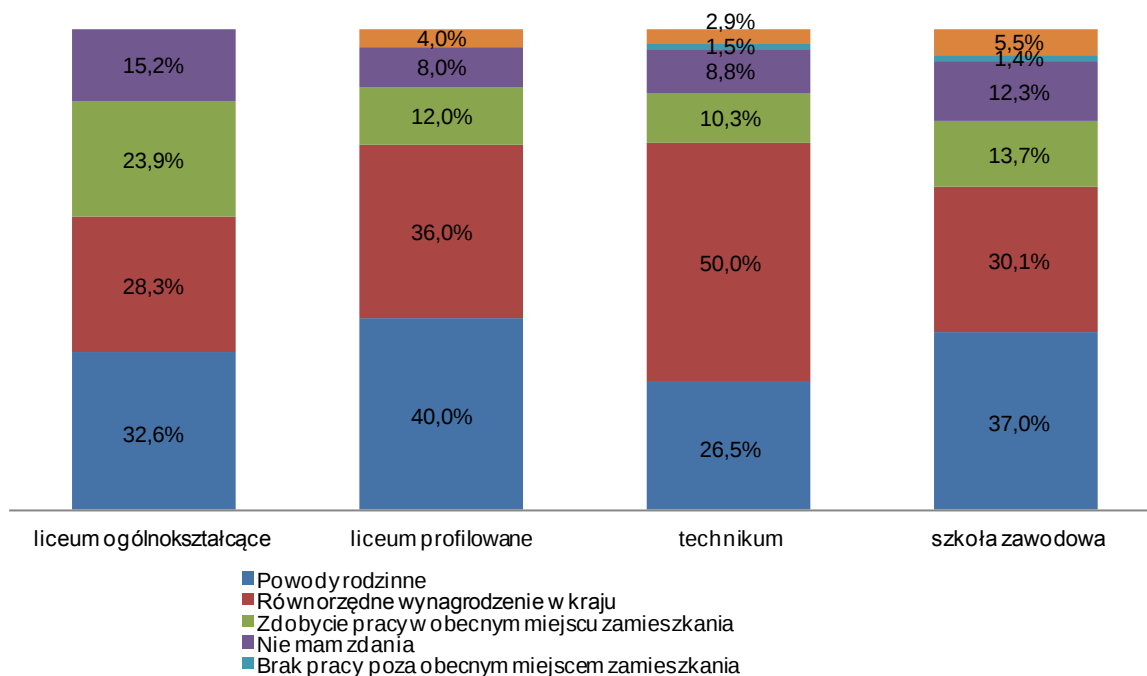
Rysunek 117. Jeżeli zamierzasz wyjechać (emigrować) to jakie są tego główne przyczyny?

* pytanie dotyczyło 212 uczniów, którzy planują wyjechać za granicę.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Głównym powodem, dla którego badani uczniowie szkół zawodowych, liceów profilowanych oraz liceów ogólnokształcących zdecydowaliby się na powrót do kraju, są powody rodzinne (37,0% uczniowie szkół zawodowych, 40,0% uczniowie liceów profilowanych oraz 32,6% uczniowie liceów ogólnokształcących). W przypadku uczniów techników byłoby to równorzędne wynagrodzenie w kraju (50,0%) (rysunek 118).

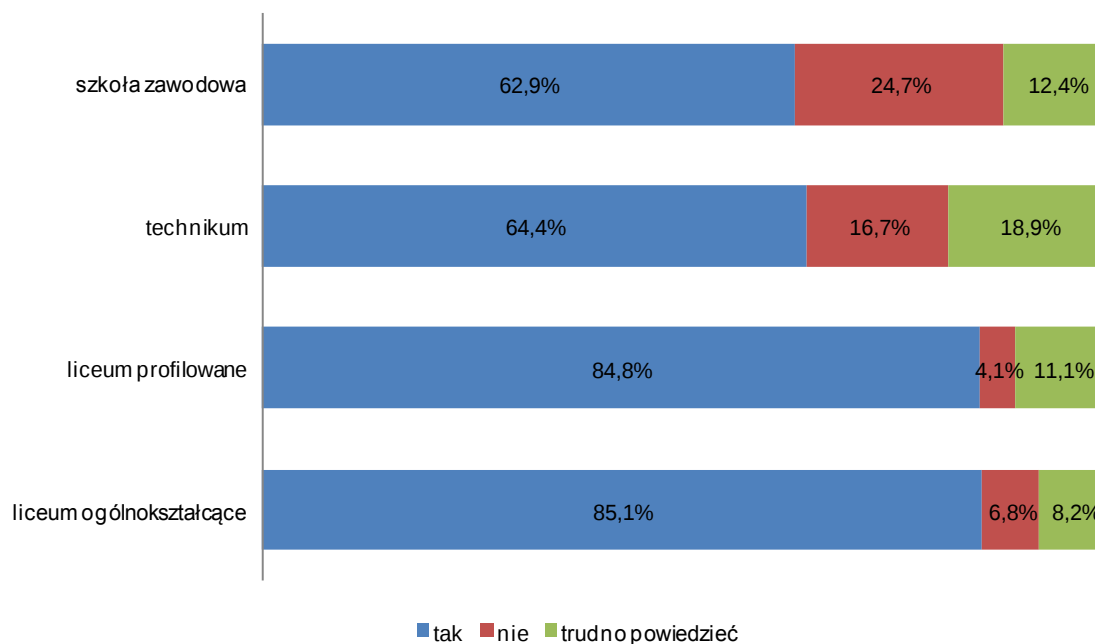
Rysunek 118. Jeżeli zamierzasz wyjechać (emigrować), to co skłoniłoby Cię do powrotu?

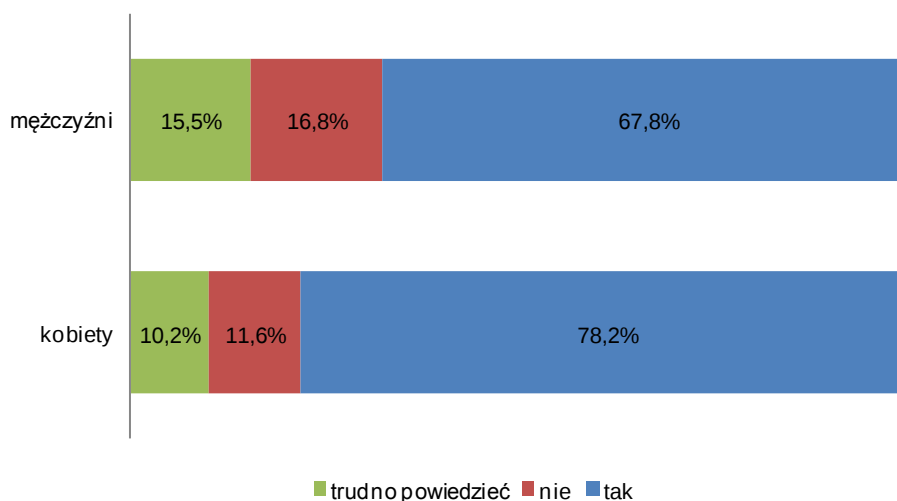
* pytanie dotyczyło 212 uczniów, którzy planują wyjechać za granicę.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zdaniem przeważającej większości uczniów liceów profilowanych (84,8%) oraz liceów ogólnokształcących (85,1%), kontynuacja nauki ma zasadniczy wpływ na późniejszy, ewentualny sukces zawodowy. Niewiele mniej uczniów szkół zawodowych (62,9%) oraz techników (64,4%) podzielało to zdanie (rysunek 119). Analizując powyższe odpowiedzi w odniesieniu do płci uczniów można zauważyć, że w ten sposób myślą głównie kobiety (78,2%) (rysunek 120). Być może ma to związek z tym, że choć powszechnie dąży się do równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, to pracodawcy i tak kierują się stereotypami dotyczącymi kobiet, co w konsekwencji powoduje, że kobiety w dalszym ciągu mają trudniejszą drogę do sukcesu zawodowego.

Rysunek 119. Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?

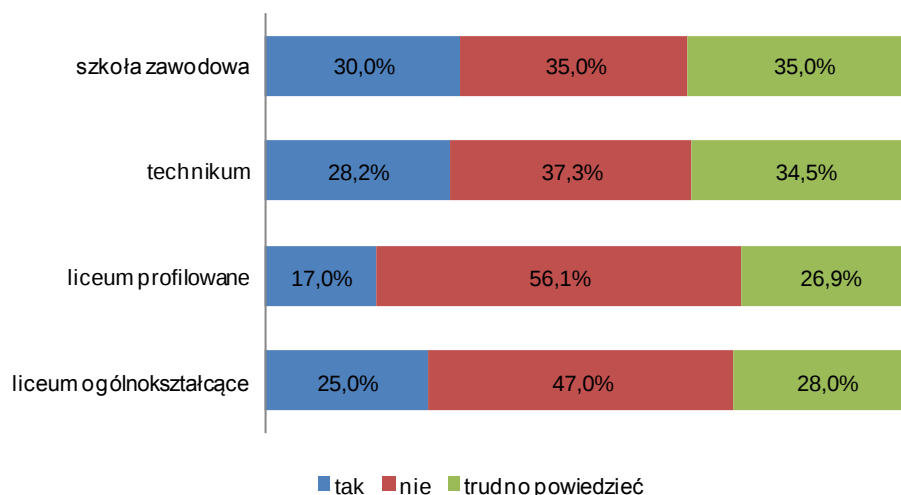
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 120. Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

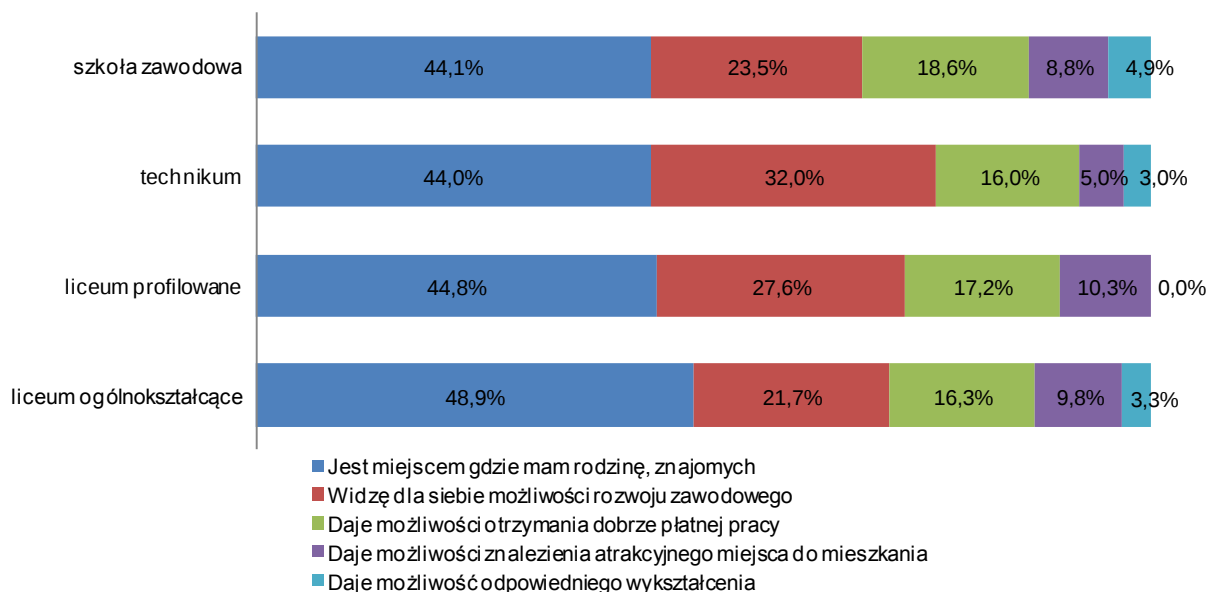
Młodzi ludzie twierdzili głównie, że powiat, w którym mieszkają nie jest dobrym miejscem do życia. Głównie takiej odpowiedzi udzielili uczniowie liceów profilowanych (56,1%) oraz liceów ogólnokształcących (47,0%) (rysunek 121). Spośród tych uczniów, którzy wskazywali, że ich zdaniem jest to dobre miejsce do życia, głównym ku temu argumentem było to, że uczniowie mają tam rodzinę i znajomych (44,1% uczniowie szkół zawodowych, 44,0% uczniowie techników, 44,8% uczniowie liceów profilowanych oraz 48,9% uczniowie liceów ogólnokształcących). Drugim najczęściej wskazywanym argumentem było to, że jak twierdzili uczniowie, będą tam mieli możliwość rozwoju zawodowego (23,5% uczniowie szkół zawodowych, 32,0% uczniowie techników, 27,6% uczniowie liceów profilowanych oraz 21,7% uczniowie liceów ogólnokształcących) (rysunek 122).

Rysunek 121. Czy uważasz, że powiat, w którym mieszkasz, jest dobrym miejscem do życia?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 122. Jeśli uważasz, że powiat, w którym mieszkasz, jest dobrym miejscem do życia to dlatego, że:

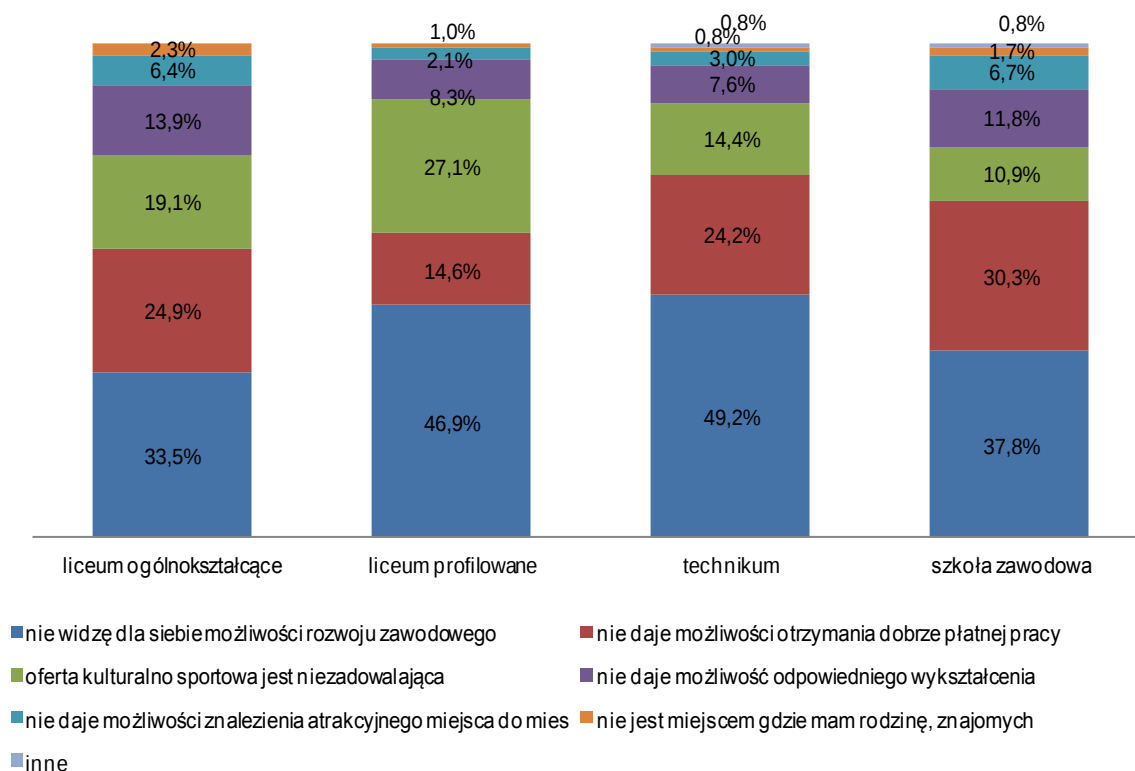

* pytanie nie dotyczyło 910 respondentów, którzy nie uważali, że powiat, w którym mieszkają jest dobrym miejscem do życia bądź nie mieli zdania

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie, którzy wskazali, że powiat, w którym mieszkają nie jest odpowiednim miejscem do życia twierdzili, że spowodowane jest to głównie brakiem możliwości rozwoju zawodowego. Najwięcej takich odpowiedzi udzielili uczniowie techników (49,2%). Kolejnym najczęściej pojawiającym się powodem takiego stanu rzeczy był brak możliwości otrzymania dobrze płatnej pracy. Takiej odpowiedzi udzielali głównie uczniowie szkół zawodowych (30,3%). (rysunek 123).

Rysunek 123. Jeśli uważasz, że powiat, w którym mieszkasz, nie jest dobrym miejscem do życia to dlatego, że

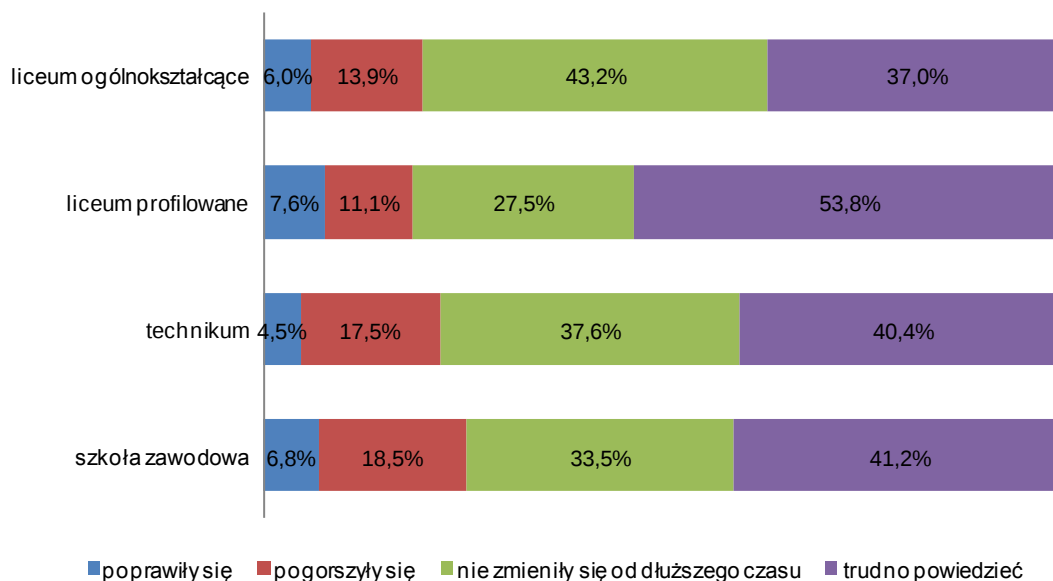
* pytanie nie dotyczyło 713 respondentów, którzy uważali, że powiat, w którym mieszkają jest dobrym miejscem do życia bądź nie mieli zdania

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Kwalifikacje i umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o opinię dotyczącą możliwości zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim w minionych 6 miesiącach. Według 43,2% uczniów liceów ogólnokształcących możliwość otrzymania pracy w województwie zachodniopomorskim nie zmieniła się od dłuższego czasu. 53,8% uczniów liceów profilowanych nie ma zdania na ten temat, a tylko 27,5% młodzieży twierdziło, że możliwości otrzymania pracy w województwie zachodniopomorskim w ostatnich 6 miesiącach uległy poprawie.

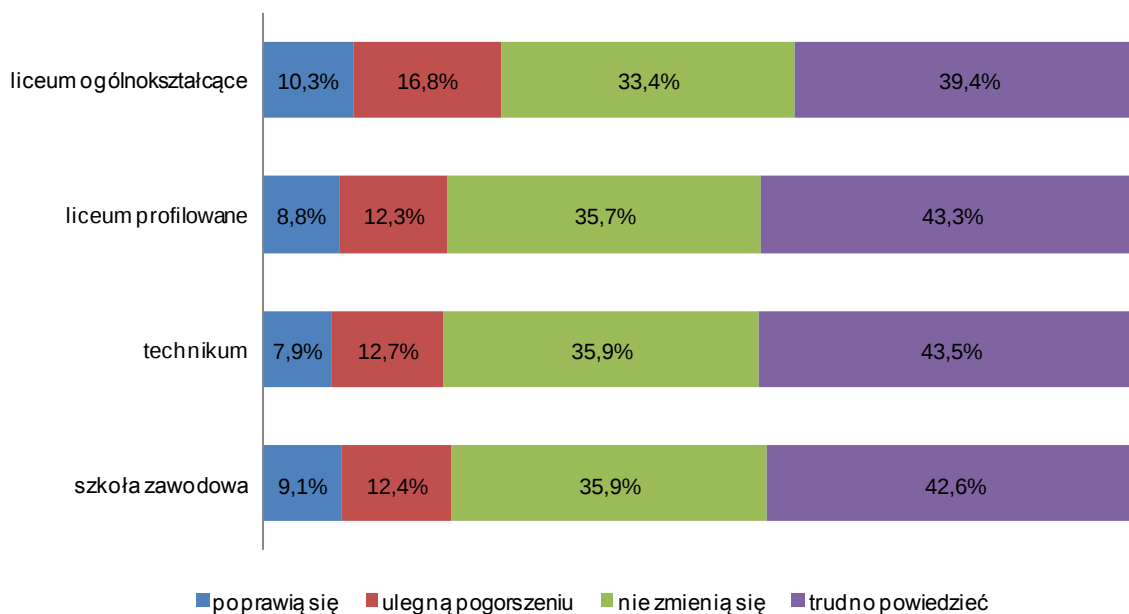
Rysunek 124. Jak Ci się wydaje, czy możliwości otrzymania pracy w województwie zachodniopomorskim w ciągu ostatnich 6 miesięcy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Biorąc pod uwagę możliwości zatrudnienia w perspektywie najbliższego półrocza należy stwierdzić, że opinie w tej kwestii są podzielone. Co prawda większość uczniów nie ma zdania na ten temat, ale ponad 30,0% uczniów z każdej ze szkół (szkoła zawodowa i technikum 35,9%, liceum profilowane 35,7%, liceum ogólnokształcące 33,4%) stwierdziło, że na pewno dotychczasowa sytuacja na rynku pracy nie ulegnie zmianie (rysunek 125).

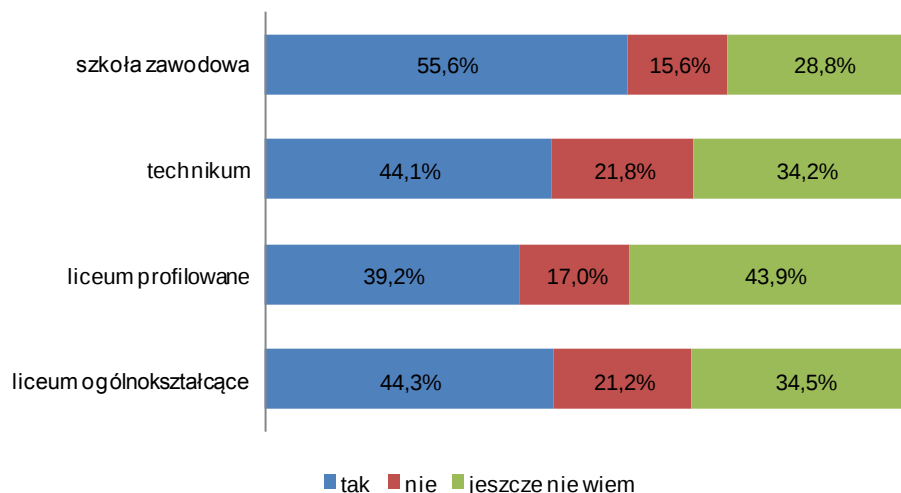
Rysunek 125. Jak Ci się wydaje, czy możliwości otrzymania pracy w województwie zachodniopomorskim w ciągu najbliższych 6 miesięcy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Niezbędne warunki umożliwiające ewentualne zatrudnienie u znanych pracodawców są znane przede wszystkim uczniom szkół zawodowych (55,6%). Podobnie wskazywali uczniowie techników (44,1%) oraz liceów ogólnokształcących (44,3%) (rysunek 126).

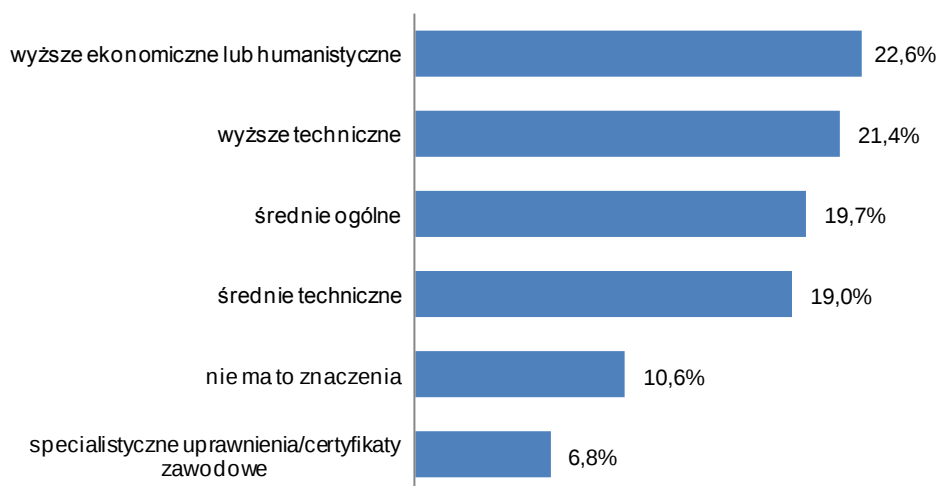
Rysunek 126. Czy znasz warunki, jakie należy spełniać, aby uzyskać pracę wśród znanych Ci pracodawców?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci stwierdzili, że aby otrzymać zatrudnienie u znanych im pracodawców, niezbędne jest wykształcenie ekonomiczne lub humanistyczne. Tak uważało 22,6% badanych uczniów. Kolejno, najczęściej wskazywano na wykształcenie wyższe techniczne (21,4%), średnie ogólne (19,7%) oraz średnie techniczne (19,0%) (rysunek 127).

Rysunek 127. Jeżeli znasz warunki, jakie należy spełniać, to można je określić jako - wykształcenie

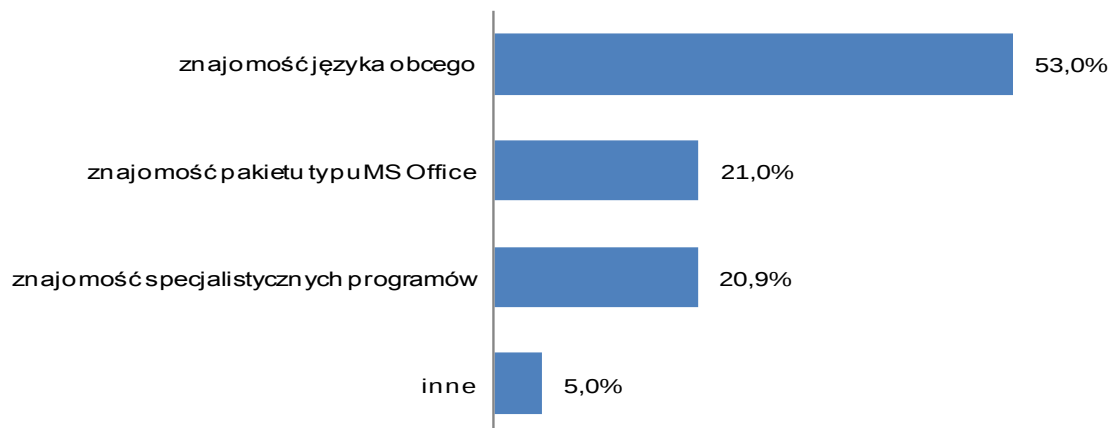
* pytanie nie dotyczyło 658, którzy w pyt.9 odpowiedzieli nie lub trudno powiedzieć

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Wiedza w zakresie znajomości języka obcego to zdaniem 53,0% respondentów główny warunek, który należy spełnić, chcąc pozyskać zatrudnienie w znanych respondentom firmach. W dalszej kolej-

ności uczniowie wskazywali na znajomość pakietu typu MS Office (21,0%) oraz znajomość specjalistycznych programów (20,9%) (rysunek 128).

Rysunek 128. Jeżeli znasz warunki, jakie należy spełniać, to można je określić jako - wiedza

* pytanie nie dotyczyło 658, którzy w pyt.9 odpowiedzieli nie lub trudno powiedzieć

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 129 przedstawia wszystkie umiejętności, jakie zdaniem badanych uczniów należy spełnić, aby znaleźć zatrudnienie u znanych pracodawców. Według respondentów główną umiejętnością, na którą wskazało 21,5% uczniów, jest logiczne myślenie i analiza faktów.

Rysunek 129. Jeżeli znasz warunki, jakie należy spełniać, to można je określić jako - umiejętności

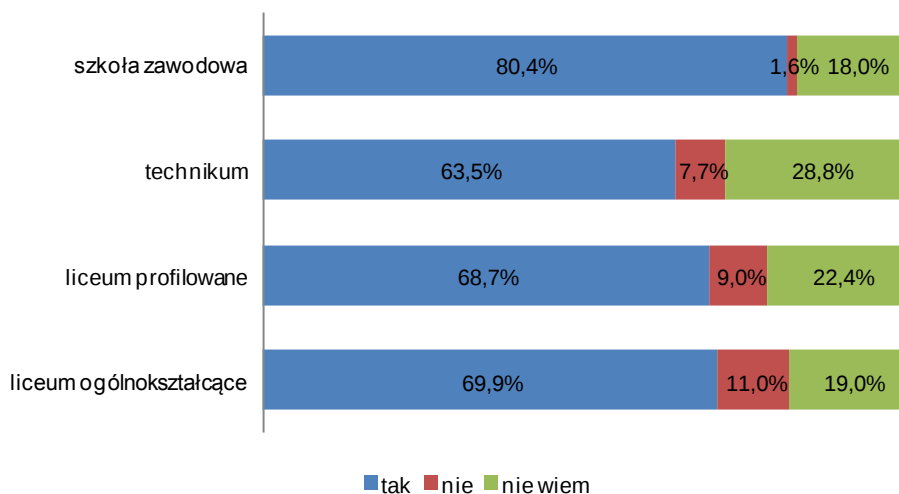
* pytanie nie dotyczyło 658, którzy w pyt.9 odpowiedzieli nie lub trudno powiedzieć.

** respondenci mieli możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie szkół zawodowych uważają, że stojąc w obliczu poszukiwania pracy, spełnialiby warunki stawiane przez pracodawców. Tak wskazało 80,4% uczniów z tychże szkół. Wypowiedzi uczniów z pozostałych rodzajów szkół były zbliżone i wskazywały, iż 63,5% uczniów techników, 68,7% liceów profilowanych, 69,9% liceów ogólnokształcących uważa, że spełnia warunki stawiane przez pracodawców, aby uzyskać pracę. Z pozyskanych opinii wynika, że najmniej przygotowani do wejścia na rynek pracy są uczniowie liceów ogólnokształcących (11,0%) (rysunek 130).

Rysunek 130. Czy Twoim zdaniem spełniasz warunki stawiane przez pracodawców, aby uzyskać pracę?

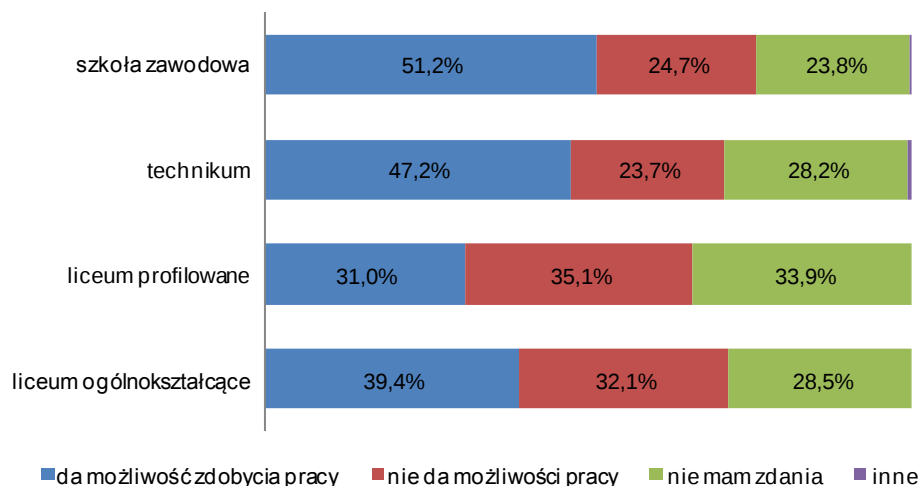

* pytanie nie dotyczyło 658, którzy w pyt.9 odpowiedzieli nie lub trudno powiedzieć.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z opinii młodzieży wynika, że najbardziej przekonani o możliwości znalezienia zatrudnienia po zdobyciu obecnego wykształcenia są uczniowie szkół zawodowych (51,2%) oraz uczniowie techników (47,2%). Natomiast uczniowie liceów profilowanych i liceów ogólnokształcących byli bardziej skłonni do stwierdzenia, że aktualnie zdobywane wykształcenie nie umożliwi im znalezienia pracy (35,1% uczniowie liceów profilowanych oraz 32,1% uczniów liceów ogólnokształcących) (rysunek 131).

Rysunek 131. Jak Ci się wydaje, czy obecnie zdobywane wykształcenie:

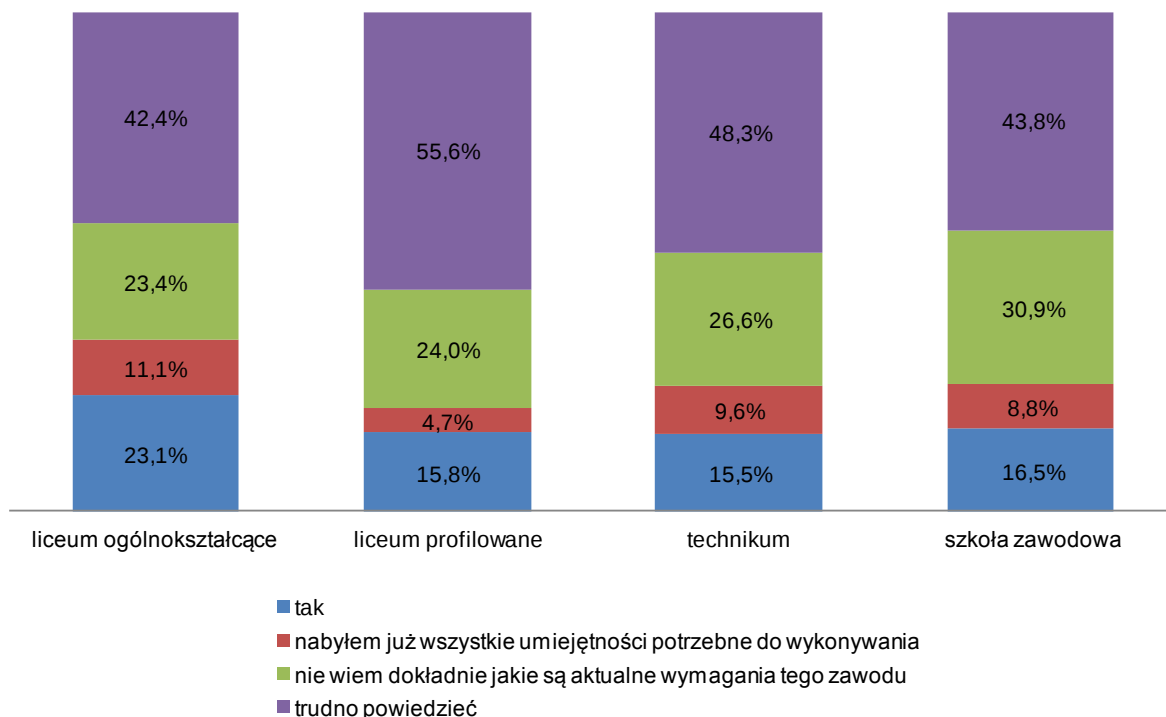

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Nie ulega kwestii, że w dzisiejszych czasach ważnym atrybutem jest skłonność do ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji. Należy zatem zwrócić uwagę, iż większość badanych uczniów nie jest zorientowana, jakie dodatkowe kursy, czy profile nauczania są niezbędne w celu zdobycia pełnych kwalifikacji zawodowych. Najczęściej takiej odpowiedzi udzielali uczniowie liceów profilowanych (55,6%). Również około 1/3 respondentów z poszczególnych typów szkół nie zna aktualnych wymagań związanych z konkretnym zawodem. Takiej odpowiedzi udzieliło 30,9% uczniów szkół zawodowych, 26,6%

uczniów techników, 24,0% uczniów liceów profilowanych oraz 23,4% uczniów liceów ogólnokształcących (rysunek 132).

Rysunek 132. Czy wiesz, jakie dalsze kursy lub jakie profile nauczania są Ci potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w Twoim zawodzie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Te uczennice, które są zorientowane, jakie dalsze kursy lub profile nauczania są im potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w przyszłym zawodzie, najczęściej wskazywały, że są to studia wyższe w odpowiednim kierunku (46,3%) oraz kursy języka obcego (18,2%). Po 1,7% kobiet wskazało, że są to: ukończenie szkoły średniej o odpowiednim kierunku, kurs zarządzania instytucjami i obiektami hotelarskimi, kurs wokalny, kurs rachunkowości, kurs profesjonalnego makijażu czy prawidłowej wymowy (rysunek 133).

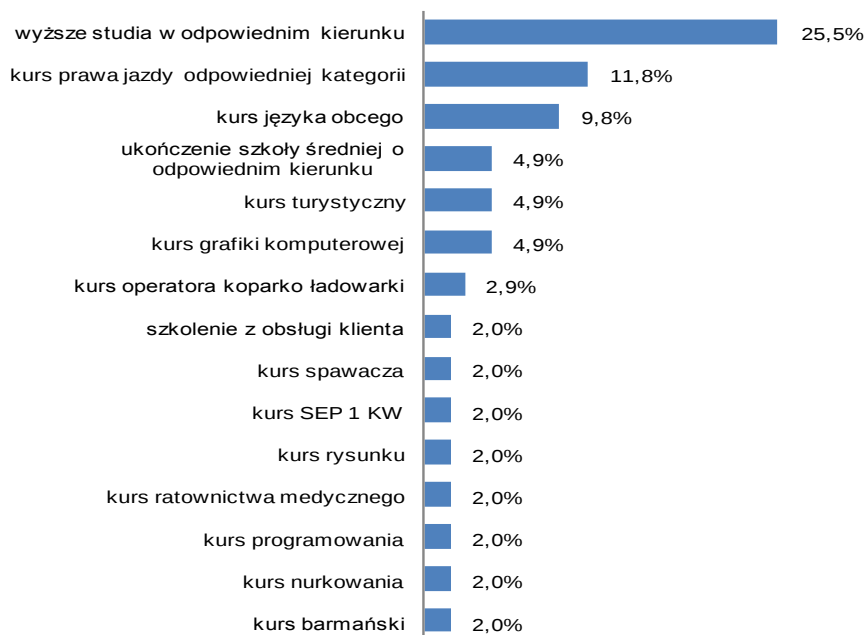
Rysunek 133. Jakie dalsze kursy lub jakie profile nauczania są Ci potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w Twoim zawodzie?

* pytanie dotyczyło 121 kobiet, które w pytaniu poprzednim odpowiedziały tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

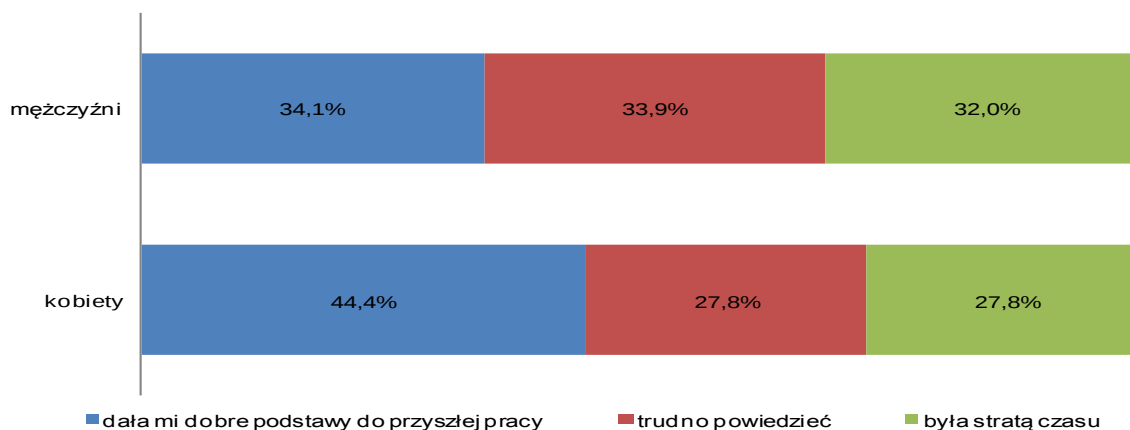
Podobnie, jak w przypadku kobiet, w głównej mierze i mężczyźni wskazywali, że kursy lub profile nauczania, jakie są im potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w przyszłym zawodzie, to przede wszystkim wyższe studia w odpowiednim kierunku (25,5%). W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na kurs prawa jazdy odpowiedniej kategorii (11,8%) oraz kurs języka obcego (9,8%). Najmniejsza liczba respondentów (odpowiednio po 2,0%) twierdziła, że aby uzyskać pełne kwalifikacje w przyszłym zawodzie musi ukończyć: szkolenie z obsługi klienta, kurs spawacza, kurs SEP 1KW, kurs rysunku, kurs ratownictwa medycznego, kurs programowania, kurs nurkowania czy kurs barmański (rysunek 134).

Rysunek 134. Jakie dalsze kursy lub jakie profile nauczania są Ci potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w Twoim zawodzie?

* pytanie dotyczyło 102 mężczyzn, którzy w pytaniu poprzednim odpowiedzieli tak.

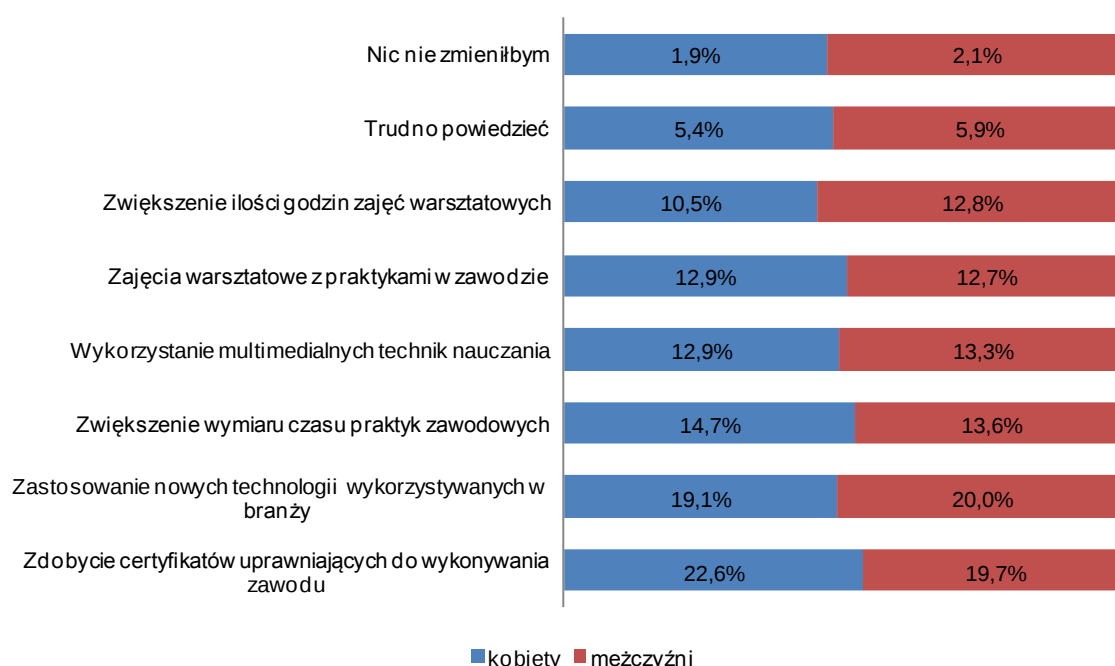
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Niepokojącym wydaje się fakt, że według opinii, jaką wyraziło 32,0% uczniów oraz 27,8% uczennic szkół zawodowych, praktyczna nauka zawodu, którą odbywali w szkole była stratą czasu. Należy również zwrócić uwagę na przybliżoną statystykę liczby uczniów, którzy nie mają zdania na ten temat. Co równie dobrze mogłoby być potraktowane jako stwierdzenie, że praktyka jaką odbyli dała dobre podstawy do przyszłej pracy, jak i że była ona stratą czasu. Gdyby była możliwość głębszej analizy w tym kierunku, głosy uczniów musiałyby zostać rozłożone bardziej szczegółowo, niestety w chwili obecnej nie wiadomo, ku której odpowiedzi byłoby bardziej skłonni uczniowie. (rysunek 135). Tym bardziej, że zważywszy na dane zawarte na rysunku 136 tylko 2,1% mężczyzn, 1,9% kobiet nie zmieniłyby nic w praktykach zawodowych.

Rysunek 135. Jak Ci się wydaje, czy praktyczna nauka zawodu w Twojej szkole wg Ciebie: (dotyczy szkół o profilach zawodowych)

* pytanie dotyczyło respondentów szkół zawodowych

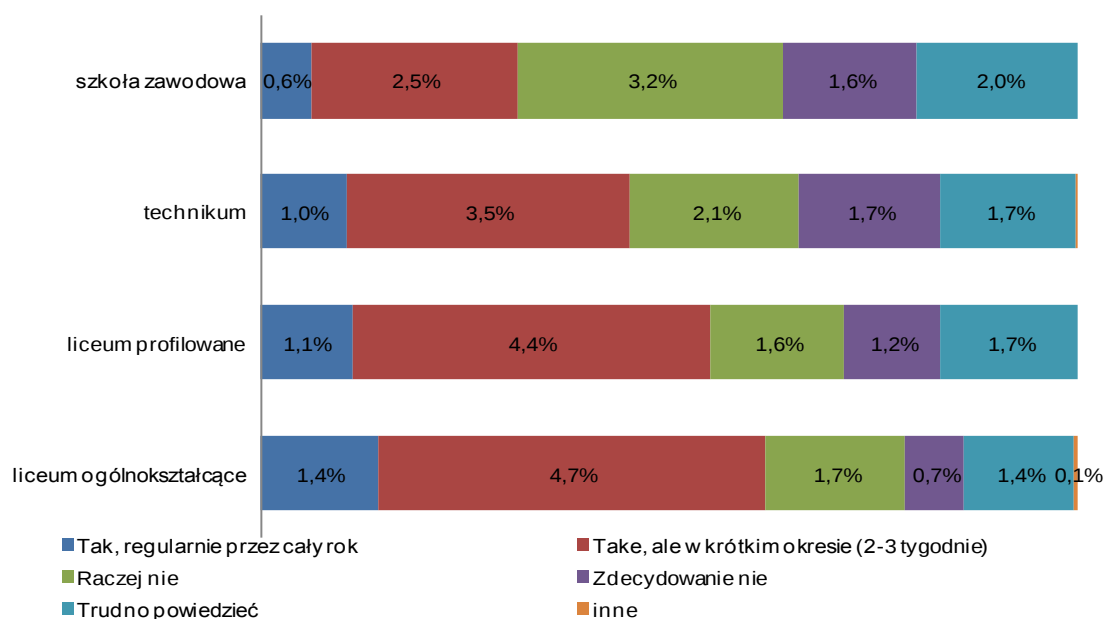
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 136. Co zmieniłbyś w praktycznej nauce zawodu?

* pytanie dotyczyło respondentów szkół zawodowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

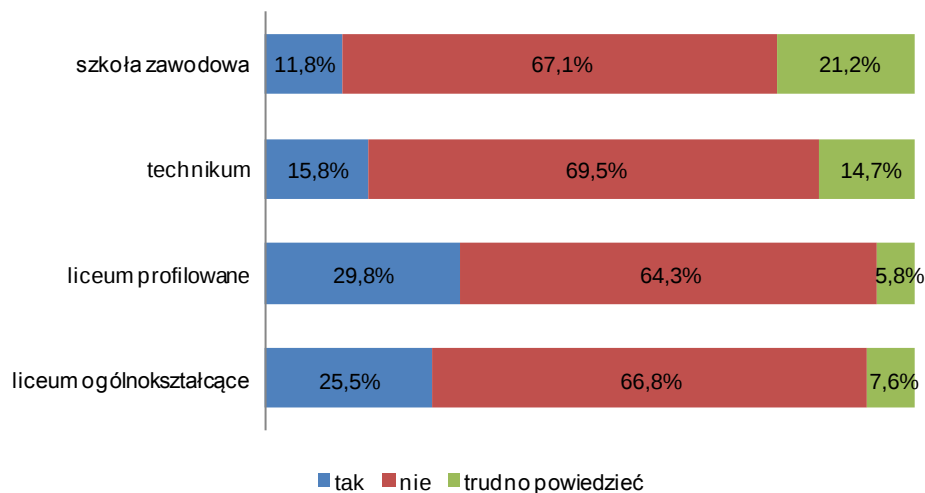
Uczniowie nie są zbyt chętni, aby poświęcać swój wolny czas w celu podnoszenia umiejętności przydatnych w przyszłej pracy poprzez tzw. bezpłatne praktyki. Odpowiedzi uczniów ze wszystkich typów szkół były zbliżone. Pracować nieodpłatnie, regularnie przez cały rok są najbardziej skłonni uczniowie liceów ogólnokształcących (1,4%) (rysunek 137).

Rysunek 137. Czy jesteś gotów poświęcić swój czas i pracować nieodpłatnie dla podniesienia umiejętności przydatnych w przyszłej pracy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

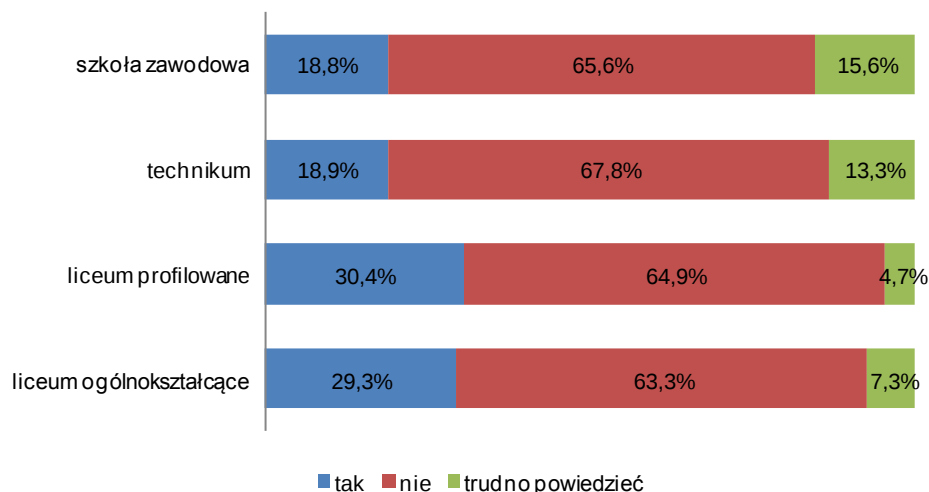
W kolejnym pytaniu uczniowie mieli dokonać wyboru, z jakich proponowanych zajęć/ćwiczeń najchętniej by skorzystali. W tym przypadku z myślą o przyszłym zatrudnieniu, mając do wyboru kilka zajęć podnoszących umiejętności w poszukiwaniu pracy, uczniowie szkół zawodowych (49,1%) i techników (40,1%) najchętniej wzięliby udział w kursach językowych (rysunek 146) oraz specjalistycznych kursach zawodowych (40,6% uczniów szkół zawodowych, 34,7% uczniów techników) (rysunek 144). Specjalistyczne kursy zawodowe to również główne zajęcia, w których chętnie wzięliby udział uczniowie liceów profilowanych (42,1%) oraz uczniowie liceów ogólnokształcących (42,4%).

Rysunek 138. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - praca w grupie

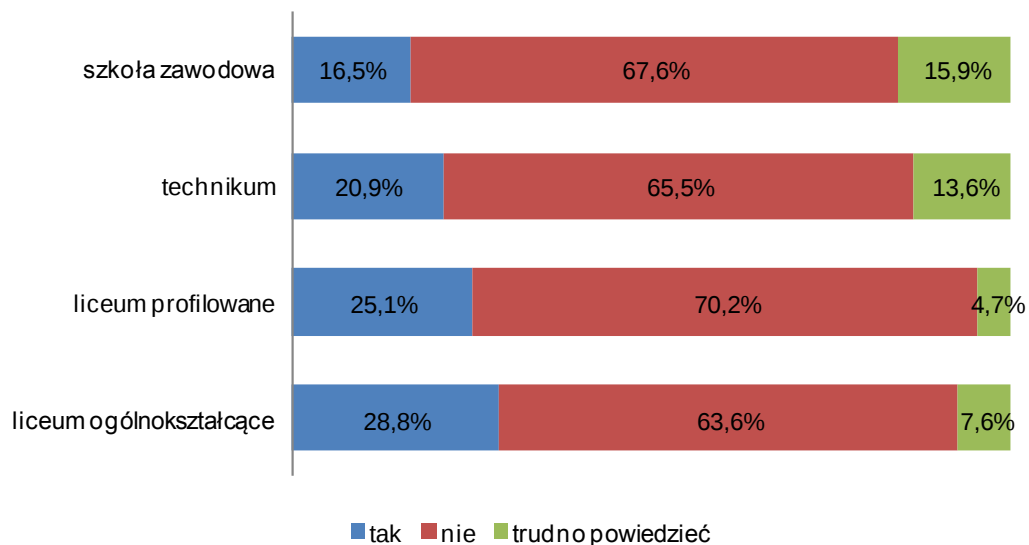
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 139. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - pisanie CV i listu motywacyjnego

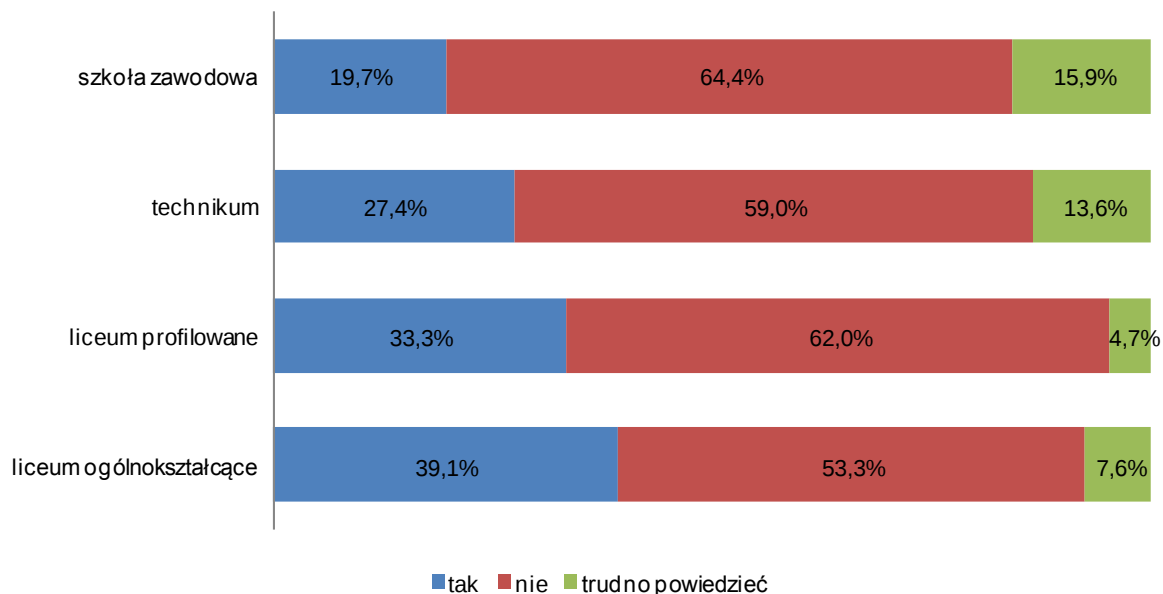
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 140. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - autoprezentacja

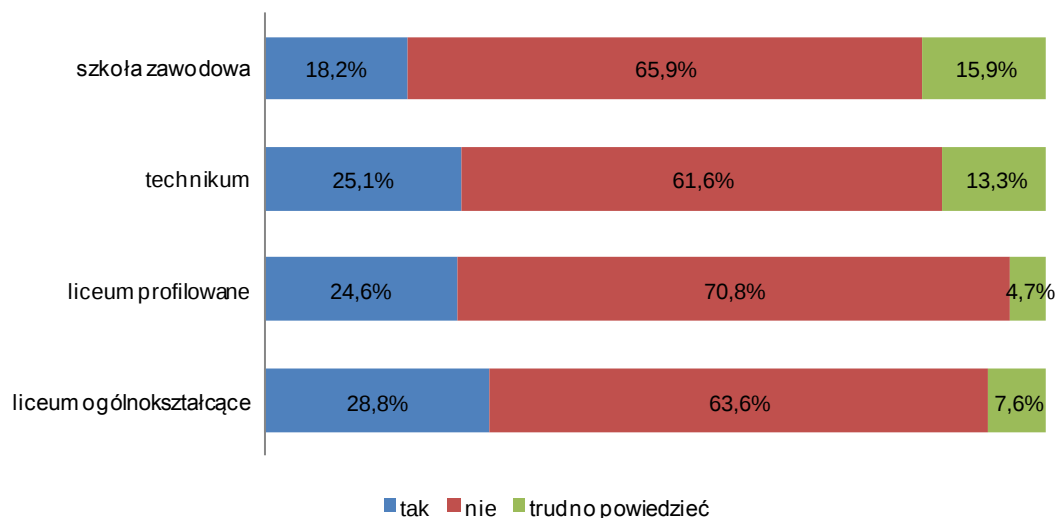
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 141. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - bilans własnych możliwości i planowanie kariery zawodowej

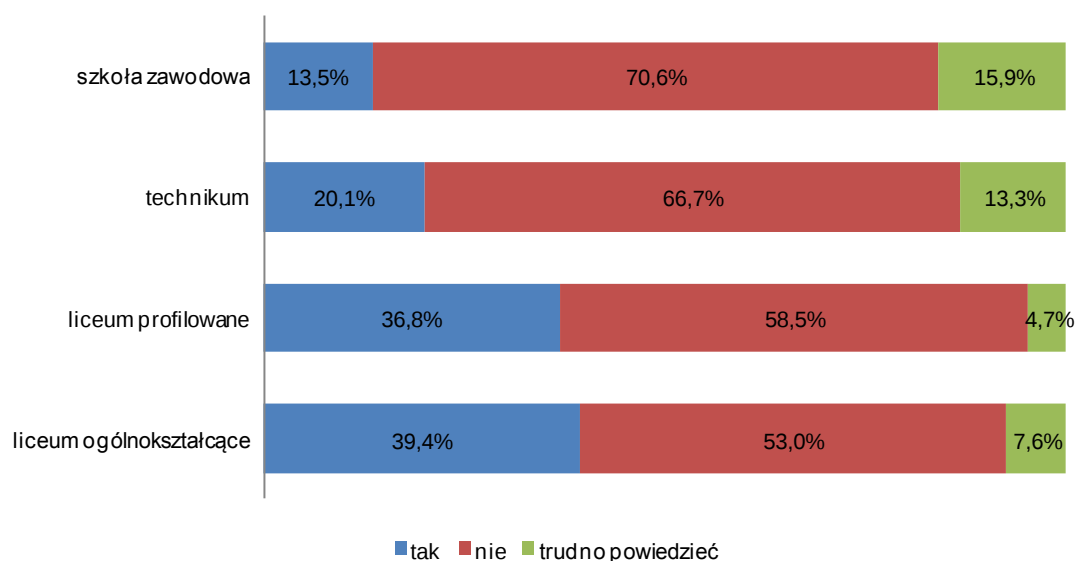
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 142. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - zakładanie przedsiębiorstwa i organizacji pozarządowej

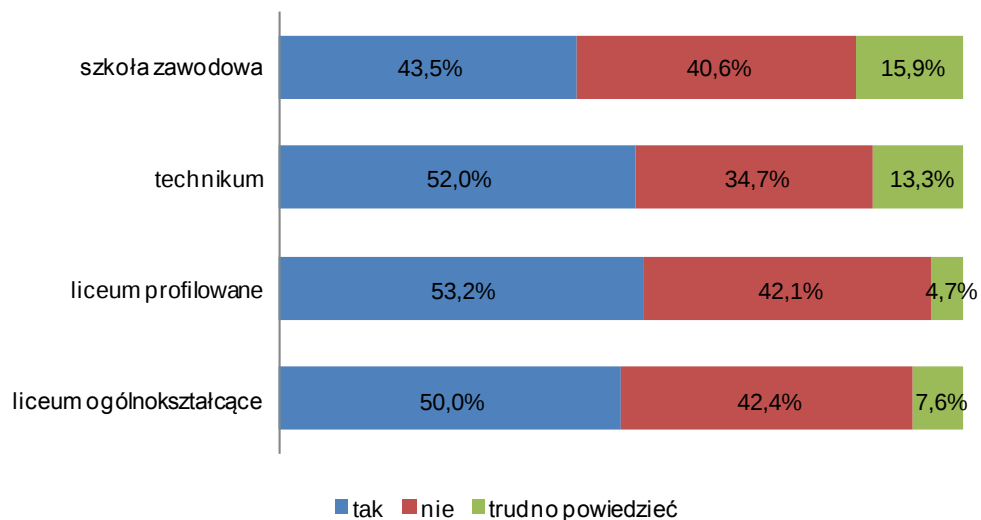
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 143. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - komunikacja międzyludzka

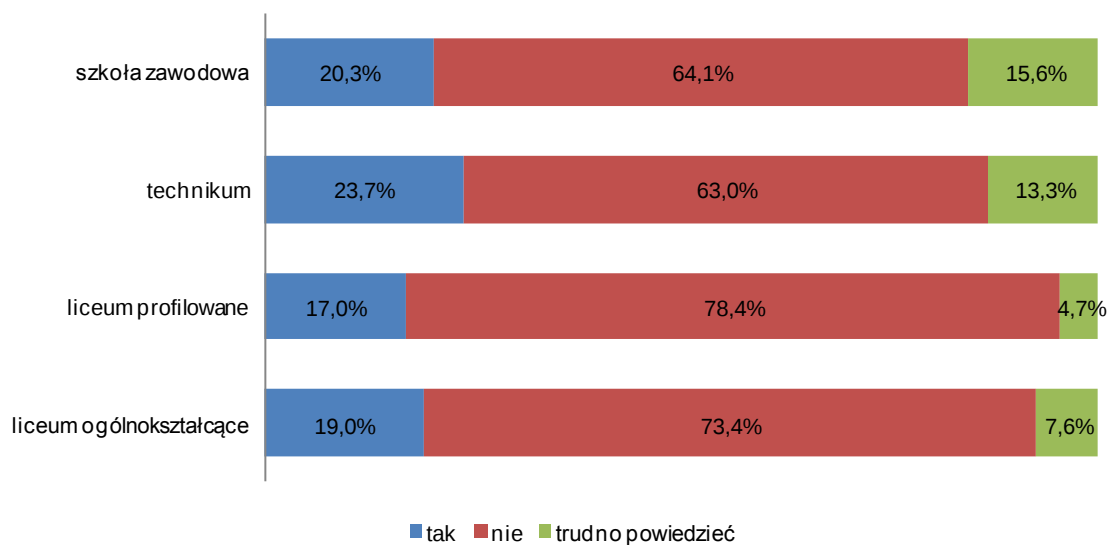
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 144. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - specjalistyczne kursy zawodowe

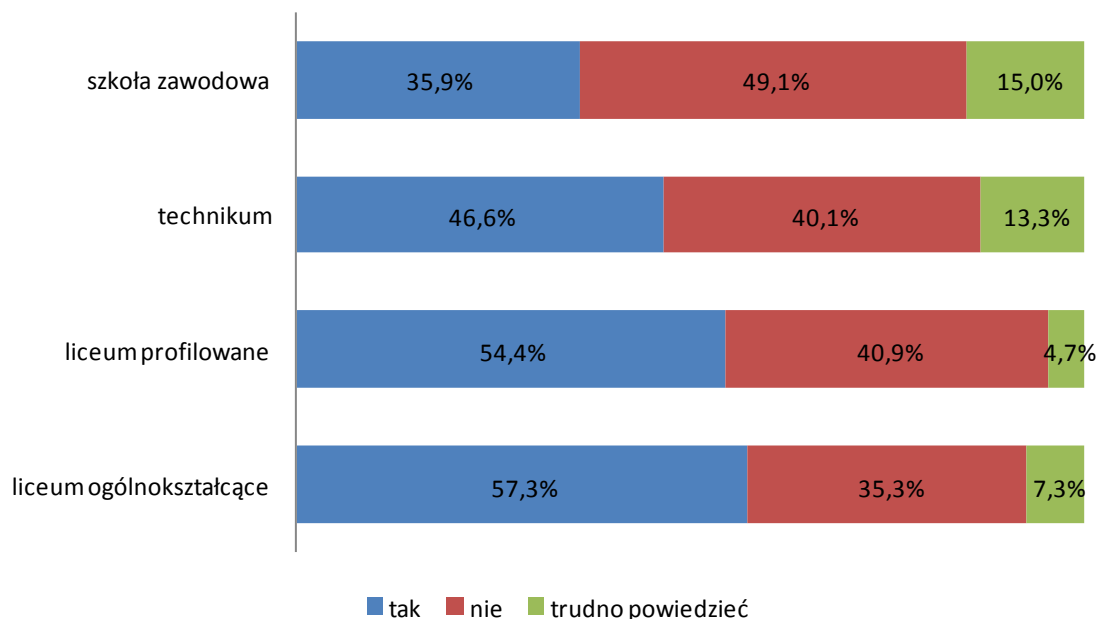

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 145. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - obsługa programów komputerowych

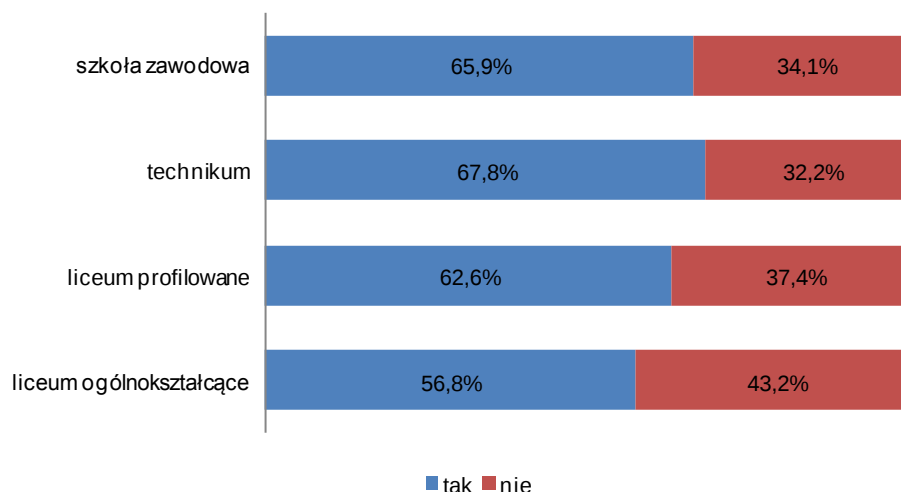

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 146. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - kursy językowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Według wskazań respondentów, ponad połowa uczniów z każdego typu szkół miała już jakieś doświadczenia związane z pracą zawodową. Najczęściej pracę podejmowali uczniowie techników (67,8%) oraz uczniowie szkół zawodowych (65,9%). Zapewne w dużej mierze wynika to z tego, iż w tego typu szkołach uczniowie mają obowiązek uczęszczania na praktyki zawodowe. Najmniejsze doświadczenie zawodowe mieli uczniowie liceów profilowanych (62,6%) oraz liceów ogólnokształcących (56,8%) (rysunek 147).

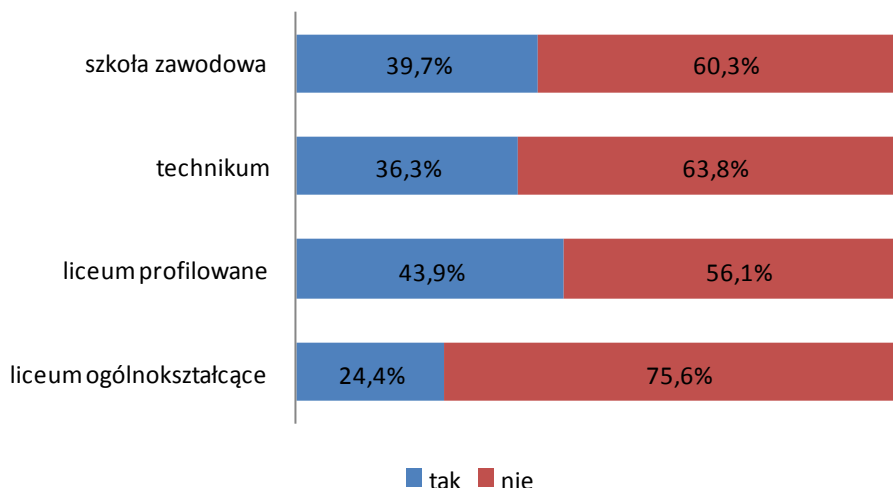
Rysunek 147. Czy kiedykolwiek podejmowałeś już pracę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z rysunku 148 wynika, że najczęściej na umowę o pracę w kraju zatrudnieni byli uczniowie liceów profilowanych (43,9%), następnie uczniowie szkół zawodowych (39,7%) oraz techników (36,3%). Najrzadziej w kraju, w oparciu o umowę o pracę, pracowali uczniowie liceów ogólnokształcących (24,4%).

Badani uczniowie, którzy już mieli jakiekolwiek doświadczenia zawodowe w kraju, najczęściej pracowali bez umowy o pracę. Najwięcej tego typu wskazań było ze strony uczniów liceów ogólnokształcących (71,3%) (rysunek 149).

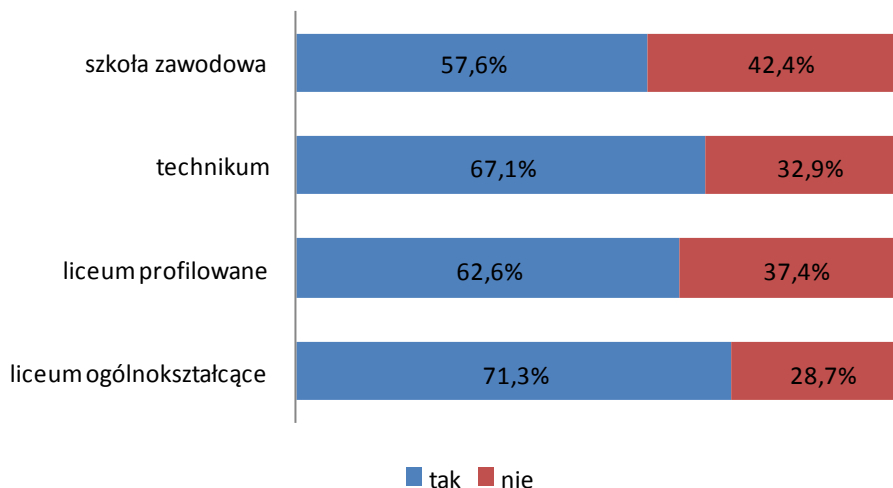
Rysunek 148. Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie? - kraj z umową o pracę

* pytanie nie dotyczyło 453 uczniów, którzy nie pracowali

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 149. Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie? - kraj bez umowy o pracę

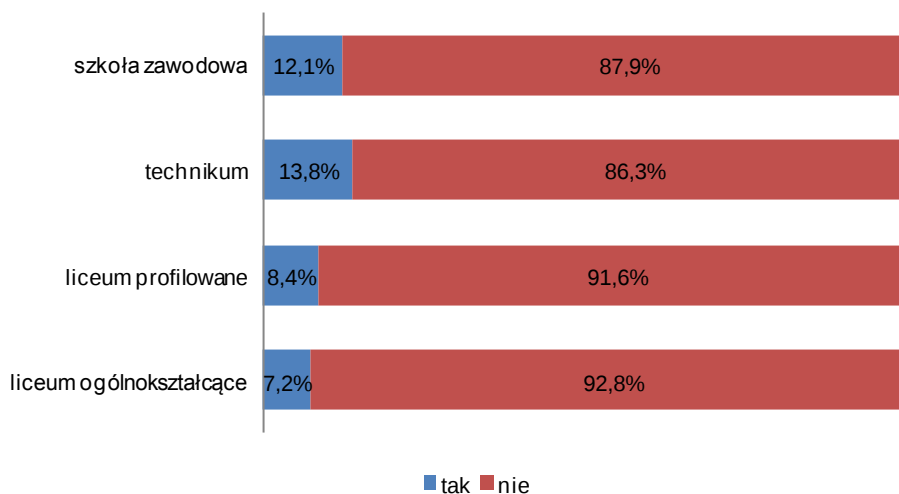

* pytanie nie dotyczyło 453 uczniów, którzy nie pracowali

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie, pracujący za granicą, zatrudniani byli głównie bez umowy o pracę (rysunek 151). Ci uczniowie, którzy pracowali za granicą na podstawie umowy o pracę, to przede wszystkim uczniowie techników (13,8%) oraz szkół zawodowych (12,1%) (rysunek 150).

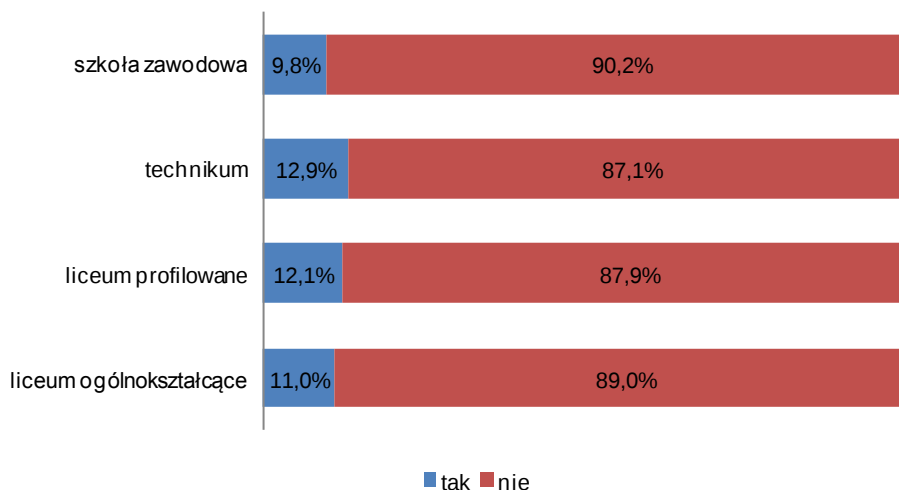
Rysunek 150. Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie? - za granicą z umową o pracę

* pytanie nie dotyczyło 453 uczniów, którzy nie pracowali.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 151. Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie? - za granicą bez umowy o pracę

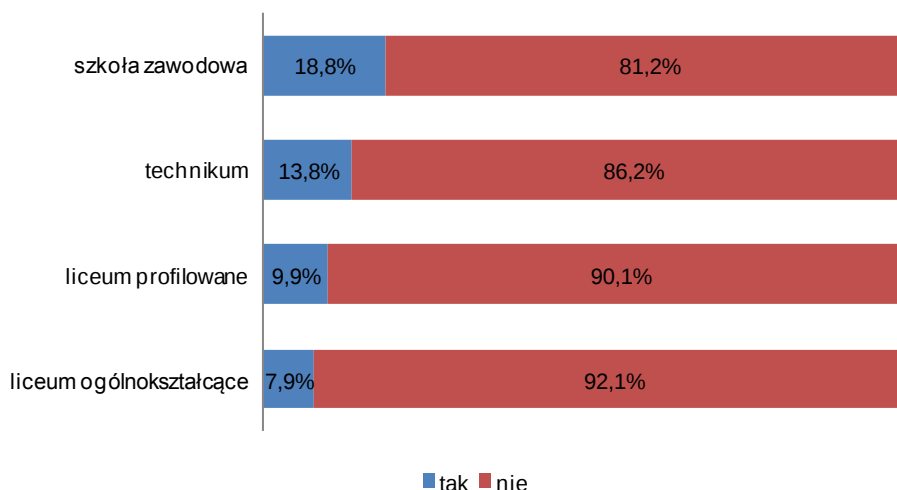

* pytanie nie dotyczyło 453 uczniów, którzy nie pracowali.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z analizy wynika, że obecnie pracują uczniowie szkół zawodowych (18,8%) oraz techników (13,8%). Może to wynikać głównie z tego, iż uczniowie tych szkół równolegle z nauką teoretyczną odbywają praktyczną naukę zawodu, za którą uczniowie szkół zawodowych najczęściej otrzymują wynagrodzenie (rysunek 152).

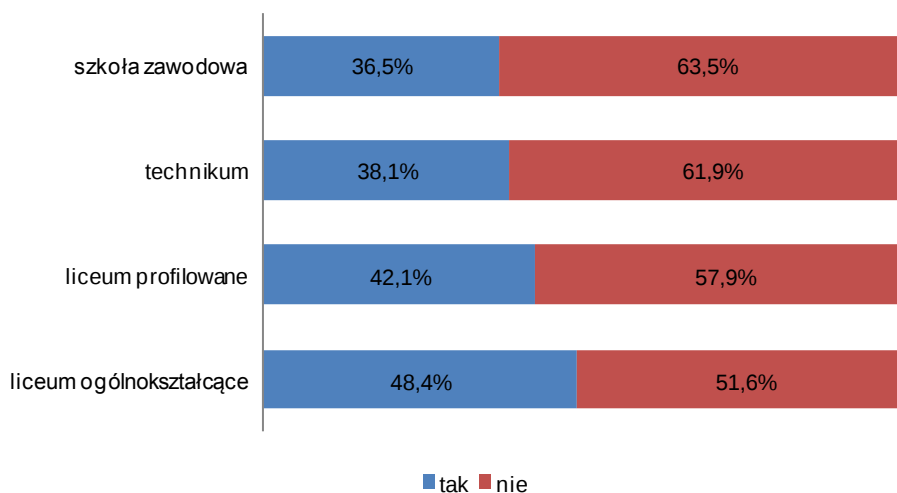
Rysunek 152. Czy aktualnie pracujesz?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W działalność charytatywną, związaną z miejscem zamieszkania, włączali się głównie uczniowie liceów ogólnokształcących (48,4%) oraz liceów profilowanych (42,1%). Najmniejszy udział w tego typu działaniach wykazali uczniowie szkół zawodowych (36,5%) (*rysunek 153*).

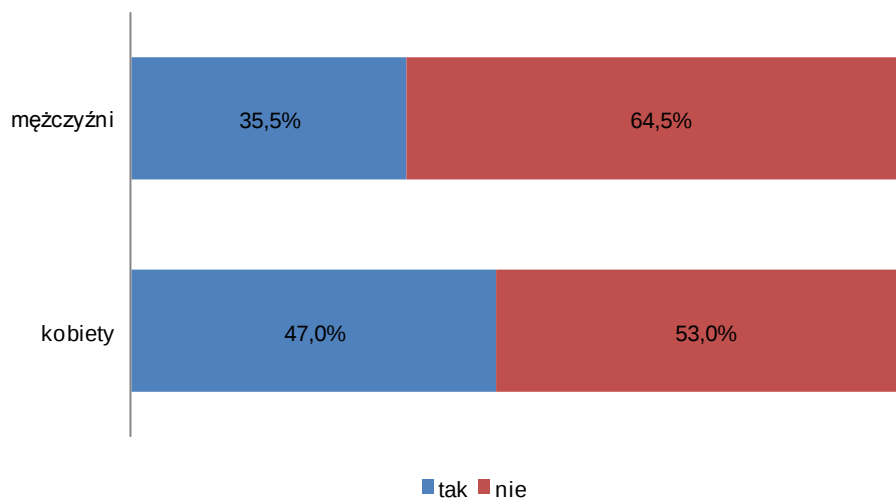
Rysunek 153. Czy brałeś udział, jako wolontariusz (nieodpłatnie), w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

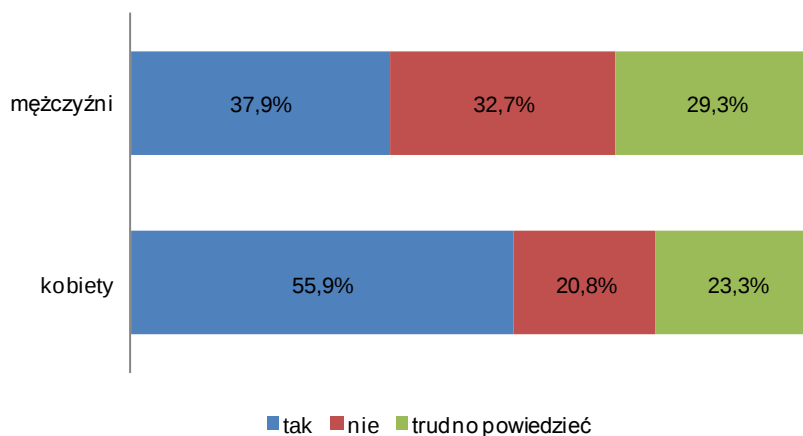
Analiza zależności między częstością podejmowania działań charytatywnych, a płcią respondentów wykazała, że bardziej skłonne do tego typu przedsięwzięć czy to w przeszłości, czy w przyszłości są kobiety (47,0% - *rysunek 154* oraz 55,9% - *rysunek 155*).

Rysunek 154. Czy brałeś udział, jako wolontariusz (nieodpłatnie), w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

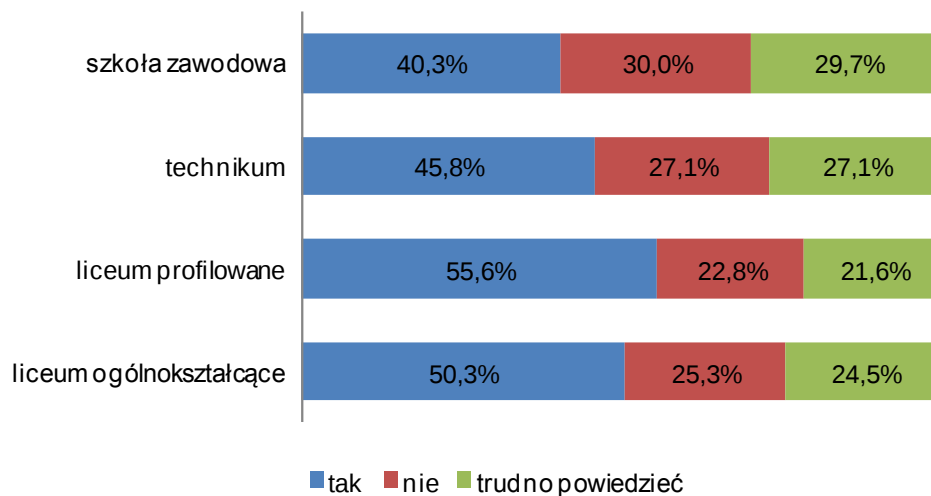
Rysunek 155. Czy wziąłbyś udział, jako wolontariusz (nieodpłatnie), w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej w przyszłości?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Uczniowie deklarowali, że w przyszłości chętnie udzielaliby się na rzecz swojej miejscowości, czy społeczności lokalnej. Najwięcej tego typu wskazań było ze strony uczniów liceów profilowanych (55,6%) oraz liceów ogólnokształcących (50,3%) (rysunek 156).

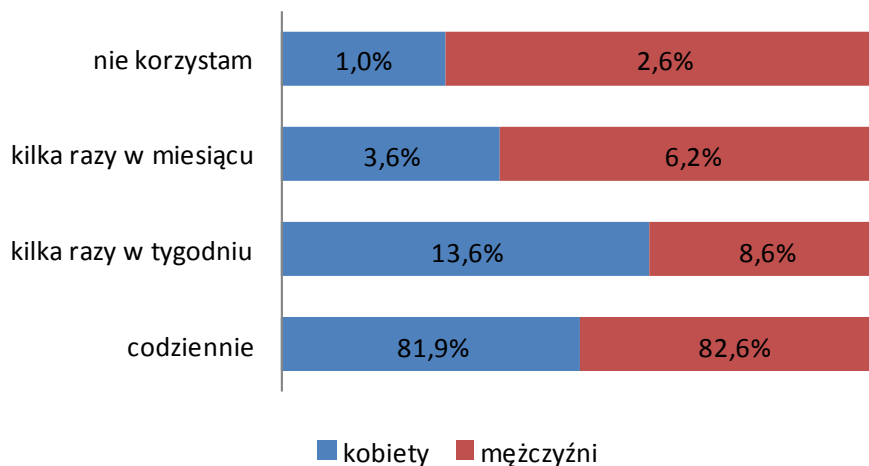
Rysunek 156. Czy wzięłbyś udział, jako wolontariusz (nieodpłatnie), w jakichkolwiek działaniach na rzecz swoje miejscowości, społeczności lokalnej w przyszłości?

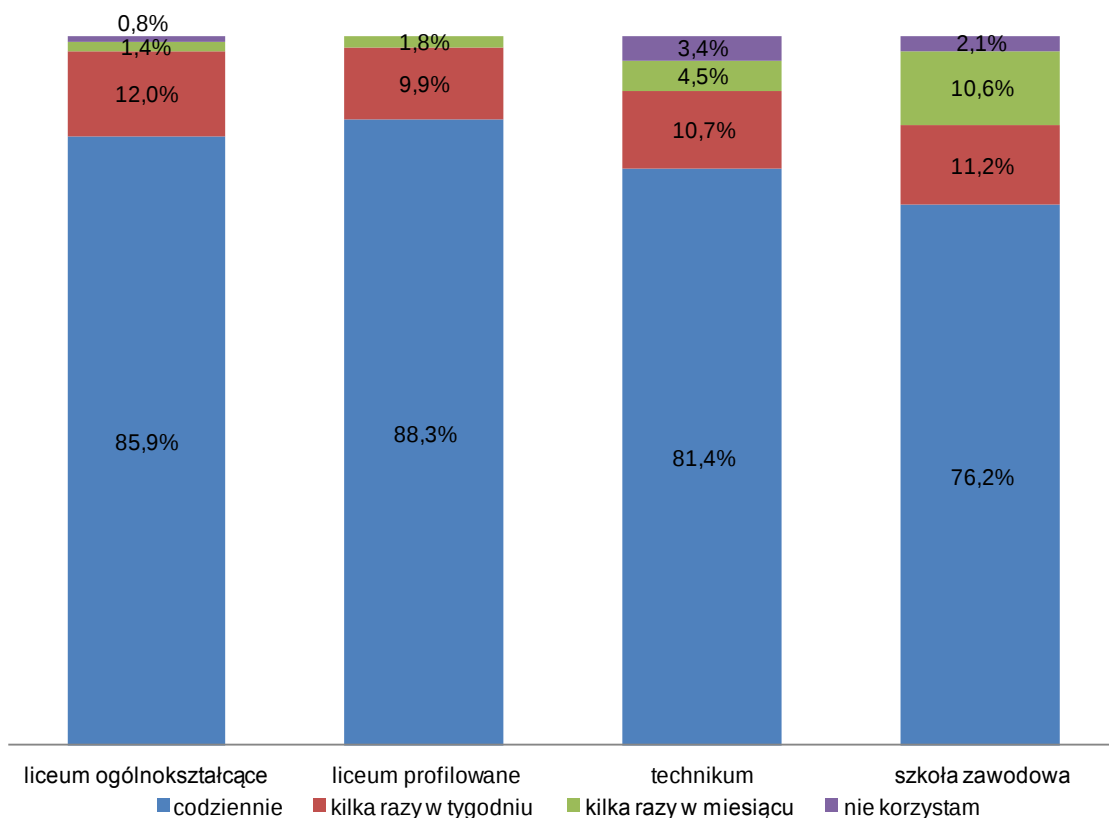
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Z analizy wynika, że w równej mierze z Internetu korzystają zarówno mężczyźni, jak i kobiety (rysunek 157). Na rysunku 158 można zauważyć, iż przeważająca liczba respondentów korzysta z Internetu codziennie. Tylko 2,1% uczniów szkół zawodowych, 3,4% uczniów techników oraz 0,8% uczniów liceów ogólnokształcących nie korzysta z Internetu w ogóle.

Rysunek 157. Jak często korzystasz z Internetu?

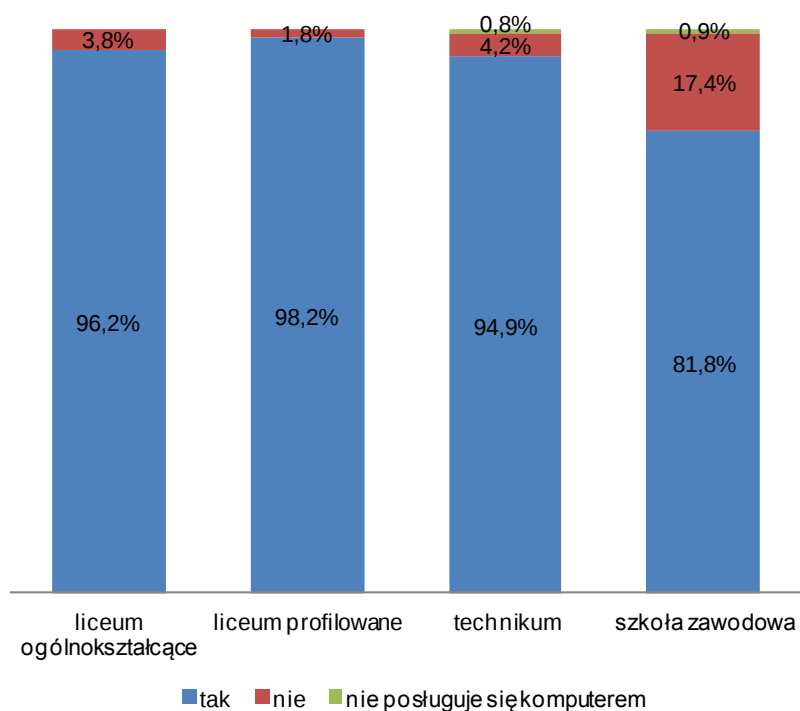
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 158. Jak często korzystasz z Internetu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

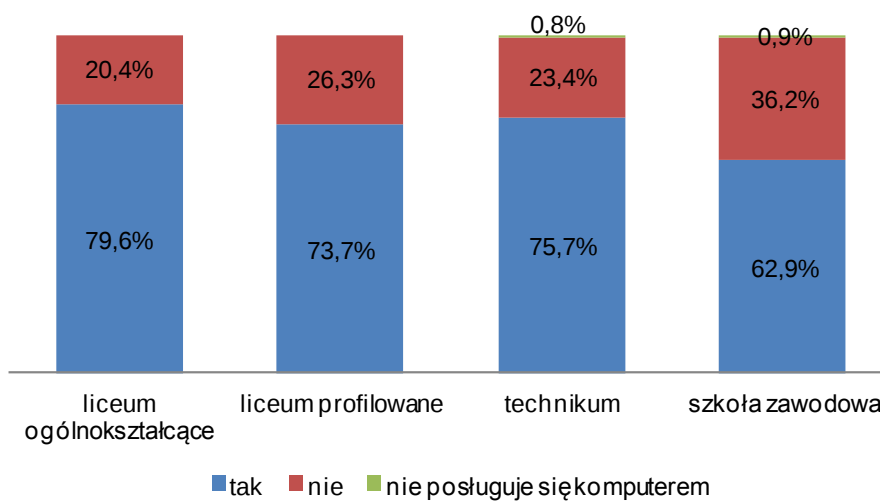
Spośród takich programów komputerowych jak: Word, Excel, Power Point, Access czy AutoCad, uczniowie biegle posługują się głównie programem Word (*rysunek 159*) i Power Point (*rysunek 161*). W dalszej kolejności wskazywano na program Excel (*rysunek 160*). Najmniejsza liczba uczniów biegle posługuje się programem Access (*rysunek 162*) i AutoCad (*rysunek 163*). Wśród innych programów komputerowych, którymi biegle posługuje się część badanych uczniów, znajdują się także: Corel, LibreOffice, Photoshop oraz Subiekt.

Rysunek 159. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? - Word

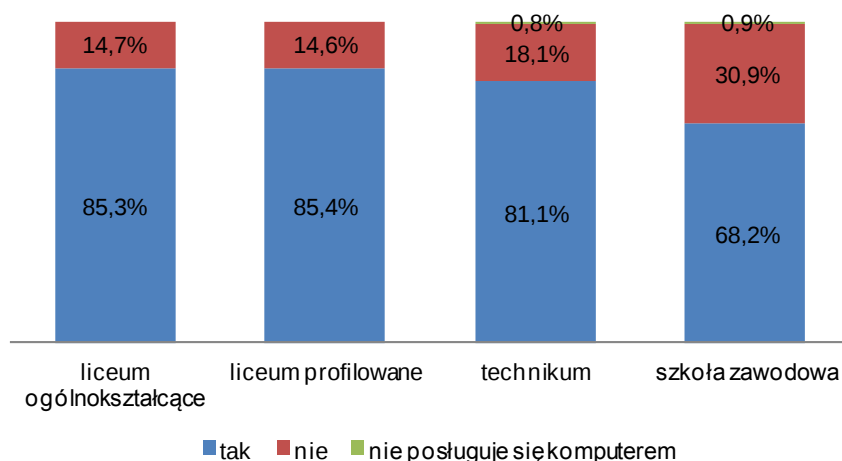
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 160. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? - Excel

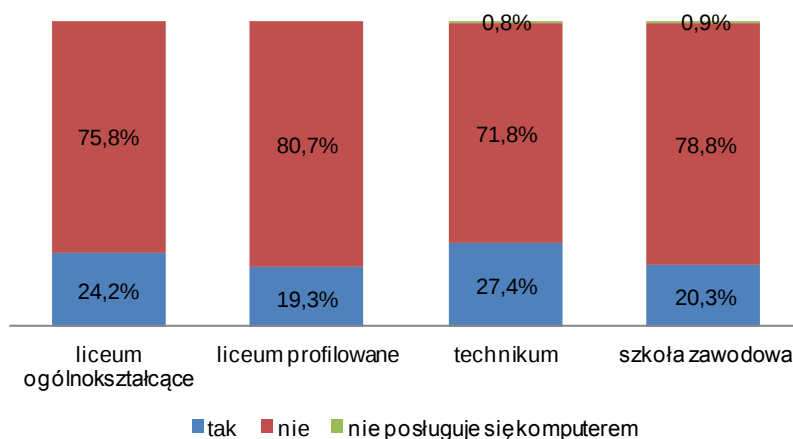
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 161. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? – Power Point

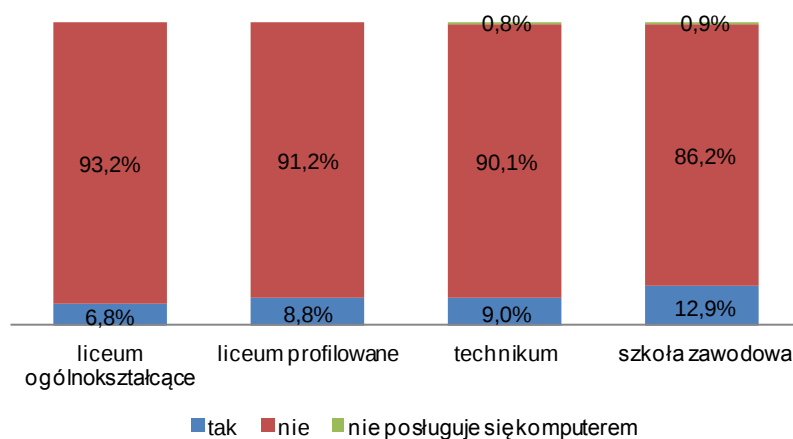
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 162. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? - Access

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

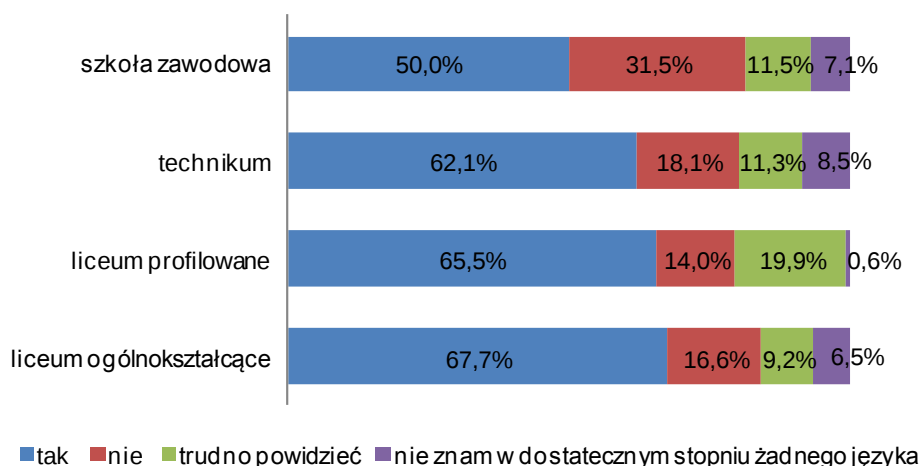
Rysunek 163. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? - AutoCad

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

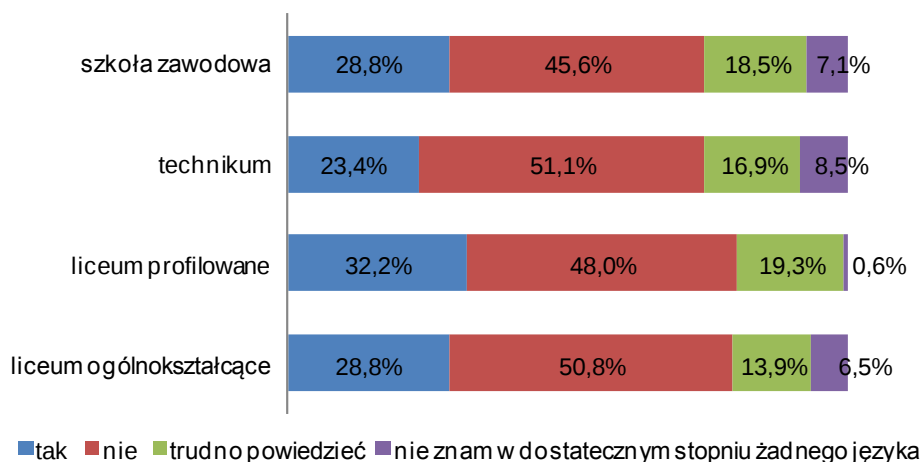
Większa część respondentów uważała, że ich znajomość języka angielskiego pozwoliłaby im na podjęcie pracy za granicą. Najwięcej odpowiedzi twierdzącej udzielili uczniowie liceów ogólnokształcących (67,7%) (rysunek 164). Język niemiecki na tyle, aby podjąć pracę za granicą, zna mniejsza liczba uczniów, najczęściej byli to uczniowie techników (51,1%) (rysunek 165). Z analizy wynika, że respondenci, w stopniu pozwalającym na porozumienie się, znają język francuski, w tym najczęściej są to uczniowie liceów profilowanych (9,9%) (rysunek 166). Część uczniów wskazała również, iż znajomość języka obcego, która pozwoli na zatrudnienie się za granicą, to język chiński, duński, hiszpański, holenderski, japoński, łacina, rosyjski oraz włoski.

Rysunek 164. Czy sądzisz, że Twoja znajomość języka obcego pozwala Ci podjąć pracę za granicą? - angielski

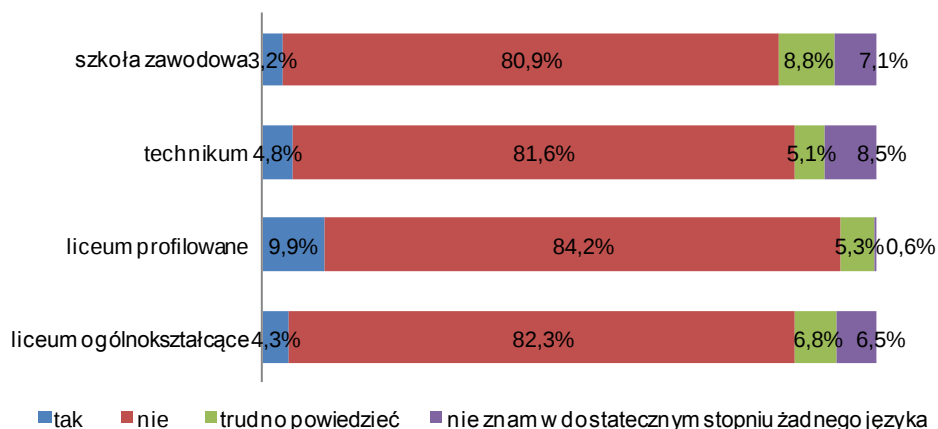

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 165. Czy sądzisz, że Twoja znajomość języka obcego pozwala Ci podjąć pracę za granicą? - niemiecki

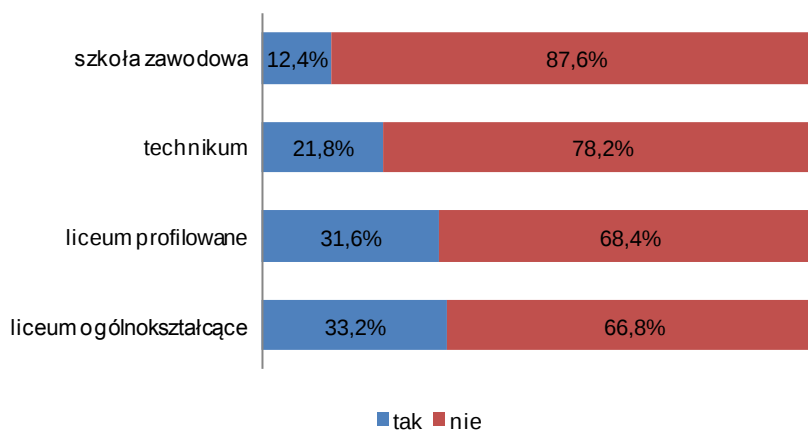

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 166. Czy sądzisz, że Twoja znajomość języka obcego pozwala Ci podjąć pracę za granicą? - francuski

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Większa część respondentów nie korzysta z żadnych dodatkowych zajęć podnoszących kwalifikacje, najczęściej są to uczniowie szkół zawodowych (87,6%) (rysunek 167). Ci uczniowie, którzy wskazywali, że uczęszczają na tego rodzaju zajęcia, wskazywali, iż są to fakultety i korepetycje. Najwięcej takich wskazań było ze strony uczniów liceów profilowanych (85,2%) oraz liceów ogólnokształcących (78,7%). W dalszej kolejności wskazywano na zajęcia artystyczne, na które uczęszczają głównie uczniowie liceów profilowanych (7,4%) i liceów ogólnokształcących (11,5%). Uczniowie szkół zawodowych najczęściej chodzą na kurs prawa jazdy (11,9%), natomiast uczniowie techników uczęszczają na inne kółka zainteresowań oraz pracują dorywczo w celu uzyskania doświadczenia zawodowego (odpowiednio po 5,2% wskazań) (rysunek 168).

Rysunek 167. Czy korzystasz z dodatkowych zajęć podnoszących Twoje kwalifikacje lub uzupełniających Twoją wiedzę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

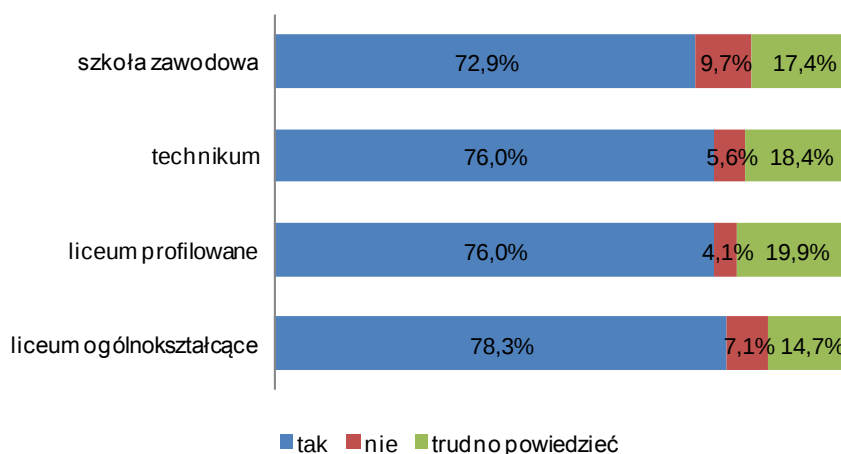
Rysunek 168. Z jakich dodatkowych zajęć?

* pytanie nie dotyczyło 938 respondentów, którzy nie korzystali z dodatkowych zajęć

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

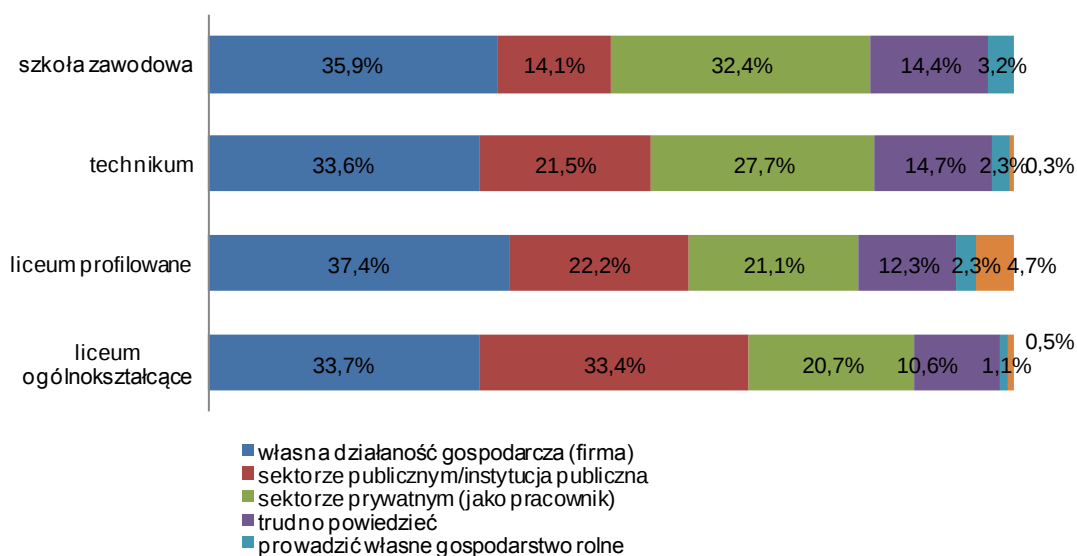
Preferencje zawodowe uczniów

W związku z tym, że badani uczniowie znajdują się obecnie na takim etapie edukacji, który wymaga od nich podjęcia decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjno-zawodową – z pozyskanych wyników badań wynika, że większość uczniów ma już zaplanowaną przyszłość. Decyzji w tej kwestii nie podjęło jeszcze 9,7% uczniów szkół zawodowych, 5,6% uczniów techników, 4,1% uczniów liceów profilowanych oraz 7,1% uczniów liceów ogólnokształcących (rysunek 169).

Rysunek 169. Czy masz plany dotyczące Twojego życia zawodowego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Spośród odpowiedzi dotyczących sektora, w którym chcieliby w przyszłości pracować badani uczniowie, większość z nich stwierdziła, że chciałaby założyć własną działalność gospodarczą. Takiej odpowiedzi udzieliło 35,9% uczniów szkół zawodowych, 33,6% uczniów techników, 37,4% uczniów liceów profilowanych oraz 33,7% liceów ogólnokształcących. Znaczna część badanych chciałaby również pracować w sektorze prywatnym (najwięcej uczniów szkół zawodowych – 32,4%) oraz sektorze publicznym (najwięcej uczniów liceów ogólnokształcących – 33,4%) (rysunek 170).

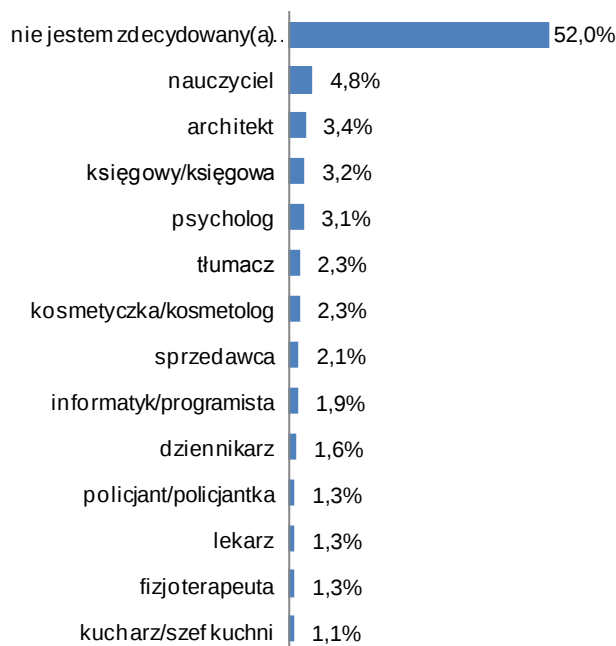
Rysunek 170. W jakim sektorze w przyszłości chciał(a)byś podjąć pracę?

* na rysunku zawarto odpowiedzi, które stanowiły minimum 0,5% wszystkich wskazań.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Ponad połowa (52,0%) uczniów płci żeńskiej nie jest jeszcze zdecydowana, jaki zawód zamierza wykonywać w przyszłości. Te uczennice, które już mają zaplanowaną swoją przyszłość zawodową, najczęściej wskazywały, że chcą zostać nauczycielem (4,8%). Kolejne wskazania to architekt (3,4%), księgowa (3,2%) oraz psycholog (3,1%). Najmniejsza liczba uczennic chciałaby pracować w zawodzie kucharza/szefa kuchni (1,1%) (rysunek 171).

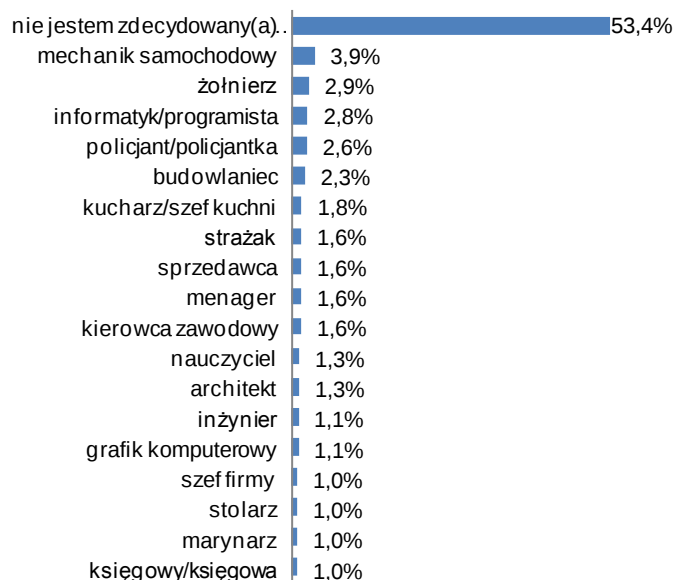
Rysunek 171. Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości? - KOBIECY

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci płci męskiej najchętniej chcieliby pracować w zawodzie mechanika samochodowego (3,9%), żołnierza (2,9%), informatyka/programisty (2,8%) czy policjanta (2,6%). W tej grupie respondentów jest 53,4% osób, które nie zdecydowały jeszcze o swojej przyszłości zawodowej (rysunek 172).

Rysunek 172. Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości? - MĘŻCZYŹNI

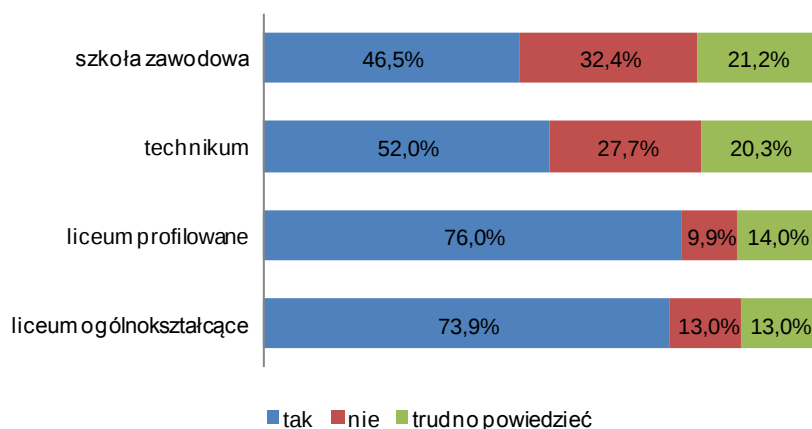

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zgodność zdobytego wykształcenia z wykonywaną pracą zawodową jest ważna przede wszystkim dla uczniów liceów profilowanych (76,0%) oraz liceów ogólnokształcących (73,9%). Dla respondentów

reprezentujących pozostałe rodzaje szkół fakt ten jest nieco mniej ważny (46,5% uczniowie szkół zawodowych oraz 52,0% uczniów techników) (rysunek 173).

Rysunek 173. Czy ważna jest dla Ciebie zgodność przyszłej pracy z kierunkiem kształcenia?

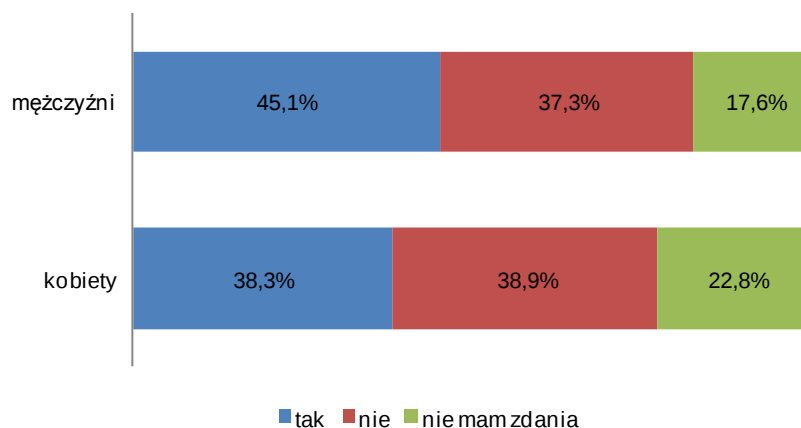

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Stopień znajomości i zainteresowania sprawami związanymi z rynkiem pracy

Z wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych wynika, że respondenci płci męskiej częściej (45,1%), niż respondenci płci żeńskiej (38,3%), interesują się sytuacją na rynku pracy w powiecie, który zamieszkują.

Rysunek 174. Czy interesuje Cię sytuacja na rynku pracy w Twoim powiecie?

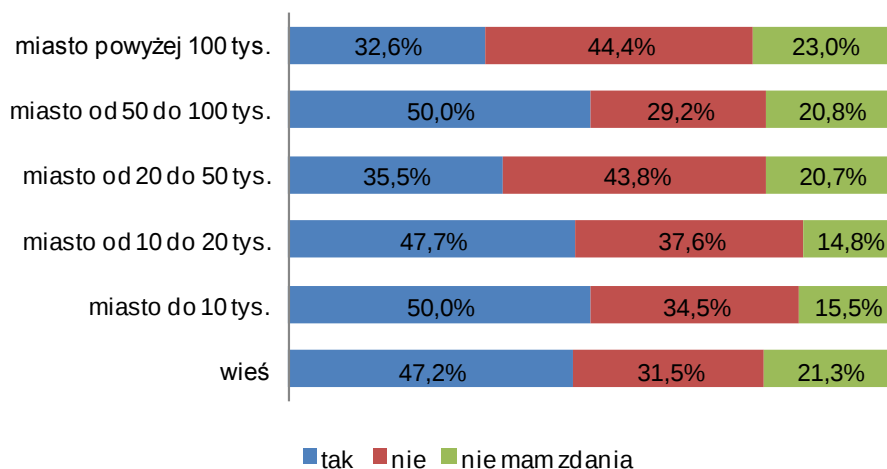

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z analizy zależności między wielkością miejscowości, w której mieszkają respondenci, a ich zainteresowaniem sytuacją na rynku pracy w miejscu zamieszkania wynika, że najbardziej tym stanem rzeczy interesują się respondenci z miast liczących od 50 do 100 tys. mieszkańców oraz badani z miast zamieszkujących do 10 tys. mieszkańców (odpowiednio po 50,0%). Podobnie zainteresowani sytuacją na rynku pracy są uczniowie mieszkający w miastach od 10 do 20 tys. mieszkańców (43,8%) oraz uczniowie ze wsi (47,2%). Rysunek 175 ukazuje również, że uczniowie z miast zamieszkujących powyżej 100 tys. mieszkańców, częściej niż uczniowie ze wsi nie są zainteresowani sytuacją na rynku pracy w swoim powiecie. Może to wynikać, z faktu, iż jak powszechnie wiadomo duże miasta dają

znacznie większe możliwości pracy i rozwoju niż małe miejscowości, z czego uczniowie zdają sobie doskonale sprawę.

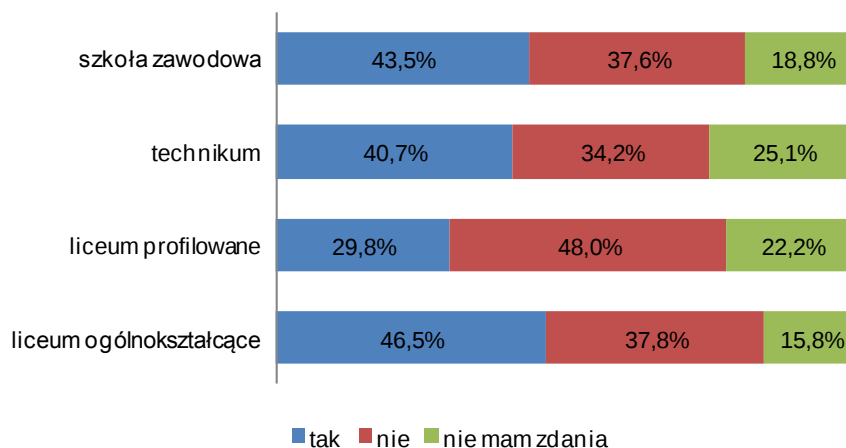
Rysunek 175. Czy interesuje Cię sytuacja na rynku pracy w Twoim powiecie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

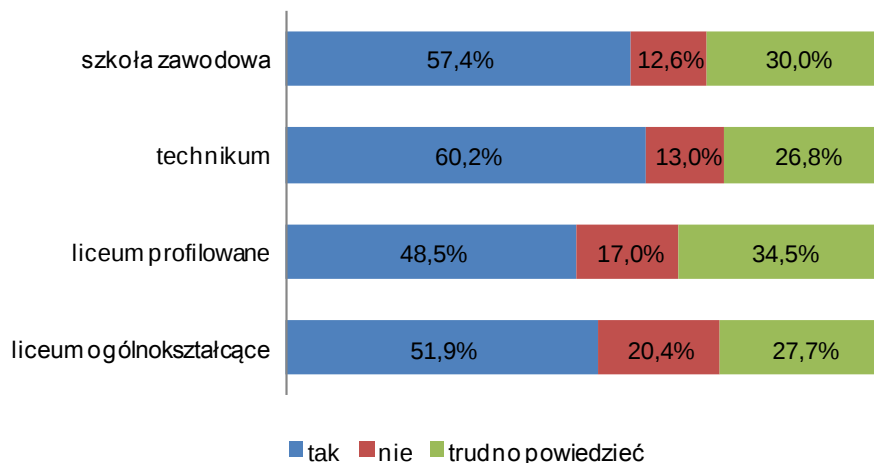
Z opinii uczniów uczęszczających do różnych typów szkół wynika, że najbardziej zainteresowani sytuacją na rynku pracy w swoim powiecie są uczniowie liceów ogólnokształcących (46,5%). W dalszej kolejności uczniowie szkół zawodowych (43,5%) oraz uczniowie techników (40,7%). Sytuacja na rynku pracy najmniej interesuje uczniów liceów profilowanych. Taką odpowiedź zaznaczyło 48,0% uczniów tych szkół.

Rysunek 176. Czy interesuje Cię sytuacja na rynku pracy w Twoim powiecie?

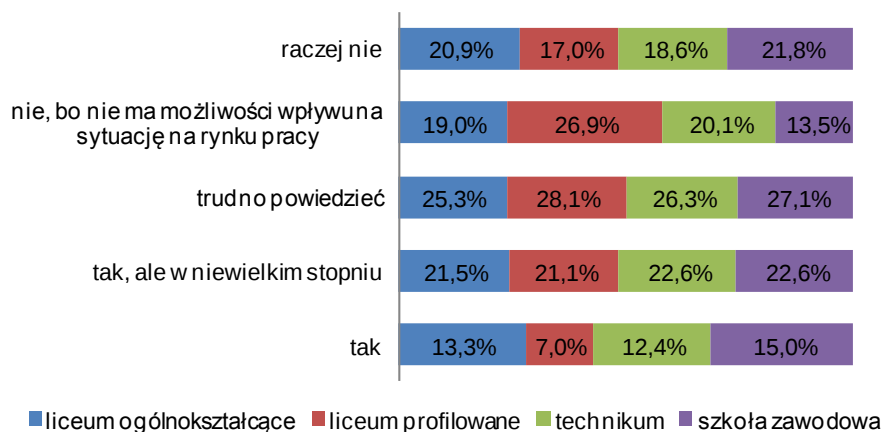
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci twierdzili głównie, że w powiecie, który zamieszkują są pracodawcy, u których mogliby dostać zatrudnienie. Tak uważali głównie uczniowie techników (60,2%) oraz szkół zawodowych (57,4%). Nieco mniej pewni tego byli uczniowie liceów profilowanych (48,5%) oraz liceów ogólnokształcących (51,9%) (rysunek 177).

Rysunek 177. Czy Twoim zdaniem są w Powiecie pracodawcy, którzy mogliby Cię zatrudnić teraz lub w przyszłości?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Opinie uczniów, dotyczące tego, czy działania Powiatowego Urzędu Pracy mają wpływ na ich przyszłe szanse na rynku pracy w zasadzie były dość podzielone, aczkolwiek zbliżone. Ok. 30,0% respondentów nie miało zdania na ten temat, nieco ponad 20,0% z nich twierdziło, że tak, ale w niewielkim stopniu. Również zbliżona liczba młodzieży twierdziła, że działania tej instytucji nie wpływają na ich sytuację na rynku pracy, lub że jej działania nie mają wpływu na rynek pracy. Tylko minimalna liczba uczniów odpowiadała twierdząco na to pytanie, w tym najwięcej uczniów szkół zawodowych (15,0%) (rysunek 178).

Rysunek 178. Jak Ci się wydaje, czy działania Powiatowego Urzędu Pracy mają wpływ na Twoje przyszłe szanse na rynku pracy?

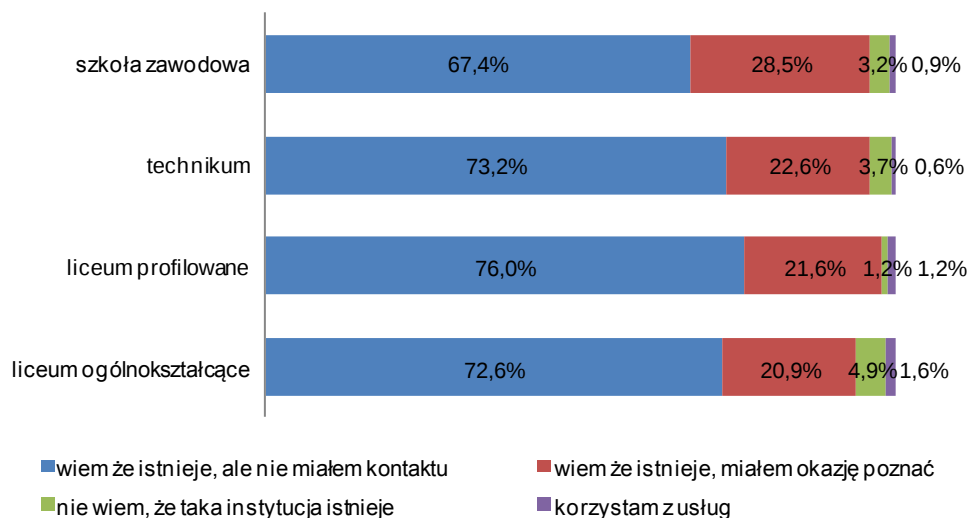
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Częstość i zakres korzystania z pomocy doradców zawodowych oraz innych źródeł wsparcia wyboru ścieżki zawodowej

Przeważająca większość respondentów twierdziła, że choć wiedzą o istnieniu takiej instytucji, jak Powiatowy Urząd Pracy, to nigdy nie korzystali z żadnych usług przez nią świadczonych. Responden-

tami, którzy mieli okazję skorzystania z pomocy PUP-u byli głównie uczniowie liceów ogólnokształcących (1,6%), a w dalszej kolejności uczniowie liceów profilowanych (1,2%) (rysunek 179).

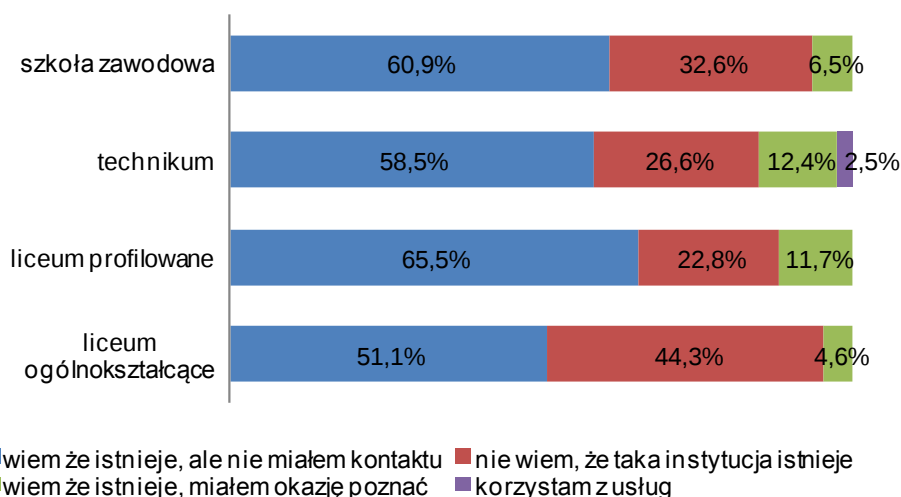
Rysunek 179. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? - PUP

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

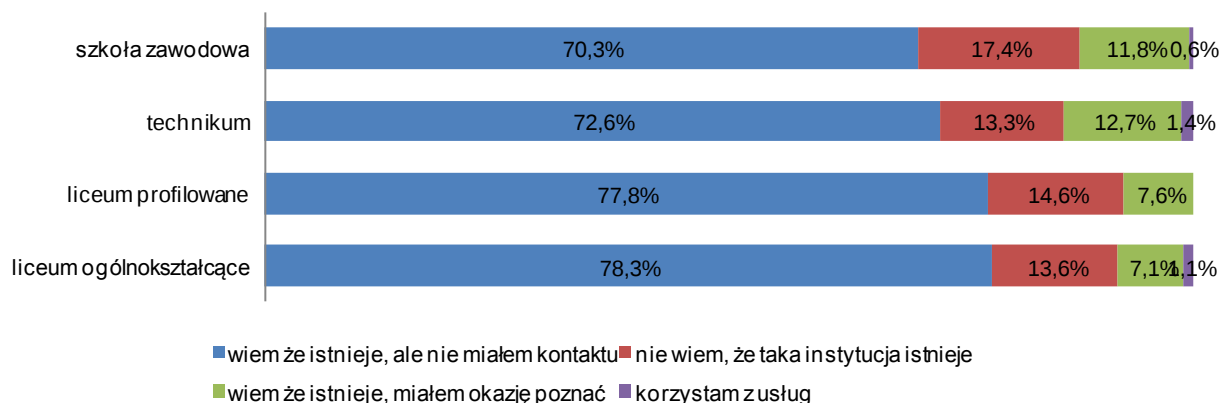
Ochotniczy Hufiec Pracy, jako instytucja działająca w zakresie zatrudniania oraz kształcenia i wychowania młodzieży jest znana dla nieco ponad połowy respondentów. Z usług tej instytucji korzysta jednak tylko 2,5% uczniów techników. Ponadto 44,3% uczniów liceów ogólnokształcących, 32,6% uczniów szkół zawodowych, 26,6% uczniów techników oraz 22,8% uczniów liceów profilowanych stwierdziło, że nie zna takiego podmiotu (rysunek 180).

Rysunek 180. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? - OHP

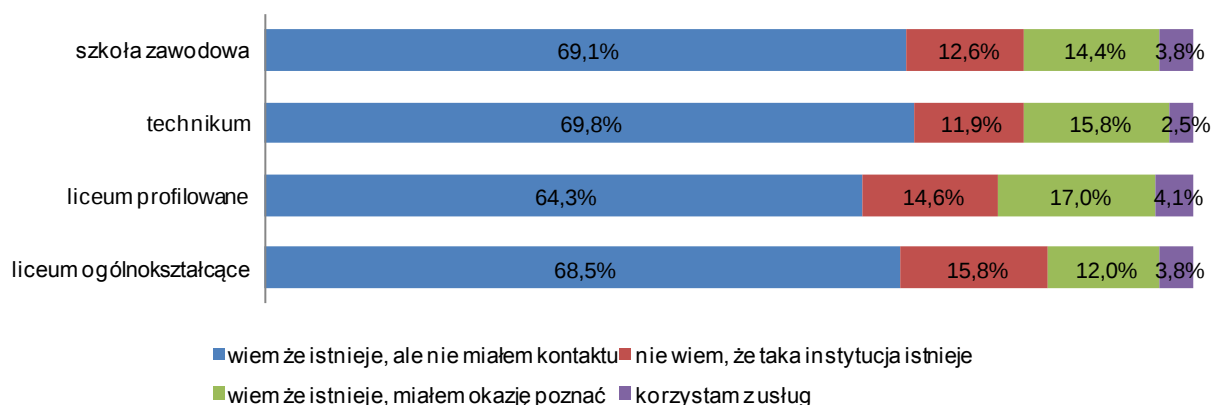
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z rysunku 181 wynika, iż $\frac{3}{4}$ badanych uczniów zna takie organizacje, jak Agencje zatrudnienia, choć nigdy nie korzystało ze świadczonych przez nie usług. Tylko 1,4% uczniów techników, 1,1% uczniów liceów ogólnokształcących oraz 0,6% szkół zawodowych wskazało, że korzysta z usług Agencji zatrudnienia.

Rysunek 181. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? – AGENCJE ZATRUDNIENIA

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

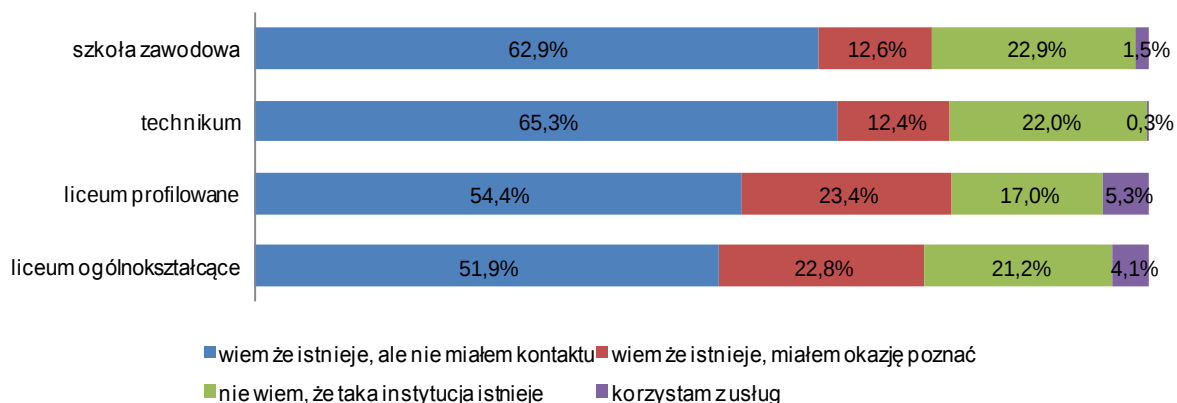
O istnieniu Instytucji szkoleniowych wie ponad 60,0% uczniów, którzy jednak osobiście nie mieli kontaktu z tymi organizacjami. Tymczasem wypowiedzi dotyczące korzystania z usług tego typu instytucji były zbliżone, ponieważ 3,8% uczniów szkół zawodowych, 2,5% uczniów techników, 4,1% uczniów liceów profilowanych oraz 3,8% liceów ogólnokształcących korzysta z oferty proponowanej przez w/w instytucje (rysunek 182).

Rysunek 182. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? – INSTYTUCJE SZKOLENIOWE

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W odpowiedzi na pytanie, czy badani uczniowie mieli okazję zapoznać się z działalnością Instytucji Poradnictwa Pracy, w zasadzie wskazania uczniów były zbliżone do poprzednich, w których również pytano o znajomość innych instytucji rynku pracy. Również w tym wypadku uczniowie wiedzą o istnieniu niniejszej instytucji, aczkolwiek nie mieli z nią żadnego kontaktu. Z usług takich instytucji korzystają głównie uczniowie liceów profilowanych (5,3%) oraz liceów ogólnokształcących (4,1%) (rysunek 183).

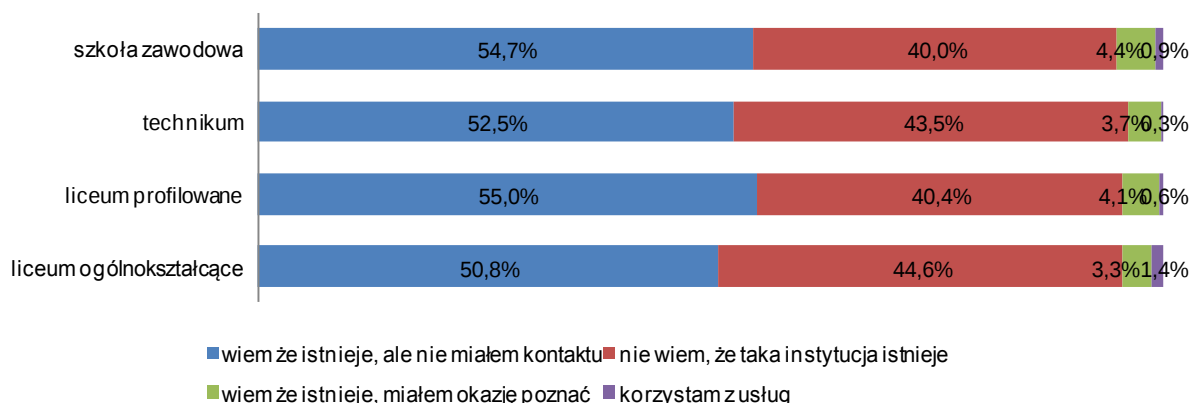
Rysunek 183. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? – INSTYTUCJE PORADNICTWA PRACY

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

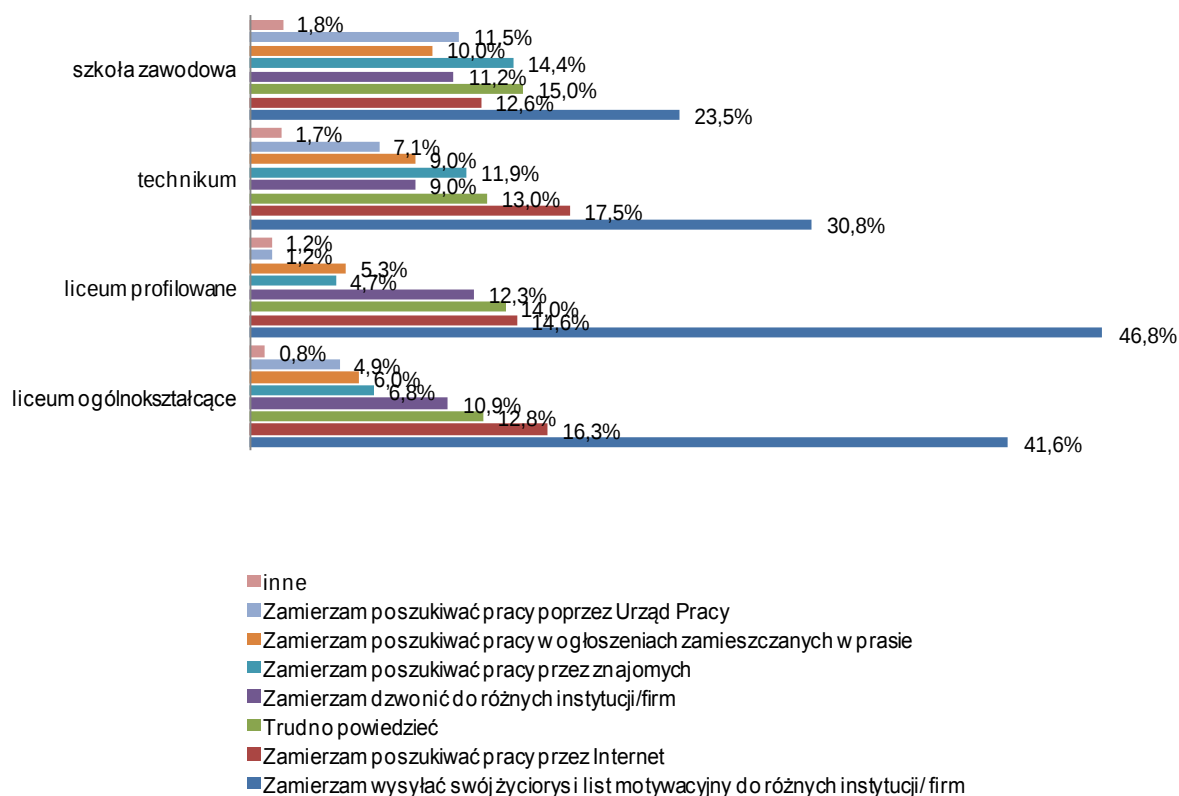
Rysunek 184 pokazuje, że ponad połowa uczniów potwierdziła znajomość organizacji pracodawców. Ale, choć respondenci wiedzą o istnieniu takiej instytucji, to twierdzili równocześnie, że nie mieli z nią żadnego kontaktu. Z usług tej organizacji korzystają przede wszystkim uczniowie liceów ogólnokształcących (1,4%).

Rysunek 184. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? – ORGANIZACJE PRACODAWCÓW

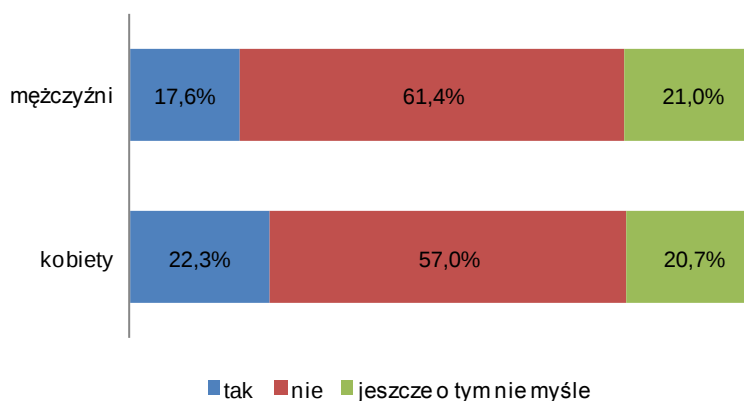
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Najbardziej popularnym sposobem, w jaki zamierzają poszukiwać pracy badani uczniowie, jest wysłanie życiorysu wraz z listem motywacyjnym. Na taki sposób wskazało 41,6% młodzieży z liceów ogólnokształcących, 46,8% uczniów z liceów profilowanych, 30,8% uczniów z techników oraz 23,5% uczniów ze szkół zawodowych. Pracę przez Internet będzie poszukiwało 16,3% licealistów, 14,6% uczniów liceów profilowanych, 17,5% uczniów techników oraz 12,6% uczniów szkół zawodowych (rysunek 185).

Rysunek 185. Jak głównie zamierzasz szukać pracy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W wyborze przyszłego zawodu tylko 17,6% mężczyzn oraz 22,3% kobiet wskazało, że potrzebuje pomocy doradcy zawodowego. Natomiast 21,0% uczniów i 20,7% uczennic nie myśli jeszcze o wyborze zawodu, a co z tym związane nie wie czy będzie potrzebowało profesjonalnej pomocy w tym zakresie (rysunek 186).

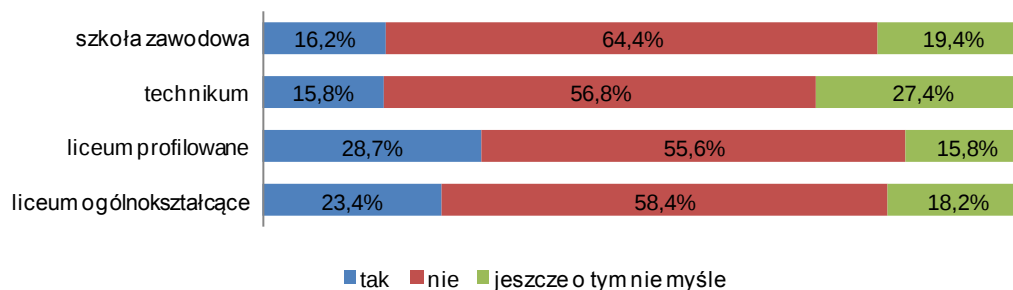
Rysunek 186. Czy potrzebujesz profesjonalnej pomocy (w poradni zawodowej) w wyborze przyszłego zawodu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z analizy zależności między potrzebą skorzystania z doradztwa zawodowego, a szkołą, do której uczęszcza badany uczeń wynika, że takiej pomocy potrzebują przede wszystkim uczniowie liceów profilowanych (28,7%) oraz liceów ogólnokształcących (23,4%). Jest to zapewne związane z tym, że

uczniowie szkół zawodowych i techników uczą się już w większości w wybranym przez siebie zawodzie (rysunek 187).

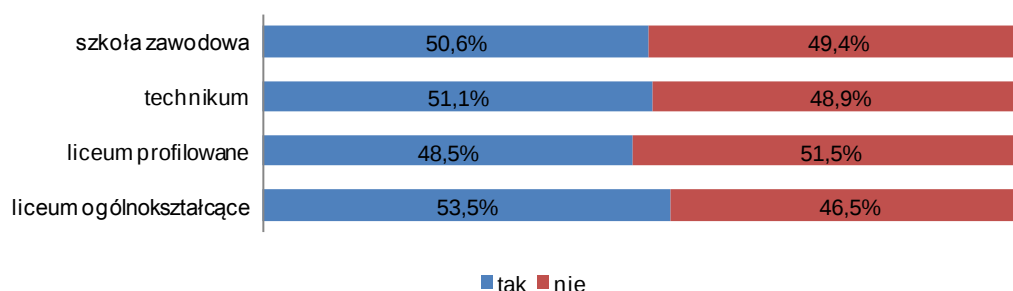
Rysunek 187. Czy potrzebujesz profesjonalnej pomocy (w poradni zawodowej) w wyborze przyszłego zawodu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z analizy odpowiedzi uczniów wynika, że ich potrzeby dotyczące informacji o warunkach pracy i płacy w wybranym przez siebie zawodzie są zbliżone bez względu na rodzaj szkoły do jakiej uczęszczają. Mniej więcej po połowie uczniów z poszczególnych rodzajów szkół ma na ten temat podobną wiedzę. Takich informacji potrzebowałoby 50,6% uczniów szkół zawodowych, 51,1% uczniów techników, 48,5% liceów profilowanych oraz 53,5% liceów ogólnokształcących (rysunek 188).

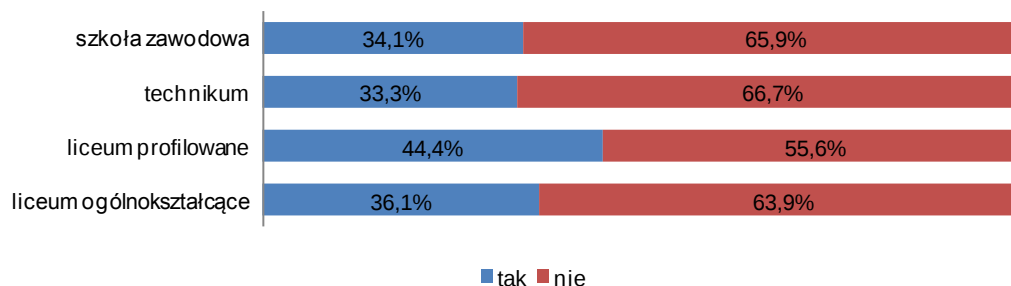
Rysunek 188. Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)? - o warunkach pracy, płacy w wybranym zawodzie

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Najczęściej zainteresowani szkołami i kursami przygotowującymi do wybranych zawodów są uczniowie techników (66,7%). Niewiele mniej jest respondentów ze szkół zawodowych (65,9%) oraz liceów ogólnokształcących (63,9%). Najmniej zainteresowani tego typu informacjami są uczniowie liceów profilowanych (55,6%) (rysunek 189).

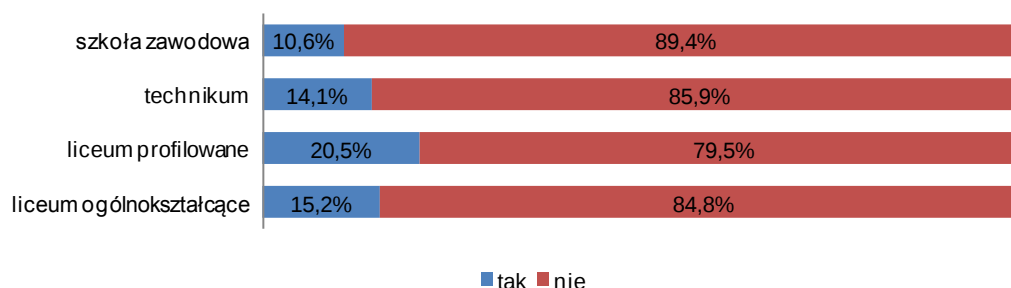
Rysunek 189. Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)? - o szkołach i kursach przygotowujących w wybranych przez siebie zawodach

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Niewątpliwie najmniej pożądaną informacją, spośród wszystkich, jakie byłyby potrzebne badanym uczniom są te, które dotyczą indywidualnej przydatności psychofizycznej do wybieranych zawodów. W tym wypadku uczniowie ze wszystkich typów szkół w przeważającej większości wskazywali, iż nie jest to dla nich ważna informacja (rysunek 190).

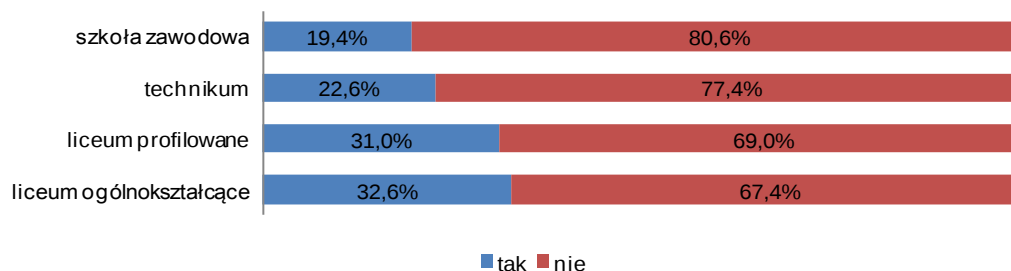
Rysunek 190. Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)? - o Twojej przydatności psychofizycznej w wybranych przez siebie zawodach

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Większość respondentów nie jest zainteresowana, tym czy wybrany przez nich zawód będzie zawodem tzw. „przyszłościowym”, w którym będą mogli bez przeszkód znaleźć zatrudnienie. Takimi informacjami byłiby zainteresowani przede wszystkim uczniowie liceów ogólnokształcących (32,6%) oraz liceów profilowanych (31,0%) (rysunek 191).

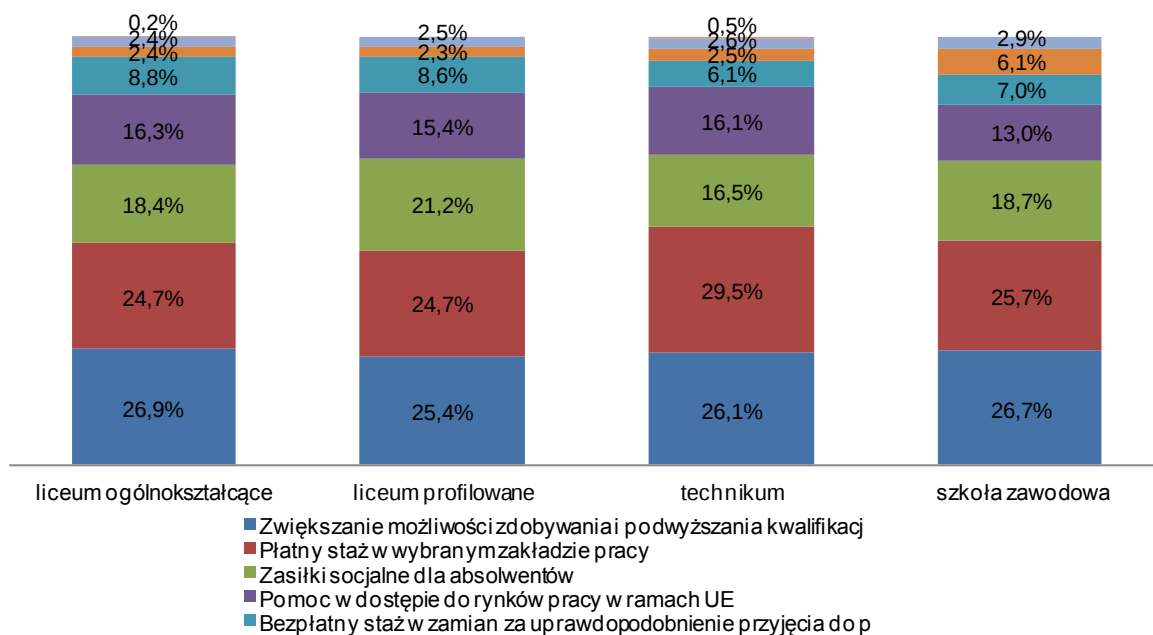
Rysunek 191. Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)? - o perspektywach różnych zawodów na rynku pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Opinie dotyczące warunków startu życiowego, jakie powinny być spełnione przez Państwo są zbliżone. Wszyscy uczniowie bardzo zgodnie twierdzili, że jednym z głównych warunków powinno być zwiększenie możliwości zdobywania i podwyższania kwalifikacji. W ten sposób odpowiedziało 26,7% uczniów szkół zawodowych, 26,1% uczniów techników, 25,4% uczniów liceów profilowanych oraz 26,9% liceów ogólnokształcących. Respondenci również w głównej mierze przychylali się do płatnego stażu w wybranym zakładzie pracy. Natomiast bezpłatnym stażem w zamian za możliwość przyjęcia do pracy jest zainteresowanych niespełna po 10,0% uczniów z poszczególnych szkół (rysunek 192).

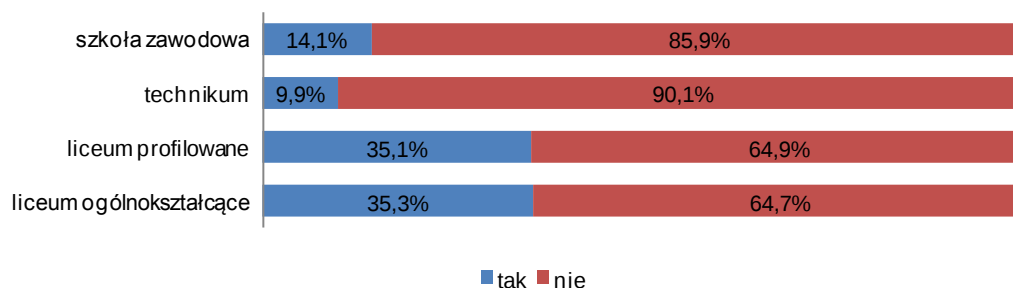
Rysunek 192. Jak sądzisz, w jaki sposób Państwo powinno zapewnić należyte warunki startu życiowego dla absolwentów szkół i uczelni?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Młodzież w bardzo małym stopniu korzystała z usług doradcy zawodowego. Najczęściej z tego typu porad korzystali uczniowie liceów profilowanych (35,1%) oraz liceów ogólnokształcących (35,3%) (rysunek 193).

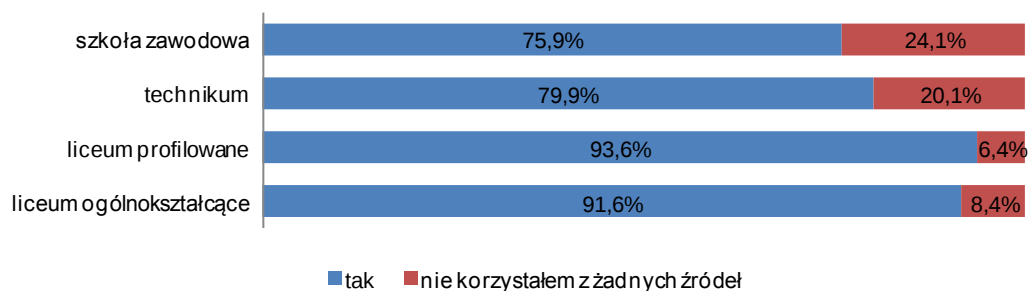
Rysunek 193. Czy korzystałeś/aś z usług doradcy zawodowego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z pozyskanych wyników badań można stwierdzić, że uczniowie podchodzą poważnie do wyboru przyszłego kierunku kształcenia, interesując się informacjami z nim związanymi. W tym przypadku odpowiedzi twierdzącej udzieliło najwięcej uczniów liceów profilowanych (93,6%) oraz liceów ogólnokształcących (91,6%) (rysunek 194).

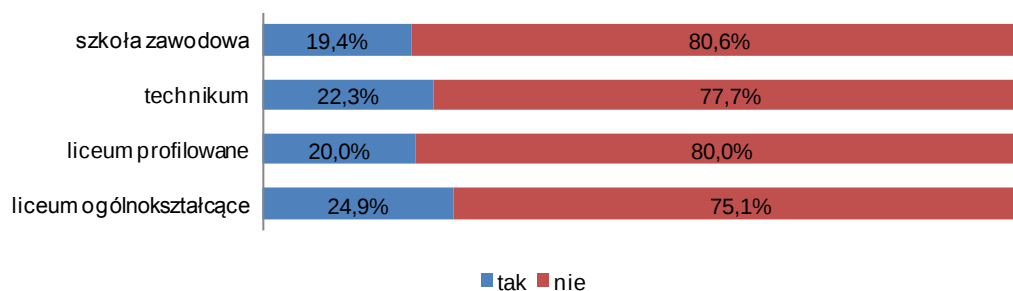
Rysunek 194. Czy korzystasz z jakichś źródeł informacji kierując się w wyborze kontynuacji nauki?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

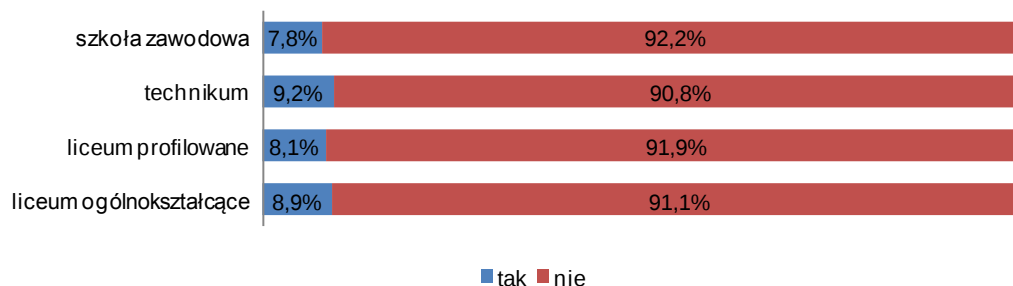
Jednocześnie analiza danych zawartych na rysunkach 195-203 wykazała, że uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w wyborze kontynuacji nauki w dużej mierze kierują się przede wszystkim informacjami zawartymi w Internecie, rzadziej informacjami zawartymi w folderach reklamowych odpowiednich szkół wyższych, czy też doświadczeniem starszych kolegów.

Rysunek 195. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - PRASA

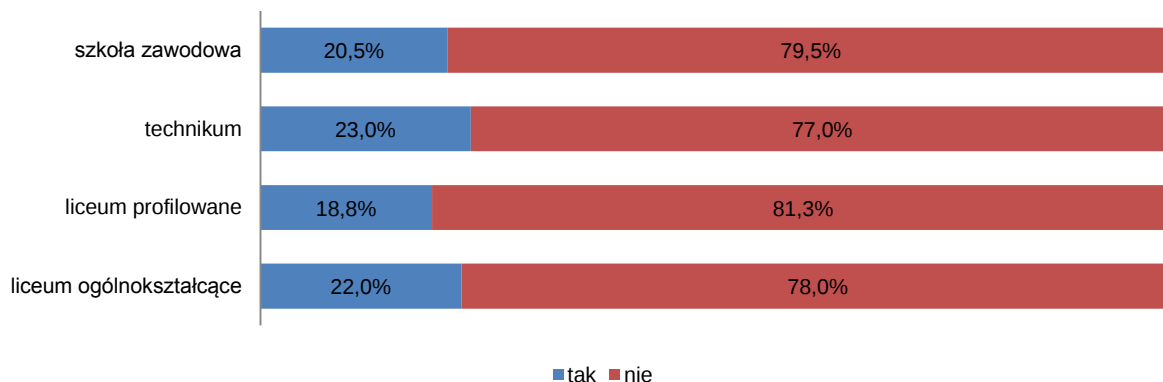
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 196. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - RADIO

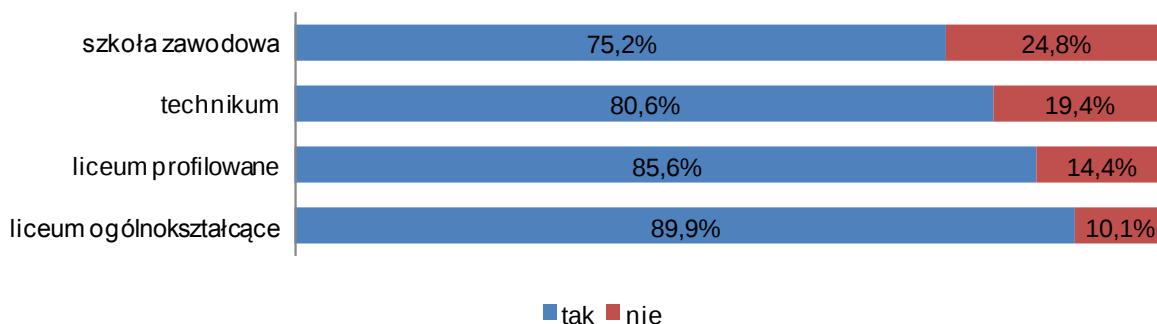
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 197. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - TELEWIZJA

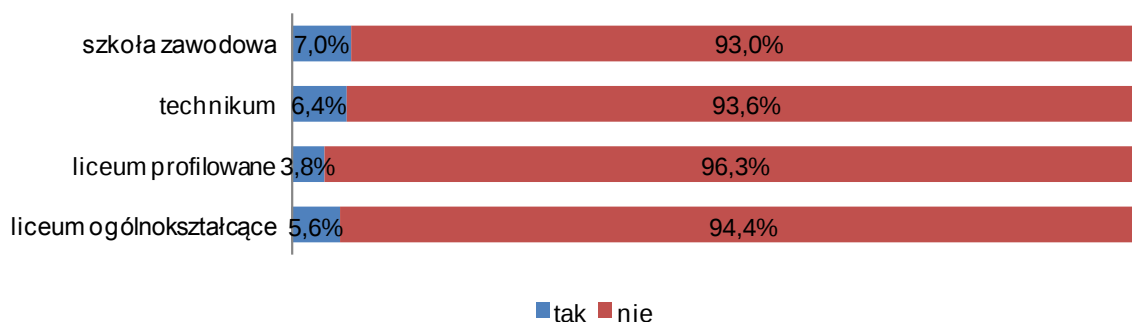
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 198. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - INTERNET

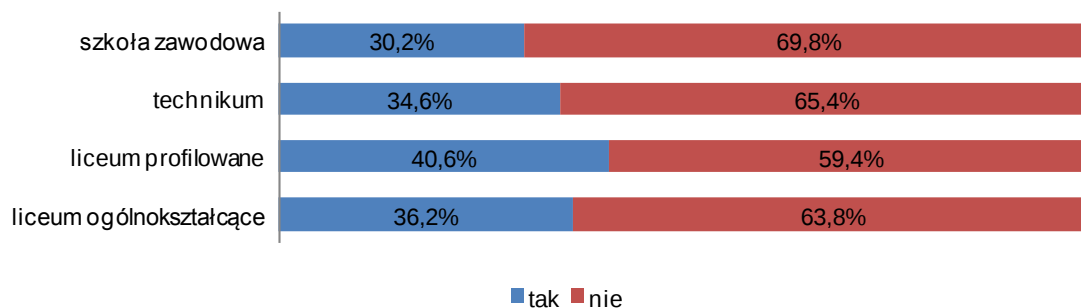
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 199. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - MATERIAŁY PRZYGOTOWANE PRZEZ URZĄD PRACY

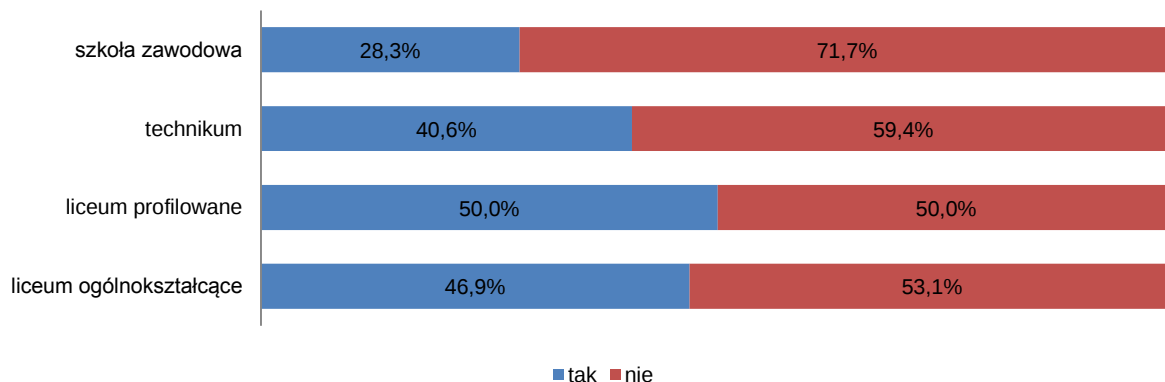
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 200. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - RODZINA

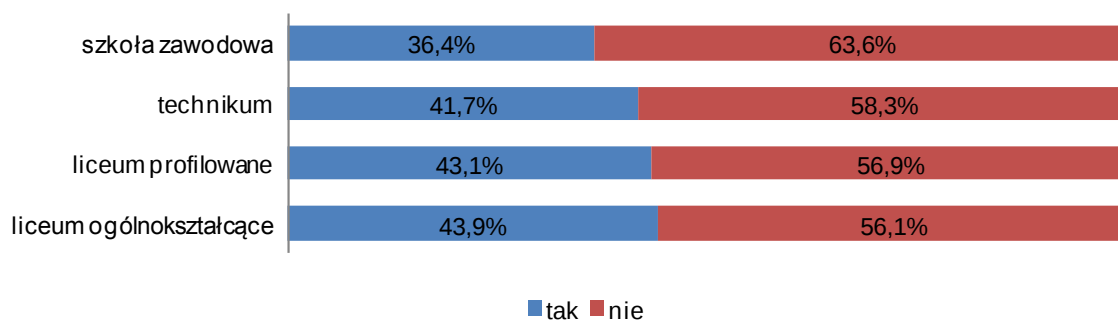
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 201. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki – FOLDERY REKLAMOWE SZKÓŁ

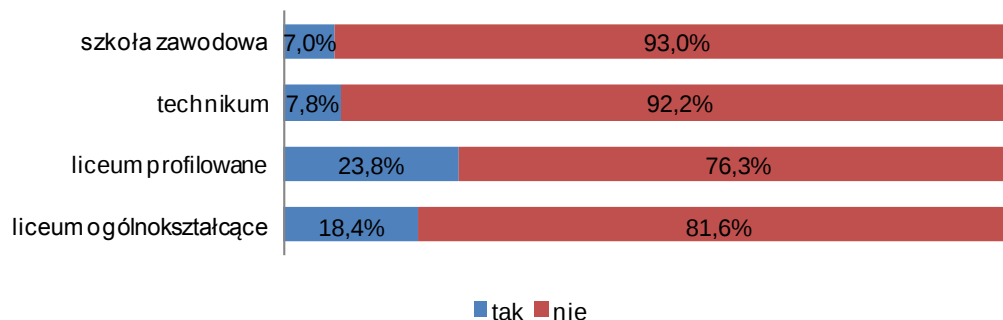
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 202. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - DOŚWIADCZENIE STARSZYCH KOLEGÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

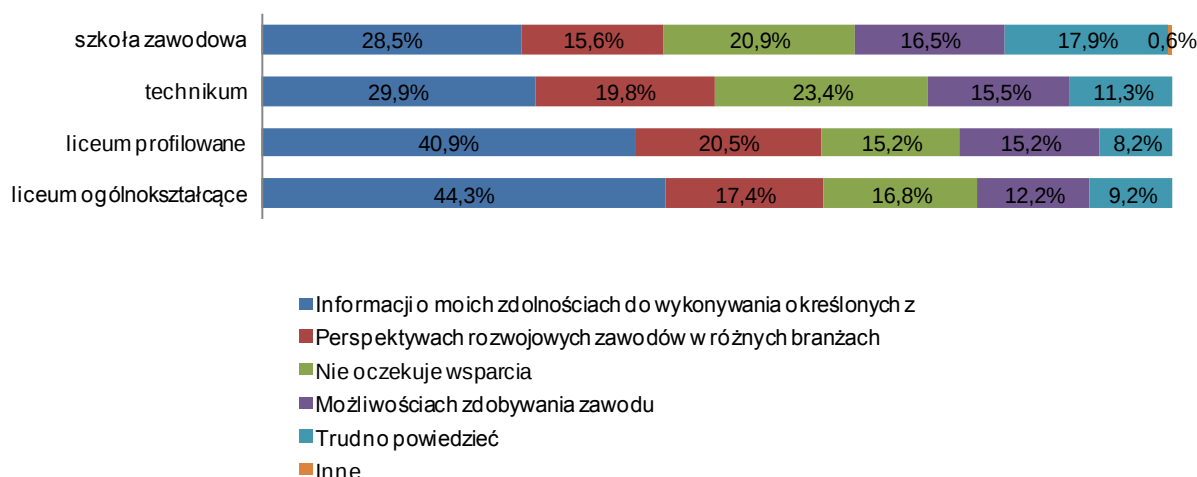
Rysunek 203. Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - POMOC DORADCY ZAWODOWEGO

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

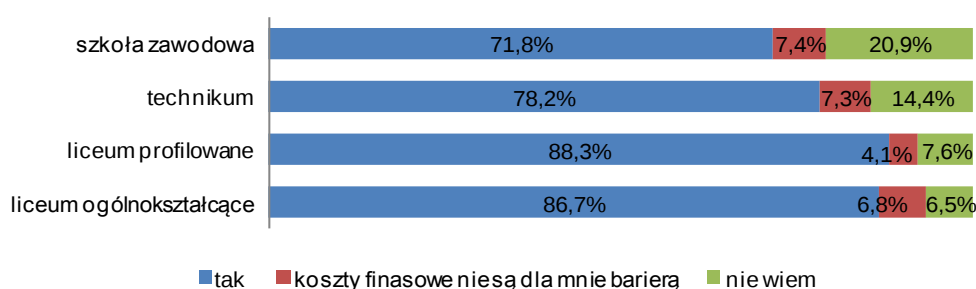
W przypadku korzystania ze wsparcia doradcy zawodowego, badani uczniowie oczekiwali od niego głównie informacji o indywidualnych zdolnościach do wykonywania określonych zawodów. Na taką pomoc ze strony doradcy zawodowego wskazała przeważająca ilość uczniów ze wszystkich typów szkół, jednak najwięcej uczniów z liceów ogólnokształcących (44,3%) oraz liceów profilowanych (40,9%) (rysunek 204).

Rysunek 204. Jakiego wsparcia oczekiwałbyś od doradcy zawodowego?

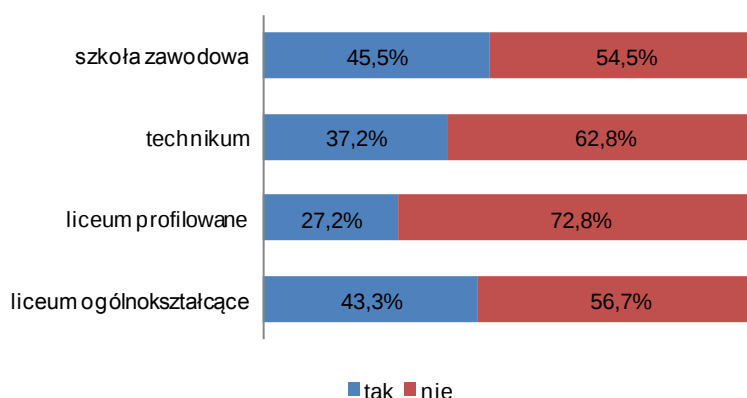
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Z uzyskanych odpowiedzi badanych uczniów wynika, że koszty nauki mają zasadnicze znaczenie w karierze edukacyjnej młodych ludzi. Najwięcej tego typu odpowiedzi udzielili uczniowie liceów profilowanych (88,3%). Koszty nauki nie stanowią bariery tylko dla 7,4% uczniów szkół zawodowych, 7,3% uczniów techników, 4,1% uczniów liceów profilowanych oraz 6,8% uczniów liceów ogólnokształcących (rysunek 205).

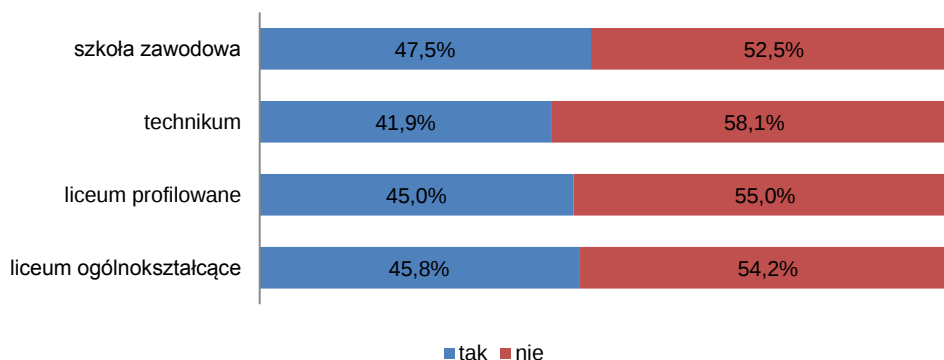
Rysunek 205. Czy koszty finansowe są barierą w kontynuacji nauki?

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Spośród odpowiedzi uczniów z poszczególnych typów szkół można wywnioskować, że według opinii większości uczniów, największą barierą w kontynuowaniu nauki są koszty związane z czesnym za naukę. (rysunek 206). W dalszej kolejności wskazywano na koszty związane z podręcznikami i pomocami naukowymi (rysunek 207), a następnie korepetycjami i uzupełnianiem wiedzy (rysunek 208). Najmniej wskazań dotyczyło kosztów utrzymania w innym mieście (rysunek 209).

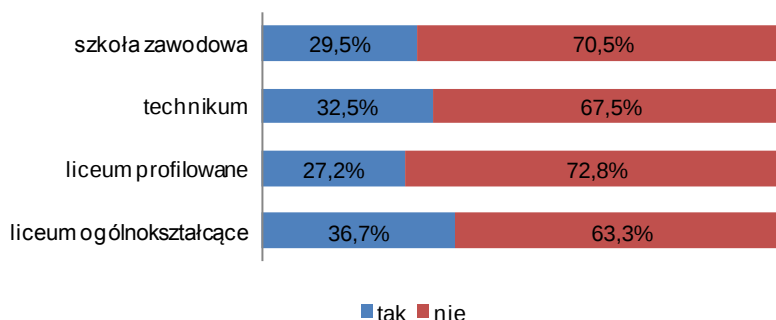
Rysunek 206. Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)? - podręczniki i pomoce naukowe

*pytanie nie dotyczyło 242 uczniów, dla których koszty finansowe nie są barierą w kontynuacji nauki.
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 207. Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)? - czesne za naukę

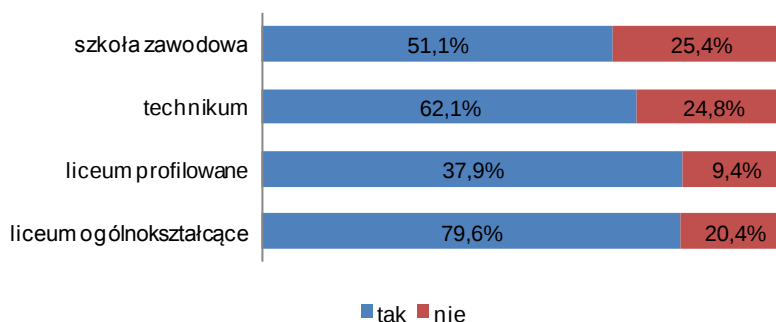
*pytanie nie dotyczyło 242 uczniów, dla których koszty finansowe nie są barierą w kontynuacji nauki.
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rysunek 208. Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)? - korepetycje i uzupełnienie wiedzy

*pytanie nie dotyczyło 242 uczniów, dla których koszty finansowe nie są barierą w kontynuacji nauki.
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

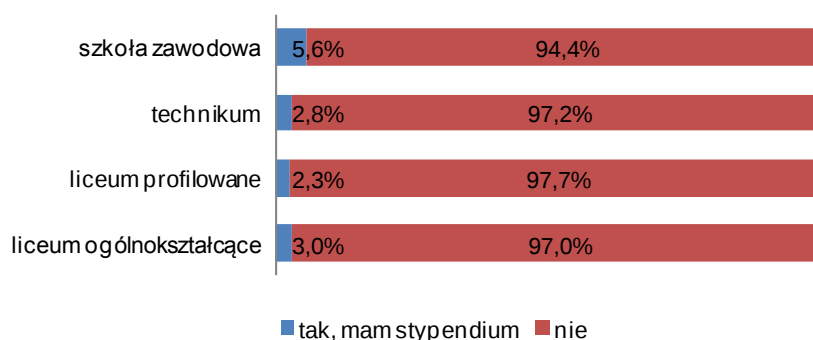
Rysunek 209. Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)? - koszty utrzymania w innym mieście

*pytanie nie dotyczyło 242 uczniów, dla których koszty finansowe nie są barierą w kontynuacji nauki.
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Ze stypendium naukowego korzystają przeważnie uczniowie szkół zawodowych (5,6%). Najrzadziej z tego rodzaju dofinansowania korzystają uczniowie z liceów profilowanych (9,7%) (rysunek 210).

Rysunek 210. Czy korzystasz z pomocy finansowej?

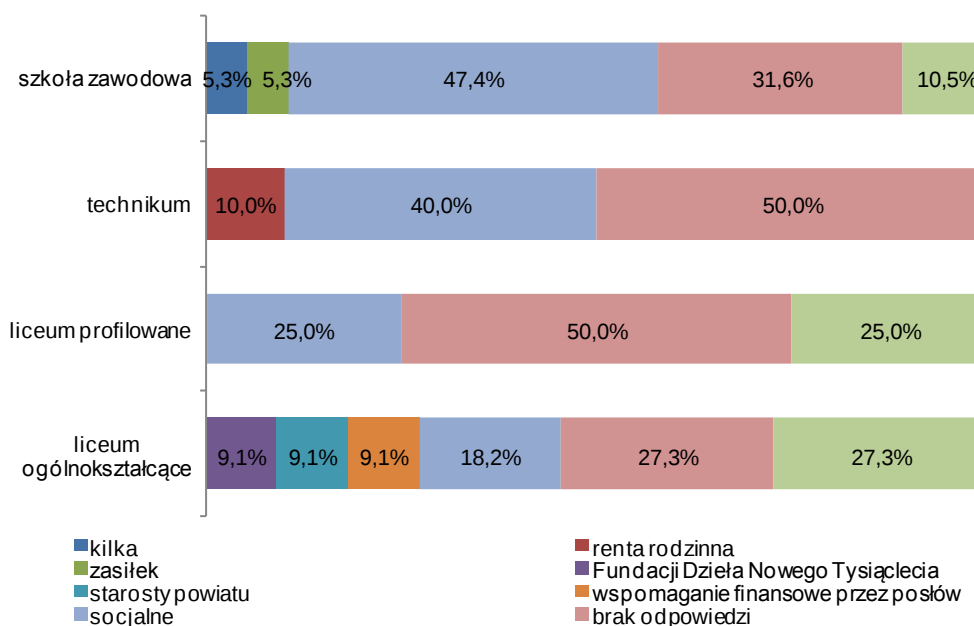

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Pomoc finansowa, z której uczniowie przeważnie korzystają, to stypendia socjalne. Najwięcej respondentów, korzystających z tego rodzaju dofinansowania to uczniowie szkół zawodowych (47,4%). Ponadto uczniowie z liceów ogólnokształcących korzystają ze stypendium przyznanego od starosty

powiatu, Fundacji Dzieła Nowego Tysiąclecia oraz wspomaganie finansowe przez posłów (po 9,1% wskazań) (rysunek 211).

Rysunek 211. Czy korzystasz z pomocy finansowej? - jakie stypendium

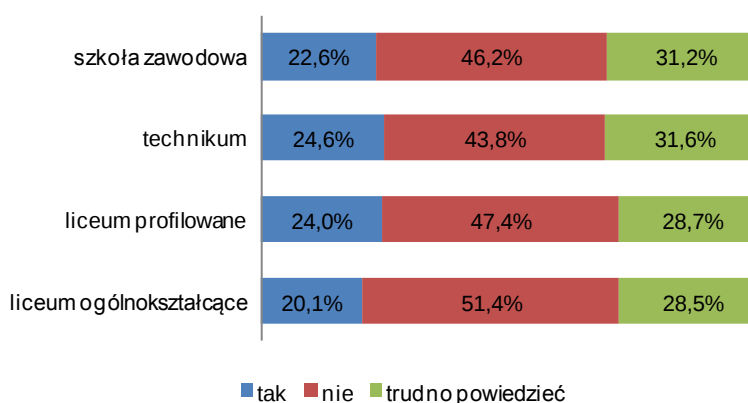

*pytanie dotyczyło 44 uczniów, którzy korzystają ze stypendium.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Dla około 1/5 uczniów z poszczególnych typów szkół kontynuacja nauki jest uzależniona od uzyskania pomocy finansowej w formie stypendium. Najwięcej takich odpowiedzi udzielili uczniowie techników (24,6%) oraz liceów profilowanych (24,0%). Głównie dla uczniów liceów ogólnokształcących dalsza nauka nie jest uzależniona od tego typu dofinansowania (51,4%) (rysunek 212).

Rysunek 212. Czy kontynuacja nauki jest uzależniona od uzyskania pomocy finansowej w formie stypendium?

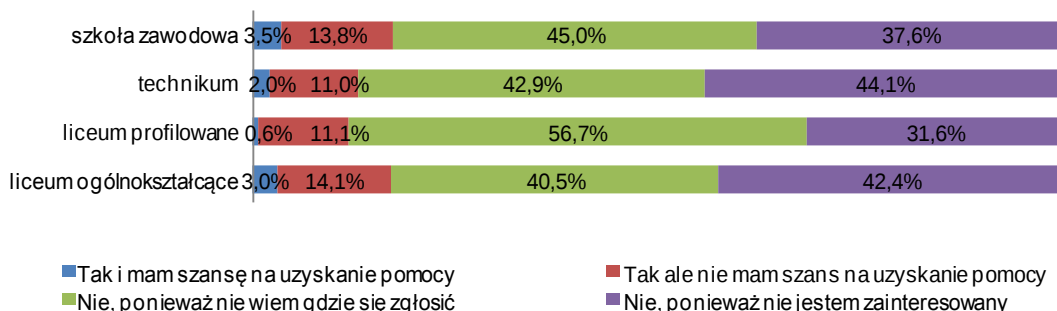

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Pomimo wcześniejszych wypowiedzi uczniów, że pomoc finansowa w celu kontynuowania dalszej nauki jest w ich przypadku niezbędna - z opinii badanych wynika, że tylko nieliczna liczba uczniów ma szansę na jej pozyskanie, w tym uczniowie szkół zawodowych (3,5%), uczniowie techników (2,0%), uczniowie liceów profilowanych (0,6%) oraz uczniowie liceów ogólnokształcących (3,0%). Należy również zauważyć, że dość duża liczba młodzieży nie wie, gdzie powinna się kierować w celu ewentual-

nego pozyskania pomocy finansowej w formie stypendium (*rysunek 213*). Uczniowie, którzy kontaktowali się z instytucjami oferującymi stypendia naukowe wskazali, że były to m.in. takie osoby/instytucje jak: Fundacja Dzieła Nowego Tysiąclecia, Premier, Szkoła, do której uczęszczają, Akademia Morska w Szczecinie, Unia Europejska, Urząd Gminy, WUP w Szczecinie, Regionalny system stypendialny Zachodniopomorskie talenty.

Rysunek 213. Czy kontaktowałeś/aś się z instytucjami oferującymi stypendia umożliwiające dalszą naukę?

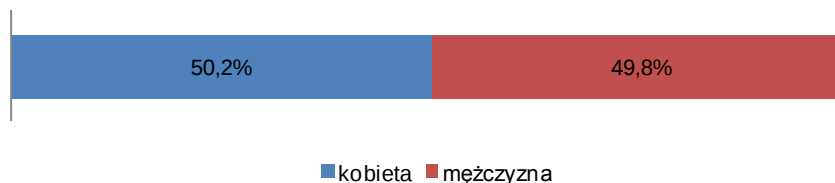
*pytanie dotyczyło 31 uczniów, którzy kontaktowali się z instytucjami oferującymi stypendia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Charakterystyka badanej zbiorowości

W badaniu udział wzięło 1 233 uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, z czego 50,2% stanowiły kobiety, natomiast 49,8% mężczyźni (*rysunek 214*).

Rysunek 214. Płeć uczniów szkół ponadgimnazjalnych

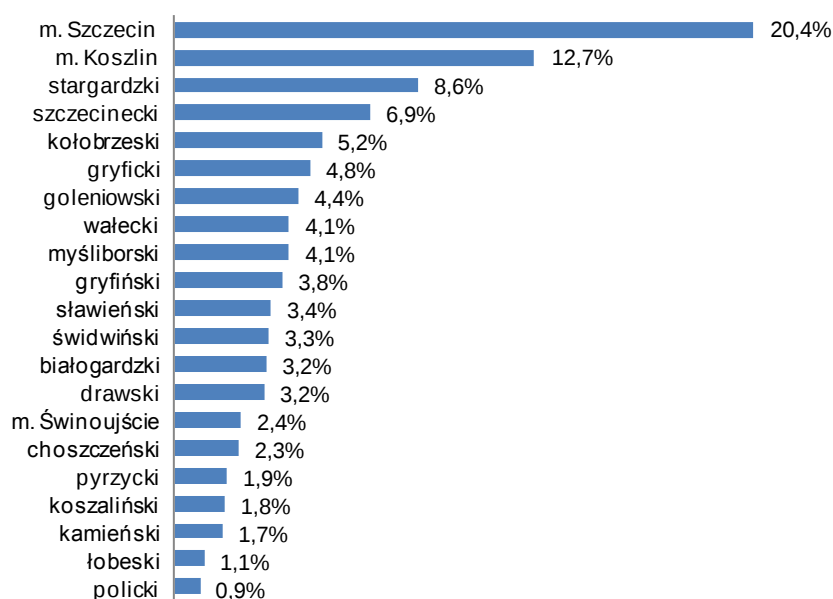

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

W badaniu uczestniczyło ogółem 1 233 uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Największą liczbę wywiadów zrealizowano w powiecie m. Szczecin. Najmniejsza liczba respondentów pochodziła z powiatu polickiego. Szczegółowy rozkład zbiorowości respondentów biorących udział w badaniu według powiatu, w którym znajduje się siedziba szkoły badanych uczniów przedstawia *rysunek 215*.

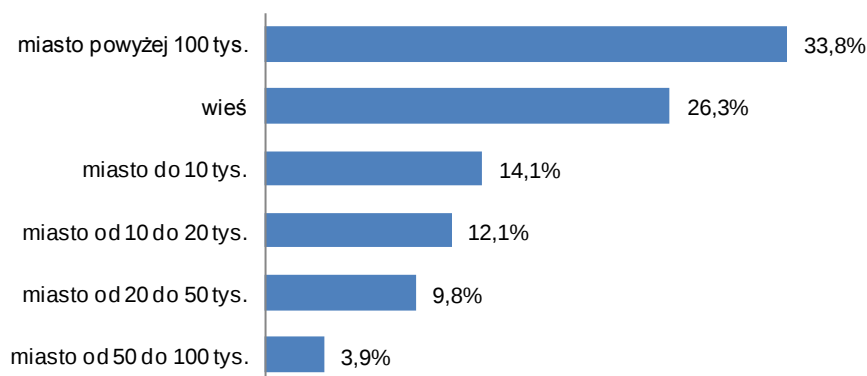
Rysunek 215. Powiat zamieszkania uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Największa liczba respondentów pochodziła z miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy oraz ze wsi (*rysunek 216*).

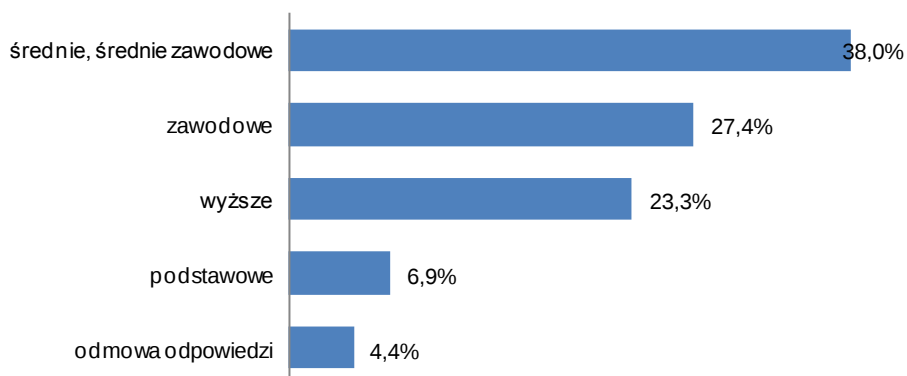
Rysunek 216. Wielkość miejscowości zamieszkania uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

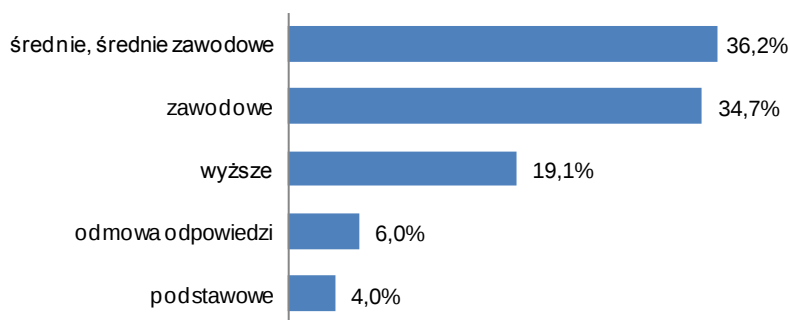
W niniejszym badaniu poproszono młodzież o podanie poziomu wykształcenia rodziców. Z analizy danych wynika, iż matki respondentów były lepiej wykształcone niż ojcowie, bowiem kobiety najczęściej posiadały wykształcenie średnie, średnie zawodowe (38,0%) oraz wyższe (23,3%), natomiast mężczyźni posiadali wykształcenie średnie, średnie zawodowe – 36,2% oraz wyższe – 19,1% (*rysunki 217 i 218*).

Rysunek 217. Wykształcenie rodziców uczniów szkół ponadgimnazjalnych - MATKA

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

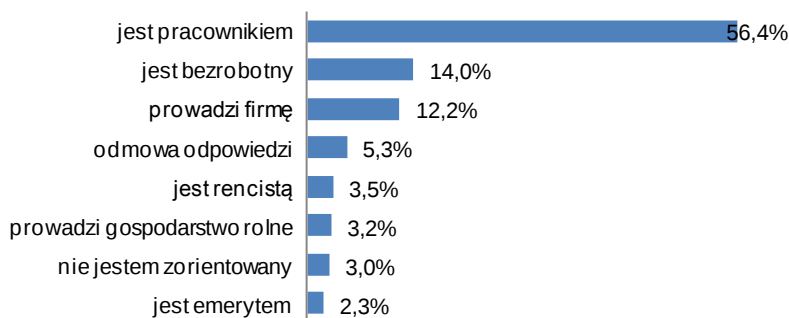
Rysunek 218. Wykształcenie rodziców uczniów szkół ponadgimnazjalnych - OJCIEC

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Ponadto największy odsetek respondentów przyznał, iż ich matki są pracownikami (56,4%), dużo rzadziej prowadzą własną firmę (12,2%) (rysunek 219).

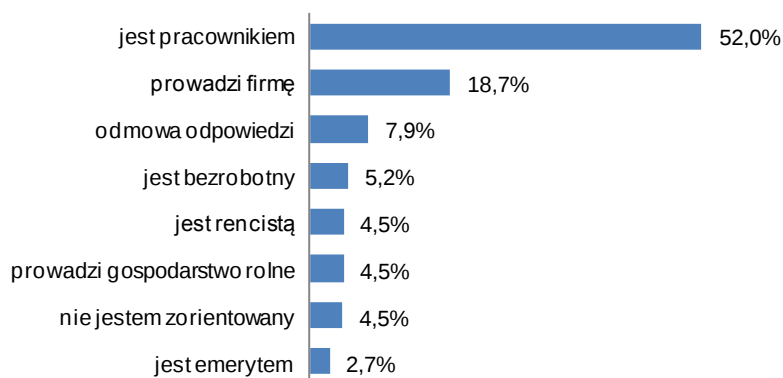
Rysunek 219. Czy rodzice pracują zawodowo - MATKA

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na podstawie analizy danych można wnioskować, iż mniejsza część ojców respondentów pozostaje bezrobotnych (rysunek 220).

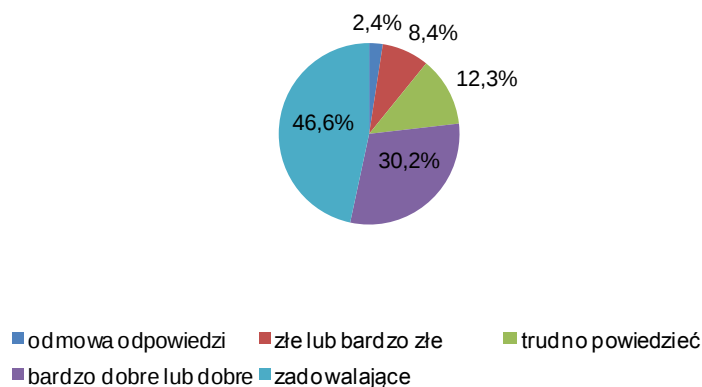
Rysunek 220. Czy rodzice pracują zawodowo - OJCIEC

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Na podstawie danych zawartych na *rysunku 221* można stwierdzić, iż blisko połowa respondentów oceniła warunki materialne gospodarstw domowych, w których zamieszkiwali, jako zadowalające (46,6%). Natomiast 8,4% badanych uczniów oceniało je jako złe lub bardzo złe.

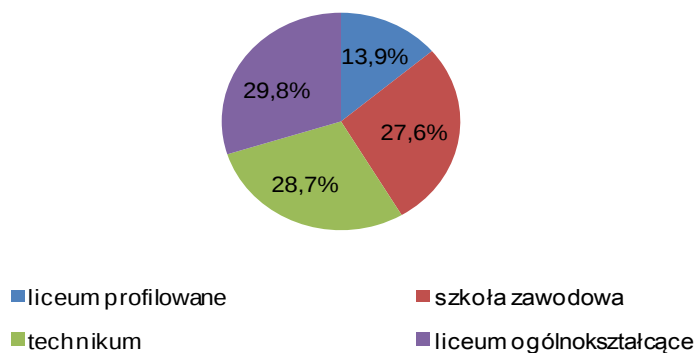
Rysunek 221. Warunki materialne uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Blisko 30,0% badanych uczniów uczęszczała do liceów ogólnokształcących (29,8%), techników (28,7%) oraz szkół zawodowych (27,6%). Najmniej liczna część respondentów uczęszczała do liceów profilowanych (13,9%) (*rysunek 222*).

Rysunek 222. Rodzaj szkoły, do której uczęszczają uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Podsumowanie wyników badań wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Na podstawie przeprowadzonych badań wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych i uzyskanych w toku analizy danych wyników, sformułowano następujące wnioski oraz stworzono portret socjodemograficzny ucznia ostatniej klasy szkoły ponadgimnazjalnej z woj. zachodniopomorskiego, który zawiera takie elementy jak:

- biorąc pod uwagę dalsze plany edukacyjne uczniów szkół ponadgimnazjalnych należy zauważyć, że uczniowie liceów, którzy zamierzają kontynuować naukę, w przeważającej większości chcą iść na studia magisterskie, podobne plany ma większość uczniów z techników, natomiast uczniowie szkół zawodowych głównie nie są jeszcze zdecydowani, czy po zakończeniu obecnej szkoły zamierzają dalej kontynuować naukę. Ci uczniowie szkół zawodowych, którzy byli zdecydowani kontynuować naukę, w pierwszej kolejności wskazywali, że zamierzają zdać maturę;
- głównymi motywami skłaniającymi respondentów do kontynuacji nauki jest chęć zdobycia wyższego wykształcenia. W dalszej kolejności uczniowie odpowiadali, że podwyższenie kwalifikacji przyczyni się do podniesienia ich wartości na rynku pracy;
- o kierunku dalszego kształcenia uczniowie w głównej mierze decydowali samodzielnie. Ewentualnymi osobami, które młodzieży miały wpływ w wybór ich dalszego kształcenia była rodzina;
- większość uczniów szkół zawodowych oraz techników najchętniej kontynuowałoby naukę w województwie zachodniopomorskim, natomiast uczniowie liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych dość często deklarowali, że dalszą naukę będą kontynuować poza województwem zachodniopomorskim;
- uczniowie, którzy deklarowali, że będą kontynuować naukę poza województwem zachodniopomorskim wskazali, że jest to spowodowane w głównej mierze brakiem uczelni o odpowiednim kierunku;
- zamiar wyjazdu do innej miejscowości/miasta na terenie kraju w celu kontynuacji nauki, sygnalizowali przeważanie licealiści. Wymieniane przez respondentów miejscowości to: Poznań, Gdańsk, Warszawa oraz Wrocław. Ponadto spośród uczniów skłonnych wyjechać za granicę, największy odsetek stanowili uczniowie szkół zawodowych oraz techników. Potencjalni migranci najczęściej wskazywali, że po zakończeniu nauki zamierzają wyjechać do Wielkiej Brytanii i Niemiec;
- uczniowie, którzy po zakończeniu nauki zamierzają emigrować za granicę wskazywali, że powodem tego jest praca, jak również większe możliwości rozwoju zawodowego;
- głównym powodem, dla którego badani uczniowie szkół zawodowych, liceów profilowanych oraz liceów ogólnokształcących, którzy planują emigrację, zdecydowałoby się na powrót do kraju są względy rodzinne;
- zdaniem przeważającej większości uczniów liceów profilowanych oraz liceów ogólnokształcących kontynuacja nauki ma zasadniczy wpływ na późniejszy ewentualny sukces zawodowy. Nieco mniej uczniów szkół zawodowych oraz techników podzielało to zdanie;
- młodzi ludzie w większości uważają, że powiat, w którym mieszkają, nie jest dobrym miejscem do życia. Takiego zdania byli zwłaszcza uczniowie liceów profilowanych oraz liceów ogólnokształcących;
- spośród uczniów, którzy wskazywali, że powiat, w którym mieszkają jest dobrym miejscem do życia, odpowiadali, że głównym argumentem było posiadanie w nim rodziny i znajomych;
- uczniowie, którzy wskazali, że powiat, w którym mieszkają, nie jest odpowiednim miejscem do życia twierdzili, że spowodowane jest to głównie brakiem możliwości rozwoju zawodowego. Najwięcej takich odpowiedzi udzielili uczniowie techników;
- uczniowie w większości są zdania, że możliwość otrzymania pracy w województwie zachodniopomorskim nie zmieniła się od dłuższego czasu. Ponadto około 1/3 uczniów była zdania, że ta sytuacja w następnym półroczu także nie ulegnie zmianie;

- niezbędne warunki, umożliwiające ewentualne zatrudnienie u znanych pracodawców są znane przede wszystkim uczniom szkół zawodowych, rzadziej uczniom techników i liceów ogólnokształcących;
- blisko ¼ uczniów była zdania, że aby otrzymać zatrudnienie u znanych im pracodawców niezbędne jest wykształcenie ekonomiczne lub humanistyczne (na poziomie wyższym, rzadziej średnim);
- wiedza w zakresie znajomości języka obcego, to zdaniem ponad połowy respondentów główny warunek, który należy spełnić, chcąc pozyskać zatrudnienie w znanych respondentom firmach;
- według respondentów główną umiejętnością, którą należy spełnić, aby znaleźć zatrudnienie u znanych pracodawców jest logiczne myślenie i analiza faktów;
- uczniowie w większości uważają, że stojąc w obliczu poszukiwania pracy spełnialiby warunki stawiane przez pracodawców. Ponadto z pozyskanych opinii wynika, że najmniej przygotowani do wejścia na rynek pracy są uczniowie liceów ogólnokształcących;
- najbardziej przekonani o możliwości znalezienia zatrudnienia po zdobyciu obecnego wykształcenia są uczniowie szkół zawodowych oraz uczniowie techników;
- większość badanych uczniów nie jest zorientowana, jakie dodatkowe kursy, czy profile nauczania są niezbędne w celu zdobycia pełnych kwalifikacji zawodowych;
- uczennice, które są zorientowane, jakie dalsze kursy lub profile nauczania są im potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w przyszłym zawodzie, najczęściej wskazywały, że są to studia wyższe w odpowiednim kierunku oraz kursy języka obcego. Natomiast mężczyźni wskazywali, że kursy lub profile nauczania, jakie są im potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w przyszłym zawodzie to przede wszystkim wyższe studia w odpowiednim kierunku. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na kurs prawa jazdy odpowiedniej kategorii;
- według opinii, jaką wyrazili uczniowie szkół zawodowych, praktyczna nauka zawodu, którą odbywali w szkole była stratą czasu;
- uczniowie nie są zbyt chętni, aby poświęcać swój wolny czas w celu podnoszenia umiejętności przydatnych w przyszłej pracy poprzez tzw. bezpłatne praktyki. Odpowiedzi uczniów ze wszystkich typów szkół były zbliżone;
- mając do wyboru kilka zajęć podnoszących umiejętności w poszukiwaniu pracy, uczniowie szkół zawodowych i techników najchętniej wzięliby udział w kursach językowych oraz specjalistycznych kursach zawodowych. Specjalistyczne kursy zawodowe to również główne zajęcie, w którym chętnie wzięliby udział uczniowie liceów profilowanych oraz uczniowie liceów ogólnokształcących;
- ponad połowa uczniów z każdego typu szkół miała już jakiekolwiek doświadczenia związane z pracą zawodową. Najczęściej pracę podejmowali uczniowie techników oraz uczniowie szkół zawodowych;
- respondenci, którzy mieli już jakiekolwiek doświadczenie zawodowe w kraju, najczęściej pracowali bez umowy o pracę i byli to zwłaszcza uczniowie liceów ogólnokształcących;
- badani, którzy pracując za granicą podpisywali umowę o pracę, to głównie uczniowie techników oraz uczniowie szkół zawodowych;
- obecnie pracują głównie uczniowie szkół zawodowych oraz techników;
- w działalność charytatywną związaną z miejscem zamieszkania włączali się głównie uczniowie liceów ogólnokształcących oraz liceów profilowanych. Ponadto analiza zależności między częstością podejmowania działań charytatywnych, a płcią respondentów wykazała, że bardziej skłonne do tego typu przedsięwzięć czy to w przeszłości, czy w przyszłości są kobiety;
- uczniowie w dużej mierze deklarowali, że w przyszłości chętnie udzielaliby się na rzecz swojej miejscowości, czy społeczności lokalnej;
- przeważająca liczba respondentów codziennie korzysta z Internetu. Ponadto uczniowie biegle posługują się głównie programem Word i Power Point, natomiast w dalszej kolejności n wskazywano na program Excel. Najmniejsza liczba uczniów biegle posługuje się programem Access i AutoCad;

- większa część respondentów twierdziła, że ich znajomość języka angielskiego pozwoliłaby podjąć pracę za granicą. Najwięcej odpowiedzi twierdzącej udzielili uczniowie liceów ogólnokształcących;
- większa część uczniów nie korzysta z żadnych dodatkowych zajęć podnoszących kwalifikacje. Ci uczniowie, którzy wskazali, że uczęszczają na tego rodzaju zajęcia, najczęściej wskazywali, iż są to fakultety i korepetycje;
- z pozyskanych wyników badań wynika, że większość badanych uczniów ma już zaplanowaną przyszłość zawodową;
- spośród odpowiedzi dotyczących sektora, w którym chcieliby w przyszłości pracować badani uczniowie, większość z nich deklaruowała założenie własnej działalności gospodarczej;
- ponad połowa uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie jest jeszcze zdecydowana, jaki zawód zamierza wykonywać w przyszłości. Te uczennice, które już mają zaplanowaną przyszłość zawodową najczęściej wskazywały, że chcą zostać nauczycielem, architektem, księgową oraz psychologiem. Natomiast respondenci płci męskiej najchętniej chcieliby pracować w zawodzie mechanika samochodowego, żołnierza, informatyka/programisty, czy policjanta;
- zgodność zdobytego wykształcenia z wykonywaną pracą zawodową jest ważna przede wszystkim dla uczniów liceów profilowanych oraz liceów ogólnokształcących;
- respondenci płci męskiej częściej niż respondenci płci żeńskiej interesują się sytuacją na rynku pracy w powiecie, który zamieszkują;
- najbardziej zainteresowani sytuacją na rynku pracy w swoim powiecie są uczniowie liceów ogólnokształcących. W dalszej kolejności uczniowie szkół zawodowych oraz uczniowie techników. Sytuacja na rynku pracy najmniej interesuje uczniów liceów profilowanych;
- respondenci twierdzili w większości, że w powiecie który zamieszkują są pracodawcy, u których mogliby dostać zatrudnienie;
- przeważająca większość respondentów twierdzi, że choć wiedzą o istnieniu takiej instytucji jak Powiatowy Urząd Pracy, to nigdy nie korzystali z żadnych usług przez nią świadczonych;
- Ochotniczy Hufiec Pracy, jako instytucja działająca w zakresie zatrudniania oraz kształcenia i wychowania młodzieży jest znana dla nieco ponad połowy respondentów i tylko nieliczni uczniowie szkół ponadgimnazjalnych korzystali z usług tejże instytucji;
- $\frac{3}{4}$ badanych uczniów zna takie organizacje jak agencje zatrudnienia, choć nigdy nie korzystało ze świadczonych przez nie usług;
- o istnieniu Instytucji szkoleniowych wie ponad 60,0% uczniów, którzy jednak osobiście nie mieli kontaktu z tymi organizacjami;
- w przypadku Instytucji Pośrednictwa Pracy, uczniowie także wiedzą o istnieniu niniejszej instytucji, aczkolwiek nie mieli z nią żadnego kontaktu;
- ponad połowa uczniów potwierdziła znajomość organizacji pracodawców. Ale choć respondenci wiedzą o istnieniu takiej instytucji, to twierdzili równocześnie, że nie mieli z nią żadnego kontaktu;
- najbardziej popularnym sposobem, w jaki zamierzają poszukiwać pracy badani uczniowie, jest wysłanie życiorysu wraz z listem motywacyjnym, dużo rzadziej będą korzystać w tym celu z Internetu;
- w wyborze przyszłego zawodu tylko niewielka część uczniów szkół ponadgimnazjalnych wskazała, że potrzebuje pomocy doradcy zawodowego;
- z analizy odpowiedzi uczniów wynika, że ich potrzeby dotyczące informacji o warunkach pracy i płacy w wybranym przez siebie zawodzie są zbliżone bez względu na rodzaj szkoły, do jakiej uczęszczają;
- najczęściej zainteresowani szkołami i kursami przygotowującymi w wybranych zawodach są uczniowie techników;
- niewątpliwie najmniej pożądaną informacją, spośród wszystkich, jakie byłyby potrzebne badanym uczniom są informacje o indywidualnej przydatności psychofizycznej do wybieranych zawodów;
- większość respondentów nie jest zainteresowana tym, czy wybrany przez nich zawód będzie zawodem tzw. „przyszłościowym”, w którym będą mogli bez przeszkód znaleźć zatrudnienie;

- wszyscy uczniowie zgodnie twierdzili, że jednym z głównych warunków dobrego startu życiowego, jaki powinien być zapewniony przez Państwo, jest zwiększenie możliwości zdobywania i podwyższania kwalifikacji. Respondenci również w głównej mierze przychylali się do płatnego stażu w wybranym zakładzie pracy;
- młodzież w bardzo małym stopniu korzystała z usług doradcy zawodowego. Najczęściej z tego typu porad korzystali uczniowie liceów profilowanych oraz liceów ogólnokształcących;
- uczniowie podchodzą poważnie do wyboru przyszłego kierunku kształcenia, interesując się informacjami z nim związanymi;
- uczniowie, w przypadku możliwości pozyskania pomocy ze strony doradcy zawodowego oczekiwali by głównie informacji o indywidualnych zdolnościach do wykonywania określonych zawodów;
- z uzyskanych odpowiedzi badanych uczniów wynika, że koszty nauki mają zasadnicze znaczenie w karierze edukacyjnej młodych ludzi. Najwięcej tego typu odpowiedzi udzielili uczniowie liceów profilowanych;
- według opinii badanych, dla większości uczniów największą barierą w kontynuowaniu nauki są koszty związane chesnym za naukę. W dalszej kolejności wskazywano na koszty związane z podręcznikami i pomocami naukowymi, a następnie korepetycjami i uzupełnianiem wiedzy;
- pomoc finansowa, z której uczniowie przeważnie korzystają to stypendia socjalne. Najwięcej uczniów, którzy korzystają z tego rodzaju dofinansowania to uczniowie szkół zawodowych. Ponadto uczniowie z liceów ogólnokształcących korzystają ze stypendium przyznanego od starosty powiatu, Fundacji Dzieła Nowego Tysiąclecia oraz wspomaganie finansowego przez posłów. Co ważne, aż dla około 1/5 uczniów z poszczególnych typów szkół kontynuacja nauki jest uzależniona od uzyskania pomocy finansowej w formie stypendium;
- pomimo wcześniejszych wypowiedzi uczniów, że pomoc finansowa w celu kontynuowania dalszej nauki jest w ich przypadku niezbędna, z pozyskanych opinii wynika, że tylko niewielka liczba uczniów ma szansę na jej pozyskanie. Należy również zauważyć, że dość duża liczba młodzieży nie wie, gdzie powinna się kierować w celu ewentualnego pozyskania pomocy finansowej w formie stypendium.

Wnioski i rekomendacje

Przeprowadzone badania i uzyskane wyniki oraz szczegółowe rozpoznanie tematyki planów i aspiracji zawodowych uczniów pozwoliły na stworzenie rekomendacji, które wynikają z różnego rodzaju danych zdobytych w trakcie procedury badawczej:

Lp.	Wniosek i rekomendacja
1.	Informowanie uczniów/uczennic zarówno szkół gimnazjalnych, jak i ponadgimnazjalnych o trendach zachodzących na lokalnym/regionalnym rynku pracy, aby zwiększyć ich świadomość dotyczącą dalszych decyzji edukacyjnych.
2.	Podczas tworzenia oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych, należy kierować się zapotrzebowaniem rynku pracy na konkretne zawody/stanowiska . Oferta kształcenia powinna być stale monitorowana i dopasowywana do potrzeb rynku pracy.
3.	Wprowadzenie na większą skalę usług doradcy zawodowego w szkołach już na poziomie gimnazjalnym , w celu badania predyspozycji uczniów szkół gimnazjalnych i pomocy w podejmowaniu wstępnych decyzji, co do przyszłej szkoły ponadgimnazjalnej, a w następstwie kariery zawodowej.
4.	Nastawienie szkół ponadgimnazjalnych (zarówno zawodowych, jak i średnich) na zwiększenie liczby zajęć praktycznych - przygotowujących od strony praktycznej do wejścia na rynek pracy i ułatwiających uczniom adaptację w przyszłym środowisku pracy.

5.	Ścisła i wieloaspektowa współpraca między środowiskiem rodzinnym uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a środowiskiem edukacyjnym , w celu jak najlepszego poznania i bieżącego monitorowania zarówno predyspozycji, jak i aspiracji młodych osób, na rzecz właściwego ukierunkowania i uświadomienia w tematyce zawodowej i edukacyjnej, aby młode osoby nie miały poczucia, że są zdane same na siebie, ale że posiadają wsparcie w dwóch najbliższych środowiskach: szkolnym i rodzinnym.
----	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Narzędzia badawcze

Kwestionariusz ankiety dla uczniów gimnazjów

Drodzy uczniowie!

Wojewódzki Urząd Pracy przeprowadza badania dotyczące sytuacji uczniów szkół w województwie zachodniopomorskim. Dzięki tej ankiecie chcielibyśmy się dowiedzieć, jak z Waszego punktu widzenia wyglądają różne sprawy związane ze szkołą i podejmowaniem pracy zawodowej. Dzięki Waszym szczerym odpowiedziom, możliwe będzie stworzenie prawdziwego obrazu sytuacji młodych ludzi, którzy podejmują istotne życiowe decyzje, związane z rozpoczęciem pracy zawodowej bądź dalszą edukacją.

Badanie ma charakter anonimowy - udzielane informacje będą wykorzystywane tylko do celów badawczych. Prosimy nie podpisywać kwestionariusza ani nie dołączać danych adresowych.

Dziękujemy za szczerą odpowiedź.

1) Czy interesujesz się sytuacją na rynku pracy w Twoim powiecie?

- a) Tak
- b) Nie

2) Czy poszukujesz informacji na temat możliwości kształcenia w Twoim powiecie i regionie? Wskaż jedną odpowiedź

- a) Tak, informacji na temat szkół ponadgimnazjalnych – typów, profili kształcenia, rankingów, itp.
- b) Tak, informacji na temat szkół wyższych – możliwości studiowania, kierunków, kryteriów przyjęć, itp.
- c) Tak, na temat kursów, zajęć pozaszkolnych, możliwości dodatkowego kształcenia
- d) Nie, w zasadzie nie jestem zainteresowany(a) takimi informacjami
- e) Tak, innych informacji – [proszę wpisać jakich?]

3) Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś(abyś) edukację, to czym się będziesz kierować?

Wstaw „X” odpowiednią rubrykę

	Zdecydowanie nieważne	Raczej nieważne	Trudno powiedzieć	Raczej ważne	Bardzo ważne
Swoimi zainteresowaniami					

Radami rodziców					
Chęcią zdobycia konkretnego zawodu					
Radami kolegów, znajomych					
Bliskością, łatwością dojazdu					
Dobrą opinią o szkole					
Radami uzyskanymi w obecnej szkole					
Wybiorę cokolwiek – ważne tylko żeby jeszcze nie kończyć edukacji					

4) Do jakiego rodzaju szkoły będziesz starał(a) się o przyjęcie po ukończeniu gimnazjum? Zaznacz kółkiem najpierw szkołę, którą bierzesz pod uwagę w pierwszej kolejności, następnie tę, o której myślisz w drugiej kolejności oraz tę, o której myślisz w trzeciej kolejności

Zaznacz kółkiem typ szkoły, a poniżej wpisz wybrany przez Ciebie profil kształcenia tej szkoły	Szkoła I wyboru	Szkoła II wyboru	Szkoła III wyboru
	Liceum ogólnokształcące	Liceum ogólnokształcące	Liceum ogólnokształcące
	Liceum profilowane	Liceum profilowane	Liceum profilowane
	Technikum	Technikum	Technikum
	Zasadnicza szkoła zawodowa	Zasadnicza szkoła zawodowa	Zasadnicza szkoła zawodowa
Profil:			
Jeszcze nie zdecydowałem(am), jaką szkołę wybiorę <u>Wstaw „X” w rubrykę obok</u>			
Nie będę kontynuować nauki, zamierzam szukać pracy - jakiej pracy? [proszę przejść do pyt. 12]			

5) Dlaczego zdecydowałeś/aś się kontynuować naukę? Odpowiadając, proszę weź pod uwagę tę szkołę, o jakiej myślisz w pierwszej kolejności. Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi i/lub wpisać inną odpowiedź

- a) Bo umożliwia uzyskanie atrakcyjnego / konkretnego zawodu
- b) Bo chcę zdać maturę, a potem kontynuować naukę na studiach, w szkole policealnej/pomaturalnej
- c) Bo będę mieć większe możliwości podjęcia pracy po ukończeniu tej szkoły
- d) Ze względu na moje preferencje, zainteresowania
- e) Pod wpływem namowy rodziców (rodzeństwa), nauczyciela (pedagoga, psychologa szkolnego)
- f) Bo jest najbliżej miejsca mojego zamieszkania, w najbliższej okolicy
- g) Bo posiada wysoki poziom nauczania
- h) Bo w szkole tej panuje dobra atmosfera
- i) Bo tam chodzą moi znajomi
- j) Inny powód [podaj jaki?]

6) Czy ktoś Ci doradzał, jaką szkołę powinieneś(aś) wybrać po gimnazjum? Możliwość wielokrotnego wyboru:

- a) Tak, rodzice
- b) Tak, starsze rodzeństwo
- c) Tak, ktoś z dalszej rodziny (np. dziadkowie, ciocia, wujek, itp.)
- d) Tak, mój nauczyciel
- e) Tak, psycholog / pedagog
- f) Tak, koledzy / koleżanki
- g) Tak inna osoba [wpisać kto]
- h) Nie, decyzję podjąłem/podjęłam / podejmę wyłącznie sam(a)

7) Kto, w największym stopniu, ma wpływ na wybór rodzaju szkoły, do jakiej będziesz uczęszczać po ukończeniu gimnazjum?

Proszę wskazać jedną odpowiedź

- a) Rodzice / ktoś inny z rodziny
- b) Nauczyciel
- c) Psycholog / pedagog
- d) Koledzy / koleżanki
- e) Ja sam(a)
- f) Inna osoba [wpisać kto]

8) Czy uważasz, że w Twojej miejscowości lub okolicach masz wystarczający wybór szkół? Proszę wskazać jedną odpowiedź

- a) Zdecydowanie tak
- b) W zasadzie tak, chociaż mógłby być większy wybór
- c) Nie, jest mały wybór

9) Gdzie znajduje się szkoła, w której zamierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? Proszę wskazać jedną odpowiedź. Odpowiadając, proszę weź pod uwagę tę szkołę, o myślisz w pierwszej kolejności

- a) W miejscowości w której mieszkam [podać w jakiej]
- b) Oddalonej o.....[wpisz liczbę km] od mojego miejsca zamieszkania
- c) W innej miejscowości [podać w jakiej]?

10) Kiedy podjąłeś/podjęłaś decyzję o wyborze szkoły, w jakiej będziesz się uczył(a) po ukończeniu gimnazjum? Proszę wskazać jedną odpowiedź

- a) Jeszcze będąc w szkole podstawowej
- b) W pierwszej klasie gimnazjum
- c) W drugiej klasie gimnazjum
- d) W obecnej, czyli trzeciej klasie gimnazjum
- e) Jeszcze nie podjąłem(am)/ nie podjęłam takiej decyzji

11) Czy po ukończeniu nauki planujesz pójść na studia? Proszę wskazać jedną odpowiedź

- a) Tak
- b) Nie
- c) Jeszcze nie wiem

12) Zdobyć, której z poniższych rzeczy w największym stopniu decyduje o odniesieniu sukcesu zawodowego? Zaznacz najwyżej trzy powody

- a) Satysfakcjonująca praca
- b) Wysokie zarobki
- c) Wyższe wykształcenie
- d) Wykształcenie zgodne z własnymi zainteresowaniami
- e) Posiadanie własnej firmy
- f) Możliwość ciągłego rozwoju zawodowego
- g) Stała stabilna praca
- h) Wykonywanie poważanego zawodu

13) Jak uważasz, w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy?

<i>Dla każdego elementu zaznacz, jedną odpowiedź. Odpowiadając, posłuż się, skalą od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „ma bardzo mały wpływ”, a 5 „ma bardzo duży wpływ”. Oceny od 2 do 4 służą do wyrażenia opinii pośrednich.</i>	bardzo mały wpływ	mały wpływ	średni wpływ	duży wpływ	bardzo duży wpływ
Zdobycie dużej wiedzy	1	2	3	4	5
Zdobycie wszechstronnego, dobrego wykształcenia	1	2	3	4	5
Pracowitość, sumienność, rzetelność	1	2	3	4	5
Znajomość z odpowiednimi osobami	1	2	3	4	5
Odpowiednie cechy charakteru, takie jak przebojowość, spryt, odporność psychiczna	1	2	3	4	5
Doświadczenie	1	2	3	4	5
Znajomość języków obcych	1	2	3	4	5
Inne cechy / umiejętności - <i>proszę wskazać jakie?</i> 1..... 2.....	1	2	3	4	5

14) Jakie miejsce w Twoim życiu zajmuje nauka? Proszę wskazać jedną odpowiedź

- a) Ma bardzo małe znaczenie
- b) Ma raczej małe znaczenie
- c) Ma średnie znaczenie
- d) Ma raczej duże znaczenie
- e) Ma bardzo duże znaczenie

15) Czy masz plany dotyczące Twojego życia zawodowego?

- a) Tak
- b) Nie
- c) Trudno powiedzieć

16) W jakim sektorze w przyszłości chciałbyś podjąć pracę? *Proszę wskazać jedną odpowiedź*

- a) W sektorze publicznym
- b) Sektorze prywatnym
- c) Własna działalność gospodarcza (firma)
- d) Prowadzić własne gospodarstwo rolne
- e) Sektor instytucji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia)
- f) Trudno powiedzieć, jeszcze nie zastanawiałem(a) się
- g) Inny *[proszę wskazać jaki?]*

17) Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości?

- a) Podaj jego nazwę
- b) Nie jestem zdecydowany(a) *[proszę przejść do pyt.19]*

18) Czym kierowałeś(aś) się myśląc o wyborze przyszłego zawodu?

Wstaw „X” w odpowiednią rubrykę

	Zdecydowanie nieważne	Raczej nieważne	Trudno powiedzieć	Raczej ważne	Bardzo ważne
Tym czy praca będzie ciekawa – jej wykonywanie da mi satysfakcję					
Radami rodziny, znajomych, starszych kolegów, którzy już pracują					
Możliwością pracy w moim zawodzie					
Bliskością, łatwością dojazdu					
Dobrą opinią o pracodawcy					
Radami uzyskanymi w obecnej szkole					
Tym czy praca da mi możliwość szybkiego awansu					
Wysokością oferowanych zarobków					

19) Czy korzystałeś z usług doradcy zawodowego?

- a) Tak
- b) Nie, nie zamierzam *[proszę przejść do pyt.21]*
- c) Nie, ale zamierzam *[proszę przejść do pyt.21]*

20) Jeśli korzystałeś z usług doradcy zawodowego, to jak oceniasz porady udzielane przez niego? *Wstaw „X” w odpowiednią rubrykę. Odpowiadają tylko osoby, które w pytaniu 19 odpowiedziały „Tak”*

zupełnie
nieprzydatne

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

bardzo
przydatne

21) Jakiego wsparcia oczekiwałbyś od doradcy zawodowego? Proszę wskazać jedną odpowiedź

- a) Informacji o moich zdolnościach do wykonywania określonych zawodów
- b) Możliwościach zdobywania zawodów
- c) Perspektywach rozwojowych zawodów w różnych branżach
- d) Trudno powiedzieć
- e) Inne [proszę wpisać jakie]

22) Czy Twoim zdaniem są w Powiecie pracodawcy, którzy mogliby Cię zatrudnić teraz lub w przyszłości?

- a) Tak
- b) Nie
- c) Jeszcze nie wiem

23) Czy znasz warunki jakie należy spełniać aby uzyskać pracę wśród znanych Ci pracodawców?

- a) Tak
- b) Nie [proszę przejść do pyt. 25]
- c) Jeszcze nie wiem [proszę przejść do pyt. 25]

24) Jeżeli znasz warunki jakie należy spełniać, to jakie to są? Wskaz jedną odpowiedź. Odpowiadają tylko te osoby, które w pytaniu 23 odpowiedzieli „Tak”

- a) Specjalistyczne uprawnienia, certyfikaty zawodowe?
- b) Wykształcenie wyższe
- c) Dobre wyniki z przedmiotów kierunkowych w szkole
- d) Znajomość podstawowa obsługi komputera / oprogramowania biurowego
- e) Znajomość języków obcych
- f) Udokumentowane doświadczenie w branży
- g) Dyspozycyjność
- h) Znajomość profesjonalnego i branżowego oprogramowania
- i) Trudno powiedzieć
- j) Inne [proszę wpisać jakie]

25) Czy możesz liczyć na pracę w firmie prowadzonej przez rodzinę lub znajomego?

- a) Tak
- b) Nie

26) Jakie Twoim zdaniem są najważniejsze warunki uzyskania pracy? Zaznacz nie więcej niż 3 z podanej listy i wpisać w ramkach obok: jedynkę dla działania najważniejszego oraz dwójkę i trójkę obok działań następnych według ważności

- a) Umiejętności zawodowe
- b) Cechy osobowości (etyka, kultura, wiedza ogólna)
- c) Umiejętność autoprezentacji
- d) Znajomości i powiązania
- e) Gotowość do ciągłego podnoszenia umiejętności i zmian profilu zawodowego
- f) Mobilność

27) Jak uważasz, czy w Twojej miejscowości łatwo czy trudno można znaleźć pracę?

Wskaż jedną odpowiedź

- a) Bardzo trudno
- b) Raczej trudno
- c) Ani łatwo, ani trudno
- d) Raczej łatwo
- e) Bardzo łatwo
- f) Nie wiem

28) Proszę ocenić poniższe cechy pod względem ich znaczenia podczas poszukiwania pracy. Wstaw „X” w odpowiednią rubrykę

	Nie mają żadnego znacze- nia	Mają bar- dzo małe znaczenie	Mają duże znaczenie	Mają bar- dzo duże znaczenie	Trudno powiedzieć
Posiadane wykształcenie, świadec- twa, dyplomy					
Wiara we własne możliwości					
Rzeczywiste umiejętności i kwalifikacje praktyczne					
Znajomości i rodzina					
Wytrwałość w staraniach o pracę					
Dobry wygląd					
„Wygadanie”, umiejętność komuniko- wania się					
Posiadane doświadczenie					
Szczęście, przypadek					
Coś zupełnie innego, co?					

29) Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?

- a) Tak
- b) Nie
- c) Trudno powiedzieć

30) Czy był(a)byś gotów(a) podjąć pracę w poniższych miejscach?

Wstaw „X” we właściwą rubrykę

	Tak	Nie
Poza miejscem zamieszkania, ale w woj. zachodniopomorskim		
W którymś z sąsiednich województw		
W którymś z dalszych województw		
Za granicą		

31) Czy byłbyś gotów poświęcić swój czas i pracować nieodpłatnie dla podniesienia umiejętności przydanych w przyszłej pracy? Wskaż jedną odpowiedź

- a) Tak, regularnie przez cały rok
- b) Tak, ale w krótkim okresie (2-3 tygodnie)
- c) Raczej nie

- d) Zdecydowanie nie
- e) Trudno powiedzieć

32) Czy darmowa nauka w niemieckiej szkole zawodowej, stypendium oraz pobyt w internacie w Niemczech stanowi dla Ciebie interesującą ofertę?

- a) Tak
- b) Nie

33) Jeśli skorzystał(a)byś z możliwości nauki w Niemczech, jaki byłby to zawód? Napisz nazwę tego zawodu

.....

34) Jak często korzystasz z Internetu?

- a) Codziennie
- b) Kilka razy w tygodniu
- c) Kilka razy w miesiącu
- d) Nie korzystam

35) Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które ukończyło już edukację, napisz, proszę jaką szkołę / uczelnię ukończył(a) siostra / brat:

- a) Brat, nazwa szkoły / uczelni

.....

- b) Siostra, nazwa szkoły / uczelni

.....

36) Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które jeszcze uczy się, napisz, proszę jaką szkołę / uczelnię ukończył(a) siostra / brat:

- a) Brat, nazwa szkoły / uczelni

.....

- b) Siostra, nazwa szkoły / uczelni

.....

METRYCZKA

1) Płeć

- a) Mężczyzna
- b) Kobieta

2) Miejsce zamieszkania - powiat

- a) białogardzki
- b) drawski
- c) kołobrzeski
- d) koszaliński
- e) sławieński
- f) szczecinecki
- g) świdwiński
- h) wałecki

- i) m. Koszalin
- j) choszczeński
- k) gryficki
- l) myśliborski
- m) pyrzycki
- n) stargardzki
- o) łobeski
- p) m. Szczecin
- q) goleniowski
- r) gryfiński
- s) kamieński
- t) policki
- u) m. Świnoujście

3) Miejsce zamieszkania - wielkość miejscowości

- a) wieś
- b) miasto do 10 tys.
- c) miasto od 10 do 20 tys.
- d) miasto od 20 do 50 tys.
- e) miasto od 50 do 100 tys.
- f) miasto powyżej 100 tys.

4) Wykształcenie rodziców

		Matka	Ojciec
a)	Podstawowe		
b)	Zawodowe		
c)	Średnie, średnie zawodowe		
d)	Wyższe		

5) Czy rodzice pracują zawodowo?

		Matka	Ojciec
a)	Prowadzi firmę		
b)	Jest pracownikiem		
c)	Prowadzi gospodarstwo rolne		
d)	Jest bezrobotny		
e)	Jest rencistą		
f)	Jest emerytem		
g)	Nie jestem zorientowany		

6) Jak oceniasz warunki materialne i mieszkaniowe swojej rodziny lub opiekunów?

- a) Bardzo dobre lub dobre
- b) Zadowolające
- c) Złe lub bardzo złe
- d) Trudno powiedzieć

Kwestionariusz ankiety dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Drodzy uczniowie!

Wojewódzki Urząd Pracy przeprowadza badania dotyczące sytuacji uczniów szkół w województwie zachodniopomorskim. Dzięki tej ankiecie chcielibyśmy się dowiedzieć, jak z Waszego punktu widzenia wyglądają różne sprawy związane ze szkołą i podejmowaniem pracy zawodowej. Dzięki Waszym szczerym odpowiedziom, możliwe będzie stworzenie prawdziwego obrazu sytuacji młodych ludzi, którzy podejmują istotne życiowe decyzje, związane z rozpoczęciem pracy zawodowej bądź dalszą edukacją.

Badanie ma charakter anonimowy - udzielane informacje będą wykorzystywane tylko do celów badawczych. Prosimy nie podpisywać kwestionariusza ani nie dołączać danych adresowych.

Dziękujemy za szczerze odpowiedzi.

- 1) **Czy interesujesz się sytuacją na rynku pracy w Twoim powiecie?**
 - a) Tak
 - b) Nie
 - c) Nie mam zdania

- 2) **Jak Ci się wydaje, czy możliwości otrzymania pracy w województwie Zachodniopomorskim w ciągu ostatnich 6 miesięcy?**
 - a) Poprawiły się
 - b) Nie zmieniły się od dłuższego czasu
 - c) Pogorszyły się
 - d) Trudno powiedzieć

- 3) **Jak Ci się wydaje, czy możliwości otrzymania pracy w województwie Zachodniopomorskim w ciągu najbliższych 6 miesięcy?**
 - a) Poprawią się
 - b) Nie zmienią się
 - c) Ulegną pogorszeniu
 - d) Trudno powiedzieć

4) Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji?

	Nie wiem, że taka instytucja istnieje	Wiem, że istnieje, ale nie miałem kontaktu	Wiem, że istnieje, miałem okazję poznać	Korzystam z usług
Powiatowy Urząd Pracy				
Ochotnicze Hufce pracy				
Agencje zatrudnienia (pośrednictwo pracy)				
Instytucje szkoleniowe (np. językowe firmy szkoleniowe)				
Instytucje poradnictwa zawodowego				
Organizacje pracodawców				

5) Czy masz plany dotyczące Twojego życia zawodowego?

- a) Tak
- b) Nie
- c) Trudno powiedzieć

6) W jakim sektorze w przyszłości chciał(a)byś podjąć pracę?

Wskaż jedną odpowiedź

- a) Sektorze publicznym / instytucji publicznej
- b) Sektorze prywatnym (jako pracownik)
- c) Własna działalność gospodarcza (firma)
- d) Prowadzić własne gospodarstwo rolne
- e) Sektor instytucji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia)
- f) Trudno powiedzieć
- g) Inne, jakie?.....

7) W jakiej znanej Ci firmie, instytucji, organizacji chciał(a)byś pracować?

Podaj jej nazwę

- a)
- b)
- c)
- d) Trudno powiedzieć

8) Czy Twoim zdaniem są w Powiecie pracodawcy, którzy mogliby Cię zatrudnić teraz lub w przyszłości?

- a) Tak
- b) Nie
- c) Nie wiem

9) Czy znasz warunki, jakie należy spełniać, aby uzyskać pracę wśród znanych Ci pracodawców?

- a) Tak
- b) Nie [proszę przejść do pyt. 12]
- c) Jeszcze nie wiem [proszę przejść do pyt. 12]

10) Jeżeli znasz warunki, jakie należy spełniać, to można je określić jako:

10.1 Wykształcenie:

Proszę wskazać jedną odpowiedź

- a) wyższe techniczne
- b) wyższe ekonomiczne lub humanistyczne
- c) średnie techniczne
- d) średnie ogólne
- e) specjalistyczne uprawnienia / certyfikaty zawodowe [proszę wpisać jakie?]
- f) nie ma to znaczenia

10.2 Wiedza:

Proszę wskazać jedną odpowiedź

- a) znajomość pakietu typu MS Office

- b) znajomość specjalistycznych programów
- c) znajomość języka obcego
- d) inne, jakie?.....

10.3 Umiejętności:

Proszę wskazać nie więcej niż 3. Wstaw „X” w odpowiednią rubrykę.

szybkie streszczanie dużej ilości tekstu	
logiczne myślenie, analiza faktów	
wykonywanie prostych rachunków	
wykonywanie zaawansowanych obliczeń matematycznych	
umiejętność pisanie programów czy tworzenia stron internetowych	
wykorzystanie Internetu: przeszukiwanie stron internetowych, obsługa poczty elektronicznej	
posługiwanie się urządzeniami technicznymi	
dokonywanie napraw urządzeń technicznych	
terminowa realizacja zaplanowanych działań	
współpraca w grupie	
łatwe nawiązywanie kontaktów ze współpracownikami czy klientami	
jasne przekazywanie myśli	
rozwiązywanie konfliktów pomiędzy ludźmi	
organizowanie i prowadzenie prac biurowych	
przydzielanie zadań innym pracownikom	
koordynowanie pracy innych pracowników	
dyscyplinowanie innych pracowników – przywoływanie ich do porządku	
komunikatywność	
łatwość nawiązywania kontaktów	
predyspozycje związane z obsługą klienta	
inne [proszę wpisać jakie]	

10.4 Cech psychofizyczne:

Proszę wskazać nie więcej niż 3. Wstaw „X” w odpowiednią rubrykę.

ciągłe uczenie się nowych rzeczy	
sprawność fizyczna	
samodzielne podejmowanie decyzji	
przedsiębiorczość i przejawianie inicjatywy	
kreatywność (bycie innowacyjnym, wymyślanie nowych rozwiązań)	
odporność na stres	
gotowość do częstych wyjazdów	
elastyczny czas pracy (bez stałych godzin pracy)	
dyspozycyjność	
rzetelność	
solidność	

uczciwość	
dokładność	
lojalność wobec firmy	
odpowiedzialność	
samodyscyplina	
miła aparycja	
uprzejmość wobec klienta	
kultura osobista	
przedsiębiorczość i inicjatywa	
punktualność	
skrupulatność	
zdyscyplinowanie	
zaangażowanie	
inne, jakie?	

- 11) Czy Twoim zdaniem spełniasz warunki stawiane przez pracodawców, aby uzyskać pracę?
- Tak
 - Nie
 - Nie wiem

- 12) Jak głównie zamierzasz szukać pracy?

Wskaż jedną odpowiedź

- Zamierzam dzwonić do różnych instytucji / firm
- Zamierzam poszukiwać pracy w ogłoszeniach zamieszczanych w prasie
- Zamierzam wysłać swój życiorys i list motywacyjny do różnych instytucji / firm
- Zamierzam poszukiwać pracy przez Internet
- Zamierzam poszukiwać pracy poprzez Urząd Pracy
- Zamierzam poszukiwać pracy przez znajomych
- Trudno powiedzieć
- Inaczej, jak?.....

- 13) Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości?

- Podaj nazwę.....
- Nie jestem zdecydowany(a) jeszcze

- 14) Czy potrzebujesz profesjonalnej pomocy (w poradni zawodowej) w wyborze przyszłego zawodu?

- Tak
- Nie
- Jeszcze o tym nie myślę

- 15) Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)?

- O warunkach pracy i płacy w wybranym zawodzie
- O szkołach i kursach przygotowujących w wybranych przez Ciebie zawodach
- O Twojej przydatności psychofizycznej do wybieranych zawodów
- O perspektywach różnych zawodów na rynku pracy

- e) Inne, jakie?.....
- 16) **Jak sądzisz, w jaki sposób Państwo powinno zapewnić należyte warunki startu życiowego dla absolwentów szkół i uczelni?**
Wskaż najwyżej trzy pozycje
- a) Zasiłki socjalne dla absolwentów
 - b) Zwiększanie możliwości zdobywania i podwyższania kwalifikacji zawodowych poprzez kursy, staże, szkolenia
 - c) Płatny staż w wybranym zakładzie pracy
 - d) Prace interwencyjne lub roboty publiczne dla bezrobotnych absolwentów
 - e) Bezpłatny staż w zamian za uprawdopodobnienie przyjęcia do pracy
 - f) Pomoc w dostępie do rynków pracy w ramach UE
 - g) Nie mam zdania
 - h) Inaczej, jak?
- 17) **Jak Ci się wydaje, czy obecnie zdobywane wykształcenie:**
Wskaż jedną odpowiedź
- a) Da możliwość zdobycia pracy
 - b) Nie mam zdania
 - c) Nie da możliwości pracy
 - d) Inne, jakie?.....
- 18) **Czy ważna jest dla Ciebie zgodność przyszłej pracy z kierunkiem kształcenia?**
- a) Tak
 - b) Nie
 - c) Trudno powiedzieć
- 19) **Jakie dalsze kursy lub jakie profile nauczania są Ci potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w Twoim zawodzie?**
Wymień dwa najważniejsze
- a)
 - b)
 - c) Nie wiem dokładnie jakie są aktualne wymagania tego zawodu
 - d) Trudno powiedzieć
 - e) Nabyłem już wszystkie umiejętności potrzebne do wykonywania zawodu
- 20) **Jak Ci się wydaje, czy praktyczna nauka zawodu w Twojej szkole wg Ciebie (dotyczy szkół o profilach zawodowych)?**
Wskaż jedną odpowiedź
- a) Dała mi dobre podstawy do przyszłej pracy
 - b) Trudno powiedzieć
 - c) Była stratą czasu
 - d) Inne, jakie?.....
- 21) **Co zmieniłbyś w praktycznej nauce zawodu?**
Zaznacz trzy najważniejsze Twoim zdaniem pozycje
- a) Zwiększenie ilości godzin zajęć warsztatowych
 - b) Zwiększenie wymiaru czasu praktyk zawodowych
 - c) Zastosowanie nowych technologii wykorzystywanych w branży w trakcie nauczania
 - d) Wykorzystanie multimedialnych technik nauczania
 - e) Zajęcia warsztatowe z praktykami w zawodzie
 - f) Zdobycie certyfikatów uprawniających do wykonywania zawodu

- g) Trudno powiedzieć
 - h) Nic nie zmieniałbym
 - i) Inne, jakie?
- 22) **Jeżeli po zakończeniu nauki w szkole średniej (liceum, technikum) zamierzasz dalej ją kontynuować to:**
- a) Na studiach magisterskich
 - b) Studiach licencjackich
 - c) W szkole policealnej
 - d) Specjalistycznych kursach
 - e) Jestem jeszcze niezdecydowany(a)
 - f) Nie zamierzam kontynuować nauki
- 23) **Jeżeli po zakończeniu nauki w szkole zawodowej zamierzasz dalej ją kontynuować to:**
- a) Zmierzam zdać maturę
 - b) Na studiach licencjackich
 - c) Na studiach magisterskich
 - d) Specjalistycznych kursach
 - e) Jestem jeszcze niezdecydowany(a)
 - f) Nie zamierzam kontynuować nauki
- 24) **Wskaż powody, dla których zamierzasz kontynuować naukę w wybranym kierunku kształcenia:**
- Zaznacz jeden główny
- a) Pod wpływem namowy rodziny
 - b) Chcę zdobyć wyższe wykształcenie
 - c) Będę kontynuował swoje zainteresowania
 - d) Podniesie to moją wartość na rynku pracy
 - e) Mój krąg znajomych będzie kontynuował naukę
 - f) Pod wpływem porad doradcy zawodowego
 - g) Nie zamierzam kontynuować nauki
- 25) **Proszę wskazać osoby, instytucje, które pomogły Ci w wyborze dalszego kształcenia:**
- Wskaż jedną odpowiedź
- a) Wychowawca klasy
 - b) Doradca zawodowy
 - c) Rodzina
 - d) Koledzy
 - e) Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy
 - f) Sam podjąłem decyzję
- 26) **Czy korzystałeś/aś z usług doradcy zawodowego?**
- a) Tak
 - b) Nie
- 27) **Proszę wskazać, z jakich źródeł informacji korzystasz, kierując się w wyborze kontynuacji nauki**
- Możliwość wielokrotnego wyboru
- a) Prasa
 - b) Radio
 - c) Telewizja

- d) Internet
- e) Materiały przygotowane przez Urzędy Pracy
- f) Rodzina
- g) Foldery reklamowe szkół
- h) Doświadczenia starszych kolegów
- i) Pomoc doradcy zawodowego
- j) Nie korzystałem z żadnych źródeł
- k) Inna, jakie?

28) Jakiego wsparcia oczekiwałbyś od doradcy zawodowego?

Wskaż jedną odpowiedź

- a) Informacji o moich zdolnościach do wykonywania określonych zawodów
- b) Możliwościach zdobywania zawodu
- c) Perspektywach rozwojowych zawodów w różnych branżach
- d) Trudno powiedzieć
- e) Nie oczekuje wsparcia
- f) Inne, jakie?.....

29) Jeżeli będziesz kontynuować naukę, to czy będzie to uczelnia / szkoła / instytucje szkoleniowe w Województwie Zachodniopomorskim?

- a) Tak
- b) Nie, dlaczego?.....
- c) Nie jestem jeszcze zdecydowany(a)

30) Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)?

Możliwość wielokrotnego wyboru

- a) Podręczniki i pomoce naukowe
- b) Czesne za naukę
- c) Korepetycje i uzupełnienie wiedzy
- d) Koszty utrzymania w innym mieście
- e) Nie wiem
- f) Koszty finansowe nie są dla mnie barierą
- g) Inne, jakie?.....

31) Czy korzystasz z pomocy finansowej?

- a) Tak, mam stypendium, jakie?.....
- b) Nie

32) Czy kontynuacja nauki jest uzależniona od uzyskania pomocy finansowej w formie stypendium?

- a) Tak
- b) Nie
- c) Trudno powiedzieć

33) Czy kontaktowałeś/aś się z instytucjami oferującymi stypendia umożliwiające dalszą naukę?

Wskaż jedną odpowiedź

- a) Tak i mam szansę na uzyskanie pomocy, jakie to instytucje?
.....
- b) Tak ale nie mam szans na uzyskanie pomocy
- c) Nie, ponieważ nie jestem zainteresowany

d) Nie, ponieważ nie wiem gdzie się zgłosić

34) Czy po zakończeniu nauki zamierzasz:

Wskaż jedną odpowiedź

- a) Mieszkać w Powiecie
- b) Wyjechać do innej miejscowości/miasta w województwie, gdzie?
- c) Wyjechać do innej miejscowości/miasta na terenie kraju, gdzie?
- d) Wyjechać zagranicę, do jakiego kraju?
- e) Trudno powiedzieć, jeszcze się nie zastanawiałem

35) Jeżeli zamierzasz wyjechać (emigrować), to jakie są tego główne przyczyny?

Wskaż jedną odpowiedź

- a) Rodzinne
- b) Edukacja
- c) Praca
- d) Większe możliwości rozwoju zawodowego
- e) Nie mam zdania
- f) Inne, jakie?.....

36) Jeżeli zamierzasz wyjechać (emigrować), to co skłoniłoby Cię do powrotu?

Wskaż jedną odpowiedź

- a) Zdobycie pracy w obecnym miejscu zamieszkania
- b) Brak pracy poza obecnym miejscem zamieszkania
- c) Powody rodzinne
- d) Równorzędne wynagrodzenie w kraju
- e) Nie mam zdania
- f) Inne, jakie?.....

37) Czy jesteś gotów poświęcić swój czas i pracować nieodpłatnie dla podniesienia umiejętności przydatnych w przyszłej pracy?

Wskaż jedną odpowiedź

- a) Tak, regularnie przez cały rok
- b) Tak, ale w krótkim okresie (2-3 tygodnie)
- c) Raczej nie
- d) Zdecydowanie nie
- e) Trudno powiedzieć
- f) Inna, jakie?.....

38) Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)?

Możliwość wielokrotnego wyboru

- a) Praca w grupie – poszukiwanie konsensusu i podejmowanie decyzji
- b) Pisanie CV i listu motywacyjnego
- c) Autoprezentacja
- d) Bilans własnych możliwości i planowanie kariery zawodowej
- e) Zakładanie przedsiębiorstwa i organizacji pozarządowej
- f) Komunikacja międzyludzka
- g) Specjalistyczne kursy zawodowe
- h) Obsługa programów komputerowych
- i) Kursy językowe
- j) Trudno powiedzieć
- k) Inne, jakie?.....

39) Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie?Wstaw „X” w odpowiednią rubrykę

		Z umową o pracę	Bez umowy o pracę
a)	W Polsce		
b)	Za granicą		

c) Jeszcze nie pracowałem/am

40) Czy aktualnie pracujesz?

- a) Tak
b) Nie

41) Czy brałeś udział, jako wolontariusz (nieodpłatnie), w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej?

- a) Tak
b) Nie

42) Czy wziąłbyś udział, jako wolontariusz (nieodpłatnie), w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej w przyszłości

- a) Tak
b) Nie
c) Trudno powiedzieć

43) Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?

- a) Tak
b) Nie
c) Trudno powiedzieć

44) Jak często korzystasz z Internetu?

- a) Codziennie
b) Kilka razy w tygodniu
c) Kilka razy w miesiącu
d) Nie korzystam

45) Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się?Możliwość wielokrotnego wyboru

- a) Word
b) Excel
c) Power Point
d) Access
e) AutoCad
f) Nie posługuję się komputerem
g) Inna, jakie?.....

46) Czy sądzisz, że Twoja znajomość języka obcego pozwala Ci podjąć pracę za granicą?Wstaw „X” w odpowiednią rubrykę

		Tak	Nie	Trudno powiedzieć
a)	Angielski			
b)	Niemiecki			
c)	Francuski			

d)	Inny, jaki?.....			
e)	Nie znam w dostatecznym stopniu żadnego języka			

- 47) Czy korzystasz z dodatkowych zajęć podnoszących Twoje kwalifikacje lub uzupełniających Twoją wiedzę?
- Tak, z jakich?.....
 - Nie
- 48) Jak Ci się wydaje, czy działania Powiatowego Urzędu Pracy mają wpływ na Twoje przyszłe szanse na rynku pracy?
- Tak
 - Tak, ale w niewielkim stopniu
 - Nie, bo nie ma możliwości wpływu na sytuację na rynku pracy
 - Trudno powiedzieć
 - Raczej nie
- 49) Czy uważasz, że powiat, w którym mieszkasz, jest dobrym miejscem do życia?
- Tak *[proszę przejść do pyt. 50, a następnie do metryczki]*
 - Nie *[proszę przejść do pyt. 51]*
 - Trudno powiedzieć *[proszę przejść do metryczki]*
- 50) Jeśli uważasz, że powiat, w którym mieszkasz, jest dobrym miejscem do życia to dlatego, że:
- (Wypełniają tylko osoby, które w pyt. 49 udzieliły odp. TAK)*
- jest miejscem gdzie mam rodzinę, znajomych
 - oferta kulturalno-sportowa jest zadowalająca
 - widzę dla siebie możliwości rozwoju zawodowego
 - daje możliwość odpowiedniego wykształcenia
 - daje możliwości otrzymania dobrze płatnej pracy
 - daje możliwości znalezienia atrakcyjnego miejsca do mieszkania
 - Inne, jakie?.....
- 51) Jeśli uważasz, że powiat, w którym mieszkasz, nie jest dobrym miejscem do życia to dlatego, że:
- (Wypełniają tylko osoby, które w pyt. 49 udzieliły odp. NIE)*
- Nie jest miejscem gdzie mam rodzinę, znajomych
 - Oferta kulturalno-sportowa jest niezadowalająca
 - Nie widzę dla siebie możliwości rozwoju zawodowego
 - Nie daje możliwość odpowiedniego wykształcenia
 - Nie daje możliwości otrzymania dobrze płatnej pracy
 - Nie daje możliwości znalezienia atrakcyjnego miejsca do mieszkania
 - Inne, jakie?.....

METRYCZKA

1) Płeć

- Mężczyzna
- Kobieta

2) Miejsce zamieszkania - powiat

- a) białogardzki
- b) drawski
- c) kołobrzeski
- d) koszaliński
- e) sławieński
- f) szczecinecki
- g) świdwiński
- h) wałecki
- i) m. Koszalin
- j) choszczeński
- k) gryficki
- l) myśliborski
- m) pyrzycki
- n) stargardzki
- o) łobeski
- p) m. Szczecin
- q) goleniowski
- r) gryfiński
- s) kamieński
- t) policki
- u) m. Świnoujście

3) Miejsce zamieszkania - wielkość miejscowości

- a) wieś
- b) miasto do 10 tys.
- c) miasto od 10 do 20 tys.
- d) miasto od 20 do 50 tys.
- e) miasto od 50 do 100 tys.
- f) miasto powyżej 100 tys.

4) Wykształcenie rodziców

		Matka	Ojciec
a)	Podstawowe		
b)	Zawodowe		
c)	Średnie, średnie zawodowe		
d)	Wyższe		

5) Czy rodzice pracują zawodowo?

		Matka	Ojciec
a)	Prowadzi firmę		
b)	Jest pracownikiem		
c)	Prowadzi gospodarstwo rolne		
d)	Jest bezrobotny		
e)	Jest rencistą		
f)	Jest emerytem		
g)	Nie jestem zorientowany		

- 6) Jak oceniasz warunki materialne i mieszkaniowe swojej rodziny lub opiekunów?**
- a) Bardzo dobre lub dobre
 - b) Zadowalające
 - c) Złe lub bardzo złe
 - d) Trudno powiedzieć
- 7) Rodzaj szkoły, do której uczęszczasz?**
- a) Liceum ogólnokształcące
 - b) Liceum profilowane
 - c) Technikum
 - d) Szkoła zawodowa

Spis tabel

Tabela 1. Struktura próby uczniów szkół gimnazjalnych według powiatu w woj. zachodniopomorskim.....	7
Tabela 2. Struktura próby uczniów szkół ponadgimnazjalnych według powiatu w woj. zachodniopomorskim.....	8
Tabela 3. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych województwach na tle kraju	10
Tabela 4. Liczba podmiotów gospodarczych według sektorów własnościowych w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2010	11
Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2010	12
Tabela 6. Liczba ludności w poszczególnych województwach na tle Polski w 2010 r.	14
Tabela 7. Liczba ludności w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w 2010 r.	15
Tabela 8. Liczba ludności w poszczególnych powiatach woj. zachodniopomorskiego w 2010 r.	15
Tabela 9. Liczba ludności według grup ekonomicznych na tle Polski w 2010 r.	16
Tabela 10. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w woj. zachodniopomorskim z podziałem na płeć w 2010 r.	17
Tabela 11. Współczynnik aktywności zawodowej w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w 2010 r.	17
Tabela 12. Wskaźnik zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w 2010 r.	18
Tabela 13. Pracujący według sektorów ekonomicznych, w tym kobiety w 2010 r. w woj. zachodniopomorskim [tys. osób]	19

Spis rysunków

Rysunek 1.	Liczba podmiotów gospodarczych w województwach w 2010 r.	11
Rysunek 2.	Liczba podmiotów gospodarczych w woj. zachodniopomorskim według sekcji PKD 2007 w 2010 r.	12
Rysunek 3.	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w woj. zachodniopomorskim według sekcji PKD 2007 w 2010 r.	13
Rysunek 4.	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w woj. zachodniopomorskim według sekcji PKD 2007 w 2010 r.	13
Rysunek 5.	Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności w poszczególnych powiatach woj. zachodniopomorskiego w 2010 r.	14
Rysunek 6.	Liczba ludności województwa zachodniopomorskiego na przestrzeni lat 2005-2010	16
Rysunek 7.	Liczba ludności według grup ekonomicznych w woj. zachodniopomorskim w latach 2005-2010	17
Rysunek 8.	Współczynnik aktywności zawodowej w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w latach 2005-2010	18
Rysunek 9.	Wskaźnik zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim na tle Polski w latach 2005-2010	19
Rysunek 10.	Pracujący według sektorów ekonomicznych w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2010	20
Rysunek 11.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim w latach 2005-2010	20
Rysunek 12.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego w 2010 r.	21
Rysunek 13.	Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? - swoimi zainteresowaniami	21
Rysunek 14.	Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – radami rodziców	22
Rysunek 15.	Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – chęcią zdobycia konkretnego zawodu	22
Rysunek 16.	Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – radami kolegów/ znajomych	23
Rysunek 17.	Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – bliskością, łatwością dojazdu	23
Rysunek 18.	Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – dobrą opinią o szkole	24
Rysunek 19.	Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – radami uzyskanymi w obecnej szkole	24
Rysunek 20.	Wybierając szkołę, w której kontynuowałbyś/abyś edukację, czym się będziesz kierować? – wybiorę cokolwiek – ważne tylko żeby jeszcze nie kończyć edukacji	25
Rysunek 21.	Czy zamierzasz kontynuować naukę?	25
Rysunek 22.	Do jakiego rodzaju szkoły będziesz się starał o przyjęcie po ukończeniu gimnazjum? - szkoła pierwszego wyboru	26
Rysunek 23.	Profil - szkoła pierwszego wyboru wśród kobiet.	26
Rysunek 24.	Profil - szkoła pierwszego wyboru wśród mężczyzn	27
Rysunek 25.	Do jakiego rodzaju szkoły będziesz się starał o przyjęcie po ukończeniu gimnazjum? - szkoła drugiego wyboru	27
Rysunek 26.	Profil - szkoła drugiego wyboru wśród kobiet.	28
Rysunek 27.	Profil - szkoła drugiego wyboru wśród mężczyzn	29
Rysunek 28.	Do jakiego rodzaju szkoły będziesz się starał o przyjęcie po ukończeniu gimnazjum? - szkoła trzeciego wyboru	29
Rysunek 29.	Profil - szkoła trzeciego wyboru wśród kobiet	30

Rysunek 30.	Profil - szkoła trzeciego wyboru wśród mężczyzn	31
Rysunek 31.	Czy zamierzasz kontynuować naukę?	31
Rysunek 32.	Dlaczego zdecydowałeś/aś się kontynuować naukę?	32
Rysunek 33.	Czy ktoś Ci doradzał, jaką szkołę powinieneś/aś wybrać po gimnazjum?	33
Rysunek 34.	Kto w największym stopniu ma wpływ na wybór szkoły, do której będziesz uczęszczać po ukończeniu gimnazjum?	33
Rysunek 35.	Czy uważasz, że w Twojej miejscowości lub okolicach masz wystarczający wybór szkół?	34
Rysunek 36.	Czy uważasz, że w Twojej miejscowości lub okolicach masz wystarczający wybór szkół?	34
Rysunek 37.	Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? ...	35
Rysunek 38.	Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? - w innej miejscowości, oddalonej o... ..	35
Rysunek 39.	Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? - w innej miejscowości	36
Rysunek 40.	Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? (mężczyźni)	37
Rysunek 41.	Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? - w innej miejscowości, oddalonej o... ..	37
Rysunek 42.	Gdzie znajduje się szkoła, w której zmierzasz się uczyć po ukończeniu gimnazjum? - w innej miejscowości (mężczyźni).....	38
Rysunek 43.	Kiedy podjąłeś/podjęłaś decyzję o wyborze szkoły, w jakiej będziesz się uczył/a po ukończeniu gimnazjum	39
Rysunek 44.	Czy po ukończeniu nauki planujesz pójść na studia?	39
Rysunek 45.	Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które ukończyło już edukację, napisz proszę jaką szkołę/uczelnię ukończyło (bracia).....	40
Rysunek 46.	Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które ukończyło już edukację, napisz proszę jaką szkołę/uczelnię ukończyło (siostry)	41
Rysunek 47.	Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które jeszcze się uczy, napisz proszę jaką szkołę/uczelnię ukończyło (bracia).....	41
Rysunek 48.	Jeśli posiadasz starsze rodzeństwo, które jeszcze się uczy, napisz proszę jaką szkołę/uczelnię ukończyło (siostry)	42
Rysunek 49.	Zdobycie, której z poniższych rzeczy w największym stopniu decyduje o odniesieniu sukcesu zawodowego?	42
Rysunek 50.	Zdobycie, której z poniższych rzeczy w największym stopniu decyduje o odniesieniu sukcesu zawodowego?	43
Rysunek 51.	Jak uważasz w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - zdobycie dużej wiedzy	43
Rysunek 52.	Jak uważasz w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - zdobycie wszechstronnego, dobrego wykształcenia	44
Rysunek 53.	Jak uważasz w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - pracowitość, sumienność, rzetelność	44
Rysunek 54.	Jak uważasz w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - odpowiednie cechy charakteru, takie jak przebojowość, spryt, odporność psychiczna	45
Rysunek 55.	Jak uważasz w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - znajomość z odpowiednimi osobami	45
Rysunek 56.	Jak uważasz w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? – doświadczenie	46
Rysunek 57.	Jak uważasz w jakim stopniu na osiągnięcie sukcesu zawodowego wpływ mają poniższe elementy? - znajomość języków obcych	46
Rysunek 58.	Jakie miejsce w Twoim życiu zajmuje nauka?	47
Rysunek 59.	Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?	47

Rysunek 60.	Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?	48
Rysunek 61.	Czy był/a/byś gotów/a podjąć pracę w poniższych miejscach? - poza miejscem zamieszkania, ale w województwie zachodniopomorskim	48
Rysunek 62.	Czy był/a/byś gotów/a podjąć pracę w poniższych miejscach? - w którychś z sąsiednich województw	48
Rysunek 63.	Czy był/a/byś gotów/a podjąć pracę w poniższych miejscach? - w którymś z dalszych województw	49
Rysunek 64.	Czy był/a/byś gotów/a podjąć pracę w poniższych miejscach? - za granicą	49
Rysunek 65.	Czy darmowa nauka w niemieckiej szkole zawodowej, stypendium oraz pobyt w internacie w Niemczech stanowi dla Ciebie interesującą ofertę?	49
Rysunek 66.	Jeśli skorzystał/a/byś z możliwości nauki w Niemczech, jaki byłby to zawód?(kobiety)	50
Rysunek 67.	Jeśli skorzystał/a/byś z możliwości nauki w Niemczech, jaki byłby to zawód? (mężczyźni)	51
Rysunek 68.	Czy znasz warunki jakie należy spełniać aby uzyskać pracę wśród znanych Ci pracodawców?	52
Rysunek 69.	Jakie to są warunki?	52
Rysunek 70.	Jakie Twoim zdaniem są najważniejsze warunki uzyskania pracy? - najważniejszy warunek	53
Rysunek 71.	Jakie Twoim zdaniem są najważniejsze warunki uzyskania pracy? - mniej ważny warunek	53
Rysunek 72.	Jakie Twoim zdaniem są najważniejsze warunki uzyskania pracy? - najmniej ważny warunek	54
Rysunek 73.	Proszę ocenić poniższe cechy pod względem ich znaczenia podczas poszukiwania pracy mają bardzo duże znaczenie	54
Rysunek 74.	Proszę ocenić poniższe cechy pod względem ich znaczenia podczas poszukiwania pracy mają duże znaczenie	55
Rysunek 75.	Czy byłbyś/byłabyś gotów/a poświęcić swój czas i pracować nieodpłatnie dla podniesienia umiejętności przydatnych w przyszłej pracy?	55
Rysunek 76.	Jak często korzystasz z Internetu?	56
Rysunek 77.	Jak często korzystasz z Internetu?	56
Rysunek 78.	Czy masz plany dotyczące Twojego życia zawodowego?	57
Rysunek 79.	W jakim sektorze w przyszłości chciałbyś podjąć pracę?	57
Rysunek 80.	Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości? kobiety	58
Rysunek 81.	Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości? mężczyźni	59
Rysunek 82.	Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - ciekawa praca	59
Rysunek 83.	Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - radami rodziców, znajomych	60
Rysunek 84.	Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - praca w zawodzie	60
Rysunek 85.	Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - dogodny dojazd	61
Rysunek 86.	Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - dobra opinia o pracodawcy	61
Rysunek 87.	Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - radami uzyskanymi w szkole	62
Rysunek 88.	Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? - awans	62
Rysunek 89.	Czym kierowałeś/aś się myśląc o wyborze przyszłego zawodu? – zarobki	63
Rysunek 90.	Czy możesz liczyć na pracę w firmie prowadzonej przez rodzinę lub znajomego?	63
Rysunek 91.	Czy interesujesz się sytuacją na rynku pracy w Twoim powiecie?	64
Rysunek 92.	Czy interesujesz się sytuacją na rynku pracy w Twoim powiecie?	64
Rysunek 93.	Czy poszukujesz informacji na temat możliwości kształcenia w Twoim powiecie i regionie?	65
Rysunek 94.	Czy Twoim zdaniem są w powiecie pracodawcy, którzy mogliby Cię zatrudnić teraz lub w przyszłości?	65
Rysunek 95.	Jak uważasz, czy w Twojej miejscowości łatwo czy trudno można znaleźć pracę?	66

Rysunek 96. Jak uważasz, czy w Twojej miejscowości łatwo czy trudno można znaleźć pracę?	66
Rysunek 97. Czy korzystałeś z usług doradcy zawodowego?	67
Rysunek 98. Jak oceniasz porady udzielane przez doradcę zawodowego?	67
Rysunek 99. Jakiego wsparcia oczekiwałbyś od doradcy zawodowego?	68
Rysunek 100. Płeć uczniów szkół gimnazjalnych	68
Rysunek 101. Powiat zamieszkania uczniów szkół gimnazjalnych	69
Rysunek 102. Wielkość miejscowości zamieszkania uczniów szkół gimnazjalnych	69
Rysunek 103. Wykształcenie rodziców uczniów szkół gimnazjalnych - MATKA	70
Rysunek 104. Wykształcenie rodziców uczniów szkół gimnazjalnych - OJCIEC	70
Rysunek 105. Czy rodzice pracują zawodowo? - MATKA	71
Rysunek 106. Czy rodzice pracują zawodowo? - OJCIEC	71
Rysunek 107. Jak oceniasz warunki materialne swojej rodziny/ opiekunów?	72
Rysunek 108. Jeżeli po zakończeniu nauki w szkole średniej (liceum, technikum) zamierzasz dalej ją kontynuować to:	75
Rysunek 109. Jeżeli po zakończeniu nauki w szkole zawodowej zamierzasz dalej ją kontynuować to:	75
Rysunek 110. Wskaż powód dla którego zamierzasz kontynuować naukę w wybranym kierunku kształcenia	76
Rysunek 111. Proszę wskazać osoby, instytucje, które pomogły Ci w wyborze dalszego kształcenia	77
Rysunek 112. Jeżeli będziesz kontynuować naukę, to czy będzie to uczelnia/szkoła/instytucje szkoleniowe w województwie zachodniopomorskim?	78
Rysunek 113. Dlaczego nie w województwie zachodniopomorskim	78
Rysunek 114. Czy po zakończeniu nauki zamierzasz:	79
Rysunek 115. Do jakiego miasta poza województwem?	79
Rysunek 116. Do jakiego kraju?	80
Rysunek 117. Jeżeli zamierzasz wyjechać (emigrować) to jakie są tego główne przyczyny?	80
Rysunek 118. Jeżeli zamierzasz wyjechać (emigrować), to co skłoniłoby Cię do powrotu?	81
Rysunek 119. Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?	82
Rysunek 120. Czy kontynuacja nauki ma Twoim zdaniem wpływ na sukces zawodowy?	82
Rysunek 121. Czy uważasz, że powiat w którym mieszkasz jest dobrym miejscem do życia?	83
Rysunek 122. Jeśli uważasz, że powiat w którym mieszkasz jest dobrym miejscem do życia to dlatego, że:	83
Rysunek 123. Jeśli uważasz, że powiat w którym mieszkasz nie jest dobrym miejscem do życia to dlatego, że	84
Rysunek 124. Jak Ci się wydaje, czy możliwości otrzymania pracy w województwie zachodniopomorskim w ciągu ostatnich 6 miesięcy?	85
Rysunek 125. Jak Ci się wydaje, czy możliwości otrzymania pracy w województwie zachodniopomorskim w ciągu najbliższych 6 miesięcy?	85
Rysunek 126. Czy znasz warunki jakie należy spełniać aby uzyskać pracę wśród znanych Ci pracodawców?	86
Rysunek 127. Jeżeli znasz warunki jakie należy spełniać, to można je określić jako - wykształcenie	86
Rysunek 128. Jeżeli znasz warunki jakie należy spełniać, to można je określić jako - wiedza	87
Rysunek 129. Jeżeli znasz warunki jakie należy spełniać, to można je określić jako - umiejętności	88
Rysunek 130. Czy Twoim zdaniem spełniasz warunki stawiane przez pracodawców aby uzyskać pracę?	89
Rysunek 131. Jak Ci się wydaje, czy obecnie zdobywane wykształcenie:	89
Rysunek 132. Czy wiesz jakie dalsze kursy lub jakie profile nauczania są Ci potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w Twoim zawodzie?	90
Rysunek 133. Jakie dalsze kursy lub jakie profile nauczania są Ci potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w Twoim zawodzie?	91
Rysunek 134. Jakie dalsze kursy lub jakie profile nauczania są Ci potrzebne dla uzyskania pełnych umiejętności w Twoim zawodzie?	92

Rysunek 135. Jak Ci się wydaje, czy praktyczna nauka zawodu w Twojej szkole wg Ciebie: (dotyczy szkół o profilach zawodowych).....	92
Rysunek 136. Co zmieniłbyś w praktycznej nauce zawodu?	93
Rysunek 137. Czy jesteś gotów poświęcić swój czas i pracować nieodpłatnie dla podniesienia umiejętności przydatnych w przyszłej pracy?	93
Rysunek 138. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - praca w grupie	94
Rysunek 139. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - pisanie CV i listu motywacyjnego	94
Rysunek 140. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - autoprezentacja	95
Rysunek 141. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - bilans własnych możliwości i planowanie kariery zawodowej	95
Rysunek 142. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - zakładanie przedsiębiorstwa i organizacji pozarządowej	96
Rysunek 143. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - komunikacja międzyludzka	96
Rysunek 144. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - specjalistyczne kursy zawodowe	97
Rysunek 145. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - obsługa programów komputerowych	97
Rysunek 146. Jakie zajęcia lub ćwiczenia pomogłyby Ci realizować plany zawodowe i chętnie byś w nich uczestniczył(a)? - kursy językowe	98
Rysunek 147. Czy kiedykolwiek podejmowałeś już pracę?	98
Rysunek 148. Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie? - kraj z umową o pracę	99
Rysunek 149. Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie? - kraj bez umowy o pracę	99
Rysunek 150. Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie? - za granicą z umową o pracę	100
Rysunek 151. Czy pracowałeś / pracowałaś już kiedykolwiek, otrzymując wynagrodzenie? - za granicą bez umowy o pracę	100
Rysunek 152. Czy aktualnie pracujesz?	101
Rysunek 153. Czy brałeś udział jako wolontariusz (nieodpłatnie) w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej?	101
Rysunek 154. Czy brałeś udział jako wolontariusz (nieodpłatnie) w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej?	102
Rysunek 155. Czy wziąłbyś udział jako wolontariusz (nieodpłatnie) w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej w przyszłości?	102
Rysunek 156. Czy wziąłbyś udział jako wolontariusz (nieodpłatnie) w jakichkolwiek działaniach na rzecz swojej miejscowości, społeczności lokalnej w przyszłości?	103
Rysunek 157. Jak często korzystasz z Internetu?	103
Rysunek 158. Jak często korzystasz z Internetu?	104
Rysunek 159. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? - Word	105
Rysunek 160. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? - Excel	105
Rysunek 161. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? – Power Point	106
Rysunek 162. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? - Access	106
Rysunek 163. Wskaż programy komputerowe, którymi potrafisz biegle posługiwać się? - AutoCad	106
Rysunek 164. Czy sądzisz, że Twoja znajomość języka obcego pozwala Ci podjąć pracę za granicą? - angielski	107
Rysunek 165. Czy sądzisz, że Twoja znajomość języka obcego pozwala Ci podjąć pracę za granicą? - niemiecki	107

Rysunek 166. Czy sądzisz, że Twoja znajomość języka obcego pozwala Ci podjąć pracę za granicą? - francuski	108
Rysunek 167. Czy korzystasz z dodatkowych zajęć podnoszących Twoje kwalifikacje lub uzupełniających Twoją wiedzę?	108
Rysunek 168. Z jakich dodatkowych zajęć?	109
Rysunek 169. Czy masz plany dotyczące Twojego życia zawodowego?	110
Rysunek 170. W jakim sektorze w przyszłości chciał(a)byś podjąć pracę?	110
Rysunek 171. Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości? - KOBIECY	111
Rysunek 172. Jaki zawód zamierzasz wykonywać w przyszłości? - MĘŻCZYŹNI	111
Rysunek 173. Czy ważna jest dla Ciebie zgodność przyszłej pracy z kierunkiem kształcenia?	112
Rysunek 174. Czy interesuje Cię sytuacja na rynku pracy w Twoim powiecie?	112
Rysunek 175. Czy interesuje Cię sytuacja na rynku pracy w Twoim powiecie?	113
Rysunek 176. Czy interesuje Cię sytuacja na rynku pracy w Twoim powiecie?	113
Rysunek 177. Czy Twoim zdaniem są w Powiecie pracodawcy, którzy mogliby Cię zatrudnić teraz lub w przyszłości?	114
Rysunek 178. Jak Ci się wydaje, czy działania Powiatowego Urzędu Pracy mają wpływ na Twoje przyszłe szanse na rynku pracy?	114
Rysunek 179. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? - PUP	115
Rysunek 180. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? - OHP	115
Rysunek 181. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? – AGENCJE ZATRUDNIENIA	116
Rysunek 182. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? – INSTYTUCJE SZKOLENIOWE	116
Rysunek 183. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? – INSTYTUCJE PORADNICTWA PRACY	117
Rysunek 184. Czy miałeś/aś okazję zapoznać się z działalnością następujących instytucji? – ORGANIZACJE PRACODAWCÓW	117
Rysunek 185. Jak głównie zamierzasz szukać pracy?	118
Rysunek 186. Czy potrzebujesz profesjonalnej pomocy (w poradni zawodowej) w wyborze przyszłego zawodu?	118
Rysunek 187. Czy potrzebujesz profesjonalnej pomocy (w poradni zawodowej) w wyborze przyszłego zawodu?	119
Rysunek 188. Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)? - o warunkach pracy, płacy w wybranym zawodzie	119
Rysunek 189. Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)? - o szkołach i kursach przygotowujących w wybranych przez siebie zawodach	120
Rysunek 190. Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)? - o twojej przydatności psychofizycznej do wybieranych zawodach	120
Rysunek 191. Jakich potrzebujesz informacji związanych z Twoimi planami zawodowymi (których mogą udzielić Ci przyszli pracodawcy, poradnia zawodowa, Urząd Pracy)? - o perspektywach różnych zawodów na rynku pracy	120
Rysunek 192. Jak sądzisz, w jaki sposób Państwo powinno zapewnić należyte warunki startu życiowego dla absolwentów szkół i uczelni?	121
Rysunek 193. Czy korzystałeś/aś z usług doradcy zawodowego?	121
Rysunek 194. Czy korzystasz z jakichś źródeł informacji kierując się w wyborze kontynuacji nauki?	122
Rysunek 195. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - PRASA	122
Rysunek 196. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - RADIO	122

Rysunek 197. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - TELEWIZJA	123
Rysunek 198. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - INTERNET	123
Rysunek 199. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki – MATERIAŁY PRZYGOTOWANE PRZEZ URZĄD PRACY	123
Rysunek 200. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - RODZINA	124
Rysunek 201. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki – FOLDERY REKLAMOWE SZKÓŁ	124
Rysunek 202. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki – DOŚWIADCZENIE STARSZYCH KOLEGÓW	124
Rysunek 203. Proszę wskazać z jakich źródeł informacji korzystasz kierując się w wyborze kontynuacji nauki - POMOC DORADCY ZAWODOWEGO	125
Rysunek 204. Jakiego wsparcia oczekiwałbyś od doradcy zawodowego?	125
Rysunek 205. Czy koszty finansowe są barierą w kontynuacji nauki?	126
Rysunek 206. Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)? - podręczniki i pomoce naukowe	126
Rysunek 207. Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)? - czesne za naukę	126
Rysunek 208. Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)? - korepetycje i uzupełnienie wiedzy	127
Rysunek 209. Jakie koszty są największą barierą w kontynuacji nauki (a jej przełamanie umożliwiłoby kontynuowanie nauki)? - koszty utrzymania w innym mieście	127
Rysunek 210. Czy korzystasz z pomocy finansowej?	127
Rysunek 211. Czy korzystasz z pomocy finansowej? - jakie stypendium	128
Rysunek 212. Czy kontynuacja nauki jest uzależniona od uzyskania pomocy finansowej w formie stypendium?	128
Rysunek 213. Czy kontaktowałeś/aś się z instytucjami oferującymi stypendia umożliwiające dalszą naukę?	129
Rysunek 214. Płeć uczniów szkół ponadgimnazjalnych	129
Rysunek 215. Powiat zamieszkania uczniów szkół ponadgimnazjalnych	130
Rysunek 216. Wielkość miejscowości zamieszkania uczniów szkół ponadgimnazjalnych	130
Rysunek 217. Wykształcenie rodziców uczniów szkół ponadgimnazjalnych - MATKA	131
Rysunek 218. Wykształcenie rodziców uczniów szkół ponadgimnazjalnych - OJCIEC	131
Rysunek 219. Czy rodzice pracują zawodowo - MATKA	131
Rysunek 220. Czy rodzice pracują zawodowo - OJCIEC	132
Rysunek 221. Warunki materialne uczniów szkół ponadgimnazjalnych	132
Rysunek 222. Rodzaj szkoły, do której uczęszczają uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	132

Bibliografia

1. *Badanie i diagnoza rozwoju regionu województwa zachodniopomorskiego – segmentacja gospodarcza*, zagadnienia wybrane, Szczecin 2009;
2. Kochanowski J., *Potwierdzanie kwalifikacji zawodowych – analiza problemów*, w: Wyniki badań w ramach projektu „Zewnętrzny egzamin zawodowy, Analiza, diagnoza oraz perspektywy zmian”, Centrum Badań Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2008, s. 15.;
3. Dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące sytuacji gospodarczej oraz na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego, Bank Danych Lokalnych.

Kontakt:

Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
ul. A. Mickiewicza 41
70-383 Szczecin
Tel. (91) 42 56 120 / 179

**Projekt „Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy” współfinansowany
przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Budżetu Państwa.
Poddziałanie 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.**